

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Originvm Monasticarvm Libri IV.

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1620

urn:nbn:de:hbz:466:1-11249

N. I.

42

Th. 4916.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ORIGINVM MONASTICA- RVM LIBRI IV.

IN QVIBVS ORDINVM
omnium Religiosorum Initia ac
progressus breuiter de-

Exlegato Clm Principi Terdin: Ep Paderb: et Monasteri. 1683.
AUBERTVS MIRAEVS BRV-
xellensis, Protonotarius Apostolicus,
& S. Theologiae Licentia-
tus publicabat.

Quibus, eodem Autore, dictarum Originum Aucta-
tum, seu Liber quintus, & ORATIO in laudem
S. THOMAE Aquinatis accesserunt.

Collegij Sociis Iesu Paderb:
COLONTAE AGRIPPINAE,
Sumptibus BERNARDI GVALTERI.
ANNO M. D. C. XX.

Approbatio Censoris.

Originum Monasticarum libri qua-
tuor, vna cum earundem Auctario
seu libro quinto, & Oratione in laudem
Doctoris Angelici S. Thomae Aquinatis,
auctore D. AVBERTO MIRAEAO, nihil
continent, quod aut bonis moribus, aut
Catholicæ fidei sit contrarium, quin potius
plurima ad eorundem ornamentum ac de-
corem spectantia. Dignos itaque eos luce &
typis censeo. Coloniae Agrippinae 27. Ianua-
ry 1620.

Henr. Francken Sierstorpffius
S.Theol.D.Reg.Gymnasij
Laurent. librorum
Censor.

AM-

AMPLISSIMO PRAESVLI

D. PHILIPPO
CAVERELLO ABBA-
TI VEDA STINO,
MECAENATI
BELGICO.

Benedictinæ Familiæ quā-
ta in Ecclesiam, quanta
in Rempublicam Chri-
stianam sint merita, vel
ipsæ regiones ac populi
loquuntur, per sodales
Benedictinos Christi signis primūm ad-
scripti, aut denuò adserti.

Augustinus sanè, à Gregorio Magno
in Britanniam missus, *Anglos*, Ewaldi
duo Saxones ac *Vestphalos*, Vilfridus
& Villibrordus *Hollandos*, *Zelandos*,
Utrechtinos & *Geldros*, Bonifacius *Ger-*
manos & *Frisias*, Chilianus *Francenes*,

* 2 Ste-

EPISTOLA

Stephanus *Heluetios*, Amandus *Babantos* ac *Flandros*, Adalbertus & Benedictus *Hungaros*, *Bohemos*, ac *Polonos*, Nicolaus *Noruegos*, Anscharius & VVimo *Gothos*, *Danos*, aliosque Septemtrionalium prouinciarum incolas Christi doctrinâ imbuerunt. Et auorum memoriâ Bielius, *Indorum* Patriarcha, & Legatus Apostolicus renunciatus, ad ipsos Antipodas, & alio Sole calentes populos Euangelica signa primus transfuerit.

Albericus & Lanfrancus primi *Berengarium*, Zuinglij, Caluini, aliorumque Sacramentariorum parentem cōfutauunt. Bernardus *Adynamistarum* caussam iugulauit: Humbertus *Græcos* schismaticos, & Petrus Damianus *Mediolanenses* ad Ecclesię orthodoxę communionem reduxit. Calixtus II. Pontifex Imperio Romano pacem reddit, & Urbanus II. vniuersam penè Europam ad arma Saracenis inferenda, Terramque Sanctam fortiter recuperandam excitauit.

Alcuinus Bedæ discipulus, & Caroli Magni Imp. præceptor, *Parisiensem* in Gallia,

DEDICATORIA.

Gallia , Scotus verò, Alcuini sodalis,
Ticinensem in Italia Academiam insti-
tuit: horum magistri Oxoniensem in
Britannia excitarunt.

Ex istis, alijsq; toto orbe diffusis gym-
nasijs(nā in illustrioribus plerisq; Bene-
dictinorum cœnobijs olim scholæ flo-
ruerunt) innumerabiles Antistites, ac
viri libris editis clari, summo Ecclesiæ
bono, prodierūt. Sunt qui Benedictino-
rum monasteria quinquaginta duo millia,
Scriptorum millia quindecim, Sanctorū
millia quattuor & quadraginta, Episco-
porum millia quattuor, Archiepiscopos
mille sexcentos, S. R. E. Cardinales du-
centos, & Pontifices Maximos amplius
viginti quinque enumerant.

Atque ut isti quidem voce & cala-
mo, sic alij viribus & armis. Rempu-
blicam Christianam mirificè auxerunt
ac propugnarunt. Templariorum certè
magnum olim nomen ac virtus fuit;
quibus Equites Calatravæ, Alcantaræ,
Montesiæ & Mercedis in Hispania, Chri-
sti, Auisij, & Ale in Lusitania, S. Mau-
ritij in Sabaudia, S. Stephani in Etruria,
& alij alibi milites Benedictini succe-
runt.

EPIS T. DEDICAT.

Ad veterem porrò Benedictinæ ve-
stræ familiæ gloriā velut postlimi-
nio reuocandam virtutemque pristi-
nam excitandam, *Præsul amplissime*, tuo
ære S. *Gregorij* collegium, in Academia
Duacena, a fundamentis magnâ laude
exstruendum curasti. In quo quidem
collegio Benedictini tui non modò lin-
guas tres eruditas, Latinam, Græcam
& Hebræam, sed & Mathefim, Philo-
phiam, Theologiam, aliasque subli-
miores disciplinas magno omnium
applausu ac fructu publicè profitetur.
Macte isto animo, *magne Præsul*, & *Ori-*
gines meas *Monasticas*, in quibus non
pauca de vetustis Benedictinorū scho-
lis notaui, benigno vultu accipe. Bru-
xellis pridie Id. Augusti, cl. loc. XIX.

*Reu. de admodum Amplitudinis
Vestrae Studiosissimus
Aubertus Miranus.*

IN-

INDEX
L I B R O R V M
ET CAPITVM.

L I B E R I.

ORDINVM AC CONGRE-
gationum sub regula S. Augustini mi-
litantium Origines.

Libri I. Cap. I.

S. Augustini vita & translatio breuiter recen-
sentur.

Cap. II. Canonicorum Regularium Ordinis S.
Augustini variae Congregationes.

Cap. III. Congregationes Canonicorum S. Geor-
gi in Alga, & S. Spiritus apud Venetos.

Cap. IV. Ordinis Præmonstratensis origo.

Cap. V. Ordo Hôspitaliariorum S. Antonij, per
Castonem virum nobilem circa an. 1121. ex-
citatus.

Cap. VI. Sancti Antonij vita breuiter ob oculos
ponitur.

Cap. VII. Ordo Guilielmitarum, per S. Guiliel-

INDE X

- mum Aquitaniae Duce*m* institutus.
- Cap. viii. Ordo S. Trinitatis de Redemptione
Captiuorum, per Ioannem Matham institu-
tus an. 1197.
- Cap. ix. Catalogus monasteriorum & prouin-
ciarum ord. S. Trinitatis.
- Cap. x. De Sodalibus ord. S. Trinitatis testimo-
nium Iacobi Vitriaci.
- Cap. xi. Ordo S. Mariæ de Mercede & Redemp-
tione Captiuorum.
- Cap. xii. Ordo Cruciferorum seu Crucigerorum
in Italia, & alibi.
- Cap. xiii. Ordo Crucigerorū in Belgio, Germa-
nia, & Gallia.
- Cap. xiv. Ordo Crucigerorum in Bohemia.
- Cap. xv. Ordo Vallis-Scholarium.
- Cap. xvi. Ordo seruorum B. Mariæ, an. 1233. in
Italia inchoatus, per VII. ciues Florentinos,
& mirificè auctus per S. Philippum Beni-
tum.
- Cap. xvii. De S. Philippo Benitio, V. Priore Ge-
nerali ordinis seruorum B. Mariæ.
- Cap. xviii. De S. Gerardo Veneto, Episcopo Ca-
nadiensi, & martyre.
- Cap. xix. Ordo seruorum B. Mariæ in Gal-
lia anno 1257. institutus, & abrogatus in
Synodo Lugdunensi, sub Gregorio X.
- Cap. xx. Ordo Eremitarum S. Pauli.
- Cap. xxi. Ordo Iesuotorum, per S. Ioannem Co-
lumbinum senensem inchoatus.
- Cap. xxii. Ordo Eremitarum S. Hieronymi, &
alter.

C A P I T U M .

alter Ordo seu Congregatio Fesulana Men-
dicantium S. Hieronymi.

Cap. xxii. Ordo S. Brigittæ, seu S. Saluatoris,
per S. Brigittam institutus.

Cap. xxiv. Catalogus monasteriorum ordinis
S. Brigittæ.

Cap. xxv. Ordo monachorum S. Hieronymi,
in Hispania à Petro Fernando institutus, cir-
ca an. millesimum trecentesimum septuage-
simum quartum.

Cap. xxvi. Congregatio monachorū S. Hierony-
mi in Italia.

Cap. xxvii. Origo fratrum seu Clericorum vitæ
communis, qui celeberrimas scholas in Bel-
gio & Germania habuerunt.

Cap. xxviii. Ordo Alexianorum seu Cellitarū
in Germania inferiore, itemque Nigrarum
sororum.

Cap. xxix. De varijs monasterijs cùm viro-
rum, tum mulierum, quæ in Xenodochijs &
alibi seruiunt agris, testimonium Iacobi Vi-
triaci.

Cap. xxx. Varij Ordines ac Congregationes
sub S. Augustini regula militantes.

Cap. xxxi. Ordines Equestres sub regula S. Au-
gustini militantes.

Cap. xxxii. De Ordine Equitum B. Marie de
Monte Carmelo, & S. Lazari, in Fran-
cia.

INDEX

LIBER II.

ORDINVM AC CONGRE-
gationum sub regula S. Benedicti
militantium Origines.

Libri II. Cap.I.

DE scholis Benedictinorum antiquis , & no-
uis.

Cap. II. Ordo seu Congregatio Cluniacensis.

Cap. III. Abbatum Cluniacensium catalogus seu
Chronicon , ex veteri manuscripto codice
Cluniacensi.

Cap. IV. Ordo Camaldulensum per S. Romual-
dum institutus.

Cap. V. Ordo Vallis Umbrosæ , per S. Ioannem
Gualbertum.

Cap. VI. Ordo Grandimontensis in Gallia , per S.
Stephanum institutus.

Cap. VII. Ordo Cisterciensis , à S. Roberto Abate
Molismensi institutus.

Cap. VIII. De Sanctis , ac Beatis Ord. Cistercien-
sis.

Cap. IX. Ordo Vallis Caulium in Francia , sub re-
formatione Cisterciensi.

Cap. X. Ordo Fontis Ebraldi in Gallia , per Rober-
tum Blesalium Parisensem anno millesimo
centesimo decimo septimo institutus.

Cap.

C A P I T V M .

- Cap. x i. *Ordo Humiliatorum, per S. Ioannem Medam institutus.*
- Cap. x ii. *Iacobi Vitriaci Cardinalis, & Episcopi Aconensis testimonium de Ordine Humiliatorum.*
- Cap. x iii. *Ordo Gilbertinorum in Anglia.*
- Cap. x iv. *Ordo Montis Virginis per S. Guilielmū Vercellensem institutus.*
- Cap. x v. *Ordo Eremitarum S. Guilielmi seu Guilielmitarum.*
- Cap. x vi. *Vita S. Guilielmi Aquitaniæ Ducis, annorum serie distincta per Aub. Miræum.*
- Cap. x vii. *Catalogus monasteriorum ordinis S. Guilielmi in Francia, ac Gallia Belgica.*
- Cap. x viii. *De loco obitus & reliquij s. Guilielmi.*
- Cap. x ix. *Ordo Siluestrinorum, per B. Siluestrum Grosolinum fundatus.*
- Cap. x x. *Ordo Cælestinorum à S. Petro Cælestino, institutus.*
- Cap. x xi. *Cælestinorum monasteria in prouincia Franciæ.*
- Cap. x xii. *Ordo Montis Oliueti, per B. Bernardum Senensem cognomento Ptolomæum institutus anno 1320.*
- Cap. x xiii. *Monachorum Ord. S. Benedicti varia Congregationes reformatæ.*
- Cap. x xv. *Monasteria reformatæ Congregatio- nis Valliscletanæ in Hispania, quæ in Belgium & Lotharingiam suos palmites nostro æuo emisit.*

Cap.

I N D E X

- Cap. xxv. *Vnionis seu Congregationis Bursfeldensis in Germania origo.*
- Cap. xxvi. *Monasteriorum Cōgregationis Bursfeldensis catalogus alphabeti serie digestus.*
- Cap. xxvii. *Societas, & origo quattuor Abbatiarum Belgicarum exemptarum, maxime quē illustrum, quæ Romano Pontifici immediatè subsunt.*
- Cap. xxviii. *Congregatio Fuliensium monachorum, instituti Cisterciensis.*
- Cap. xxix. *Ordines militares varij, sub regula S. Benedicti militantes.*
- Cap. xxx. *Ordo Equitum Christi, in Portugalia.*
- Cap. xxxi. *Ordo Equitum Montesiæ, in regno Valentiaæ.*
- Cap. xxxii. *De Ordine Equitum S. Mauritiij, & S. Lazari in Sabaudia.*
- Cap. xxxiii. *Ordo monachorum S. Basilij, in Gracia, Asia, alijsque Orientalis Ecclesiæ prouincij olim florentissimus.*
- Cap. xxxiv. *De monachis ord. S. Basilij in Italia, Hispania, & alibi.*
- Cap. xxxv. *Ordo Cartusianorum, à S. Brunone excitatus.*
- Cap. xxxvi. *De Sanctis ac Beatis ordinis Cartusianorum.*

LIBER

CAPITVM.

LIBER III.

ORDINVM MENDICANTI-
um, Dominicanorum, Franciscanorum,
Augustinianorum, Carmelita-
rum, & aliorum Origi-
nes.

Libri III. Cap.I.

QVattuor sunt ordines Mendicantium primarij.

Cap. II. Ordo Prædicatorum, per S. Dominicū
institutus.

Cap. III. De festo sanctissimi Rosarij B. Virginis
Mariæ.

Cap. IV. De Sanctis ordinis Prædicatorum.

Cap. V. De ordine Minorum, deg̃ tribus regulis à
S. Francisco institutis.

Cap. VI. De Sanctis ordinis Minorum.

Cap. VII. De initijs monasteriorum Franciska-
norum in Belgio.

Cap. VIII. De Capucinorum origine.

Cap. IX. Ordo Clarissarum, seu monialium San-
cti Francisci.

Cap. X. De Sanctis, ac Beatis monialibus ordinis S.
Clarae.

Cap. XI. Congregatio Coletana, monialium Or-
dinis S. Clarae, per B. Coletam instituta circa
annum millesimum quadringentesimum vice-
simum quintum.

Cap.

INDEX

- Cap. XII. *Ordo B. Mariae de Annuntiatione, qui Annuntiatarum virginum vulgo dicitur.*
Cap. XIII. *Ordo Eremitarum S. Augustini.*
Cap. XIV. *Congregationes variae Patrum Eremitarum S. Augustini.*
Cap. XV. *Congregatio S. Antonij in Monte Vulturino, quae est Eremitarum apud Belgas.*
Cap. XVI. *Congregatio Saxonica Eremitarum S. Augustini, quae desit.*
Cap. XVII. *De S. Joanne Bono Mantuano, Confessore, & alijs Sanctis Ord. Eremitarum S. Augustini.*
Cap. XVIII. *Ordinis Carmelitarum origo, & progressus.*
Cap. XIX. *De duplice Congregatione Carmelitarum Discalceatorum.*
Cap. XX. *De B. Teresia, Ordinis Carmelitarum reformatrice, & alijs Sanctis Ord. Carmelitarum.*
Cap. XXI. *Ordo Minimorum, per S. Franciscum Paulanum institutus.*

LIBER IV.

CLERICORVM REGULARI- um Congregationes variæ.

Libri IV. Cap.I.

Congregatio Barnabitarum, itemque altera Sosmaschenium Clericorum, per B. Hieronymum AEmi-

CAPITVM.

ÆEmilianum circa annum 1532. instituta.

Cap. II. Congregatio Clericorum S. Pauli.

Cap. III. De Theatinorum origine.

Cap. IV. De Societate Iesu.

Cap. V. De Congregatione Oratory in Italia.

Cap. VI. De Congregatione Oratory in Gallia,
Belgio, vicinisq; prouincijs.

Cap. VII. Ordo Ministrantium infirmis.

Cap. VIII. Ordo Clericorum Regularium Mino-
rum.

Cap. IX. Congregatio Clericorum seu Presbyte-
rorum B. Mariæ Magdalene.

NICO.

NICOLAVS ORLANDINVS
Libro I. Historiae Societatis
Iesu.

Vre quārere quis possit;
cur in tanta Religiosorū
Ordinum copia, varieta-
te, nobilitate, quībus &
tāquam adminiculis su-
stentatur, & tanquam lu-
minibus decoratur Ecclesia, Maiestas
tamen illa, cuius spiritu totum Ecclesię
corpus administratur, & regitur, nouas
in ea familias, nouos ordines suscitet,
& tanquam non contenta veteribus,
alia ei præsidia comparet, alios denuo
splendores accersat.

Causa 4.

cur Deus
nouos Or-
dines in-
stituat.

Ac mihi quidem, præter arcanā eius
sapientiæ consilia, quæ rationum om-
nium momentis longè præponderant,
causæ omnino quattuor in mentem
veniunt, indicandæ per paucis. Quarū
ea princeps est, vt nouæ Satanæ machi-
nationes ac technæ nouis item suæ Ma-
iesta-

iestatis inuentis, nouis artibus eludantur.

Excogitârat inuidissimus hostis ad extinguendum omnem cultum sacræ Religionis, perdendamque innumerabilem vim animorum, ut vnum aliquem ^{Lutherii} monachorum numero intellige blandè seduceret, teterimumque ei suum spiritum inhalaret, per quem toto terrarum orbe sua vñena diffundens, tantò certiora suæ nequitiæ iacula figeret, quanto nequiom satellitem nactus esset: tantò exploratiùs de Religione, decæremonijs, decœnobitica ac religiosa vita actum iri consideret, quanto venenata eius proles & longo vsu cœnobij, & singulari ostentatione doctrinæ ad perniciem inferendam videbatur instrutior. Nec deerant pernobiles in orbe Christiano familiæ, seu Catholicæ doctrinæ præsidijs, seu sanctitatis splendore coruscæ, quæ ad eam pestem auertendam magno vsui, vti sunt, Ecclesiæ Catholicæ esse possent. Sed ne versutissimi draconis astutia Dei sapientiâ videretur inferior, opponendæ

* * fuē-

fuere vicissim nouis impiorum ca-
teruis nouæ piorum hominum acies,
nouis diaboli satellitibus noui Christi
Iesu ministri. Quorū ex societate, tam
præter opinionem tamque opportu-
nè conflata Religio, satis indicat, &
vnde, & quorsum ea edita ac procrea-
ta sit.

II. Proxima verò nouas condendi fa-
milias caussa est, vt veterum familia-
rum studia, quæ interdum aliquid de
primis initiorum ardoribus, ipsa tem-
poris diuturnitate, remittunt, noua-
rum acuantur exemplis. Sæpe enim,
quæ latebat inclusa virtus, æmulatio-
ne lacepsita, se prodit, & quæ nullos na-
sta est æmulos, obsolescit. Ut enim,
cùm ex quatuor rerum initijs pugna-
& certamen exarsit, tum maximè ad
diuturnitatem viget incolument
mundi; sic inter dicatas Deo fami-
liias vbi pia exarserit æmulatio, puris-
simus Dei cultus, & vera sanctitas
efflorescit. Quantam iam inde ab or-
tu suo Societas *Iesu*, vt de alijs taceam,
nullis dum vetustatis commendata
suffragijs, nullis illustrioribus nobili-

tata

tata factis, vbi cumque vestigium posuit, æmulationis flamمام iniecit? Quām multi ordines sese ad industriaṁ & pristinas contentiones, uovo inspecto ordine, reuocarunt? Quām multi suas curas atque vigilias cūm in excolendis perpoliendisque se ipsis, tum in fouendis tuendisque proximis intenderunt? Testatissima res hæc est vel ex ipso temporum ætatumque discrimine, si quis ætatem hanccum ætate Patrum, & hæc tempora cum illis temporibus comparare velit! Acce- III.
dit quod ex ijs, quæ oriuntur, familijs, aliæ alias, ad excolendam Domini vineam, facultates & vires afferunt: nec recens oritur disciplina, quæ non singulari aliquo officij munere Apostolicæ famuletur Ecclesiæ. Ut nullam temerè, ac fortuitò, sed summa o- mnes prouidentia ac consilio insti- tutas, ac procreatæ intelligas, si cuiusque vires atque functiones, & quibus quæque sit instructa, & ornata muneribus, animaduertas. Consentanea quippe destinatis usibus Deus, ve- lut sua dote singulas locupletat & or-

** 2 nat,

*Societatis
Iesu fun-
ctiones
propriae.*

nat, singularumque operam, ad suæ
vineæ culturam, pro tributis cuique
muneribus & donis, adhibet: ideoque
certis æstatibus ac temporibus nouas
creat. Societatem verò nostram ipsam
quoque habere præcipui aliquid, quo
ei, quam dixi, vince peculiarem ope-
ram locare possit, quid cunctandum
est confiteri, cùm id omne diuinis sit
muneris atque doni? Proprium est illi
suas perpetuò operas, & quasi colonos,
sponsione voti addita, habere prom-
ptos & expeditos ad obsequium Ro-
mani Pontificis: vt quocumque ille
iusserrit, Euangelij caussa, sine recus-
tione contendant. Proprium est nullo
certo loco consistere, perscrutari pla-
gas omnes, vt ingentia vndique Chri-
sto Domino animarum lucra conqui-
rant. Proprium item toto orbe terra-
rum exposita gratis habere gymnasia
ad instituendam non modò liberali-
bus disciplinis, verùm etiam Christianis
moribus iuuentutem. Proprium
denique eius (tametsi in hoc æmulas
habere iam cœpit) Christianæ legis e-
lementa puerorum æstatulis, & impe-
ritæ

ritæ multitudini passim tradere. Quæ quidem omnia, & si quæ sunt alia, si secum ipse quis reputet, & quanto Ecclesiæ bono ista gerantur, expendat; facilè sentiet, cur in tanta disciplinarum copia alias atque alias diuina prouidentia moliatur ac struat.

Verùm ad ipsum docendum ne illa IV.
quidem minùs efficax ratio est, quòd augendis Religionum Ordinibus ipsa quoque in Ecclesia varietas, quę fons est pulchritudinis omnis, amplificatur, & crescit. Nam vt in condendo mundo fabricator tanti operis, vt suæ in eo vestigia pulchritudinis adumbraret, & de thesauris suis, ex illo immensitatis Oceano, suppeditaret aliquid, infinitarum eum rerum varietate distinxit: vt ea de caussa Græci, propter insignem speciem, νέσμον, Latini *Lucentem* seu *Mundum* nominarint: sic in Ecclesiæ corpore, quam quotidie sibi velut vnicam sponsam exquisitiùs adornat, & nouis quodammodo splendoribus ad elegantiam expolit, spectabilem quandam ex omni ordinum, ac familiarum genere varietatem admiscet.

Quæ tanta tamque admiranda in omni statu, ac natura varietas, non tam quia spectabilis, ac decora, quam quia peropportuna, & saepe necessaria probatur, ab summo illo ac sapiente Opifice videtur inuenta. Quorsum enim ad capiendos humani corporis sensus tam multiplex est reperta varietas? Cur pascendis singulis singula rerum inuenta sunt genera colorum, sonorum, saporum, odorationum atque tactiōnum? Quorsum tot animalium species? tot locorum ac regionum, tot oppidorum tanta descrip-
tio? Quorsum tanta in his notis visitatisque naturis formarum generumque dissimilitudo? Num ad vniuersidem itaxat ornatum ac voluptatem, an etiam ad multiplicem hominum usum atque opportunitatem, quorum gratia eam, quam dixi, varietatem ex cogitauit diuina solertia?

Nimirum naturæ hominum variæ, voluntatesque tam multa, tamque inter se distantia ac dissimilia rerum genera requirebant, ut qui re aliqua minus capitur & afficitur, ei numquam

quam in tanta varietate deesset, quod eius mulceret sensum, & velut arri-deret palato. Par in disciplinarum multitudine varietatis est ratio, quam idcirco prouidentia Dei sua in Eccle-sia tam est machinata solerter, ut varijs hominum voluntatibus & ingenijis, moribus ac naturis, constitutionibus corporum, atque viribus indul-geret; nec in tanta familiarum copia deesset vñquam, quæ cuique præ ce-teris probari posset, & quòd suis quem-que nutus ac voluntas impelleret. Ar-gumento cest, quòd multi, qui se ad certam aliquam disciplinam appu-lerunt, numquam se ad aliam forsi-tan inclinarent, nisi congruentem illam cum suis moribus inuenirent.

Quàm multi autem in hac noua minimaquæ familia societatem inière nobiscum, qui, nisi ea edita in lucem esset, in suis adhuc tenebris perma-nerent, nec ullum de Religione con-silium, mentemquæ susciperent?

Nouarum igitur familiarum or-tus in fructu diuinæ ponendus est sa-pientiæ, quæ & cuiusque priuati mo-ribus

ribus sensibusque, & vniuersæ Eccle-
siæ decori ac pulchritudini, & cetera-
rum disciplinarum bono atque com-
modo, & præsenti temporum necel-
litati opportunitatique voluit
esse prospectum. *Hacte-*
nus Orlandi-
nus.

ORL

le-
ra-
m-
es-

ORIGINES
ORDINVM

AC

CONGREGATIONVM
sub regula S. Augustini militan-
tium.

L I B E R I.

CAP. I.

S. Augustini vita & translatio bre-
uiter recensetur.

AVgustinus Tagaste in Afri-
ca honestis parentibus natus,
ac puer docilitate ingenij &
quales longè superans, breui
omnibus doctrina antecel-
luit. Adolescens, dum esset
Carthagine, in Manichæorū
hæresim incidit. Postea Romam profectus,
inde Mediolanum missus, ut Rethoricam do-
ceret, cùm ibi frequens Ambrosij Episcopi es-
set auditor, eius opera incensus studio Ca-
tholicæ fidei, annos natus triginta tres ab i-
psò baptizatur. Reuersus in Africam, cum
religione vitæ sanctimoniam coniungens, à
Valerio notæ sanctitatis Episcopo Hippo-
nenſi

A

nens

2 ORIG. ORD. S. AVGVST.

nensi presbyter factus est. Quo tempore familiam instituit religiosorum, quibuscum victu communi, eodemque cultu utens, eos ad Apostolicæ vitæ doctrinæque disciplinam diligenter erudiebat: sed cum vigeret Manichæorum hæresis, vehementius in illam inuehi cœpit, Fortunatumque hæresiarcham confutauit.

Hac Augustini pietate commotus Valerius, cum adiutorem adhibuit Episcopalis officij. Nihil illo fuit humilius, nihil continentius. Lectus ac vestitus moderatus, vulgaris mensa, quam semper sacra vel Lectione, vel disputatione condiebat. Tanta benignitate fuit in pauperes, ut cum non esset alia facultas, sacra vaſa frangeret ad eorum inopiam sustentādam. Feminarum, & in eis sororis, & fratris filiæ contubernium familiaritatemque vitauit. quippe qui diceret, et si propinquæ mulieres suspectæ non essent, tamen quæ ad eas ventitarent, posse suspicionem efficere. Nullum finem fecit prædicandi Dei verbum, nisi graui morbo oppressus. Hæreticos perpetuò insectatus & coram, & scriptis, ac nullo loco passus confistere; Africam à Manichæorum Donatistarum, Pelagianorum, aliorumque præterea hæreticorum errore magna ex parte liberauit.

Tam multa pie, subtiliter, & copiose scrip-

scripsit, ut Christianam doctrinam maximè illustrârit. Quem in primis fecuti sunt, qui postea Theologicam disciplinam via & ratione tradiderunt. VVandalis Africam bello vastantibus, & Hippoñem tertium iam mensem obsidentibus, in febrim incidit. Itaque cùm discessum è vita sibi instare intelligeret, Psalmos David, qui ad pœnitentiam pertinent, in conspectu positos profusis lachrymis legebat. Solebat autem dicere neminem, et si nullius sceleris sibi conscientia esset, committere debere, vt sine pœnitentia migraret è vita. Ergo sensibus integris in oratione defixus, astantibus fratribus, quos ad charitatem, pietatem, virtutesque omnes erat adhortatus, migravit in cœlum. Vixit annos septuaginta sex, in Episcopatu ad triginta sex. Cuius corpus primum à B. Fulgentio Episcopo Rusensi anno 504. in Sardiniam delatum, deinde à Luitprando Longobardorum Rege magno pretio reddemptū, Ticinum translatum est, ibique honorificè conditum. Vbi ad hæc usque tempora, loco thesauri inæstimabilis (licet locus ignotus sit) in æde S. Petri in Cœlo aureo asseruatur.

In eodem templo quiescit corpus S. Seuerini Boetij, Martyris & Philosophi, cum Epitaphio marmori inscripto.

S. Possidonius seu Possidius Episcopus Cala-

A 2 men-

4 ORIG. ORD. S. AVGUST.

mensis , qui S. Augustini magistri sui vitam scripsit , quiescit Mirandulæ in Italia , illius urbis patronus ac tutelaris : vbi sacrum eius corpus magnam habet venerationem. Ita tradit Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiam.

Vitam S. Augustini annis superioribus accurate post alios scripsit amicus noster R. P. Cornelius Lancelottus , Prior Eremitarum Augustinianorum Antuerpiæ , & typis Plantinianis publicauit.

CAPVT II.

*Canonicorum Regularium ordinis
S. Augustini variae Congregati-
ones.*

CAnonicorum Regularium cœnobia alia suis Ordinarijs , seu Episcopis locorum, in quibus situm habent, reuerenter subsunt; alia à Dicœcesanorū visitatione exempta varias in Congregationes sunt distributa, & suis Præfectis peculiaribus parent.

Congregationes inter eminent Lateranensis seu Frisonaria in Italia, S. Rufi in Gallia, Aroasiensis in Belgio , VVindesimensis in Germania superiore & inferiore: de quibus & alijs fusè egi in libro nostro de Canonicis Regularibus Coloniæ anno 1614. edito.

Ad

Ad Cōgregationem Italicam quod attinet,
legitur hodieq; in monasterio B. Mariæ Fri-
sonariæ, haud procul ab vrbe Luca hēc inscri-
ptio:

*Saluatori Christo, ac sanctæ spei matri Mariæ,
Canonici Regulares ab Apostolis primum, Diuiquē
Augustini norma, sub Apostolicis regulis instituti,
iam pridem in hoc cœnobio arctius Deo dicati, hinc
per Italianam sub titulo Lateranensi dilatati, hanc æ-
dem vetustate labantem restituere anno gratiæ mil-
lesimo quadringentesimo primo.*

Fuit autem huius reformatæ Congregatio-
nis primus auctor *Bartholomæus Colūna*, nobi-
lis Romanus, qui anno 1396. floruit, & in di-
cto Frisonario Canonicam disciplinam pri-
mùm restituit, quæ totam postea Italianam est
peruagata titulo Congregationis Lateranen-
sis, à Basilica Lateranensi sic dicta. Quo quidē
in templo vixerunt Canonici Regulares usque
ad tempora Sixti IV. Pape, qui ipsis inde amotis
Basilicam S. Mariæ pacis adsignauit, quam
hodieq; possident. In Lateranensi autem Ba-
silica nunc resident Canonici sacerdotes, vt
vocant.

Ioannes
Philip-
pus No-
uariensis
lib. 3.
Chron.

Congregatio S. Rufi per B. Rufum Lugdu-
nensem archiepiscopum circa annum 1107. est
incohata: & meminit illius Ioa-
chimus Abbas commentario in
Apocalypsim.

CAPVT III.

*Congregationes Canonicorum S. Georgij
in Alga, & S. Spiritus apud
Venetos.*

VTUTUR isti veste cœlestini seu azurini coloris. Primi huic familiæ nomen dederi *Antonius Corarius*, *Gregorij X I I.* Papæ nepos, & *Gabriel Gondelmerius*, qui post Eugenius I V. Papa fuit, ut in huius vita Ciacconius commemorat. Nonnulli scribunt hos Canonicos Georgianos militare sub regula S. Augustini. Paulus Morifus in fine libri 3. dicit eos viuere solitos ex præscripto quarundam constitutionum priuatarum, nec solennem emisisse professionem ante annum Christi millesimum quingentesimum septuagesimum, quo id Pius V. Papa ipsis iniunxit. Consule & eumdem Morifum lib. I. cap. 43. quo loco adserit, Congregationem hanc S. Georgij primùm incohataam esse à dicto Antonio Corario, postea vero auctam atque illustratam à S. Laurentio Iustiniano Patriarcha Veneto, iuxta inscriptionem sepulchralem eiusdem Corarij, quæ talis legitur ad D. Georgij in Alga: Sepulchrum p̄iissimi Patris D. Antonij Corarij. Beatae memorie Episcopi Ostiensis, Cardinalis Boloniensis, fundatoris huius Congregationis: qui obiit anno 1445. die 29. Ianuarij. Orate pro eo semper.

Elt

Est & altera Congregatio Canonicorum Regularium apud Venetos, quæ à Sancto Spiritu nomen habet, per Gabrielem Spoletinum anno 1415. instituta.

CAPUT IV.

Ordinis Præmonstratensis origo.

Inter Canonicos Regulares etiam recentur Præmonstratenses, à S. Norberto Archiepiscopo Magdeburgensi anno 1120. instituti, & à Præmonstrato, primò illius instituti cœnobio, in diocesi Laudunensi sito sicuti. Exstat huius Ordinis Chronicon à nobis magno labore concinnatum, & Coloniæ anno 1613. publicatum: ad quod curiosū Letorem remittimus. Sanctis porrò ac Beatis, à me dicto in Chronico recensitis, isti poterunt adiungi.

B. *Ludouicus Comes*, & fundator Abbatiae Arensteinianæ, in diocesi Treuerensi, ibidem Conuersus, an. 1185. obijt, VIII. Kal. Nouembris. Eius vitam edidit Christophorus Brovverus Societatis Iesu, Mogutiæ an. 1616. in libro, cui titulus, *Sidera Illustrum, & SS. virorum Germanicæ.*

B. *Garenbertus*, Abbas Montis S. Martini, in diocesi Cameracensi: de quo vide Molanum in Natalibus SS. Belgij.

B. *Elco*, Liaucama cognométo, Abbas Lidumensis, in Frisia Occidentali, & diocesi Leovvardiensi, an. 1332. martyrio coronatus tri-duo ante festum Annunciationis Deip.

8 ORIG. ORD. S. AVGVST.

B. *Gertrudis*, filia S. Elizabethæ Lan-
grauiae Hassiæ, virgo & Abbatissa Aldenber-
gensis, in diœcesi Treuerensi, an. 1297. in Do-
mino obdormiuit, ipso die S. Hippolyti.

B. *Radigundis*, virgo, quiescit in mo-
nasterio Charitatis, haud procul à Ciuitate
Roderici, quæ est vrbis Episcopalis Hispaniæ.
De quo monasterio nos in Chronico Præ-
monstratensi egimus anno 1170.

CAP V T V.

*Ordo Hospitaliorum S. Antonij, per
Gastonem virum nobilem circa
annum 1121. excita-
tus.*

1121. **C**irca annum Christi 1121. *Gasto*, vir nobili-
genere in prouincia Viennensi natus, eius-
que filius *Girondus* floruerunt, quibus auctori-
bus S. Antonij societas, apud Motam, Vien-
nensis diœcesis opidum, sumpsit exordium.
Huius instituti sodales, pietatis officio inten-
ti, pauperibus, mutilis, sacro igne tactis, cæte-
risque ægris ac debilibus hominibus suble-
uandis, ac sustentandis operam in primis id
temporis dabant. Cui rei significandæ putat
nonnulli à *Gastone & Girondo* adsumptam fi-
guram Græcæ litteræ T. seu signum Potentie,
ut Galli baculum seu scipionem, sustentan-
dis debilibus proprium, suo idiomate ver-
naculo

naculo nuncupant: et si alij alias caussas adsignent. Apud Ezechielē certè Prophetam illi duntaxat memorantur signo Tau fuisse notati, qui abominationes in ciuitate fieri solitas detestabantur: de quibus etiā dictum, *Omnem autem super quem videritis Tau, ne occidatis.* Cap. 9.

Ceterū nata est societas ista occasione corporis *S. Antonij*, ex vrbe Constantinopolitana in prouinciam Viennensem allati per *Iocelinum* castri Albencianī, & Motæ Sancti Desiderij dominum. Cui quidem decenter collocando, idem apud Motam ditionis suæ opidum (quod hodiè *S. Antonij* dicitur) basili-
cam à fundamentis exstruere ceepit: sed morte præuentus perficere non potuit. Ioceli-
ni sine liberis defuncti hereditatem iure propinquitatis adiit vir nobilis *Guigo Deside-
rius*, qui iussu *Vrbani II. Papæ* (per prouin-
ciam Viennensem versus Clarum-montem
ad concilium ibidem celebrandum iter facien-
tis) incohatam basilicam perfecit, atque in ea *S. Antonij* reliquias honorificè collocauit.
Et ne quid deesset, instituti Benedictini mo-
nachos ex monasterio *S. Petri*, quod Mon-
tis-maioris in diœcesi Arélatensi nuncupant,
aduocauit, & basilicam ab ipso Calixto II.
Papa anno 1119. dicandam ac consecran-
dam curauit. Grassabatur id temporis per Galliam sæua lues ignis ardantis: cuius meminere *Sigebertus Gemblacensis*, *Vin-
centius Bellonacensis*, & alij. Qd. fa-
ctum

Etum, vt maximus hominum ægrorum cursus ad Motensem S. Antonij Basilicam sit factus: plurimiq; sani atque ab omni morbo liberi, meritis sancti viri, domum redierunt. Inter alios vir nobilis *Gasto*, ex prouincia Vienensis oriundus, eiusque filius *Girinus* seu *Girodus*, à graui vterque morbo est liberatus. Itaq; *Gasto*, vnà cum filio, se & sua omnia S. Antonio obtulit, & totum se dedit curandis ægris, atq; igne sacro saucijs, qui magno numero quotidie Motam confluebant. Huic pio misericordiæ operi intentis aliocto plus minus viri paullò post se adiunxerunt; sanctissima inter se inita societate. Atque hæc quidem prima ordinis Antoniani origo fuit, unde & distichon:

Gastonis voto sociatis fratribus octo.

Ordo est hic cæptus, ad pietatis opus.

Creuit postmodum societas ista, estque ab Alexandro III. Urbano III. Clemente III. Bonifacio VIII. & alijs varijs Pótificibus Romanis confirmata.

Mortuo Gastone, fratres hospitalis siue domus eleemosynariæ S. Antonij Magistrū, seu Praeceptorem elegerunt Stephanum, sacerdotem pium ac venerabilem. Huic anno 1131. defuncto successit *Hautelius*, *Sofredus*, & sic alij ex ordine, vsq; ad annū Christi 1297. quo Bonifacius VIII. Prioratum S. Antonij, amotis monachis Benedictinis, in dignitatem Abbatialem commutauit, diplomate apud vrbe veterem.

veterem IV. Idus Iunij dato, anno Pontificatus sui tertio: Habito, inquit, fratrū nostrorū cōsilio & adsensu, prædictum Prioratum cum omnibus Ecclesiis, mēbris, iuribus & pertinētij suis ab omni spirituali & temporali potestate, iurisdictione, dominio, iure, subiectione, obedientia, & dispositione quacumque monasterij Montis-maioris, nec non Abbatis & conuentus eiusdem monasterij eximimus, ipsumq; ab eis decernimus liberum penitus & exemptum. Priorem, monachos, conuersos & alios quoscumq; si qui sint in ipso Prioratu per Abbatē & conuentum, vel eorum mandato seu auctoritate per alios forsan deputati, ab eo totaliter amouētes; eisdēq; Priori, monachis, & conuersis præcipiētes, ut ad dictū monasteriū redeāt inibi Domino seruituri. Porrò volumus & mandamus, ut in eodem monasterio & hospitali ac membris regula D. Augustini seruetur, & secundum eandem dicti Abbas & Canonici ac fratres perpetuò viuere teneantur. Habitum verò cum signo, quod Potentiam vocant, in honorem ipsius beati Antonij tam Abbas quam Canonici seu fratres prædicti, iuxta morem solitum ipsius hospitalis, semper & quoque deportent.

Primus porrò Antoniani apud Viennēses seu Motenses monasterij Abbas ex Domino seu Magistro vltimo fuit Haimo: quo agente Bonifacius VIII. Basilicā S. Andreę in vrbe Romana Antonianis adtribuit. Haimoni an. 1316. defuncto in Abbatiali dignitate successit Pontius Arelacus, & sic longā serie alij ad nostra usque tempora..

Fuit

Fuit autem hæc societas ab initio, veluti fraternitas quædā sacerdotalis, ad exercenda sanctæ caritatis opera; quæ paulatim ad sublimiorem statum prouecta, custodiā corporis S. Antonij patroni sui obtinuit, & iuxta regulam S. Augustini cœpit viuere, ac demum à plurimis Pontificibus Romanis est approbata. Suntq; hodiè plurimi illius instituti monasteria per Galliam Aquitanicā, Celticā, Belgicā, Italiā, Hispaniā, Germaniā, aliasque orbis Christiani prouincias: quorum præfeti proprio ac peculiari nomine *Præceptores* nuncupantur.

Atque hæc quidem ex Antoniana historia Lugduni anno 1534. edita excerptimus, quam Aimarus Falco, Præceptor domus S. Antonij Barri-ducis, post legationem apud Clemētem VII. totius ordinis sui nomine obitam, conscripsit. Addit idem *Iacobum Ierosolymorum* & *Siciliæ Regem*, Comitemque Castrensem, in signum adsumptæ protectionis atq; adfæctus in hunc ordinem, testamēti tabulis anno 1433. cōditis, heredibus ac successorib. in perpetuum suis mandasse. ut Antoniani ordinis symbolum collo app̄sum, id est, Potentiam, siue notam T. ex auro puro, vna cum campanula gestarent.

Notæ T. seu Potentiæ meminit & Bonifaci' VIII Papa in suo diplomate, suprà nobis citato, quam sodales Antoniani ex auro argenteo conflatam, collo appensam velut tesserae,

tesseram gestant.

Huius ordinis insigne monasteriū visitur
Traiecti ad Mosam, quod apud Belgas nunc
est vnicum: cetera namque desierunt

Totius ordinis caput, vt dixi est S. Antonij
Abbatia in diœcesi Viennensi sita.

CAPVT VI.

S. Antonij vita breuiter ob oculos ponitur.

Antonius AEgyptius nobilibus, & Christianis parentibus natus, quibus adolescēs orbatus est, cùm ingressus Ecclesiam ex Evangelio audiuisset: *Si vis perfectus esse, vade & vende omnia quæ habes, & da pauperibus*, tanquam ea sibi dicta essent, sic Christo Domino obtemperandum exiſtimauit. Itaque vendita re familiari, pecuniam omnem pauperibus distribuit. Quibus solitus impedimentis, cœlestis vitæ genus in terris colere instituit. Sed cū in periculoso illud certamē descendere ad fidei præfidium, quo erat armatus, adhibendum sibi putauit subsidium reliquarum virtutum: quarum tanto studio incensus fuit, vt quemcunque videret aliqua virtutis laude excellentem, illum imitari studeret.

Nihil igitur eo continentius, nihil vigilans erat. Patientia, mansuetudine, misericordia,

ricordia, humilitate, labore, ac studio diuinorum Scripturarum superabat omnes. Ab hæreticorum & schismaticorum hominum, maximè Arianorum, congressu & colloquio sic abhorrebat, ut ne propè quidem ad eos accedendum diceret. Humi iacebat, cùm eum necessarius somnus occupasset. Ieiunium autem adeò coluit, vt salem tantummodo ad panem adhiberet; sìtim aqua extingueret: neq; se ante Solis occasum cibo aut potu recreabat, sàpè etiam biduum cibo abstinebat: sàpissime in oratione pernoctabat. Cùm talis tantusque Dei miles euasisset *Antonius*, sanctissimū iuuenem hostis humani generis varijs temptationibus aggreditur, quas ille ieiunio, & oratione vincebat. Nec verò frequens de Satana triumphus securum reddebat Antonium, qui diabolī inntumeras artes nocendi nouerat.

Itaque contulit se in vastissimam Aegypti solitudinem: vbi quotidie ad Christianam perfectionem proficiens, dæmones (quorum tantò erant acriores impetus, quantò *Antonius* ad resistendum fortior euadebat) ita contempserat, vt illis exprobaret imbecillitatē: ac sàpè discipulos suos excitans ad pugnā contra diabolum, docensque quibus armis vinceretur: *Mibi credite*, dicebat, *fratres*, *pertimescit satanas piorum vigilias, orationes, ieiunia, voluntariā paupertatem, misericordiam & humilitatem, maximè verò ardente amorem in Christum Dominum, cuius unico sanctissimae crucis signo debilitatus aufigit.*

git. Sic autem dæmonibus erat formidolosus, ut multi per Aegyptum ab illis agitati, inuocato nomine Antonij liberarentur: tantaque erat eius fama sanctitatis, vt per litteras se eius orationibus *Constantinus magnus* Imp. & filij commendarent. Qui aliquando quintum & centesimum annum agens, cùm innumerabiles sui instituti imitatores haberet, cōuocatis monachis, & ad perfectam Christianæ vitæ regulam instructis, sanctitate & miraculis clarus migrauit in celum decimo sexto Kalend. Februarij.

S. Antonij res gestas scripsere S. Athanasius, S. Hieronymus, Socrates, Sozomenus, Theodoreetus, & alijs.

CAPVT VII.

Ordo Guilielmitarum, per S. Guilielmum Aquitaniæ Ducem institutus.

Guilielmus Aquitaniæ Dux, & Pictauorum Comes, cùm schisma aduersus Innocentium II. Pontificem Maximum fouisset, & eos, qui verum Pontificem sectantes, Petrum Leonem pseudopapam execrabantur, minis & terroribus exagitasset, alijs eiecit, alijs carceri inclusis, à S. Bernardo Abbe ad eum profecto.

fecto, & cum sanctissimo Eucharistiæ Sacra-
mento in manibus , quo magis illum deter-
reret , loquente mirabiliter conuersus est.
Nam ad Eremitam seu solitarium hominem,
qui sanctitate clarescebat, se contulit , illum,
quid sibi agendum esset, consulturus: qui , vt
ferream loricam super corpore nudo, & habi-
tu vili indutus in morem peregrini , summū
Pontificem veniam petiturus adiret , auctor
fuit . Quare Guilielmus Eremitæ monitis ob-
temperans, ad Innocentium Pontificem sup-
plex venit , seque, quis esset, & qua de cau-
fa venisset, aperuit. Quod cùm Pontifex vix
crederet, illum pro penitentiâ suscipiendâ ad
Hierosolymitanum Patriarcham remisit.
Profectus itaque Hierosolymam, & à Patri-
archa pœnitentiam postulans, ab eo cognitus
(Patriarcha enim Guilielmi olim Capellanus
seu paedagogus fuerat) perhumaniter excep-
tus fuit: acceptaq; ab eo pœnitentiâ, quam si-
bi aspera imponi voluit, peragratâ Palæstinâ,
Româ, & in Hispaniam ad S. Iacobi Apostoli
reliquias venerandum peregrinatus est : ali-
isque peregrinationibus peractis , demum
cùm secundò Hierosolymam redijisset(vbi à
Saracenis captus multa perpeſius est) in Hetru-
riam veniens, in ditione Senensi apud Rose-
tum seu Grossetum in loco, qui Stabulū Ro-
dis dicebatur , in solitudine reliquum vitæ
sanctissimè multis clarus miraculis confecit.
Ita Ferrarius libro de SS. Italix.

Cete-

Ceterum grauis est quæstio apud Scriptores, an ordo Guielmitarum sub regula S. Augustini, an S. Benedicti militet. Sampson Huius Guielmita Parisiensis in suo libro de veritate vitæ & ordinis S. Guilielmi, Parisijs anno 1188. edito contra Volaterranum Iac. Bergomensem, Onuphrium, Iosephum Pamphilum, & alios, multis probat Guielmitas regulam Benedictinam sequi, & ideo iuxta eius præscriptum in nocturnis horis duodecim lectiones festis diebus hodieque recitare; cum Eremitæ Augustiniani, qui eos ad suam regulam trahere conantur, non nisi nouem lectiones recitent. Ut vt sit, hoc constat, multa olim Guielmitarum monasteria Eremitis Augustinianis accessisse. De his vide plura infrà lib. 2. de Ordinibus Benedictinis:

CAPVT VIII.

*Ordo S. Trinitatis de Redemptione Capti-
vorum, per Ioannem Matham
institutus, an. 1197.*

Ordinem istum instituit *Ioannes Matha* apud Gallos in Prouincia natus, Doctor Theologus Parisiensis anno Christi 1197. ut in eius Epitaphio legitur Romæ in basilica S. Thomæ de Formis, in monte Cœlio; *Anno
Dominica Incarnationis M.C. XCVII. Pontificatus*

B

verè

verò Innocentij III. anno primo, institutus est ordo
sanctissimæ Trinitatis à fratre Ioanne, &c.

Alij dicunt hunc ordinem inchoatum an.
1196. in monasterio Cerui Frigidi in Gallia, vt
patet ex hisce versiculis, quos Choppinus li.
Monasticorum, tit. vltimo, art. 12. recitat.

*Milleno ducenteno quarto quoque dempto,
In Ceruo Gelido Triadis fit primitus Ordo.*

Ceterum primum huius ordinis mona-
sterium Romæ ab Innocentio III. Papa ex-
structum est, & S. Thomæ de Formis nuncu-
patum. Totius Ordinis Præfectorus seu Mi-
nister generalis sedem ac domiciliū summū ha-
bere solet in monasterio Cerui Frigidi apud
vrbem Meldensem in Gallia: quo in loco et-
iam Capitulum quotannis generale celebrari
olim consuevit. Floret ordo iste maximè in
Hispania, Gallia & Belgio, vocantque Präfe-
ctos suorum monasteriorum Ministros. Ho-
die Minister seu Præfector Generalis plerum-
que residet Parisijs apud Maturinos.

Primam huius instituti originem ex Ro-
berti Gaguini Annalibus Galliæ, alijsque mo-
numentis fùe describit Iacobus Burgesius
Prouincialis per Belgium Minister, in statutis
ordinis S. Trinitatis Duaci an. 1586. excusis.

A Etate Innocentij III. Romani Pontificis,
pietatis feraci, ordo sanctissimæ Trinitatis de
Redéptione captiuorū initiū cepit, auctori-
bus Ioāne de Matha ex Prouincia oriundo, &
Felice Anachoreta Valesiensi. Hic Ioannes D.
Theol. Parisiensis, tædio vitæ secularis affe-

Etus, odio mundū habuit: vnde initiatus sacerdotio meruit cōsolationē accipere diuinitus, dū se Angelus veste cādida indutus, & cruce bicolori insignitus videndū præbuit. Eā aut̄ visionē boni ominis nunciā interpretatus, fēcēscit ad eremum: vbi *Felix* vitā solitariā agebat, in loco qui *Ceru⁹ Frigidus* dicitur, eō quōd ad collis radicē fons scaturiat limpidissimus, ad quē ex finitima silua solit̄ erat venire ceruus candidissimus refrigerandi se causa: vnde & locus dictus est Ceruus Frigidus. In eo loco per triennium egit cum Felice Ioannes, pari & cōsentiente in bonū animo. Interim diffundebatur suavis odor nominis eorū, & ad se venientib. salutis pabula verbo & opere ministrabant. Sed in ea viuētes libertate absq; definita regula, & legitimis institutis, timētes errorem posse cōtingere, dū cōcupiscētię nō resistitur, dū sibi quīsq; lex est, ter in sōnis à cōlesti nūcio admonētur, vt Rom. ad īrēt Pontificē, accepturi certā vitę regularis normā. Pergūt igitur per durā hiemē feruētes charitate sancti viri, ad Sūmmū Pontif. Innocēt. huius nominis III. omniū religionis monasticæ amantiū dulce asylū: quē cū cōueniſſet, simili eū reuelatiōe honoratū cognouerūt. Quāobrē benignissimē ab eo excepti sūt hospitio, ad V. vsq; Kal. Febr. cū dies festus Agnetis secūdō agitur. Tū Pōtifex rē diuinā faciens, dum S. Eucharistiam circumstantibus ostendit, Angelum Dei videt multo candore fulgentem

B 2

cancel-

cancellatis manibus duos captiuos tenentem, Christianum vnum, alterum Maurum, tamquam eos commutaret. Huic Angelo crux rubri, & azurei, seu cærulei coloris ad pectus eminebat. Quo viso, & rediuita confecta, anachoretas ad se vocans; *Iam*, inquit, *filioli*, aduerto Dei spiritu vos duci: dabo vobis indumenta exemplo visionis, quæ mihi diuina celebranti innotuit, respondentia, & eritis primitæ Pontificatus nostri, quos diuina bonitas vult noui & sacri ordinis esse auctores. Consutis igitur tunicis, Ioannem & Felicem candidis vestibus decorauit, superaddita cruce, qualem Angelus ostendisset: additque novo ordini titulum de Trinitate & Redemptione captiuarum, declarans primò in vestimentis eorum tres reperiri colores; album, qui Patrem Deū repræsentat, qui principium est sine principio, ut albedo extremus est color, nulli alieno colori permixtus; & secundum, qui azurius seu cœruleus est color, denigrationē & obfuscationem referens, Christum significat, cuius caro cruciatu & dolore fuit contusa & denigrata. Tertium verò colorem rubeum, qui quidem ardorem significat, & Spiritum sanctum exprimit, qui ignis est, & flammarum inspirat cordibus credentium. Admonuit eos præterea his verbis: *Candor, o filioli, conscientiae puritatem atque munditatem, qua fulgere vos decet, exprimit; crux verò qua parte rubea est, feruorem charitatis in Deum signat; altera autem, qua contusæ carnis similitudinem*

milis est , Christi passionis memoriam præ se fert: ut nostra & redemptionis ab inferis memores , perse- uerante metu Deū diligatis atque colatis. Quos ve- rò Angelus dextra sinistraque inuicem commutare videbatur, eos puto repræsentationem facere libe- randorum captiuorum, quos Christum imitâtes po- stea redempti estis: vt pretio redemptionis dato, Christianos è Saracenorum manibus, ac seruitute eximatis, vel aduersa legis hominē pro eo, qui Chri- stianæ fidei professor est, commutetis. Et quia festo die (v. diximus) B. Agnetis Martyris , quæ bona sua trifariam distribuerat, visio conti- gerat, voluit summus Pontifex fratres ordinis bona, quæ dicitur inceps possiderent, in tres partes diuidere ; ita vt vna esset ad fratres alendos, qui cultui diuino inferuirent; altera ad hospi- tio excipiendo Christi pauperes reponere- tur & tertia pars in redemptionem captiuo- rum detentorum ab infidelibus seruaretur. Atque idcirco monachos ordinis S. Trinitatis de Redemptione captiuorum voluit appellari. Constructo autē nō longè à Laterano in monte Cœlio Romæ monasterio, & S. Trini- tati dicanda Ecclesia (in cuius porticu videtur adhuc vii onis supradictæ simulacrum effigia- tum) iussit idem Pontifex , vt Ioannes Matha, (rem serat enim Felicem Anachoretam in Gal- lias ad dicti ordinis propagines dilatandas, pro nominis diuini gloria & humanæ sa- luti s augmento) ibidem Deo deseruiret cum fratribus assumptis. Eam ob rem concessit illi

sancto viro eiusque successoribus regularem vitam obseruantibus Ecclesiam *Sancti Thomae & S. Michaelis de Formis*, sic dictam, quod non longe à formis, id est, aquæ ductibus sita sit in monte Cœlio, cum possessionibus, & omnibus alijs eò pertinentibus, nec non Ecclesiam *S. Saluatoris* (ut habet confirmatio Honorij III. Pontificis Romani, adseruata in bibliotheca Vaticana) sitam in loco, qui dicitur mons Sanctus, ad castrum Verelatense, in diœcesi Spoletana, cum omnibus eò pertinentibus, & in diœcesi Tudertensi Ecclesiam *B. Mariae de Lantano* cum omnibus eò pertinentibus; in diœcesi Anicliensi Ecclesiam *S. Trinitatis*, iuxta castrum Albani, cum omnibus eò pertinentibus; in Vrbe Ecclesiam *S. Isidori*, & totum montem maiorem post Absidiam; item plures alias possessiones, quas recenset dicta confirmatio Honorij Pôtificis, qui, ut prædecessor eius Innocentius tertius, omnes dictas Ecclesias, & fratres inhabitantes eas, sub *B. Petri*, & sua protectione suscepit. In hoc autem monasterio cùm sanctè & regulariter vixisset *Ioannes Matha*, primus maior Minister per sexdecim annos, mortuus est & sepultus, ut habet eius epitaphium insculptum marmori sepulchri testudinati & exstructi in dextra parte minoris Ecclesiæ. Maior enim omnino discooperta est, & semidiruta in monte Cœlio. Ea autem sunt epitaphij

taphij verba: Anno Dominicæ Incarnationis 1197.
Potificatus verò Domini Innocentij Papæ tertij anno
primo, xv. Cal. Ianuarij institutus est nutu Dei ordo
sanctissimæ Trinitatis à fratre Ioanne, sub propria
regula sibi ab Apostolica sede concessa. Sepultus est
idē frater in hoc loco an. Domini 1213. Decemb. 21.

CAPVT IX.

Catalogus monasteriorum & prouinciarum ord. S. Trinitatis.

PRIMUM huius ordinis monasterium est
Romæ constructum (S. Thomæ de Formis
nuncupatū) per Innocentiū III. Papam.

PROVINCIA FRANCIAE.

In prouincia Franciæ sunt monasteria
duodecim, videlicet

Monasteriū Cerui Frigidi, in diœcesi Mel-
densi.

Parisiense, quod Maturinorum vulgò di-
citur à S. Maturino, illius loci patrono; estq;
fundatum à S. Ludouico Galliæ Rege.

Monasterium Meldense, vulgò Meaux.

Monasterium Fontis Bleaudi; Gallicè Fon-
tainebleau, fuit fundatum an. 1259. per S. Ludo-
uicum Galliæ Regem. Hoc in loco spectatur
insigne palatium Regum Galliæ: quo tem-
pore æstiuo solent diuerti.

Monasterium Claremontanum.

Monasterium de Verberia.

Monasterium de Stampis, inter Parisios &
Aurelianum.

Monasterium de Cola.

24 ORIG. ORD. S. AVGVST.

Monasterium de Mitriaco.
Monasterium de Fayaco.
Monasterium de Ponte Lermerio.
Monasterium de Siluella.

IN PROVINCIA CAMPANIAE
sunt Monasteria vndeциm.

Monasterium Trecense in Campania.
Monasterium de Marchia.
Monasterium de Catalano.
Monasterium Gloriæ Dei.
Monasterium de Baraz supra Sequanam.
Monasterium de Vitriaco.
Monasterium Metense in Lotharingia.
Monasterium de Vidua.
Monasterium de Sudeo.
Monasterium Grandi-pratense.
Monasterium de Fera, opido Campaniæ.

IN PROVINCIA PICARDIAE
sive Belgij sunt Monasteria XIV.

Monasterium Atrebatense in Artesia fundatum à pijs aliquot viris, procurante Guilielmo Scoto, tertio Magistro generali, qui obiit anno 1222.

Monasterium Hondiscotanum in Flandria, fundatum circa annū 1220. à Toparchis Hondiscotanis, eodem Guilielmo Scoto procurante.

Monasterium de Vienna.

Mo.

Monasterium de Silua Niepensi seu Ne-
pensi, siue S. Mariæ de pietate. Niepense si-
tum est in Silua Niepensi tertio ferè miliari à
Balliollo Flandriæ opido, fundatumque circa
an. 1343. vel 192.

Monasterium Duacense in Flandria, anno
1253. exstructum per virum nobilem Euerar-
dum à S. Venantio.

Monasterium Andriguiacense vulgò *An-*
driguiiez fundatum per virum nobilem ex fa-
milia Vilainiorum.

Monasterium de Templosio.

Monasterium Lerchiense in Artesia funda-
tum an. 1245. per Ioannem toparcham Ler-
chiensem.

Monasterium Aureç Vallis apud Niuellā
in Brabantia.

Monasterium Lerinense siue de Lerinis
apud Gemblacum Brabantiae oppidum.

Monasterium Stegrense in Flandria, quod
& Couardianum appellatur, fundatum à
Balduino Marescallo Balliolano; quem à
barbaris monachi S. Trinitatis pretio rede-
merant.

Monasterium Huiense ad Mosam fl. in
diœcesi Leodiensi.

Monasterium Bastoniense in Ducatu Lu-
xemburgensi.

Monasterium de Berieriuado.

IN PROVINCIA NORMAN-
niæ sunt monasteria XIV.

Monasterium de Rieux.
 Monasterium Castrobiense.
 Monasterium de Lexouio.
 Monasterium de Periuia.
 Monasterium de Beluario, supra mare.
 Monasterium de Mauritania.
 Monasterium de Roboreto.
 Monasterium de Sarzeau.
 Monasterium Turonense in honorem S. Sal-
 uatoris fundatum in suburbano Turo-
 nensi.
 Monasterium de Taliburgo.
 Monasterium de Diuando.
 Monasterium de Pulteria.
 Monasterium de Belleau.
 Monasterium S. Michaelis apud Pontifaram.

IN PROVINCIA LINGVAE
 Occitanæ sunt Monasteria qua-
 tuordecim.

Monasterium Tolosanum.
 Monasterium Narbonense.
 Monasterium Montispesulanum.
 Monasterium Castrense, & alia.

IN

IN PROVINCIA SEV COMI-
tatu Prouinciae sunt monasteria
decem.

Monasterium Auenionense.
Monasterium Tarasconense.
Monasterium Arelatense.
Monasterium Massiliense, & alia.

IN PROVINCIA AN-
gliæ fuerunt monasteria
sex.

Monasterium S. Roberti.
Monasterium de Morgudes.
Monasterium de Tellefourd.
Monasterium Oxoniense.
Monasterium de Ycogne, exemptum.
Monasterium de Hodessovve.

IN PROVINCIA HI-
berniæ

Vnicus est Minister de Atobacia, Limbrien-
sis diœcesis.

IN PROVINCIA SCOTIAE
monasteria sex.

IN

IN PROVINCIA A-
ragoniz Monasteria tri-
ginta.

IN PROVINCIA CASTELLAE
Veteris Monasteria quin-
decim.

IN PROVINCIA CASTELLAE
Nouæ Monasteria viginti
& vnum.

Ita Choppinus lib. I. Monasticarum Re-
rum tit. ultimo, art. 12.

CAPVT X.

*De Sodalibus ord. S. Trinitatis testi-
monium Iacobi Vitriaci.*

EST alia Regularium fratrum clericorum,
& laicorum sancta, & Deo accepta Cogre-
gatio, in omni loco habitationis suæ, sub titu-
lo S. Trinitatis Domino militantium, ve-
ni summo huius ordinis Priori per obedien-
tiæ humiliter subiecti. Habent autem in
diuersis regionibus Piores minores & Con-

græ
p

gregations particulares; caput autem ordinis in Ecclesia S. Trinitatis Massiliensis præfecerunt. Hi siquidem viri sancti arctam religionis viam ingressi, carnibus non ve- *Ibi olim*
scuntur, exceptis diebus Dominicis, & *fortasse,*
quinque magnis solemnitatibus Vinum ve- *nunc a-*
rò secundūm ordinis instituta licet eis bi- *libi, vt*
bere, emere autem non licet, camisijs non *supra*
vtuntur, neque linteaminibus aut plumis. *dixi-*
Humilitatis Christi formam expressius i- *mus.*
mitantes, aut pedibus ambulant, aut super
asinos equitantes incedunt; alijs autem ani-
malibus ad opus equitandi non vtuntur. Al-
bis autem & laneis tunicis diebus & noctibus
induti, cappis albis exterius, cricem biparti-
tam ex rubeo & nigro in medio pectoris af-
figunt. Et quoniam ad comparationem
pietatis exercitatio corporis ad modicum
valet, adeo misericordiae operibus affluunt,
vt de omnibus bonis suis semper in hono-
rem S. Trinitatis tres partes faciant: vnam
partem ad redēptionem captiuorum, qui
in vinculis Saracenorum detinenter; aliam
ad sustentationem pauperum infirmorum,
quos in domibus suis misericorditer reci-
piunt, in proprijs personis humiliter mi-
nistrantes; tertiam partem ad usus fuos
reseruant, vt sobriam & pauperem vitam
vtcumque valeant sustentare. In hac igi-
tur amplitudine charitatis, & affluentia pie-
tatis, velut speculum facti sunt multis
regu-

AE
AE
RE
Pi
rum,
ogre-
titu-
vn-
ir,v-
dien-
nt in
Con-
gre-

regularibus auaris , & imitationis exemplum meticulosis fratribus & filijs differentiæ, qui semper in anxietate & sollicitudine de craftino cogitantes curis huius sæculi prægrauantur , dicentes in corribus suis : *Quid manducabimus , aut quid bibemus , aut quo operiemur ?* Modicæ fidei quare dubitasti ? *Quis vidit iustum derelictum , aut semen eius quærens panem ?* Qui seipsum tibi tradidit, necessaria tibi negabit ? Qui volucres cœli patcit , & lilia agri candidis induit vestimentis, Dominus scilicet, qui sollicitus est tui, si primùm regnum eius & iustitiam quæfieris, hæc omnia non adjiciet tibi ? Quoniam igitur huiusmodi pusillanimes, & falsi nominis religiosi circa fidem languentes & de diuinis promissionibus hæsitantes, seipsoſ Domino committere formidant , illic trepidantes timore, vbi timor non est, semper manus habet porrectas ad accipiendum, collectas autem & aduncas ad retinendum , sibimetipsis ieunantes, crumenas autem impinguantes, facies suas macie exterminantes, annis singulis quæcunque possunt reseruant , vt nouas emant possessiones , de pauperibus autem non curant . Exercitationes siquidem corporum sibi ad salutem sufficere, pietatem, quæ vallet ad omnia , à ſe & à domibus suis alienantes , proiecerunt , & prorsus exulare coegerunt . Ita Vitriacus Cardinalis & E-

pif

piscopus Aconensis , qui anno 1240. flo-
ruit.

CAPVT XI.

*Ordo sanctæ Mariæ de Mercede &
Redemptione captiuo-
rum.*

HIC ordo anno 1218. per Iacobum I. Arago-
niæ Regem , & S. Raimundum Pennafor-
tium , monachum, Dominicanum institutus,
partim monachos, partim Equites complecti-
tur . Ceterū ut Trinitarij (de quibus su-
prā diximus) sic & Mercenarij ex professo
tenantur stipem colligere , eamque captiuis
à seruitute Turcica , ac Maurica liberandis
impendere ; quod & sedulò præstant , in-
genti ære quotannis in Africam , Asiam , &
Græciam per suos misso.

CAPVT XII.

*Ordo Cruciferorum seu Crucigerorum,
in Italia , & alibi.*

Nec prætereundi sunt Crucigeri , quorum
initia bini Pontifices , Alexander tertius
& sextus, in quibusdā diplomatis ad Cletū ,
Petri

Petri successorem retulere: non quod tum eam haberent, quam nunc videmus, religionis formam, sed erat cœtus quidam hominum ad recipiēdos Christianos institutus, inopes præfertim, qui peregrè aduenirent: qui cùm deinde & aliorum tyrannorum, & maximè Iuliani apostatae acerbitate afflictus esset, demum ab Urbano II. recreatus est, eo tempore cùm Christiani Principes cruce signati, bellum barbaris inferentes, Antiochiam & Hierosolymam feliciter receperunt. Ornatus deinde ab Alexandro III. varijs beneficijs, quod is Frederici AEnobardi vim fugiens, illorum hospitalibus domibus crebrò ac benignè acceptus fuerat, etiam aduersus Imperatoris edita minacia. Pius demum II. Papa anno M. CCCC. LX. in Concilio Mantuano, cùm expeditionem in terram sanctam pararet, cæruleam ijs vestem aſsignauit (incertum qua causa) cùm antea cineritia vterentur. Sic ferè Hieronymus Platus lib. de bono ſtatus Religiosi.

Ceterum Crucigeri iſti in Italia ſolent ordinariè Crucem argenteam manu geltare.

Cruciferorum porrò ordinem anno M. C. LXIX. à Gerardo Priore monasterij S. Mariæ Bononiæ institutum, vel potius reformatum, auctore Alexandro III. Papa, qui eius instituti ſodalibus viuendi regulam dedit, in Chronico ſuo ecclesiastico teſtatur Onufrius Panquinus.

C. A.

CAPVT XIII.

*Ordo Crucigerorum in Belgio, Germania,
& Gallia.*

Fuit is inchoatus circa annum Christi 1216. à viris quinque admodum pijs, ordinis Ecclesiastici, qui sese Hugoni Cardinali, & Apostolico per Germaniam Legato obtulerūt. Ordinem sub regula S. Augustini confirmauit Innocentius IV. anno Pontificatus sui sexto. Totius Congregationis caput, ac Praefectus residet Huij, ad Mosam fl. in dicecesi Leodiensi, vbi Crucigeri pulcherrimum habent cœnobium.

Eiusdē Cōgregationis monasteria hodieq; florent, *Leody*, *Tornaci*, *Aquisgrani*, *Coloniae*, *Embricæ*, *Dusseldorpi*, *Venlone*, *Rurnunda*, *VVic-radij*, *Altinemoris*, *Trapontis*, *Traiecti ad Mosam*, *Maseica*, *Dionanti*, *Brugis* in *Flādriā*, *Silue-ducis* in *Brabantia*, *Parisys*, *Tolosæ*, & olim *Londini* in *Anglia*, *Hornæ*, *Schidami*, *Culenburgi*, *Frani-quera*, & alibi in *Batauia*, *Frisia*, vicinisq; ditionibus.

CAPVT XIV.

Ordo Crucigerorum in Bohemia.

Ordo Crucigerorum cum Stella rubea latè patet per Bohemiam, Morauiam, Silesiam

am, ac Poloniam: cuius quidem supremus ac generalis Magister anno 1618. erat Illustrissimus & Reuerend. D. Sbigneus Berca.

Est in Bohemia & altera Cōgregatio Cru-cigerorum cum *Nauicula*, vt vocant: quōd pro-tessera Nauiculam gerant.

CAPUT XV.

Ordo Vallis-Scholarium.

ANNO CIO. CC. XVIII. Honorius III. Pont. Max. anno Pontificatus sui tertio, ordinem *Vallis-Scholarium* confirmauit; quem Guilielmus quidam, natione Anglus, inchoauit, qui Parisijs scholaris fuerat, & postea in Burgundia scholis præfuerat, tandemque cum scholaribus suis ad eremum conuolauit, & formam viuendi suis, & sibi ex diuersis regulis elegit. Sic Martinus Polonus in *Chronico*. Genebrardus in sua *Chronologia* pau-lo distinctius dicit hunc ordinem, sub regula D. Augustini, sumpsiſſe originem in Campania Gallica, per *Guilielmum*, *Richardum*, *Eherardum* & *Manassem*, *Theologiæ Professo-rem*. Huius ordinis monasteria Belgica sunt, *Mechliniense*, *Montense* in *Hannonia*, *Leuvense* in *Brabantia*, & *Geronsaitum* in *Comitatu Namurcensi*. Solent olim non nisi à Prioribus gubernari: nostra ætate *Montensi*, *Namurcensi* & *Leo-*

& Leodiensi monasterijs præfecti sunt Ab-
bates.

CAPVT XVI.

*Ordo Seruorum B. Marie, anno 1233. in
Italia inchoatus, per VII. ciues
Florentinos, & mirifice au-
ctus per S. Philippum
Benitium.*

HVnc ordinem instituerunt septem ciues
Florentini.

- B. Bonfilius, ex clara Monaldorum familia,
- B. Bonaiuncta, ex Manettis,
- B. Manettus, ex familia Antella,
- B. Vgucio, ex Vgucionia familia,
- B. Alexius Falconerius,
- B. Sosthenius, ex Melioribus, &
- B. Amideus, ex Amidea familia.

Atque hi quidem septem ciues Florentini,
cùm in antiquo B. V. Mariæ sodalito, Val-
densium cognomento, ad Assumptionis eius-
dem B. Virginis festum celebrandum de mo-
re conuenissent, dum sacra aguntur mysteria,
ita se interius rapi, & sanctissimæ Dei Gene-
trici famulandi desiderio incendi sentiunt, ut
Missâ peractâ, quisque socijs immissam inspi-
rationem patefaceret, omnesq; mundo vale-
dicere, & cæterarum rerum curâ abiectâ, ei-
dē sanctissimæ Virgini inferuire decerneret.

Interim donec constitutum tempus adueniat,
ieiunijs & orationibus dediti, vt an ex Deo
hęc esset inspiratio, probarent, terrenarum
rerum, maximē domesticarum, curis fęse ex-
pediunt: ac in ipsius Virginis Marię Natiui-
tatis festo, vt constituerant, Ardingo prius E-
piscopo Florentino consulto, sacraq; post ex-
actam peccatorum confessionem, Eucharis-
tia refecti, vestitu, quo ciues eius tempore v-
tebantur, deposito, vilem humilemque indu-
unt, atque ex oratorio ad salutandum Episco-
pum bini, vt mos religiosis est, incedunt, tota
pēne vrbe ad rei nouitatem concurrente, pu-
erisque eos Dei Genitricis seruos vbique ac-
clamantibus. Quod homen illis pēr vrbe ad
eleemosynas exēuntibus; etiam ab infan-
tium & lactentium ore prolatum (matribus
enim necdum scientes loqui dicebant, vt ser-
uis Marię Virginis benefacerent) ab Epis-
copo eis inditum est: atque à summo Pontifi-
ce confirmatum. Bonfilio autem tamquam se-
niori (qui primus Ordinis Generalis fuit) si-
bi praefecto, in montis Senarij, à Florentia no-
uem millibus passuum distantis, solitudinem
secedunt. cumq; eos, qui se ad eorum societa-
tem in dies adiungebant, ægrę reciperen, in-
tusitato prodigio ad eam augendam inflam-
mantur. Cūm enim verno tempore vitem in
hortulo plantassent, ea in ipso Annunciatio-
nis B. Marię festo palmites vndique emisisse,
floruisseque, & vuam (quod mirabilius fuit)

pro-

B. Bon-
filius I.
Genera-
lis.

procreasse visa est. Sacratissima quoque Deipara noctu multis Angelis comitata, nigra indumenta, quibus in filij passionis, suæque vindictatis memoriam induerentur, ostendens, illis apparuit: & Ardingo Episcopo per quietem præcepit, ut seruos suos nigra veste concenteret, & regulam quam seruarent præscriberet. Qui summo mane consurgens, monte concendit, Missam celebrat, eosque sacra communione refectos nigris vestibus, à se benedictis, induit, ac *S. Augustini* regulam obseruandam illis prescripsit. Bonfilius itaque cùm iam inchoatæ religionis propagandæ licentiam à legatis Pontificijs impetrasset, cumque sanctitatis vitæ fama peruagante plura indies in Hetruria, Germania, & alijs locis monasteria exstruerentur, *Innocentio IV.* Pontifici Maximo Auenione (vbi sedes erat Pontificum) proficisci, Bononiæ occurrit: à quo benignè exceptus, ordinis approbationem, eiusdemque primum protectorem *Guilielmum Diaconum Cardinalem*, Pontificis nepotem, obtinuit. Idem Bonfilius templi Deiparæ Virginis Annuntiatæ celeberrimi constructiōnem, Bonilia Episcopo Senensi pro Legato primum in fundamentum lapidem mittente, aggressus est. Is etiam *B. Philippum Benitum* in ordinem recepit & erudiuit. Denique assiduis vigilijs, carnis macerationibus, laboribus diutinaque infirmitate consecus, anno à Partu Virginis 1261. inchoatæ verò religio-

nis 26. anno non sine prodigijs migrauit è vita. Nam post matutinas horas, quibus etiam infirma valetudine interesse cōsueuerat, vox sanctum senem ad se vocantis audita est: ad quam fratres accurrentes, exanimem illum, splendorem vultu proferentem, & odorem suauem corpore emittentem inuenere: moxque dum illi iusta persoluere parant, voce cœlestes canentium, *Subuenite Sancti Dei*, exauditæ sunt. Ita tradit Philippus Ferrarius, ordinis eiusdem Doctoꝝ Theologus, in Catalogo Sanctorum Italæ.

B. Boni- B. Bonfinio nondū ex humanis subtra-
iuncta. cto B. Boniuncta in regimine successit: & post biennij præfecturam in Monte Senario anno 1258. pijssimè obdormiuit.

B. Ma- B. Manettus, sui ordinis Præfetus Gene-
nettus. ralis post Iacobū Senensem, à Clemente IV. constitutus, anno 1269. in Domino sanctissimè obdormiuit. Cui Florentiæ in Diuꝝ Virginis Annuntiatæ templo insigne facel- lū ex marmore fuit excitatum, vitæ & miraculorum eiusdem historia vtrimeque depi- cta.

B. Ami- B. Amideus, miraculis pariter clarus an. 1264
deus. obiit.

B. Vgu- B. Vgucio ex Gallia, & B. Sosthenius ex
cio. Germania (vbi ordinem istum fundauerant) redeuntes in Monte Senario an. 1282. pijssimè
B. Softhe obdormierunt: quorum animas S. Philippus
nius.

Beni-

Benititus per quietem in cœlum deferri vidit.

B. Alexius, cùm ad annum ætatis centesimum decimum peruenisset, anno 1310. beatam animam exhalauit. Horum corpora sub ara maiore templi Montis Senarij, septem columnis fulcita quiescunt. In quo monte viuunt hodieque quadraginta Eremitæ, cœnobio Diuæ Virg. Annunciatæ Florentino subiecti: ut idem Ferrarius tradit libro citato.

*B. Ale-
xius.*

CAPVT XVII.

De sancto Philippo Benitio, V. Priore

Generali ordinis Seruorum

B. Mariæ.

Philippus Florentiæ ex nobili Benitiorum familia ortus, Lutetiæ Parisiorum medicinæ adolescens operam dedit. Reuersus in patriam, cùm Ecclesiam Seruorum (quæ Deiparæ Annunciatæ nominatur) ob singularem erga Deiparam deuotionem frequens visitaret, qua die ea verba ex Actibus Apostolorum, *Philippe accede, & adiunge te ad currum istum,* legebantur actus in extasim, currum aureum, quem ouis & leo trahabant, & in eo sanctissimam Matrem, comitantibus Angelis, insidente, nigraque

Aet. c. 8.

C 4

sibi

sibi indumenta porrigentem vidit. sequenti nocte ab eadem Dei Genitrice seruos suos adire iubetur. Quare summo mane consurgens Bonfiliū, vnum ex septem Ordinis fundatoribus, illius cœnobij Priorem adit, oratque ut inter Cœuersos recipiatur. Receptus vitam aliquamdiu in Monte Senario solitariam duxit: vbi spelunca, in quam pœnitentiæ cauſa ingredi, & vim lacrymarum profundere solitus erat, nomen ipsius retinens, & aquam emittens, adhuc visitur. Elucebant in eo, præter cæteras virtutes, mira patientia & insignis humilitas. Factus Sacerdos, paulò post in Capitulo Florentiæ celebrato, Prior Generalis, quinto loco, licet inuitus, eligitur. Quod munus ab eo sæpius, sed frustra renunciatum, 18. annos tanta prudencia administravit, vt non modò in Italia, sed & in Germania, & alibi ordinem Seruorum, multis exstructis monasterijs, mirifice propagarit. Tanta fuit in eo humilitas, vt non nisi post 7. annos, quod Generalis esset, à suis agnitus fuerit. Dissidentium paci & errantium studuit emendationi. Nam Pistorij Guelphorum & Gibellinorum factiones per se ipsum, Florentiæ vna cum fratre Latino Cardinale, Ord. Prædicatorum, Legato, Seruorumque Protectore sedauit. Foroliuienses, quod à Martino IV. Pontifice Maximo defecissent, inter concionandum reprehendit: à qui-

quibus verberibus affectus , peregrinum
ynum ex percussoribus conuertit ; qui e-
udem ordinem ingressus , vita sancti-
tate floruit . Visitando & prædicando
Embdam usque Frisiæ orientalis metro-
polim peruenit, multis ab hæresi , & alijs
vitijs per ciuitates ad Deum conuersis.
Plura viuens edidit miracula . Nam a-
pud Camillanum agri Senensis vicum ,
ad curiā pergens , leproso nudo eleemo-
synam petenti propriam vestem concessit:
qua ille indutus statim à lepra conualuit.
Quo miraculo peruulgato , dum Viterbij
Cardinales , Clemente IV. Pontifice Ma-
ximo vita functo , de successore eligendo
dissiderent , nonnullis Philippum propo-
nentibus, illere cognita clàm inde recedens
(quod maximæ humilitatis argumentum
fuit) apud Montem Tuniatum delituit, v-
bibalneis , quæ usque in hodiernum diem
S. Philippi nominantur , virtutem sanan-
di morbos impetrauit . Arreti cùm fratres
ob maximam victus penuriam fame con-
ficerentur, pius accurrens pater , eos blandè
consolatus , dum ad imaginem sanctissimæ
Virginis orat, ecce duos cophinos candidis-
simorum panum plenos ad ianuam mona-
sterij diuinitus delatos . Cùm in Germaniam
Euangelium prædicaturus , Rudolfi
Imperatoris inuitatu, proficisceretur , apud

C 5

Lau-

Lauinum amnem, inter Bononiam & Mutinam, sub arboris umbra sole ardentissimo diuersatus, nonnullis blasphemantibus diuinam vltionem prædixit, quæ illos statim, ut ab eis recessit, secuta est. Nam ignis de cœlo, in morem turbinis descendens, arborem cum illis prorsus absumpsit. Ex Germania rediens, ingressus nemus inextricabile, cum socij inedia triduo afflicti non possent ulterius progredi, Philippus facta oratione voces quasdam secutus, nemine tamen viso, panem & aquam, quibus recrearentur, inuenit. Demum Tudertum veniens, meretricibus, quæ sibi in via illudere ausæ fuerant, sic persuasit, ut in monasterio apud Carsulam (quæ urbs nunc iacet) inclusæ, perpetuò penitentiam egerint. In urbis ingressu totam ciuitatem sibi tanquam patri obuiam habuit: Ecclesiam ingressus, & ad altare B. Virginis orans, cum quasi diuinans ea verba, *Hæc requies mea*, pronunciasset, paulò post in festo Assumptionis B. Virginis in morbum incidit, ex quo octauo die fratres ad obseruantiam regularem hortatus, sacrisque munitus, XI. Kal. Septembri anno salutis 1285. migravit ad Christum. Eius sanctitas multis miraculis declarata est. In ijs, mulier manibus, pedibusque contracta, ut sacrum corpus attigit, statim incolmis domum remeauit. Cæcus ad tumulum illius delatus, illico visum recepit. Puer in agro Tudertino à lupo

stran-

strangulatus, eius meritis ad vitam reuocatus est. Mulier, quæ & miracula negare, & seruum Dei irridere præsumperat, mox effecta est muta: quæ resipiscēs, & ad illius pedes prostrata, veniam quæ precata, pristinam loquendi facultatem recuperavit. Videlicet filius unicus, ex diutino morbo defunctus, dum mater gemebunda opem Philippi implorat, rediuius surgens, Philippum sibi succurrentem vidisse testatus est, stupentibus, qui, ut matrem solarentur, aduenerant. Quare Leo X. Pontifex Maximus, cognita viri sanctitate, cùm illum grauissimis curis impeditus nō potuisset in Sanctorum numerum referre, fratribus sui Ordinis, ut de illo Officium duplex X. Kal. Septemb. recitarent, concessit.

Ita Ferrarius lib. citato, ex Archangelo Iano, qui S. Philippi vitam libris quinque descripsit.

Colitur autem officio Ecclesiastico S.

*Philippus Benitus in Tuscia,
ex indulto Pauli V.*

Papæ.

23. Aug

C A-

CAPVT XVIII.

De S. Gerardo Veneto, Episcopo Canadiensi, & Martyre.

S. Gerardus, Venetijs ex nobili Sagreda familia natus, primum basilicæ S. Marci Canonicus fuit, & vt apud S. Antonium Paduanum in Sermonibus legitur, primus ordinis Seruorum B. Mariæ Virginis Venetijs institutor. Deinde factus Episcopus Canadiensis in Hungaria (est autem Canadianum vrbs apud Transyluaniae confinia, ad Lippam amnem non longe à Segedino in Tibiscum influentem) Transdanubiana Apostolus fuit: qui cùm ad S. Stephanum Regem visendum Albam Regalem pergeret, ab idololatris in itinere inuasus, pro Christi nomine mortem patienter sustinuit. Cuius corpus Venetas translatum, Murani in Ecclesia B. Mariæ Virginis; quæ modò S. Donati nominatur, conditum est. Ita Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiæ, qui in Notis addit, non tantū à S. Antonio Paduano, in Sermon. sed etiam à Francisco Maurolyco in Martýrologio tradi, S. Gerardum fuisse pri-
mum auctorem ordinis Seruorum
B. Mariæ apud Ve-
netos.

CA.

CAPVT XIX.

*Ordo Seruorum B. Mariæ, in Gallia anno
1257. institutus, & abrogatus in
Synodo Lugdunensi, sub
Gregorio X.*

ORDO SERUORUM B. MARIÆ, in diœcesi Massiliensi institutus, & sub regula S. Augustini anno 1257. est confirmatus per Benedictum Episcopum Massiliensem, mandante Alexandro IV. Papa. Fuit is Ordo alias ab eo, quem in Etruria Italiam prouinciam per B. Bonfilium, & alios sex ciues Florentinos excitatum, suprà cap. 16. diximus. Nam Seruitæ Itali vestem nigrā iam inde ab initio ordinis gestant: Seruitæ verò Galli vestem seu chlamydem albam olim gestare solent. Hinc Monasterium Guilielmitarum Parisiensium, quod olim fuit ordinis Gallicani Seruitarum (vt infrà docebimus) hodieque *Alborum Mantellorum* nomen retinet.

Vt autem constet omnibus, vbi & quando Seruitæ Gallicani originem sumpserint, habet istud Clementis IV. diploma:

Clemens Episcopus, seruus seruorum Dei, dilectus filijs Priori, & fratribus B. Mariæ de Areno, seruus B. Mariæ matris Christi vulgariter appellatis, ordinis S. Augustini, Massiliensis diœcesis, sicutem & Apostolicam benedictionem, Cùm à nobis petitur,

petitur, quod iustum est & honestum, tam vigor aequitatis quam ordo exigit rationis, ut id per solicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectum. Sanè petitio vestra nobis exhibita continebat, quod cum felicis recordationis Alexander Papa predecessor noster dudum venerabili fratri nostro Massiliensi Episcopo suis dedisset litteris in mandatis, ut vobis, qui eratis nouella plantatio, nec tunc astricti obseruantiae alicui regulari, auctoritate ipsius predecessoris concederet aliquem de ordinibus approbatis, idē Episcopus ordinē B. Augustini cōcessit vobis, prout in literis inde concessis, sigillatis sigillo ipsius Episcopi, plenius continetur. Nos igitur vestris supplicationibus inclinati, quod à Prædicto Episcopo super hoc prouidè factū est, ratū & firmā habentes, id ad instar eiusdem predecessoris nostri, auctoritate Apostolica confirmamus, & praesentis scripti patrocino cōmunitus, tenorem litterarum ipsarum ipsius Episcopi de verbo ad verbū praesentibus inserifacientes, qui talis est:

Vniuersis, ad quos praesentes litteræ peruenierint, Benedictus Dei gratia Massiliensis Episcopus salutem in Domino Iesu Christo. Literas Domini Papa recepimus sub hac forma:

Alexander Episcopus seruus seruorum Dei venerabili fratri Episcopo Massiliensi salutem, & Apostolicam benedictionem. Pīs propositis, & honestis desiderijs, & his præcipue, per quae salus & profectus prouenit animarum, annuere Sedis Apostolica benignitas tantò libentius consueuit, quantò ipsarū lucrū est omni thesauro fructuosius & pretiosius re-

qua-

quacumq_z. Cūm igitur dilecti filij Prior & frates
B. Mariae de Areno, Massiliensis dioecesis, qui vulgariter nuncupantur Serui Sanctæ Mariæ Matris Christi, sicut nobis significare curarunt, huius mundi vanitatibus, pompa & gloria derelictis, sub iugo regularis obedientia suo desiderent obsequi Creatori: nos ipsorum huiusmodi propositum, & desiderium multipliciter commendantes, ac annuentes, fauorabiliter ipsorum precibus pietate non vacuis, & continentibus honestatem, fraternitati tuae per Apostolica scripta mandamus, quatenus dictis Priori & fratribus auctoritate nostra concedas vna de regulis approbatis, vt sub ipsius obseruantia perpetuis temporibus dignum præstent obsequium, suorum vitulos offerant labiorum, & acceptabile impendant sacrificium Deo Patri. Datum Viterbij VI.
Kal. Octobris, Pontificatus nostri anno tertio.

Huius igitur auctoritate mandati, ad honorem Dei omnipotentis, & gloriose Virginis Mariæ matris Christi, Priori, & fratribus B. Mariae de Areno, Massiliensis dioecesis, qui vulgariter nuncupantur Serui sanctæ Mariæ matris Christi, auctoritate Apostolica concedimus regulam B. Augustini, vt sub ipsius obseruantia perpetuis temporibus dignū præstent obsequiū Deo Patri. In cuius rei memoriā presentem paginam sigilli nostri munimine fecimus roborari. Datum pridie Nonas Ianuarij, anno Domini millesimo ducētesimo quinquagesimo septimo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginā confirmationis infringere, vel ei ausu temerario cōtraire.

Si

Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursum. Datum Viterby 111. Idus Maij; Pontificatus nostri anno secundo.

Hoc diploma Clementis I V. cū alijs adiūtis, primus publicauit Sampson Haius lib. de veritate vitæ, & ordinis S. Guilielmi, Parisijs anno 1588. edito.

Ceterū huius ordinis Seruitæ olim Parisijs monasterium habuerunt anno 1258. aedificatum: quod postea, Ordine isto, in Synodo Lugdunensi sub Gregorio X. Papa abrogato, traditum est Guilielmitis, anno 1297. Bonifacio VIII. & Philippo Pulchro Rege, atque id etiamnum possident.

CAPVT XX.

Ordo Eremitarum S. Pauli.

PAULVS Eremitarum auctor, & magister, apud inferiorem Thebaidem natus, cū quindecim esset annorum, orbatus parentibus est: qui postea declinandæ causa persecutionis Decij & Valeriani, & Deo liberius inseruendi, in eremi speluncam se contulit: vbi palma ei victum & vestitum præbente, vixit ad centesimum & decimum tertium annum; quo tempore ab Antonio nonagenario, Dei admonitu, inuisitur: Quibus inter se, cū

cum antea non nosserent, proprio nomine cōsa-
lutantibus, & multa de regno Dei colloquen-
tibus, coruus, qui semper antea Paulo dimidi-
atum panem attulerat, integrum detulit.

Post corui diſceſſum, *Eia*, inquit Paulus,
Dominus nobis prandium misit, verè pius, verè
mifericors. Sexaginta iam anni sunt, cum accipio
quotidie dimidijs panis fragmentū, nunc ad aduentū
tuum militibus suis Christus duplicauit annonam.
Quare cum gratiarum actione ad fontem ca-
pientes cibum, vbi tātisper recreati sunt, ite-
rum gratijs de more Deo actis, noctem in di-
uinis laudibus consumpſerunt. Diluculo Pau-
lus de morte, quæ ſibi instaret, admonens An-
tonium, hortatur, vt pallium, quod ab Atha-
naſio acceperat, ad inuoluēdum ſuum corpus
afferret. Quo ex itinere rediens ille, vidit in-
ter Angelorum choros, inter Prophetarum,
& Apostolorum cœtus, Pauli animam in
cœlum ascendere.

Cumque ad eius cellam perueniſſet, inue-
nit genibus complicatis, erēcta ceruice, extē-
ſisque in altum manibus, corpus exanimē,
quod pallio obuoluens, hymnosque & Psal-
mos ex Christiana traditione decantans, cūm
ſarculum, quo terram fodēret, non haberet,
duo Leones, ex interiore eremo, rapido cur-
ſu ad Beati ſenis corpus feruntur: vt facile in-
telligeretur, eos quo modo poterant, plora-
tum edere: qui certatim terram pedibus effo-
dientes, foueam, quæ hominem commodè

D

cape-

30 ORIG. ORD. S. AVGVST.

caperet, effecerunt. Qui cùm abijssent, Antonius sanctum corpus in eum locum intulit: & iniecta humo, tumulum Christiano ex more composuit; tunicam verò Pauli, quam in sportæ modum ex palmæ folijs ille sibi contexuerat, secum auferens, eo vestitu diebus solennibus Paschæ, & Pentecostes, quoad vixit, vsus est.

Ceterùm ordo Monachorum sancti Pauli celeberrimus, & ditissimus in Hungaria, vicinisque Prouincijs, per Eusebium Strigoniensem circa annū 1215. in Hungaria, & postea à Paulo Vespriniensi Episcopo anno 1263. auctus, & Constitutionibus quibusdam stabilitus.

Est & Congregatio Eremitarum S. Pauli primi Eremitæ, anno 1553. inchoata, quæ multa habet monasteria in Hispania, & Italia.

CAPVT XXI.

*Ordo Iesuotorum per S. Ioannem
Columbinum Senensem
inchoatus.*

ANNO 1355. aut sequenti in vrbe Senensi inchoatus est is ordo, qui Iesuotorum dicitur, principe Ioanne Columbino, cuius mirabilis conuersio facta est per lectio-

nem

nem vitæ S. Mariæ AEgyptiacæ, in quam casu inciderat. Itaque cum totus repente immutatus, sanctissimam vitam, bonisque omnibus operibus, & maximè sui contemptu & abnegatione exercitatam aliquamdiu duxisset, aliquot ei adiuncti sunt eiusdem vitæ socij, quos omnes Urbanus V. ex Gallia reuertens, quasi nouam teneramque Christi Domini sobolem, benignissime complexus est, multisque auxit priuilegijs.

Obiit S. Ioannes Colubinus Senis in patria anno 1367. ubi sacrum eius corpus quiescit in sui ordinis basilica. De eo fusiū agit Sylvanus Ratius Camaldulensis, lib. de Sanctis Etruriæ. Adscriptus est Martyrologio Rom. 31. Iulij.

Ceterum hic ordo alias dicitur Clericorum Apostolicorum, seu S. Hieronymi Iesuorum. De quo haud abs re fuerit adiungere Relationem cuiusdam Scriptoris paulò ampliorem.

Cōgregationis S. Hieronymi Iesuotorū auctor fuit B. Ioannes Columbinus, nobilis Senensis, & an. Dominicæ Incarnationis millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto iuxta illius Annales, exordium sumpdit, & per Urbanū V. 1355. an. Domini millesimo trecētesimo sexagesimo septimo est approbata. Quæ quidē S. Hieronymi cōgregatio seu ordo appellatur, quia illi professores nō multū post eiusdem ordinis institutionē vñaniī cōsensu & volūtate sā-

52 ORIG. ORD. S. AVGVST.

ctum illum Doctorem sibi patronum & protectorem delegerunt ; ita ut eorum dominus, & Ecclesiae magna ex parte sancto Hieronymo sint dedicatae. Quod quidem nomen ab eodem sancto Doctore ductum, & perpetuum haberent, Alexander VI. anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo ad Pontificatus apostolicum assumptus decreuit, ut in posterum non simpliciter Iesuati, sed cum adjuncto, *Fratres Iesuati sancti Hieronymi* dicerentur. Hanc tunicam albam & cappam cineracei coloris absque capucio gestant : cuius loco cum domo egrediuntur, in capite deferunt genu quoddam albi tegumenti, manicæ similis quod mundi contemptum demonstrat. Trium votorum professionem completo probationis anno ; aliorum religiosorum ex instituto sancti Augustini viuentium mortem intunt ; Constitutiones peculiares cuiusdam Episcopi Ferrarensis, qui inter illos professus fuerat, vitae sanctitate celeberrimi, prescriptas habent. Literarum studijs ex professo non incumbunt, nec sacris absque speciali dispensatione Apostolica initiantur, habentque Confessarios, & Capellanos aut presbyteros seculares, aut aliorum ordinum regulares : & si quis doctrina praeditus ipsorum consortio aggregetur, superiorum permisso aliquid temporis literarum exercitio tribuere potest. Qui vero huiusmodi sonda-

lita-

litate ingressus, & ex concessu Sedis Apostolicæ sacerdotali charactere insignitus fuerit, ad ordinis officia ægrè promouetur. Pergunt circa medium noctem ad Chorum, in quo tamen nunquam canunt, sed pro matutinis, & alijs horis canonicas alias precatio- nes, ac sp rituales meditationes quisque per se habet. Exercentur circa infirmorum visitationem, & diuersa alia officia, atque opera manualia ad vitandum otium: qualia sunt hortorum quos habent amplos, & bene dispositos, cultura, aquarum ex herbis, floribus alijsque rebus varia distillatio & ex presio, fenestrarum vitrearum reparatio, nec non alia similia artis & corporis exercitia quam plurima, quibus etiam suis necessitatibus subueniunt. Reguntur omnes à suo Generali, & singula monasteria à Prioribus gubernantur.

CAPVT XXII.

*Ordo Eremitarum S. Hieronymi, & alter
ordo seu Congregatio Fesulana Men-
dicantium S. Hiero-
nymi.*

ORDO Eremitarum sancti Hieronymianus 1380. à B. Petro Gambacurta Pisano insti-
D 3 tutus,

54 ORIG. ORD. S. AVGVST.

tutus, in Italia potissimum floret. Habet Romæ Conuentum ad S. Onuphrium, in Transiberina regione.

Congregatio Fesulana fratrum Mendicium S. Hieronymi instituta fuit an. 1386. ab Carolo, filio Antonij Comitis Montis Gruelli, diœcesis Sarsinensis. Illam anno 1403 Innocentius VII. & postea Gregorius XI. itemque Eugenius IV. an. 1441. approbarunt.

Obiit autem B. Carolus an. 1410. in basilica S. Mariæ Gratiarum sepultus.

Socios habuit Redonem à Monte Grauello, Gualterum Marsum, cum quibus primam domum eremiticam construxit in ruinis urb. Fesulanæ, haud procul à Florentia.

CAPVT XXIII.

Ordo sanctæ Brigittæ, seu S. Saluatoris, per S. Brigittam institutus.

Sancta Brigitta fuit ex Suevis oriunda Daniæ Regis filia, Neritiæ Princeps. Octo liberos habuisse dicitur, mares quatuor, & feminas totidem. Marito vita functo, cum filia Catharina Ierosolymas profecta est; reuersaque Romam scripsit Gregorio Pontifici, qui in Gallia sedē habebat, Dei voluntatem esse, ut Romanū rediret. Sederant autem

autem Auenione Pontifices ordine septem,
Gallici omnes sanguinis ; quorum primus
Clemens eo nomine V. natione Vasco , Epi-
scopus antè Burdegalensis, qui Roma sedem,
Cardinales, & Curiam transtulit ; emitque e-
am urbem à Ioanna Siciliæ & Neapolis Re-
gina, sibi & posteris Pontificibus, tricies mil-
le florenis aureis. Item secuti sunt *Ioannes*
XXII. Caduccus, *Benedictus XII. Tolosa-*
nus, *Clemens VI. Lemouix*, *Innocentius VI.*
Lemouix, *Urbanus V. Lemouix*, & *Gregorius*
XI. Lemouix, qui sedem ex Gallia Romam
transtulit, anno M. CCC. LXXVI. septua-
gesimo quarto postquam Auenione fuisset,
magno Italiæ & præsertim vrbis Romæ dam-
no. Pontificum enim absentiam statim secu-
tæ sunt vrbium defectiones, nouorum Prin-
cipum lectiones, Venetorum cum Ferrarien-
sibus bella, Hetruriæ concussio, Galliæ Cisal-
pinæ motus, Henrici Cæsar is in Italiam ir-
ruptio, Pontificum nouæ lectiones, & inde
schisma, Neapolitani regni turbæ, Romæ ob-
libertatem tumultus, Venetorum & Genuen-
sium mutuæ clades, totius Italiæ turba io,
Vicecomitum strages, Cypri vastatio Ge-
nuensium auspicijs, Famagustæ deditio, Pe-
rini Regis de salute pactio & tributum, Pre-
tēsis vrbis inuasio, populorū ab Ecclesia seces-
sio, Britonum Sisennæ clades, miserāda Sisen-
natū cædes, Romæ deniq; frequētes mœniū,

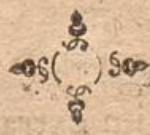
templorum, ædium ruinæ, solitudo, barbaries. Quæ maximè res & Brigittam ad monendum impulit. & Gregorium ad parentum. Accessit insuper liberum Episcopi cuiusdam responsum, qui cùm à Pontifice rogaretur, quid causæ esset, quod minus ad suam se Ecclesiam recipere: *Et quid, inquit, causæ est, cur tu, ô Pontifex, non ad tuam?* Satis apertè Romam innuens. Itaque rediit ille, vt dixi, Romam: siue sanctæ Brigittæ monitu, siue aperto Episcopi responso, siue demum suopte consilio, cùm tot Italia calamitates & ipsius Reginæ quondam vrbium Romæ, fando audiret, animo cerneret. Sed non ideo præceptæ occasions schismatum in Ecclesia, & turbarum in Italia: quorum illa paulò post ita Ecclesiam occuparunt, vt eodem tempore tres simul Pontifices Europa viderit: quæ tempestas aliquamdiu Ecclesiam, & omnes penè Europæ prouincias vehementer conquaßauit, sequentibus vndeque odijs, & in mutua excidia hominum furore comparato: Hæ verò in multos postea annos perdurarunt, ingenti totius Italiam clade. Neque tantum collyria potuere, vt non subinde quæ male coierant vulnera, fœdiūs eruperint, & sequiūs in vicina membra malum contagio propagarit. Tandem verò prædicta Brigitta post multas reuelationes & vaticinia, quæ in

in volumen, quod exstat, ipsa retulit, Romæ
decedens, ad superos abiit: ubi immortalitate
gloriæ fruitur, ut hic nominis & sancti per
orbem instituti.

Ceterum in monasterijs ordinis sancte
Brigittæ non solum moniales, sed & mona-
chi solent viuere, sed muris ac cancellis à se
inuicem diuisi. Cœnobij tamen totius
administratio non ad monachos, sed ad
Abbatissam de more spectare solet: fortè ob
reuerentiam, quæ debita est sanctæ Brigittæ,
ordinis auctori, ex regia Danorum seu Sue-
corum prosapia genitæ. In cuius rei symbo-
lum moniales in huc usque diem aureum in
digeo annū lum gestant, & ornantur in ca-
pite corona cädida, purpureis distincta notis:
in fronte, occipitio, temporibus & vertice,
mutatis regiae thiaræ lapillis, in quinque
Christi Regum Regis vulnera. Sic ferè David
Lindanus in Teneramundæ descriptione lib.

2. cap. 5.

Obiit autem in Domino sancta Brigit-
ta, alias Birgitta anno 1373. à
Bonifacio IX. Diuis ad-
scripta.

CAPVT XXIV.

*Catalogus monasteriorum ordinis
S. Brigittæ.*

WAstrenense monasterium in Suecia, & di-
œcesi Linopenſi, fundatum à B. Catha-
rina S. Brigittæ filia.

Vallis gratiæ in Flandria.

Monaſterium quoddam in Liuonia circa Re-
ualiam.

Dantiscanum monasterium in Prussia.

Erlingense monasterium in Prussia.

Mariæ corona circa Stralsium.

Mariæ vulnus, prope Lubecam.

Mariæ silua, in Dacia siue Dania.

Mariæ Ager, in noua Zuytlādia, apud Zelan-
dos.

Muncoliuense monasterium, in Noruegia.
Mons gratiæ, prope Norimbergam.

D. Haffonis monasterium in Bauaria.

Genuense monasterium in Italia, in vrbe
Genuensi, monialium.

Paradisus, extra Florentiam, quarto lapide
Florentia, vbi adseruatur digitus S. Brig-
ittæ.

Sion, in Anglia.

Aqua B. Mariæ, olim extra, nunc intra Silu-
Ducis, Brabantiae opidum.

Cam.

Campus B. Mariæ, in opido Campensi, apud
Transisalanos.

Mariæburgū, in pago Zoest apud Amersfor-
diam ditionis Ultraiectinæ opidum.

Stella B. Mariæ, Gaudē in Hollandia.

Teneramundanum monasterium.

Coloniense monasterium.

Mariæ Vorst, tertio lapide à Colonia, vtri-
usque sexus.

Mariæ arbor, in Cliuia, vulgo *Marienboom*
primo lapide à Sanctis, vtriusque sexus.

Mariæ vitis Ultraiecti, in Batauia.

Sion, in Mishaga prope Antuerpiam, desijt.

Brielse monasterium in Hollandia.

S. Brigitte hospitale in vrbe Roma.

Atrebatense in Antelia.

Insulense in Flandria: quæ duo posteriora,
Alberto Austriaco apud Belgas imperan-
te, sunt instituta.

Est autem VVastena, castellum Sueciæ,
in quo anno 180. adhuc florebat monasteri-
um ordinis S. Brigitæ, & caput eiusdem vir-
ginis religiosè adseruabatur: vt ex oculato te-
ste Francisco Haræo, Ultraiectino, viro
libris editis claro didici, qui id té-
poris in Suecia cum Anto-
nio Possevino Soc. Ie-
su Theologo ver-
sabatur.

CAPVT XXV.

*Ordo Monachorum S. Hieronymi in Hispania, à Petro Fernando institutus,
circa an. 1374.*

Hieronymus, Eusebij filius, Stridone in Dalmatia, Constantino Imperatore, natus, Romæ adolescens est baptizatus & in liberalibus disciplinis à Donato, & alijs viris doctissimis eruditus. Tū descendit studio Gallicam peragrauit: vbi pios aliquot, & in diuinis litteris eruditos viros coluit, multosque sacros libros sua manu descriptis. Mox se in Græciam conferens, Philosophia & eloquētia instructus, summorum Theologorum cōfuetudine floruit: in primis verò Gregorio Nazianzeno Constantinopoli operam dedit: quo doctore se sacras litteras didicisse profiteretur. Tum religionis causā visit Christi Domini incunabula, totamque Iustravit Palæstinam: quam peregrinationem adhibitis Hebræorū eruditissimis, ad sacræ scripturæ intelligentiam sibi multum profuisse testatur.

Deinde secessit in vastam Syriæ solitudinem: vbi quadriennium in lectione diuinorum librorum, cælestisque beatitudinis contemplatione consumpsit, assidua se abstinentia, vi lachrymarum & corporis afflictionē discrucians. Presbyter à Paulino Episcopo

Antio-

Antiochiæ factus, Romam de controuersijs quorumdam Episcoporum, cum Paulino, & Epiphanio, ad Damasum Pontificem protectus, eis Ecclesiasticis epistolis scribendis adiutor fuit. Verum cum pristinæ solitudinis desiderio teneretur, in Palæstinam reuersus, Bethleem ad Christi Domini praesepem in monasterio, quod à Paula Romana exstructum erat, cœlestem quamdam vitæ rationem instituit: & quamquam variè morbis, doloribus, que tentaretur, tamen corporis incommoda ipsijs laboribus, & perpetua lectione, ac scriptione superabat.

Tamquam ad oraculum ex omnibus orbis terræ partibus ad ipsum diuinæ scripturæ quæstiones explicandæ referebantur. Illū Damasus Pontifex, illum S. Augustinus de locis scripturæ difficillimis sæpe consuluit, propter eius singularem doctrinam, & linguæ non solum Latinæ & Græcæ, sed Hebraicæ etiam & Chaldaicæ intelligentiam: & quod omnes penè scriptores, eiusdem Augustini testimonio, legerat. Hereticos acerrimis scriptis exagitauit: piorum & Catholicon patrocinium semper suscepit. Vetus testamentum ex Hebreo conuertit, nouum, iussu Damasi, Græcæ fidei reddidit, magna etiam ex parte explicauit. Multa præterea Latinè reddidit scripta doctorum virorum: & ipse alijs proprij ingenij monumentis Christianam disciplinam eximiè illustrauit. Qui ad summam senectutem

perue-

perueniens, sanctitate & doctrina illustris,
Honorio Imperatore migravit in cœlum.
Cuius corpus ad Bethleem sepultum, postea
Romam in Basilicam S. Mariæ ad præsepe
translatum est.

Ceterū ordo monachorum sancti Hieronymi in Hispania longè est florentissimus,
quem, ut dixi, Petrus Fernandus, cum socio
Petro Romano instituit. Fernandus quidem
in aula Petri Castellæ Regis diu vixerat, quā
relictā, circa annum 1366. Eremitis quibusdam
solitariam vitam agentibus se adiunxit.
Postea Romam profectus cum socio, instituti
sui monastici confirmationem sub re-
gula sancti Augustini à Gregorio XI. Papa
circa annū 1374. accepit: quam regulam ho-
dieque seruant omnes per Hispaniam Hiero-
nymiani. Huius ordinis caput est *Lupiana*,
illustre monasterium in diœcesi Toletana
situm, in quo hodieque adseruatur vestis mo-
naстica, qua dictum Fernandum Gregorius
XI. induit.

Ceterū anno 1422. ordo sancti Hiero-
nymi in duas Congregationes est scissus, a
gente Lupo Olmedo, monacho Guadalu-
pensi, viro erudito, qui Martini V. Papæ
gratia pollens, Congregationem sancti I-
siderii excitauit, & suis regulam ex sancti
Hieronymi scriptis à se compilatam, & ab
eodem Pontifice approbatam præscripsit.
Congre-
gatio s.
Isidori.

Caput

Caput Isidorianæ Congregationis fuit san-
eti Isidori monasterium , ad Hispalim in
Bætica situm : quod procurante Philip-
po II. Rege Catholico ad veterem Hie-
ronymianorum Congregationem, cum cæte-
ris eiusdem instituti monasterijs accessit. I-
taque vniuersa Hieronymianorum per Hi-
spaniam cœnobia hodie vnius Præfe-
cti , Lupianæ residentis , imperio sub-
funt.

Exstant Chronica ordinis Hieronymia-
norum per Petrum Vegam Hispanicè con-
scripta, & Compluti anno 1539. edita, ex qui-
bus hausi pleraque.

Ceterū inter Hispanica huius institu-
ti cœnobia , eminet in primis Scuriacum,
vulgò *Escríal* nominatum, octauum mundi
miraculum, quod Philippus II. Rex Catho-
licus in honorem S. Laurentij à fundamen-
tis immenso sumptu excitauit. Depingit id
eleganter Ioannes Marianus lib. de Institutio-
ne Principis.

Eminet item *Sancti Iusti* monasterium in
diœcesi Placentina situm , ad quod Caro-
lus V. Cæsar relicto Imperio , raro
exemplo , soli Deo vacaturus
secessit , ubi & o-
bijt.

CAPVT XXVI.

Congregatio monachorum sancti Hieronymi in Italia.

PRAETER Hispanicam est & alia monachorum S. Hieronymi Congregatio, à dito Lupo Olmedo, natione Hispano, temporibus Martini V. Papæ instituta, quæ viginti circiter Italiæ monasteria complectitur, & vitæ regulam ex sancti Hieronymi scriptis ab Olmedo conflatam obseruat. Ad hanc Congregationem solent etiam spectare monachi Congregationis Isidorianæ in Hispania, de qua dixi superiore capite. Hodie subsunt Congregationi veteri Hispance, à Petro Fernando institutæ.

Ceterum Italicæ Congregationis caput hodie est hospitale seu monasterium Lodeianense, in Longobardia situm, ut Paulus Morinus tradidit.

Eiusdem Congregationis est monasterium sancti Alexij, in vrbe Roma situm, quod olim fuit ordinis Præmonstratensis. Id

Lupo Olmedo ac socijs circa annum 1425. Martinus V.

Papa tradidit.

CA

CAPVT XXVII.

*Origo Fratrum seu Clericorum vitæ com-
munis, qui celeberrimas scholas in
Belgio & Germania ha-
buerunt.*

GErardus Magnus Dauentriæ ad Isalam fl.
in Germania nostra inferiore natus, Fra-
trum seu Clericorum vitæ communis auctor
atque institutor, an. 1376. in Domino obdor-
miuit. Fuerat is olim Ultraiectensis, & A-
quisgranensis Canonicus: quibus dignitati-
bus quanquam opimis, cum maximâ patri-
monij parte, postmodum sponte relictis, to-
tum se Deo proximorumque saluti procu-
randæ tradidit. Gerardus, inquit Massæus,
cum esset Parisijs doctissimus, relictâ Sorbo-
nâ, Dauentriam redijt, vnde erat oriundus.
Frates illic instituit, qui scholas tenerent, &
non tantum litteras; sed mores quoque dis-
cipulos suos, & bene viuere edocerent. Vi-
uunt autem in communi, secundum instituta
primitiæ Ecclesiæ, siue proprio, siue men-
dicitate, diœcesanis suis simpliciter subditi.
Quod autem tunc serius sese gesserunt, eð vio-
lentiùs antiquus hostis se illis opposuit: susci-
tauit illis detractores multos: quorum unus in
generali Concilio Constantiæ celebrato au-
sus est dicere eos esse ex illis, quos dudum Ro-

1384

E mani

mani Pontifices, Bonifacius, Clemens, & Ioannes exterminauerant. Cui calumniæ viriliter restitit *Ioannes Gerson* Cancellarius Parisiensis, tunc in ipso Concilio præsens, eoque perpulit hominem, ut ipse cum libello famoso, quem Senatui obtulerat, igni adiudicaretur. Sed fratres qui aderant, aduoluti iudicii pedibus, precati sunt veniam reo, ut libertatum incenderetur non auctor. Annuitur precibus supplicantium : & incenso volumine iussus est auctor exire prouincia, nec amplius innocentes infamare. Pro quibus in eodem Concilio præfatus Gerson pulcherrimum tractatum edidit. Eosdem dictum Concilium, Martino Quinto præsidente, plurimum corroborauit, modumque viuendi cōprobans, hortabatur viriliter agere, scholas erigere, ad pietatem discipulos instituere, quibus Ecclesia Dei fulciretur, & quibus vel maximè tunc indigebat. Vidi ego ante annos multos præter dictum volumen Gersonis in Buscoducis, etiam apud Bruxellam multas Eugenij, vt & Pij II. litteras perpulchra priuilegia ipsis fratribus indulta continent. Sic ferè Massæus : alibi tamen legi istud fratum in communi sub regula S. Augustini viuentium institutum, anno 1376. à Gregorio XI. Pont. Max. fuisse adprobatum. Id disertè in procēnio officij Ecclesiastici Eremitarū Augustinianorum, Venetijs, Louanijs, & alibi excusi, (vbi ordines vniuersi D. Augustini signis militates recēsentur) his verbis exprimit.

tur: *Ordo vita Communis à Gerardo Teutonico institutus, & à Gregor. XI. approbatus an. 1376. sub regula S. Augustini.* Cuius rei (si tamen vera) miror nullam apud Massæum huius instituti sodalem, nec apud Thomam Kempensem fieri mentionem. Ceterū fratres, seu vitæ cōmunis clerici in Germania nostra inferiore primi litteras humaniores excitarunt, & plurimā ollim eaq; celeberrima (vt hodie Patres Societatis Iesu) per Galliam Belgicam, Germaniā-
 quę gymnasia habuere; in his Dauentriense,
Suollense, Drusoburgēse, Ultraiectēse, Groningense,
 & Gaudanū apud Batauos & Frisios, Bruxellēse, *Gymna-*
Siluiducense & Mechliniense in Brabātia, *Gāden-*
se & Gerardimontense in Flādria; *Nouiomagense* *sia fra-*
 in Geldria, *Embricense & Vesaliense* apud Cli-
 uios; *Leodiense* item, *Cameracense, Coloniense,* *trū vitæ*
 aliaquę alibi. Hodie præter Siluiducēse, Co-
 loniense, Vesaliense & alia aliquot fratum
 domicilia, cætera ferè temporum iniquitate
 desierunt, aut alijs religiosis hominibus sunt
 attributa. Fuere aut̄ inter frātres plurimi, cū
 vitæ sanctitate, tum doctrina illustres, quorū
 res gestas Thomas Kempensis, ipsorum disci-
 pulus, ad posteros trāsmisit. Inter eos qui scrip-
 tis sibi famam pepererunt, *Gerardus Sutphani-*
us, scriptor asceticus, Christianus Massæus Chro-
nographus, & Georgius Macropedius, Comœdus
 ac Philologus, eminent. Ex ipsorū verò scho-
 lis plurimi scriptis itidem illustres viri, vt ex
 Dauentriensi Thomas Kempensis, Alexander Hegius,

E 2

Def.

Def. Erasmus Rotterodamus, & Ioannes Mellius, ex Embricensi, Matthias & Tilmannus Bredenbachij, ex Nouiomagensi Petrus Canisius & Busæi fratres, ex Ultraiectensi Cornelius Valerius, Henricus Cuickius, Franciscus Haræus & Henricus Sedulius, ex Vnnocibergensi, Ioannes Despauterius, ex Siluiducensi, Ioannes Nemius, Simon Verepeius, Christophorus Vladerracus, (quorum plerique etiam fratribus in erudienda iuuentute auxilio fuere) alijque prodierunt. Inter fratres porrò, alij Hieronymiani, alij Gregoriani nuncupabantur, sed quo discrimine, nondum certò compéri.

Supersunt hodieque, ut dixi, fratres vitæ communis Coloniæ, Vesaliæ & Siluæ-Ducis: quorum Gymnasia plerisque locis desierunt, post scholas à Societate Iesu, maiore studio atque industriâ, passim institutas.

Ceterum Domus fratrum Mechliniensis & Gandensis, ab illorum locorum Episcopis in Seminaria dicecesana sunt conuerfa. Bruxellensis Domus hodie possidetur à monialibus Sanctæ Claræ, quas Urbanisticas vocant. Domus Leodiensis, ab Ernesto Bauaro, circa annum 1581. tradita est Patribus Societatis Iesu.

Domus Cameracensis hodie incolitur à monialibus Premiacensibus, ordinis sancti Augustini.

CA-

CAPVT XXVIII.

*Ordo Alexianorum, seu Cellitarum, in
Germania inferiore; itemque Ni-
grarum Sororum.*

ALexius Romanus nobilissimus, Euphemiani Senatoris filius, propter eximum Iesu Christi amorem, prima nocte nuptiarum, sponsam intactam Rufinam nomine, S. Paulæ filiam, relinquens, illustrium orbis terræ Ecclesiarum peregrinationem suscepit. Qui cum 17. annos in itineribus ignotus fuisset, aliquando apud Edessam Syriæ urbem, vbi in Xenodochio seruierat, per sanctissimæ Mariæ Virginis imaginem eius nomine diuulgato, inde naui discessit, ut Tarsi, in templo Diui Pauli Apostoli, opera pietatis prosequeretur. Sed nauis, diuino nutu, ad portum Romanum appulsa est: ipseq; à patre Euphemiano tamquam alienus pauper, & peregrinus hospitio excipitur: apud quem 17. annos omnibus ignotus vixit, multa à seruis passus, à quibus loco deliciarum iniurijs, contumelijs, & verberibus sèpè affectus est. Cum autem Honorius Imperator in domo Euphemiani, virum sanctum, cuius precibus assiduis Deus urbi propitius erat, delitescere accepisset, eius videndi cupidus, ab Euphe-

E 3

mianq;

miano illū sibi exhiberi imperat: sed Alexi⁹ fū
tūrōrū p̄r̄escius, vitæ suę cursu litteris diligē-
tissimè consignato, dum domus excipiendo
Imperatorī paratur, omnibus inscijs, migratē
vita xvi. Kalend. Iulij Innocentio primo
Pontifice Maximo. Cūm itaque Imp. Hono-
rius, Theodosij filius, ad domum Euphemī-
ani venisset, Alexium defunctū, chartam
manu dextra ita tenentem, vt nulla vi euelli
posset, inuenit. Aderat Pontifex, cui Alexius
chartam, cūm illam Imperator genuflexus pe-
tijſſet, concessit. Interim parentes & sponsa,
ad sacrum corporis amplexum accurrentes,
illud lachrymis quasi imbre decurrentibus
rigant. Dum autem funus extolleretur, tantus
populi concursus fuit, vt Imperator ad illum
diuertendum pecunias projici mandaret. Ne-
rūm tanta inerat omnibus videndi sancti vi-
ri cupido, vt pecunias negligerent. Multa
namque signa fiebant, Dæmoniacis, leprosis,
alijsque morbis insanabilibus affectis, diui-
nitus curatis. Oportuit autem sacrum cadauer
per octo dies in templo S. Petri insepultum
feruari: tantus erat vtriusque sexus, maximè
languentium, ad illud confluxus. Denique in
arca marmore & smaragdo ornata in æde S.
Bonifacij conditum est: illique Ecclesia po-
stea excitata. Ita Ferrarius in Catalogo San-
ctorum Italiæ.

S. Alexium, vt patronum colunt Cellitæ,
qui Bruxellis, Antuerpiæ, Louanij, Mechli-
nix,

niæ, Coloniæ, & alibi apud Belgas ac Germanos tumulandis mortuorum cadaueribus piam operam impendunt, nullis sacris ordinibus iniciati.

Præter Cellitas sunt in dictis Belgicæ opidis & alibi, *Nigrarum Sororum*, seu monialium insuper cœnobia: quæ cùm domi, tum foris ægris sedulò inferuiunt. Nomen habent à vestibus atri coloris, quas gestant, & sub regula S. Augustini viuentes subsunt visitationi Ordinariorum.

CAPVT XXIX.

De varijs monasterijs cùm virorum, tum mulierum, quæ in Xenodochijs & alibi seruiunt ægris, testimonium Iac. Vitraci.

SVNT insuper aliæ tam virorum quam mulierum sæculo renunciantium & regulariter in domibus leproforum, vel hospitalibus pauperum viuentium absque æstimatione & numero certo in omnibus Occidentis regionibus congregations, pauperibus & infirmis humiliter, & deuotè ministrantes. Viuunt autem secundūm S. Augustini regulā, absque proprio, & in cōmuni, sub vnius Maioris obedientia; & habitu regulari suscepto, perpetuā Domino promittūt continentiam. Scorsum autem viri & seorsū feminæ cū omni reuerētia & castitate

dormiunt, & manducant. Horas autem canonicas, quantum hospitalitatis studium, & pauperum Christi ministerium permittunt, diebus & noctibus audire non omittunt. In domibus autem, in quibus maior est conuentus & numerosior fratum & fororum congregatio, frequenter in capitulo ad corrigendas delinquentium negligentias, vel pro alijs necessarijs & honestis causis, congregantur. Lectiones etiam diuinarum Scripturarum plerumque dum reficiuntur corpora, sibi faciunt recitari; in refectorio & alijs certis locis, & horis constitutis silentium obseruantes. Homines autem infirmos vel hospites sanos, quos in domibus suis suscipiunt, separatos à mulieribus manducare faciunt, & dormire. Capellani autem eorum cum omni humilitate & deuotione pauperibus & infirmis in spiritualibus ministrantes, verbo diuinæ prædicationis indoctos instruunt, pusillanes, & debiles consolantur, & ad patientiam & gratiarum actionem exhortantur. Diuum officium, ut omnes infirmi audire in lectis suis valeant, in capella communi, diebus & noctibus assidue celebrant. Confessiones autem & extremasunctiones, & alia sacramenta diligenter & sollicitè subministrant infirmis, & mortuis debitam exhibent sepulturam. Hi igitur Christi ministri, sobri & parci sibi, & corporibus suis districti valde & seueri, erga pauperes & infirmos misericordia

diæ visceribus affluentes, & prompto animo necessaria pro posse subministrantes, quanto abiectiones sunt in domo Domini in via, tanto gradum sublimiorem consequuntur in patria. Tantas autem plerumque pro Christo sustinent infirmorum immundicias & fœtorum molestias penè intolerabiles, sibimet violentiam inferentes, ut nullum aliud pœnitentiæ genus huic sancto & pretioso in conspectu Dei martyrio posse arbitrer comparari. Hæc igitur fœdium stercora, quibus velut fimo mentes eorum ad fructificandum impinguantur, Dominus in lapides preciosos permutabit; & eriteis pro fœtore odor suavis. Hæc autem sancta & Deo amabilis hospitalitatis regula, & hospitalium religio in pluribus locis & domibus eorum adeò corrupta est, & quasi ad nihil miserabiliter redacta, quod hominibus reproborum fœdida & detestanda congregatio, non solùm his, qui eorum nequitiam pleniùs agnouerūt, displaceat, sed etiam in conspectu Dei fœtet. Sub prætextu enim hospitalitatis & simulatae pietatis facti sunt quæstuarij, mendacijs & deceptionibus, & modis omnibus, quibus possunt, pecunias importunè extorquentes, seipso pascentes, de pauperibus autem non curantes, nisi quantum eorum occasione possunt eleemosynas à fidelibus exigere, modicum conferentes pauperibus infirmis, ut propter hoc negotiatores dolosi & caupones a-

E 5

stuti,

stuti, quodam venationis genere fraudulento multa lucentur. Qui enim pauperibus parum tribuunt, ut amplius accipiant, & sub prætextu eleemosynæ querūt diuitias, venatores potius quā benefici reputādi sūt. Sic bestiæ, sic aues, sic capiuntur & pisces. Modicum escæ in hamo ponitur, ut pecuniæ saceruli in eo pertrahantur. Adeò autem importunè & irreuerenter & anxiè eleemosynas petunt, vi religionis reuerentiam in se confundentes contemptibilem reddant. Contra quos ait B. Hieronymus : *Melius est non habere quod tribuas, quam impudenter petere quod des.* Plerumque etiam perturbatos fratres multa in

*Lœqui-
tur con-
tra ab-
usus.* hypocrisi exteriùs simulantes, vel per mercenarios, & mendaces capellanos, qui simplices non formidat decipere, & falcem suā in messem alienam mittere, vel per Indulgentiarum litteras, quibus turpis lucri cupiditate abutuntur, multa turpiter lacrantur, ut de illis taceamus, qui falsariorum crimē pessimum incurrites, falsis litteris, & bullis furtiuis in perditionem vti non verentur. Ea verò quæ turpiter congregant, quam turpius in comedientibus & ebrietatibus expendant, & alia sequentia, que in occulto & in tenebris ipsi tenebroli operantur, licet non erubescant patrare, pudet tamen nos ad præsens recitare. de regulibus autem institutis, & ordinis puritate, nihil præter exteriorem habitum retinente, oes ferè per simoniam recipiunt. Qui turpiter

ingressi, turpissimè ad imitationē aliorū ibidē
commorantur, in murmure & dissensione, in
iurgijs & seditionibus, in otio & dissolutio-
ne, in loculis & proprij retentione, in cubili-
bus & immunditijs, & omnimoda fœditate,
sine affectione, absque misericordia, sine fœ-
dere. Lectos autem in oculis hominum orna-
tos, pauperibus aut & infirmis vacuos, ad o-
stentationē & seductionē cōponunt. Domos
aut hospitalitatis & pietatis in spelūcas latro-
nū, prostibula meretricū, & synagogas Iudeo-
rum conuertūt. Huiusmodi aut pestifera cor-
ruptio & detestabilis hypocrisis nō oēs hospi-
talium domos occupauit. Quēdam enim sunt
regulares congregations, & principales cō-
uentus, seu capitalia hospitalia, in quibus non
desinit feruor charitatis, vñctio pietatis, ho-
nestatis decor, & seueritas disciplinæ; quēad-
modum sunt hospitalia S. Spiritus in Romana
vrbe, & S. Samsonis in Constantinopolitana ciuitate,
& S. Antonij in ipso capite, & B. Mariae Ronsci-
uallis, in introitu Hispaniæ, & alia quædā Deo
grata, & paupērib. peregrinis seu infirmis val-
de necessaria. Parisis autē & Nouiom in Frácia,
Pruuni in Campania, & Tornaci in Flandria, &
Leodij in Lotharingia, & Bruxellis in Brabātia
sunt hospitalia pietatis, & domus honestatis,
officinæ sanctitatis, cōuentus decoris & reli-
gionis, refugia pauperū, asylum miserorū, cō-
solationes lugentium, refectione esuri-
ntium, & suauitas & mitigatione infirmorum. Hactenus Vi-
triacus.

Hospita-
liaper Ete
ropā pri-
maria.

Vide sup.
cap. 3.

In-

Inter Hospitalia seu Xenodochia Belgia
eminent in primis ea, quæ publicis ciuitatum
sumptibus, si annui census non sufficerint,
passim aluntur. Secundas obtinent ea, que le-
prosis excipiendis sunt destinata: ut de Hospi-
talibus S. Iacobi, S. Iuliani, S. Elisabethæ, &
liorum Diuorum nominibus iam olim conse-
cratis nihil dicam.

CAPVT XXX.

*Varij ordines ac Congregationes sub san-
cti Augustini regula mili-
tantes.*

EST in Gallia ordo Charitatis nostra Dom-
nae, circa annum 1300. inchoatus.

In Italia apud Ligures floret Congregatio
Armeniorum, seu S. Bartholomæi Genuen-
sis.

Sub eadem regula militat ordo Prædicato-
rum, à S. Dominico institutus: de quo fusius
infra dicemus lib. 3.

Congregatio S. Ambrosij ad Nemus, anno
1431. ab Eugenio IV. est confirmata.

Congregatio Bonorum hominum in Anglia,
Boni ho- per Richardum, Henrici III. Regis Anglia
mines. fratrem, inchoata, ut & Ordo Saccitarum, seu
Saccitæ. fratrum Iesu Christi de pœnitentia, iam pridē
Barna- desierunt.
bitæ.

Ordo Apostolicorum, seu Barnabitarum,

ad
fe
no
sc
un
ta
ea
m
pe
Re
un
ni
I
&
s.
vt
mi
Do
di
tin
pia

ad S. Barnabam Apostolum originem refert : cuius instituti sodalibus anno 1484. Innocentius VIII. regulam S. Augustini prescrispsit.

Ordo Hospitaliorum seu Ministrantium infirmis in Hispania per B. Ioannem Lusitanum circa an. 1540. inchoatus , sub regula eadem anno 1571. à Pio IV. Papa est confirmatus. Dicti B. Ioannis vita exstat conscripta per Franciscum Castrensem , presbyterum & Rectorem Hospitalis Granatensis : Apud eundem leguntur Constitutiones dicti ordinis.

CAPVT XXXI.

Ordines Equestris sub regula S. Augustini militantes.

Inter Ordines militares nobilissimi quique, nimirum Rhodus seu Melitensis apud Italos, & Teutonicus seu Marianus apud Germanos, & S. Iacobi apud Hispanos , magni Augustini, vt ille loquitur, signa sequuntur.

Idem faciunt Equites S. Lazari Ierosolymiani, & Iesu Christi contra Albigenses à S. Dominico instituti : de quibus, vt & alijs Ordinibus Equestribus, vide librum nostrū Latinè primū , pōst Gallicè editum Antuerpiæ.

CA-

CAP V T XXXII.

*De Ordine Equitum Beatæ Mariæ
Monte Carmelo & sancti
Lazari in Fran-
cia.*

ORDO Equitum sancti Lazari olim celebris fuit in Terra sancta, vt & Templariorum, Ioannitarum, & Teutonicorum. Pro tessera gestabant crucem viridem.

Decursu temporis, vt fit, cùm ordinis Lazarini dignitas iaceret, Equites Rhodij (quicquid nunc Melitenses) ab Innocentio VIII. Papam impetrarunt an. 1490. vt dictus Ordo Equitum cum Rhodiensi vniaretur.

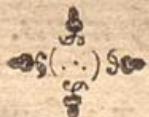
Tempore Henrici I V. Galliae Regis Philibertus Nerestanus, vir militia clarus Romanus profectus, à Paulo V. Papa obtinuit ut nouus Ordo Equitum, titulo *S. Mariae Monte Carmelo, & S. Lazari*, institueretur in Gallia: & pro dote assignata sunt prædia Equitum olim Lazarinorum.

Nerestanus in his rebus Romæ procuratis usus est consilio, & opera Reuerendi Patris Petri à Matre Dei, Hispani, Carmelitz Discal-

Discalceati, qui Paulo V. tunc erat à sacris
concionibus.

Gestant Equites isti Mariani crucem
violaceam, cum effigie Beatæ Mariæ Virgi-
nis.

Ceterum ordo Equitum Hospitalario-
rum sancti Lazari Hierosolymitani, iam
inde à multis retrò seculis tub re-
gula sancti Augustini
solet milita-
re.

RI-

ORIGINES
O R D I N V M
 AC
C O N G R E G A T I O N V M
 sub regula S. Benedicti militantium.

L I B E R II.

C A P. I.

*De scholis Benedictinorum antiquis,
 & nouis.*

VLTÀ sunt ad rectè consti-
 tuendam Rempublicam à le-
 gislatoribus viris prudenti-
 bus excogitata atque sancta
 præclarè: ac præcepta quidè
 de puerorū ætate ad omnem
 virtutis partem informanda
 maiorem quam cætera vim habent. Præclara
 opinio gentium omnium firmata consensu,
 ex ipsis naturæ ducta principijs, si salvi esse
 velimus, præcipuam & maximam curam iu-
 ventuti esse impendendam. Quid enim est in
 homi-

hominum vita vel ad fructum suauius , vel
ad dignitatem honestius , vel ysu salutarius,
quam ciues optimos existere ? Quid tristius,
ac verò exitialius cōtingat, quam si à Dei no-
tione atque operibus alieni, omnia sceleribus
ac libidinibus polluant feroceſ & rapidi? Quæ
autem gens tanta huimanitate culta , aut tam
agrestis & barbarā, quæ non fateatur, non in-
telligat, à primis annis reliquam vitam pen-
dere, esseque cum primis rudimentis apta cō-
nexaque cætera, postrema cum medijs, cum
initijs vtraque ferè consentire? Ut enim in
ſemente posita ſpes mēſſis eſt : ità totius reli-
quæ vitæ exſpectatio ab educatione pueritiæ
pendet. Altas radices agunt ſerpuntque latè,
vti in noualibus, quibus primis annis ſemina
committuntur. Itaque mirari deſinam om-
nia mala , graueſ calamitatiſ quaſi facto ag-
mine per vrbes & opida incurreſ eā curā ne-
glectā paſſim, quæ vel maximè commendata
omnibus eſſe debuit publicè priuatimque.
Filiorum infantiam delicijs & voluptate cor-
rumpimus, corpus otio , animū libidine im-
minuimus. Oſtro, purpura , & auro, gē-
marum fulgore ſuperbiā fastumque alimus:
cupedijs irritatur palatum , nerui omnes
corporis & animi eliduntur : domi audiunt
videntque que pudet pigetque referre exem-
pla turpitudinum, vitiorum imagines, & cre-
dimus ex ijs pueris aut strenuos milites , aut
moderatos ciues euafuros ? quos potius credi

F

par

M
V M
B
onſti-
à le-
enti-
ncita
quidé
in nem
anda
clara
enſu,
i eſſe
n iu-
eft in
omi-

par est senatores factos, magistratus adeptos, maiore vitiorum licentia miserabiles stragis quam primum edituros. Non facilè eluuntur colores, quibus natius lanarum candor mutatur: retinetque testa odorem, quo est primo tempore imbuta. Prudenterque Virgilius ut multa dicit:

Vsq; adeò à teneris affuescere multum est.

Rerum imagines à primis annis suscepimus exempla, præceptaque quantopere hæreant, quantam vim siue ad corruptendos mores siue ad castigandos habeant, vix credi possit. Quod quidam præclara facinora per totam vitam suscipiunt, prauos animi motus coercet, alij libidini & ignaviæ mancipantur, ferè et prima institutione totum pendet. Canem tamen mihi venaticum, dum est tener, instituas odo re persequi feram, monstrare prædam richi contracto, sublatave manu: equum inutilenputes noxiūmque, nisi à primo tempore dominus, ergo sessorem admittere, pedes mouere ad numerum, freno & calcaribus regi virgas, fit edoctus. Mites arbores, dum sunt teneri, adminiculis erigas, circumcidendo castigas telluris vitio laborantibus mutes locum: ne ea cura neglecta siluescant, frustraque deinde omnis labor sit. Frangas enim citius quam fletas, quæ semel induruerunt; & erit aliquis tam alienus à communi sensu, tam oblitus publicæ salutis, qui non putet omnem curam teneri puerorum ætati impendendam? formando

mandos ad iustitiam, exemplis præceptisque ad innocentiam vitæ erudiendos, quo tempore mollis ceræ ad instar ducentis manum sequuntur, in quemcunque velis habitum formamque mutare? durati figuram externam non recipient, neque villis præceptis castigati mutabuntur.

Et verò quantum valeat institutio, duorum catulorum exemplo Lycurgus declarauit. Idem enim parentibus uno partu ortos, alterum venationi assuefecit, alterum offæ: deinde utroq; in conuentum producto, cum proiectum cibum alter cōsectatus esset; neglexisset alter præ studio insequendi leporem obiectum: quantum consuetudo valeat à teneris suscepta, ciuibus monstrauit, eamq; plerumque natura esse potentiorem docuit.

Rectè itaque maiores nostri, viri sapientissimi, prudentes legillatores, ad præcipuam suæ prouidetiarum partem pertinere iudicarunt, quibus moribus prima ætas imbueretur: plurimumque operæ posuerunt in puerorum institutione commendanda. Sic Lycurgus Lacedæmonie ex numero principum ei curæ virum præfecit prudentia probitateque præstantem, quem Pædonomum dixit sublatis seruis, quibus pueros instituendos credere antea iij ciues soliti erant, ne frequentium ijs vsu videlicet seruiles mores imbuerent, prouidebatur. Id secutus Aristoteles è pluribus magistratibus vnum ei

F 2 curæ

curæ, in qua salus publica vertitur, præficiendum cum ampla potestate iubendi vetandique constituit. Melius Persæ (vti Xenophon scribit) diuisa multitudine in quatuor partes pueris instituendis viros principes prefecerunt, ex senioribus selectos, probitate excellentes, ut vberior prouentus existeret, duodecim numero, quo partita inter multo cura, minor labor, maior diligentia esset. Quam industriam vellem ex parte nostri. Principes ciuitatesque imitarentur, eximi ei curæ ex vtroque ordine sacrato & populi præfectis cum potestate de præceptorum moribus, docendiisque dexteritate (in quo grauissimè peccatur multis modis) iudicandi publicè. Qui enim? calceos vestesve non conficiat, nisi qui artis peritiam antè probabit: filios sine delectu cuicunque se obtrudenti erudiendos tradamus? Medicum nemo morbo curando nisi peritum artis quamvis rogatus accersat: amicorum precibus cedamus filiorum magistro institutoreque aduocando: a page dedecus ignaviaque grauis. neque enim tanti amici esse debent, ut propter ea grauissima pignora in periculum vocentur. Sed & ijsdem ius sit, me quidem auctore, inquirendi in ciuium mores censorum ad instar, ac coercendi malo priuatim patres in filiorum institutione negligentes, pueros castigandi, includendiisque etiam si opus sit rebellles, ingenio præfracto, præsertim qui defun-

etis

Efici-
etan-
Xeno-
atuo-
s pre-
te ex-
teret,
ntilto-
effet
nostr
ximij
popula-
orun
n quo
dicar
e non
roba-
btru-
nemo
amuis
ceda-
aduo-
c. ne
opter-
ocen-
tore,
ad in-
s in fi-
casti-
rebel-
efun-
ctis

Etis parentibus, aut domo profugi sine lare familiari incertis sedibus vagantur pueri pueri laque: unde scelerum licentia existit, animi deprauantur, multorum corpora libidinum tabe contaminantur. A maioribus nostris non alia causa litteras tradendi cura sacrato ordinis à primis temporibus demandata est, quam quod plurimi referre haberent persuasum, si pueri cum literis pietatem sensim instillatam auribus oculisque imbiberent, apud viros sacrificatos versantes. Quo factum puto, ut qui litteris dant operam, sacrati ordinis veste & pileo à populo secreti sint, ut in publicis scholis fieri videmus, præsertim in Hispania. In Gallia etiam quicunque litteris & eruditione conspicui sunt, magnos clericos vulgus vocat. Eam curam Pontificibus haud satis pro dignitate tractatibus, ac verò negligentibus, viro præ cæteris pietatis studijs præstantes, quos monachos dicimus, & in studium impulsi iuandi rem pub. sæpè arripuerunt, diuinum se Numen promereret eo labore procuratione que persuasi, in quo tantum momenti esse videbant. Antiqua Benedictinorum præsertim monasteria scholæ publicæ erant ad iuuentutem erudiendam à viris sanctissimis constitutæ. Vnde haud leuis publica utilitas extitit, ipsi magnis diuitijs atque ingentibus creuerunt, omnibus certatim piose eorum conatus iuuantibus re, opera, consilio. Ex ijs monasterijs velut ex arce sapientiæ innume-

ri viri prodierunt, utriusque Philosophiae cognitione præstantes, diuinæ atque humanae vti editi eo tempore ab eaque natione hominum libri multi & excellentes in suo quisque genere mirandi argumento sunt. Sic fere Ioannes Mariana libro de Institutione Principis.

Maiorum suorum exemplo monachi Benedictini hodieque sacras litteras ac Philosophiam publicè profitentur *Hiraci* in regno Nauarræ, *Oueti* in Hispania, *Duaci* in Flandria, *Salisburgi* in Germania, & in alijs Christiani orbis Academij.

Sic & Eremitæ Augustiniani, Dominicani, & Præmonstratenses in varijs Belgij opidis, laudabili instituto, scholas litterarias iuuentuti aperiunt: atque utinam in Germania, Gallia, & alijs regionibus idem præstent! ubi præfertim Societas Iesu Scholas non habet.

Scio esse, quibus ista non æquè probentur sed & illud scio. *Aphraatam* monachum, cum à Valente Imp. interrogatus esset, quid monachus ageret in publico, sapienter respondisse, te ad commune incendium extinguendum prodijisse; Arianis nimirum in Ecclesiam orthodoxam sœuientibus: vt Theod. in Philet. cap. 2. & 8. & Baronius anno 370. commemorant,

CA

CAPVT II.

*Ordo seu Congregatio Cluniacen-
sis.*

Cluniacensis familia anno 91. ab Odone
Cluniacensi Abbatे exordium sumpfit,
& nomen. Hic enim vir doctrina atque
sanctitate præstans, sancti Benedicti disci-
plinam, quæ iam (quod natura fert in omni-
bus ferè rebus) senuisse videbatur, magnaqué
ex parte laxata esse, ad pristinam formam re-
uocare aggressus est; quod etiam perfecit. Cu-
ius exemplum seuti complures alij Abba-
tes in tota fermè Italia, Hispania, Germania,
Anglia, in suos ipsi quoque greges reforman-
dos incubuere, idq; eodem successu, & fructu;
qui deinde vno spiritu, ac vinculo colligati
(adhibita etiam Romanorum Pontificum
auctoritate) quotannis conuenire consueve-
rant ad ea tractanda & decernenda, quæ ad
tuendam disciplinam pertinebant. Magna
omnino ea immutatio fuisse dicitur, in
qua planè ad duo millia cœnobio-
rum restituta, & sa-
nata scribun-
tur.

CAP V T III.

*Abbatum Cluniacensium catalogus seu
chronicon, ex veteri manuscri-
to Cluniacensi.*

BERNO I. ABBAS.

An. 910. **A**nno d.cccc.x. incarnationis Domini.
æ, VVilhelmus Dux Aquitanorū, S. Petro
& S. Paulo Cluniacense cōstruxit monasteriū,
ibi que sanctissimum Bernonem ordinauit Ab-
batem: qui, vt Deus dedit, & ipse potuit con-
gregationem sibi commissam, quoad vixit,
fatis strenuè rexit, regnante Carolo Rege. Idē
verò gloriosissimus Dux, fundator tam acce-
ptabilis cœnobij, in Briuatensi vico, apud S.
Iulianum martyrem sepultus, requiescit. Idē
autem Pater Berno à S. Gedeone Archiepiscopo
Bisontinensi ord: natus est. An. DCCCC.XV.
918. III. iam dictus Dux obiit.

ODDO II. ABBAS.

926. **A**nno d.cccc.xxv. amantissimus Pater
Berno, obitus sui imminere prænoscens di-
cem, omnem congregationem sibi adstare iu-
bens, Patri Oddoni Cluniacense, Masciacense
atque Dolense cœnobium commisit regen-
dum: alteri verò fratri, nomine VViddoni,
reli-

reliqua monasteria reliquit regenda. Quibus & præcepit, carissimoque affatu rogauit, vt vnanimiter sibi omni tempore adhærentes, semper vnti permanerent. Quod si in aliquo ab his deuiarent, vel modum priscae conuersationis in aliquo deprauarent, Priors horum locorum hæc, prout possent, corrigerent, hanc eorum societatem Principibus cunctis comprobando roborantibus. His peractis obiit idem Pater, eodem anno, Idib. Ianuarij. Requiescit vero in ipso monasterio. Ipso eodemque anno sanctissimus Oddo à Bisontinensi Archiepiscopo Bernuino consecratus est.

EYMARDVS III. ABBAS.

ANNO ab incarnatione Domini D. CCCC. 944.
XLIV. beatus Pater Oddo apud Turonicam ciuitatem, in monasterio S. Juliani, quod ipse à fundamentis construxit, degens, incidit in languorem. Tunc cunctis fratribus euocatis, omnia sua, cunctaque monasterij dispositione: de Cluniacensis loci interim ordinazione reticuit. Sed fratribus super hac re eum per cunctantibus, respondit: *Cluniacum suæ dispositioni reseruauit Deus, nec nostræ ordinationi hac in re subditur ille locus, capella solummodo mea revertentia, ad Missa celebrationem, causa animæ meæ simpliciter quæque necessaria sunt, illuc mittantur.* Ita sanctissimus Pater hebdomada Octauarum S. Martini 14. Kal. Decemb. inibi obiit, ibique sepultus

F 5

sepultus

sepultus qui escit. Eodem verò an. Dominus
Eymardus in Cluniaco eligitur, humilis qui-
dem genere, sed celsus humilitatis culmine.
Nāq; fratribus super electione Abbatis cōci-
liū agentibus, idem sanctissimus Eymardus
Cauini je rediens, sua obedientia, equum, su-
per quem sedere consueverat, ante se, ipse pe-
des, piscibus onustum ducens consilio eorum
ad miscetur, omnibus eius humilitatem mira-
tibus. Itaq; eius humilitate obtinente Abba
eligitur, & ab Odnensi Episcopo Rotmundo, re-
gnante Lodouico consecratur.

MAYOLVS IV. ABBAS.

ANNO ab incarnatione Domini DCCCC.
L I V. venerabilis Pater *Eymardus* ad com-
probandum corripitur à Domino, à benignis-
simo Iesu flagello piæ castigationis erudien-
dus, dispedio luminis oculorū ab ipso in per-
petuum seruādus, spatio decem annorū exer-
cetur. Qui statim Sanctissimum *Mayolum* loco
suo subrogari decreuit, & cum consilio om-
nium fratrum à Cabilonensi Episcopo, nomi-
ne *Holdebodo*, ordinari rogavit. Anno ab in-
carnatione Domini DCCCC. L X I I I. dulcis-
simus Pater Eymardus, post diutinū cœtitatis
verber, à Domino tandem ad cœlestē reg-
nū euocatus, eductus est de hoc carnis carce-
re. Non. Octob. Sepultus verò est in Ecclesia
Cluniacensi.

Anno DCCCC. LXXXI. dedicatio fuit
Cluniacensis monasterij facta ab *Hugone Ar-*
chie-

chiepiscopo Bituricensi xvi. Kal. Martij, Lo-
thario regnante.

ODILO V. ABBAS.

Anno ab incarnatione Domini DCCCC.
xciv sanctissimus Mayolus, rogatu *Hugonis* Regis Franciā petens Siluiniacum deue-
nit; vbi vltima egritudine præuentus, Aruer-
nico genere illum trem sibi successorē, & Clu-
niensis ingentis monasterij *Odilonem* desig-
nauit Abbatem. Quo facto, idem beatissimus
Pater inibi temporalis vitæ fortitus est finē;
ibique sepultus cōgruis veneratur honoribus;
Hugone Rege regni gubernacula tenente. At
vero misericordissim⁹ Pater Odilo die festi-
uitatis Pentecostes à Vesontionensi Archiepiscopo *Letaldo* nomine consecratus, suscepit
Cluniensis ouilis regimen. Anno m. x x-
iiii. oritur Pater *Hugo*, electus à Deo, Burgū-
diorū illustri genere, cuius genitor *Dalmatius*,
mater vero *Aremburgis* vocitati sunt.

HUGO VI. ABBAS.

Anno ab incarnatione Domini. m. XLVIII.
sanctissimus & clementissimus Pater *Odi-
lo*, Siluiniaci degens, Vigilia Circumcisionis
Domini mortalis vitæ adeptus est finem. Quē
locum præcessoris sui B. Mayoli insignem
corpore ipse etiam nobilitat proprij corpo-
ris tumulatione. Subsequente vero ipso eo-
demque anno, tempore Quadragesimali, Pa-
ter *Hugo* electus: nec mora, in ipsa solen-
nitate Cathedræ S. Petri Abbas ordinatus,
nunc

92 ORIG. ORD. S. BENEDICT.
nunc in præsenti, vt decet, officijs sui ministe-
rium adimpleat.

PONTIVS VII. ABBAS.

ANNO Verbi incarnati m. c. ix. beatæ me-
moriæ Domnus ac venerabilis Hugo an-
ordinationis suæ L x i. ætatis verò L xxxvi.
viam vniuersæ carnis ingressus, beato fine
migravit à sæculo, sepultusque est in basilica
noua, beatorum Apostolorum Petri & Pauli,
quam ipse à fundamentis erexerat. Hic non
solum carnis, sed etiam mentis nobilitate co-
spicuus exticit, ac locum istum super omnes
antecessores sítos ædificijs, ornamentijs, possel-
litionib[us], monasterijs, cellis, yltrà quām credi
potest, usquequaque fide & industria sua am-
pliavit. Qui cum esset omnium virtutum ex-
ercitijs decenter ornatus, monasticæ religio-
nis ordinem laxius diffluentem prouidentia
manu restrictiuè coarctauit, geminasq[ue]; Mi-
ssas, vnam sc. pro fratribus defunctis; aliā ve-
rò pro viuis in duobus oratorijs à se constru-
ctis cotidie cantari constituit; ita verò elec-
mosynis, supra oēs nostri temporis homines,
semper fuit intēsus, vt illius Ecclesiastici ver-
bi sententia dignè illi congruere videretur,
qua dicitur: *Eleemosynas illius enarrabit omnis ec-
clesia Sanctorum.* Hic à Deo nobis donatus, diu
ad profectum huius loci viuere permisus est,
gregemque sibi creditum, verbis pariter &
exem-

exemplis erudiens, multipliciter augmentauit, tandemque senio confessus, tertio Kal. Maij, in hebdomada Paschali, sancto fine quietuit. Successit ei in Abbatiae regimine venerabilis vitae vir, nomine *Pontius*, tam carnis, quam vitae nobilitate clarissimus communique totius sanctae fraternitatis electione promotus VII. Idus Maij, a Domino *Vidone* Viennensis Ecclesie Reuerendo Archiepiscopo consecratus, & in sede sua cum magna totius populi acclamatione, & exultatione locatus est.

Hoc anno apud Cluniacum obiit *Gelasius* Papa II. sepultusque est inter crucem & altare post chorum. Suprascriptus vero *Vidone* Viennensis Archiepiscopus apud Cluniacum in Romanum Papam est electus, qui & *Calixtus secundus* dictus est.

HUGO II. ABBAS VIII. ET

Petrus Venerabilis.

M. c. XXII. anno Domini *Pontius* pro quibusdam negotijs huius Ecclesiae agendis Apostolicam Sedem adiuit. Ibi quadam animi sui commotione exasperatus, in manu Domini Apostolici Calixti Abbatiae Cluniacensi inconsulte abrenunciauit; Ierosolymam iratus magis quam deuotus petijt: ibi aliquando moratus, occultis quorundam litteris reuocatus, in Longobardiam diuertit. Vbi iterum aliquantulum moratus, Ecclesiam in capo *Sion* construxit; cum ecce certus factus de con-

cōcord aerga se, tā monachorū quā burgēum, subitō Cluniacū venit, ecclesiam Apost. Petri & Pauli armata manu inuasit. Quātā strigē in occisiōe hominū, quantū ecclēsię in ornamentiis suis dispēdū fecerit, nō sine lachrymis est dicendū. ad vltimū pro huiusmodi cinoribus Romā ab Honorio Papa publico anathemate euocatur, quasi causā suā probaturus cōtra D. Petru Abbatē, in eius abscessione, D. Calixti iussione, & monachorū Cluniacensium cōmuni elec̄tione canonice institutū. Romā petijt, ibi dānatus, & ne mai⁹ malum faceret, à Papa retētus, vitā finiuit. In abscessu aut illi Hugo II. Prior sanctimonialiū de Marsiniaco ei substitutus est in Abbatem. Quo post tres menses defuncto, 9. die Iul. dilata electione causa cōgregandi viros religiosos & prudētes, vsq; in Octauā Asūptionis Dei Genitricis, electus vir vitę venerabilis, dilectus D. Petru, cognomēto Mauritiū, nobilis genere, Aruernia oriūdus, ētate iuuenis, niaturis morib⁹ senior, nō plus 28. ann. & à Bisuntinensi nomine Ambroſierio cōsecratus, pastorale officiū adeptus est.

Anno M. C. X L V I I . Ludouicus Rex Frācī Ierusalem mensē lunio perrexit.

Anno M. C. XXXVII. obijt Ludouicus Rex Francorum.

M. C. L I I I anno obijt B. Bernardus.

An. M. C. L V . tātus terræ motus in Burgūdia factus est, vt in quibusdā eius partib. plurima ædificia cōcussa subuerterit. Hoc etiā anno illustris vir Henricus V Vintēsis Episc. ro-

gatu Dōni Petri Abbatis, & ab Adriano Papa litteris inuitatus, simul et ā à Rege Frāciæ *Ludouico* iuniore, & ab omnib. ferè Burgundiæ personis & baronibus euocatur. Cluni. cū venit, eandēq; ecclesiā graui æris alieni pondere oppressā prudētia & expēsī suis omni ferè debitorū alleuauit onere, ita vt tā in persolutio- ne debiti, quā et ā in reparādis possessionibus, necessarijs et ā rei familiaris cōparandis, sicut ex ore eius audiuimus, plusquā 7. millia mar- charum argenti expenderit.

Anno M C L VI . prima ipsius anni die, reue- redus & cū multo amore recolēdus D̄ mnis Petrus Abbas viā vniuersæ carnis ingressus est. Fuit aut̄ exitus eius huiuscemodi; Vigilia Natiuitatis Dominicę, cū ille suo more sanus & in columnis capitulū ingressus, Natiuitatis Dominicæ pronuntiationē audisset, & venerandæ festiuitatis nūtium, toto corpore prostratus, humili deuotione, deuotaque humilitate, de more Cluniacēi adorasset, & post lectionē, & defunctorū absolutionē, sermone sublimiter inchoato, Natiuitatis Dominicę præconia, & prophetarū vaticinia paulò altius ingredere- tur, subito in medio sermonis, oculis illi^o, p̄q deuotiōe, lacrymarū flumine (quarū singula- rē gratiā obtinebat) nō tā madentibus quām inundatibus, morbo corripitur; & de ipso Ca- pitulo manibus filiorum, præ dolore nimio ferè insaniētiū, ad secretiores deportatur do- nos; vbi tota die, & nocte sequenti custodi- tur: tādem illucescente aurora Dominicę Na- tui-

96 ORIG. ORD. S. BENEDICT.

tiuitatis, ea videlicet hora, qua Christus in
dum ingressus creditur, mundo exiens, sole
nitatem Dominici ortus cum Angelicis spiri
tibus celebrare perrexit, de illius exitu tan
Angelis exultantibus, quam filijs dolenti
bus. Sepultus est in capite maioris & noui
basilicæ, cum magno honore, & grandi filio
rum suorum dolore, ab illustri viro Hen
rico VVintensi Episcopo, & dies successoris
eius eligendi à Natiuitate Domini usque ad
Dominicam, qua in Ecclesia de pastore bono
boni pastoris verba recitantur, per quinde
cim hebdomadas dilatus est.

HUGO III. ABBAS.

1163. M. C. LXXXI. an. Domnus *Hugo* Abbas ter
tius recessit, & Domnus *Stephanus* Abbas
successit.

M. C. LXXI. hoc anno S. *Thomas* martyriza
tus est. Depositio Domni *Henrici* VVintensis
Episcopi V. Idus Augusti.

M. C. LXXXIII. Depositio Domni *Stephani*
Abbatis, & electio Domni *Rodulfi* Abbatis, ne
potis supradicti Episcopi, consecrati à Domi
no *Petro*, Cabilonensi Episcopo, regnante *Liu
douico* Rege Francorum, VII. Kal. Sept.

M. C. LXXVI. hoc anno Domnus *Radulphus*
de Soliaco dimisit Abbatiam Cluniensem,
& Domnus *Salterius* electus est, qui suscep
to regimine, cùm persoluisset maximā partē
debi-

debitorum, quibus Ecclesia Cluniacensis gravabatur, peccatis nostris exigentibus, ablatus est nobis à Deo infra annum post susceptionem regiminis, & electus est Dominus *VVilhelmus Abbas Ramesiensis*, qui tribus annis nobis prefuit. Quo apud Charitatem defuncto, electus est Dominus *Theobaldus Abbas S. Basoli*. Anno autem ab incarnatione Domini M. C. LXXVIII. idem Dominus *Theobaldus Abbas Cluniacensis* assumptus est in Ostiensem Episcopum.

HUGO IV. ABBAS.

Electus est Dominus *Hugo Abbas S. Luciani Beluacensis*. Anno M. C. XXXIX. *Philippus Rex Francorum & Ricardus Rex Anglorum* perrexerunt Ierusalem.

HUGO V. ABBAS.

M. C. XCIX. anno obiit Dominus Abbas *Hugo IV.* & Dominus Abbas Radingensis *Hugo V.* electus est.

M. C. VI. anno à Constantinopolitana vrbe delatum est caput S. *Clementis* à duobus nobilibus viris, videlicet Dalmatio de Secianco, & Pontio de Bernosa.

M. C. VII. anno obiit Dominus Radengensis *Hugo Abbas V.* quarto Kal. Sept. & electus est Dominus *VVilhelmus*, tunc Prior Cluni-

G nia-

98 ORIG. ORD. S. BENEDICT.
niacensis, & sancti Martini de Campis Par-
isijs.

Anno M. CC. XV. dictus Dominus *Guilielmus*
Abbas II. resignauit, & Dominus *Siroodus* Ab-
bas Molisinentis eligitur.

Anno M. CC. XX. resignauit Dominus Si-
rodus, electus in Episcopum Valentinensem,
& *Rolandus* eligitur.

Anno M. CC. XXVIII. resignauit Dom-
inus Rolandus, & D. *Bartholomaeus* eligitur.

Anno M. CC. XXX. obijt Dominus Bartho-
lomaeus, & D. *Stephanus de Bersiaco* eligitur.

Anno M. CC. XXXVI resignauit Dominus
Stephanus de Bersiaco, & Dominus *Hugo Abbas*
Majoris monasterij, diuina prouidente cle-
mentia, electus est.

Anno M. CC. XLIV. Dominus *Hugo Ab-*
bas in Lingonensem Episcopum assumptus est,
& Dominus *Guilielmus*, Prior de Charitate, e-
lectus est.

Anno M. CC. LVIII. Dominus *Guilielmus*
resignauit, & in Episcopum Oliuensem assu-
ptus est, & Dominus ac venerabilis *Iuo*, tunc
Prior S. Marcelli Cabilonensis, à toto conuen-
tu, in pleno capitulo, eligitur in Abbatem.

Anno M. CC. LXXV. dictus Dominus *Iuo o-*
bijt, & die sepulturæ suæ electus fuit Dominus
Iuo II. Prior S. Martini Parisiensis.

Anno M. CC. LXXXIX. obijt Dominus *Iuo*
II. & *Guilielmus de Igiaco* eligitur.

Anno M. CC. XCIV. obijt prædictus *Guili-*
elmus,

elmus, & Bertrandus, tunc Prior de Charita-
te, eligitur.

Anno M. CCC. VI. obiit Domnus Ber-
trandus, & Domnus *Henricus*, Procurator in
Curia Romana pro ordine Cluniacensi eli-
gitur.

Anno M. CCC. XVIII. Henricus in Epis-
copum S. Flori constituitur, & Domnus *Ray-
mundus* in Abbatem Cluniensem institui-
tur.

Hactenus ex Chronico Cluniacensi, quod
manuscriptum reperi Parisijs in monasterio
sancti Martini Campensis, anno Christi 16. o-
cùm ibi negotiorum publicorum caussa ver-
sarer. Fuit autem auctor illius Chronicus mo-
nachus Cluniensis, & floruit annis Christi
1155. & 1176. ut suis suprà locis datur intelli-
gi.

De his & alijs fusiissimè Andreas Querceta-
nus, in Bibliotheca sua Cluniensi.

C A P V T IV.

*Ordo Camaldulensium per sanctum Ro-
mualdum institutus.*

ROMVALDVS Rauennæ, Sergio patre
nobili genere natus, adolescens in pro-
pinquum monasterium *Classense* pœnitent-
tiæ causa secessit. Vbi religiosi hominis
sermone ad pietatis studium vehementius
G. 2 incen-

incensus, viso etiam semel & iterum per noctem in Ecclesia beato Apollinari, quod De seruus illi futurum promiserat, monachus efficitur. Mox ad Marinum, vita sanctitate atque asperitate in finibus Venetorum eo tempore celebrem, se contulit, ut ad arctam & sublimem perfectionis viam eo magistro ac duce vteretur.

Multis satanæ insidijs, & hominum iniuria oppugnatus, tanto humilior se assidue iunijs & orationibus exercebat, & rerum celestium meditatione, vim lacrymarum profundens, fruebatur: vultu tamen adeo lato semper erat, ut intuentes exhilararet. Magno apud Principes etiam & Reges in honore fuit: multi que eius consilio, mundi illecebris abiectis, solitudinem petierunt. Martyrij quoque cupiditate flagravit, cuius causa dum in Pannioniam proficiscitur, morbo quo affligebatur, cum progrederetur, leuabatur, cum recederet, reuerti cogitur.

In vita & post mortem miraculis clarus, spiritu etiam prophetæ non caruit. Scalam terra cœlum pertingentem, in similitudinem Iacob Patriarchæ, per quam homines in ueste candida ascendebant & descendebant, per visum confexit, eoque Camaldulenses monachos, quorum instituti auctor fuit, designari mirabiliter agnouit. Denique cum annos centum & viginti ageret, & centum ipsos in summa vita asperitate Deo seruisset, ad eum

sum migravit anno salutis millesimo vigesimo septimo. Eius corpus quinquennio postquam sepultum fuerat, integrum repertum, Fabriani in Ecclesia sui Ordinis honorifice conditum est.

Sanctum porrò Romualdum Clemens VII I. in Diuos retulit, & Breuiario ac Martyrologio Romano adscripsit.

Est autem *Camaldulum* in diœcesi Aretina situm, cuius accurata descriptio exstat in tomo Italæ illustratæ, per Andream Scottum edito.

CAP V T. V.

Ordo Vallis Umbrosæ, per S. Ioannem Gualbertum.

Ioannes Gualbertus, Florentiæ Gualberto viro militari nobiliq[ue] natus, pieque educatus, cùm factus grandior in fratrib[us] interfectorem incidisset, & districto gladio indignā fratrib[us] necem vicisci paratus esset, inimico ex equo descendenti, humiliq[ue] prostrato, & vitam sibi Christi amore condonari postulanti, ex animo per Christum crucemq[ue] illius adiuratus pepercit. Quod Christo Domino adeò iucundum fuit, ut cùm Ioannes ex via in ædem S. Miniatis, de more preces fusurus, ingressus fuisset, & ante Crucifixi imaginem oraret, (mirabile dictu) ea imago caput ver-

G 3 sus

fus Ioannem , quasi gratias agens, inclinari. Quare commotus Ioannes, vestem monasticam in eodem S. Miniatis cœnobio, patre in quo animo principiò ferente, suscepit eosque breui indices progressus in obseruancia monastica fecit, ut Abbate defuncto, summo omnium consensu in locum illius eligetur. Verum eo recusante, quidam ambitione ductus, ab Episcopo Florétino, data pecunia, Abbas præficitur. Quod ubi rescitum fuisset, Teuzonis viri docti & probati consilio, Ioannes, ad Simoniæ detestationem, Episcopum, & Abbatem simoniacos palam proclamare non dubitauit. Et ex eiusdem Teuzoni consilio, vrbe egressus, Camaldulū se contulit, ubi aliquot dies commoratus, viuendi normam eorum monachorum didicit, deinde in Vallem Vmbrosam venit: ubi loci solitudine delectatus monasterium extruxit, primus ordinis Vallis Vmbrosæ, factus primus Abbas, fundamenta iecit. Aderat inter alios eius alumni, Erizo, Albertus, Teuzo, Rodulphus, & Petrus postea cognomento Igneus. Ibi ex nimis vita austерitate languorem stomachi perpetuum contraxit, ut alijs misereri disceret. Cù autem multi tum Nobiles, tum Principes opes, fama sanctitatis ducti, offerrent, & loca prædiaq; largirentur; ea despiciens potius pauperibus illa erogari hortabatur: quæ vero monasterijs suis donata

vel

vel legata erant, vendi darique pauperibus iubebat. Cum autem vir quidam diues, monasterium ingressus, totum illi patrimonium, despexit heredibus, reliquisset, vir Sancto zelo accusatus, sibi codicillos allatos discerpit, Ecclesiamque ingressus, Deum & beatum Petrum loci tutelarem precatus est, ut tantam, aduersus regulam & paupertatis votum, iniuriam vlciserentur. Vixque pedem inde extulit, cum flamma de cœlo monasterium illud absumpsit. Interea Episcopus Florentinus, *Petrus* nomine *Ticinensis*, non modò simoniæ, sed & hærefis vitio aspersus, non mediocri scandalo erat. Quapropter Ioannes, ut ciuitatem ea peste purgaret, Episcopum publicè ad sacrorum functionem minus idoneum dicebat. Ad quem, in monasterio S. *Saluji* existentem, interficiendum Episcopus magnam armatorum turbam misit, qui ianuis effractis multos ex monachis vulnerarunt: qui vbi præter opinionem conualuerint, Romam profecti, ut Synodus fieret, obrinent; sed Episcopis partes Petri Antistitis, ut videbatur, defendentibus, monachi innocentiae fidentes, sc, quod Episcopo Florentino obijciebant, per ignem probaturos exhibit. Quæ res cum populo probaretur, licet Episcopi reclamarent, quod Deus tentari videbatur, accepta conditione, ut si monachus ignem

ingressus illæsus exisset, Episcopus Florentinus reus haberetur, dicitur constituitur: qua adueniente, Petrus Abbas, Ioannis discipulus, post Missæ celebrationem, casula deposita, acceptaque in manibus cruce, & à S. Abbatē benedictione, populo inspectante, inter duas ligerum strues optimè accensas, flammis auditum inter illas occupantibus, ingressus per medios igneos globos, pedibus prunas calcans illæsus, populo stupente, ac volentem eadem via per flamas ingredi retinente, pertransiit, ne capillo quidem à flamma violato. Eo miraculo tantus nouo Ordini honor haberi cœpit, ut cœnobia certatim illi construerentur. Petrus vero Igneus ab euentu nominatus, in Cardinalem & Episcopum Albanensem electus est. Sanctus autem Ioannes senio confectus, clarus miraculis, IV. idus Iulij migravit in cœlum anno salutis 1073. Diuis postmodum à Cœlestino III. anno 1193. adscriptus.

Ita tradit Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiæ, ex Breuiario Valtis Umbrosæ, & vitæ historia, per Blasium Melanesium, eiusdem ordinis Generalem, conscripta.

Ceterum Ordo primitus gubernabatur per Abbatem perpetuum: sed ab anno 1540. gubernari cœpit per Præsidentem triennalem. Suntque illius instituti plurima monasteria cum virorum, tum virginum in Italia.

CA

CAP V T VI.

*Ordo Grandimontensis, in Gallia, per
sanctum Stephanum insti-
tutus.*

ORDO Grandimontensium monachorum (quos Galli *Bonos homines* vocare solent) in Lemouicensi d'œcesi circa annum Christi 1080. sumpsit exordium, auctore atque antesignano *Stephano*, miræ sanctitatis viro. Sic tradit Aimarus Falco in historia ordinis sancti Antonij, anno 134. Lugduni edita. Obijt autem sanctus Stephanus anno 1126. ut docet Baronius in Annalibus.

Ordinem Grandimontensem, decursu temporis & quorundam iniuria nonnihil labefactatū Ioannes xxi. Papa reformauit, & monasterium Grandimontense, quod hancenū Priorem habuerat, Abbatis titulo decorauit: additis Constitutionibus varijs, ad instituti illius disciplinam atque integritatem conseruandam.

Ordinem porrò Grandimontanū Benedictinæ potius, quam Augustinianæ regulæ addictum esse, docet Choppinus, Sacrae Politiae libro 1. & 2. & Monasticorum lib. 2. tit. 1.

Hist. Oc

De fratribus & monachis Grandis-
Mon-
tid. cap.
tis Iacobus Vitriacus (qui anno 1244. Car. 19.

G 5 dinalis

106 ORIG. ORD. S. BENEDICT.

dinalis Romæ obiit) multa commemorat,
quem remittimus Lectorem curiosum.

Prioratum Conuentualium, à Grand
montensi Abbatia dependentium, catalog
existat cap. 64. in Originibus meis Benedi-
ctinis, & apud Choppinum libro cit-
to.

CAPUT VII.

*Ordo Cisterciensis, à S. Roberto Abbate
Molismensi institu-
tus.*

Cisterciensis familia ex Benedicti ordine
manauit ac fluxit. Anno millesimo &
nonagesimo octauo, *Robertus Molismensis*
cœnobij Abbas, cùm subditos suos prædi-
uitijs & rerum copia à primo instituto de-
generare cognosceret, consilio cum aliquo
ex illis communicato, vno & viginti socij
assumptis, *Cabilonem* se contulit, præcipuan-
eo tempore Burgundiæ urbem, & in solitu-
rio quodam loco, cui *Cistercium* nomen erat,
sedem ac domicilium collocauit: quod id-
eo est Cisterciense appellatum. Sed inter-
ea Molisenses monachi pœnitentia ducti
Robertum multis precibus reuocarunt; & in
ad pristinam sedem & cœnobium mandante
Summo Pontifice se retulit. In cuius locum
Cistercij *Stephanus* suffecitus est, qui fuerat

illius secessionis auctor. Quindecim de-
inde annis exactis, *Bernardus Dei nutu ad*
Stephanum venit, & in Cisterciensi cœnobio
cum triginta socijs sese monasticæ vitæ ad-
dixit. Bernardi verò mira virtute & san-
ctitate ita est ordo Cisterciensis auctus, vt
dimissis in totum terrarum orbem mona-
chis & alumnis, centum sexaginta mona-
steria viuens ipse Bernardus extruxerit. Ex
hoc ordine duo Romani Pontifices prodie-
*runt, *Eugenius III. & Benedictus XII.* Sicut*
ex ordine Cluniacensi quatuor Pontifi-
*ces Romani exstissee perhibentur, *Gregorius**
*VIII. *Urbanus II. Callistus II. & Clemens VI.**
Et quia vterque ordo Cluniacensis, & Cister-
ciensis sancti Benedicti regulam seruat, ideo
ij Romani Pontifices, qui ex vtroque ordine
assumpti, & electi sunt, dicūtur etiam ex or-
dine S. Benedicti delecti: & hinc factum est,
vt Trithemius solùm numeret duodeuiginti
Romanos Pontifices ex sancti Benedicti or-
dine creatos, cùm tamen alij referant vi-
ginti quatuor, alij viginti octo, alij tri-
ginta. Nam præter eos, quos recenset
Trithemius, alij numerant Benedictum
I. Pelagium II. Leonem II. Gregorium II.
Gregorium III. Paschalem I. Gregorium
IV. Sergium IV. & Ioānem XIX. Ut mirum
non sit, quod dicitur, Romanam Ecclesiā ge-
nératam fuisse per trecentos annos à Pontifi-
cibus ex sancti Benedicti ordine assumptis;
imò

imò quidam aiunt per quingentos annos factum fuisse,

CAPVT VIII.

De Sanctis, ac Beatis ordinis Cisterciensis.

Sanctos voco, de quibus Officium Ecclesiasticum recitatur, aut qui Rom. Martyrologij tabulis sunt adscripti: Beatos autem qui in magna quidem sunt veneratione, officio tamen Ecclesiastico non coluntur.

Inter Sanctos huius ordinis primas merita tenet S. Robertus Abbas primus, & institutorem monasterij tum ordinis Cisterciensis.

Secundas tenet S. Bernardus Abbas Clarae Vallis.

Sequuntur deinde S. Malachias Episcopus Hibernus, S. Guilielmus Archiepiscopus Bituricensis, & S. Petrus Archiepiscopus Tarentiensis: de quibus in Chronico Cisterciensi, Coloniæ anno 1614. edito differuimus.

His addantur, S. Robertus Abbas Cisterciensis in Anglia, Rom. Martyrologij tabulis 7. Junij adscriptus, qui anno 1159. obiit. Exstat vita apud Surium tomo 3.

S. Famianus Confessor, & S. Franca Abbatisa: de quibus dicam sequentibus capitibus.

S. Hed.

S. Hedvigis, vxor Henrici Barbati, Prin-
cipis Silefiæ & Poloniæ, obiit anno 1243. à
Clemente IV. Diuis anno 1267. adscripta, &
in Martyrologium Rom. 15. Octob. relata.
Arnoldus VVionus lib. 3. Ligni Vitæ, dicit
eam fuisse Ord. Cisterciensis. Ceterum San-
cta Hedvigis, ex sorore Gertrude, neptis
fuit sancta Elizabetha Lantgravia: ut Lipsius
tradit cap. 2. de Diua Hallensi.

S. Galganus Eremita à quibusdam adiungi-
tur, qui circa annum 1186. in Domino ob-
dormiuit, in eremo dicecessis Volaterranae.
Quo loco nunc insignis visitur Abbatia: vt
tradit Ferrarius in Catalogo SS. Italiæ, ex e-
ius vita Senis anno 1572. edita. Vide Martyro-
logium Rom. 3. Decemb. & VVionum in Li-
gno Vitæ, lib. 3.

B. Christianus Episcopus & Confessor: de
quo Arnoldus VVionus 18. Martij.

B. Hugo Abbas Bonæ Vallis; de quo idem
1. Aprilis.

B. Bertholdus Episcopus & Martyr anno
1180. Apostolus Liuoniæ: de quo idem 21.
Octob.

B. Bernardus Eremita quiescit in mona-
sterio ordinis Cisterciensis, in monte sancti
Bernardi, ab eo sic dicto, in Alpibus: teste
VViono 16. Maij.

B. Daniel Abbas Venetus obiit 1132. teste
eodem 21. Iulij.

Hos quinque VVionus libro citato, in
suo

110 ORIG. ORD. S.BENEDICT.

suo Martyrologio, Sanctos vocat.

B. Bertrandus, Abbas Grandis Siluae: de quo
Molanus ad Vuardum.

B. Hugo, Abbas & fundator monasterij B.
Mariæ in Nucaria apud Siculos : de quo Ca-
ictanus lib. de Sanctis Siciliæ.

B. Ioannes de Monte mirabili, monachus in
Longo Prato.

B. Richardus, in Frisia & dioecesi Gron-
ingenensi : de quo Molanus in Natali-
bus.

B. Hildegundis virgo obiit anno 1183. 20.
Aprilis : teste Trithemio in Chron. Hirsa-
giensi.

*De sancto Famiano Confessore, Gal-
læcij patrono.*

FAMIANVS, antea Quuardus, Colonia
Agrippinæ Gothscalco patre, matre Gui-
merra natus, adolescens officia pietatis cole-
re cœpit, suisque facultatibus in pauperum
vulsus erogatis, relicta patria, Romam venit,
ut loca sancta visitaret. Per Italiam sexen-
nio peregrinatus, locisque præcipuis devo-
tionis inuisis, in Hispaniam Compostel-
lam ad sancti Iacobi Apostoli corpus vene-
randum contendit. Inde Syriam profectus,
sepulchrum Domini nostri Iesu Christi

STI,

STI, aliaque Palæstinæ loca summo deuotionis affectu perlustravit. Factus deinde Cisterciensis Eremita, in Gallæcia triennium in assidua carnis maceratione permanxit, & in monasterio SS. Cosmæ & Damiani annis quinque & viginti vitam herbis, pane, & aqua transegit, donec factus monachus eiusdem ordinis professus, paulò post sancti Bernardi Abbatis obitum, sacerdos ordinatus est. Nec multò pòst de superiorum licentia, Romam iterum veniens, Eugenio III. Pontifici Maximo, Gallæcij substitit, fontemqùe æstate, primo aduentu suo, ex silice virga percusso, mirabiliter eduxit, qui in hodiernum usque diem perseverans febricitantibus prodelle solet. Gallæcij vix viginti quinque dies commoratus, in morbum incidit, ex quo cum sibi decedendum esse intelligeret, loco, ubi humari vellet, indicato, obdormiuit sexto Idus Augusti, anno salutis millesimo centesimo quinquagesimo, etatis vero sexagesimo. Quem miraculis clarum Hadrianus Quartus Pontifex Maximus, quadriennio pòst in Sanctorum numerum retulisse fertur. Extat Ecclesia Gallæcij eius nomini dicata, cui eadem Indulgentiæ, quæ S. Mariæ Angelorum apud Assisium à summis Pontificibus concessæ dicuntur; eò quotannis innumeris ad diem festum, ex finitimis popu-

1150.

populis, confluentibus. Ita Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiæ.

De S. Franca Virgine, & Abbatissâ Placentina.

FRancha siue Franca virgo Placetiæ ex Vidental familia nobili nata, cum vix septimum ætatis annum attingeret, ut sibi inter sacras virgines vitam ducere liceret, parentes orati. Ingressa igitur cœnobitum S. Syrij, Ordinis S. Benedicti, miros vita spiritualis in ieui- nijs, orationibus, vigilijs, in perferendis in- iurijs progressus facere cœpit: cuius sancti- tatem Deus miraculo comprobauit. Nam cum sacrum capiti velamen imponeret Episcopus angelus alio eiusdem caput tegere vi- fuis est. Mortuæ Abbatisse subrogata (licet inuita) munus diligentissimè expleuit. Ca- rentiæ virgini nobili Placentinæ, quæ mo- nialis fieri volebat, ut nouum virginum mo- nasterium exstrueret (erat enim locuples) persuasit. Cui illa habitum Cisterciensium in- duta à superioribus præesse iubetur. Erat in oratione frequens, & sèpè pernoctans: cui a- liquando clausum oratorium noctu vltro apertum est. Multas à monialibus molestias, & à diabolo tentationes perpessa est, quas omnes patientia & oratione superauit. Cum pro cognato, quem unice diligebar, feruen- tiūs oraret, is illi visus se damnatum dixit. Fe- runt

runt duo vini dolia exsiccata, illa præcipiente vinum haurire, plena diuinitus esse reperta. Denique multis meritis cumulata, sacro sumpto viatico, vii. Kalendas Maij anno millesimo ducentesimo decimo octauo, quicuit in Domino. Corpus ibidem sepultum hodie in sacra æde, eius nomini dicata, asseruatur. Ita Philippus Ferrarius lib. 25. A de Sanctis Italiae, ex Breviario Cistertiensi, & Oficio proprio Ecclesia Placentina.

Post obitum pluribus coruscavit miracu-
lis. Nam Mediolanensi feminæ lumen ocu-
lorum ad eius tumulum oranti restitutum
est: & latro inter furandum oculis captus,
postea pœnitens, sanctæ Abbatissæ interces-
sione visum recuperauit. Plures & à dæmoni-
bus obsessi, & varijs morbis laborantes libe-
rati sunt, ut eius habent Acta. Sic idem Fer-
rarius lib. citato, qui tradit ipsam coli Officio
Ecclesiastico, ex indulto sedis Apostoli-
cae:

CAPVT IX.

*Ordo Vallis Caulium, in Francia, sub
reformatione Cisterci-
enst.*

SVntalij fratres in Episcopatu Lingonensi,
monachi Deo amabiles, & valde religiosi,
H qui

qui de *Valle Caulium* nominantur. Hi Cisterciensis ordinis instituta victu, & vestitu, & diuinis officijs, & in omnibus alijs districte & diligenter obseruant, excepto quod cellulas modicas, causa maioris tranquillitatis, & pacis, sibi construxerunt, vt in eis tempore meditationis, lectionis, orationis, tanto deuotiùs, quanto secretiùs clauso sensualitatis ostio, intra cubiculum suum solidi Deo vacare queant. Adeò autem ab omni exterioris curæ præputio corda sua circumcidere studuerunt, vt nec greges, nec armamenta, nec terras arabiles, nec alias habeat possessiones, nec temporalibus occupati sollicitudinibus, & curis huius seculi ab intentione spiritualium retardentur. Præfixerunt autem extra septa monasterij sui terminos, quos non licet eis euagando præterire. Solus autem Prior, cum aliquo de fratribus suis, vt subiecta sibi visitet monasteria, vel alia necessaria de causa potest exire: reliquis simplicibus fratribus in domo, velut Iacob, comorantibus. Habent autem infra terminos suos, hortos olerum & arborum, ad quos excolendos certis & constitutis horis egrediuntur, vt manducent labores manuum suarum. Sed & certos possident redditus, quos absque magno labore ad usus necessarios annuatim recipiunt. Ne autem aliqua egestatis molestia spiritus à cursu suo retardetur, vel necessitate cogente oporteat ipsos mendica-

Gen. 25.

re,

re, aut manibus alienis inhiare, non plures
in congregatiōne sua recipiunt, quām de re-
ditib⁹ suis mediocriter valeant procurare.
Et quoniam scriptum est, nemo militans Deo
impiicat se sacerularib⁹ negotijs, quām pru-
denter & prouidè prædicti Vallis Caulium
monachi consuluerunt saluti animæ suæ, vt
liberè possent diuinorum contemplationi
vacare, norunt melius per experientiam illi,
qui ad exteriorum venationem frequenter
exeuntes, amiserunt benedictionem cum E-
sau: sic stult⁹, vt cum spiritu cuperant, carne ^{Gen. 27.}
non solū consummentur, sed insuper con-
sumantur: qui negotiationem & quæstum,
pietatem æstimantes, dum monasteria pos-
sessionibus ampliare modis omnibus sata-
gunt, non sapienter illud Euangelicum at-
tendunt: *Quid prodest homini, si vniuersum
mundum lucretur, anima autem sua detrimentum* ^{1. Tim. 6.}
patiatur? Exiuit Semei de Hierusalem per cu-
piditatem, & à Salomone interfactus est. E-
xiuit Dina filia Iacob per curiositatem de do-
mo patris sui, & à Sichen iuuene impudico-
corrupta est. Exiuit filius prodigus per luxuri-
am, & portionem substantiæ suæ luxuriosè
consumens, filiis porcorum, quos pasce-
bat, saturari non valebat. Prædicti autem
fratres circumspecti, & prudentes infra ter-
minos suos cautè recluduntur, ne vento stré-
pitus sacerularis lucerna eorum extinguitur,
omnem à se murmuris occasionem, & ambi-

^{2. Tim. 2.}^{Gen. 27.}^{Gal. 3.}^{Matt. 16.}^{3. Reg. 2.}^{Gen. 23.}^{Luc. 15.}

tionis materiam rescidentes, dum alter alteri non inuidet, nec alium se contemptissimi in temporalium administratione præpositum dolet.

Ita Iacobus Vitriacus cap. 17. Historia Occidentalis. De eodem Ordine consulens & Choppinus in Monasticis lib. 2. tit. 1. §. 20.

CAPVT X.

*Ordo fontis Ebraldi, in Gallia, per Robertum Blesælium Parisiensem
anno 1117. institutus.*

Anno Christi 1117. mortuus afferitur vir insignis *Robertus*, auctor monasterij fontis Ebraldi. Qui enim eduxit populum suum de AEgypto, & deduxit per desertum in adiunctionibus suis: idem dicens populum Christianum per deserta loca sæculi huius, ad terram felicioris promissionis, ipsum regnum cœlorum, nouam in Gallia Religiosorum instituit viuendi formam, per seruum suum *Robertum Parisiensem*, in monasterio, quod erexit, dictum *Fontis Ebraldi*, in quo etiā viri Abbatissæ parerent. Hæc ut accipias, præsciendum, quod monasterium fontis Ebraldi nomen duxit à fonte loci, in quo situm est. Ferunt enim *Ebraldum* quedam iuuenum, genere nobilem, sed moribus corruptis, magna sicariorum manu stipatum, adiacentes vias regias latrocinijs olim infestasse, siluasq; tunc

temporis frequētes insedisse, quarum hodieq;
reliquiae manent non paruae. Post hæc Theo-
logum quandam Parisiensem, eximiæ doctri-
næ virum diuinique verbi concionatorem
insignem, Robertum de Abruscellis nomine, eò
aduentasse, sanctisq; exhortationibus suis nō
modò iuuem illū, ut mores vitamq; muta-
ret, impulisse, sed multos præterea omnium
generum homines, ad despiciendā sæculi va-
nitatē auſteriorisq; vite leges subeundas, per-
mouisse, ad quorū habitationē distincta ijsdē
in septis monasteria cōdidit, sua seorsim viris,
virginibus, ægrotis, & mulieribus reliquis æ-
dificado: Vniuersæ porrò Congregationi Ab-
batissam præposuisse, quę in oēs tum viros, tū
fœminas ius summū obtineret, statuēs ut viri
S. Ioannis Euangelistæ exemplo, virginibus
seu mulieribus parerēt, & hæ vicissim B. Vir-
ginis exemplū sequentes, religiosos tanquā fi-
lios amplecterētur. Statuta deniq; & Cōſtitu-
tiones pro vtrisq; separati perscripsit.

Cū ergo ad hūc modū rectè institutū fu-
isset monasteriū fōtis Ebraldi. Reges & Prin-
cipes, ceteriq; Dynastæ, magnā mox venera-
tione illud prosequi, & diuersa ei bona largi-
ri cōperūt: nōnulli etiam huius cōgregatio-
nis Cōuentus in suis terris expetierunt; ita ut
ex omnibus illis Cōuentibus cōstitutus fuerit
Ordo, cuius caput esset idē monasteriū Fontis
Ebraldi: quę quidem authenticis bullis mul-
ti Pontifices approbarunt, docentes Ordinem

H 3 hunc

hunc ab illis verbis Christi : *Ecce filius tuus, Ecce mater tua*, institutionis suæ originem rationemque petuisse.

Mortuum tradunt Robertum regulæ au-

1117.

ctorem anno millesimo centesimo decimo septimo, & sancto Bernardo familiarem fuisse. Statuisse autem, ut cum Abbatissa, quam crearat, diem suum clauderet, ea illi succederet, quam Religiose ipsæ suis suffragijs elegissent. Quod ab illis semper obseruatum est, quamdiu electionum usus in monasterijs permanxit. Ceterum & quamdiu stetit eligendi potestas, & postquam auctoritate Pontificis constitui Abbatissæ ceperunt, optimas semper easque memorabiles Abbatissas sortitæ sunt, vitæ integritate ac sanctitate, quam genere illustriores: tametsi plerique Regum & Principum, aut nobilissimorum certè Equitum filiae fuerint. Inter quas eluxerunt *Mathildis* Comitis Andegauensem filia, *Guilielmi* vidua, *Henrici Primi* Anglorum Regis filia; *Mathilda* altera, filia *Theodorici* Comitis Flandriæ, vidua item Ducis Burgundiæ; *Aloygia*, *Ludouici* iunioris Francorum Regis filia; *Ioanna de Brenna*, neptis *Robertij* Ludouici Crassi Francorum Regis; *Elisabetha* soror *Philippi Valesij* Regis; *Maria de Britannia*, *Aurelianensis* & *Britanniae* Ducum neptis: *Anna Aurelianensis*, *Ludouiti XII.* Regis soror;

R.

Renata Borbonia, filia Ioannis Comitis Vindocinensis; *Ludouica Borbonia*, soror primi Ducis Vindocinensis, & *Eleonora Borbonia*, eiusdem Ducis & Franciscæ Alenzoniæ filia, amita Henrici quarti Christianissimi Regis Francorum & Nauarræ: quæ monasterium, in quo ducentæ præter cæteros Religiosis Deo dicatæ moniales numerantur, ordinemque vniuersum moderatur, magna pietatis, prudentie sanctitatisque apud omnes opinione.

Obseruandum est, Mariæ Britanniæ Abbatissæ tempotibus, ipsa procurante, factam fuisse Ordinis reformati onem iuxta Regulā S. Benedicti, & statuta Roberti institutoris; Xysti IV. Pontificis Maximi auctoritate, qui Archiepiscopos Lugdunensem & Bituricensem delegauit, ad eandem reformati onem exequendam, quæ nunc etiam in fontis Ebraldi monasterio, Prioratibusque circiter sexaginta, qui ab illo pendent, studiosè obseruatur. Exstat epistola D. Bernardi ad Episcopum Andegauensem, de querela inter ipsum & Abbatissam Fontis Euerardi: ubi legendum *Ebraldi*. De hoc enim loquitur monasterio, quod in diœcesi quidem Pictaviensi positum est, sed contiguos cum Andegauensi fines habet.

Sed & Petrus Venerabilis, Cluniacensis Abbas, eiusdem Roberti meminit magno præconio, ut potè qui fuerit institutor matris

fuę Raingardæ in vita spirituali, quæ viro defuncto professa est monasticam regulam in Marciniacensi monasterio. Cuius res præclarè gestas post eius obitum ipse epitaphio et prosecutus, vbi pariter corruptè legitur, monasterium ad fontem Ebrandi, loco Ebraldi. Meminit & ibidem de eiusdem Roberti ex hac vita decessu. Ita Baronius tomo XII. Annalium.

Cæterum fons Ebraldi tertio lapide distat à Saumurio opido. Complectitur autem hoc monasterium, itemque ordo monachos & moniales sub regula S. Benedicti militantes, sed distinctis in claustris habitantes.

In fonte Ebraldi, intra unius velut opidi ambitum, sunt quatuor monasteria, tria monialium, quæ sunt circiter ducentæ, & unum monachorum, qui sunt circiter quadraginta, & suum habent Priorem. Abbatissa autem, que omnibus imperat, fere solet esse ex sanguine regio.

Huius ordinis monasteria in uniuersum sunt circiter sexaginta : ex quibus nonnulla hodieque florent in Hispania, & nonnulla etiam in Anglia viguerunt. Altare maius cœnobij monachorū fōtis Ebraldi sitū est in cofinibus dīceſis Pictauēſis, Turonēſis & Andegauēſis. Hæc à R. P. Guilielmo Richerio, Abate S. Vincētijs Cenomanēſis fōtis Ebraldi olim Visitatore, an. millesimo sexcētesimo decimo septimo accepimus.

CA

CAP V T XI.

*Ordo Humiliatorum , per sanctum
Ioannem Medam insti-
tutus.*

Ordo Humiliatorū sub regula S. Benedi- 1196.
cti cœpit circa annum millesimum cente-
simum nonagesimum sextum. Henricus I. ad
Imperij fastigium electus, graue bellum Me-
diolanensibus intulit, & vrbe solo æquata,
Senatorij ordinis ciues, & nobilissimos quo-
que viros in Germaniā ablegauit. Porrò exu-
les albis induiti vestibus, sæpius Cæsarem ge-
nusflexo supplices rogauerunt, vt in patriam
redeundi liberam ipsis facultatem concede-
ret: quod cum demum impetrassent, nobi-
lissimi viri plurimi eodem amictu vestiti, sū-
ma pietate accensi, Deo Mediolani sese votis
obligarūt; nec ullam rem publicam aut priua-
tam attingentes, vni religioni diligenter stu-
dentes, & victrum suis manibus quærentes, vi-
tam sanctè & religiosè traduxerunt. Forum
Congregationē, nomine Humiliatorū Inno-
cent. III. auctoritate Apostolica an. 1200. cō-
firmauit. Sed totū ordinem Fius V. deleuit, &
annuos eius prouétus in alios usus destinauit.
Nā quidā eius ordinis monachi, cōjurati in S.
Caroli Borromei Cardinalis, & Archiep. Me-
diolanensis necē, ob nefariū scel° cōdénati sūt,
& an. millesimo quingétesimo s. ptuagesimo, 1570.

H 5 au-

auctoritate Pontificia, extinctus est ordo, cuius Præposituræ erant nonaginta quatuor, quarum annui prouentus triginta millium aureorum summam efficiebant. Porro in toto ordine monachi erant centum septuaginta quatuor, quos ex ipsis facultatibus, distributis in victimum monasticum, sustentari Pontifex iussit, & in religiosa disciplina Episcoporum cura contineri.

Locum porro, in quo sanctus Ioannes vixit apud Comum, post extinctum ordinem Humiliatorum, Clerici Somaschenses habent : ut tradit Ferrarius in Catalogo SS. Italiæ. Vocatur is, nisi fallor, *Rondinetum*, primaria olim Ordinis sedes, in diœcesi Comensi. De Somaschenisbus vide infra lib. 4.

CAPVT XII.

Jacobi Vitriaci, Cardinalis & Episcopi Aconensis, testimonium de ordine Humiliato- rum.

SVNT quædam in Italia, & maximè in partibus Lombardiæ, virorum & mulierum regulariter viuentium congregations, quos *Humiliatos* appellant ; eò quod in paupertate & asperitate habitus, & gestus exterioris compositione, & morum grauitate, & in omnibus verbis & operibus suis magnum ostendunt

dant humilitatis exemplum. Viuunt autem in communi, ex magna parte de labore manuum suarum. Non enim multos habent redditus vel possessiones, nec cuiquam illorum licet aliquid proprium possidere. Omnes horas canonicas diebus & noctibus laici sicut & clerici non prætermittunt: ferè enim omnes litterati sunt. Qui autem horas canonicas dicere nesciunt, sub certo numero dicentes orationem Dominicam, debita recipione absoluuntur. Sunt autem per omnes ferè ciuitates, in partibus illis, huius religionis conuentus, quorum multi carnes, nisi in graui ægritudine, non manducant, nec camisijs, aut linteaminibus vel plumis vtuntur. Lectionibus autem & orationibus & laboribus manuum assiduè vacantes, desidiam & otij torporem à se studiosè repellunt. Conuersæ autem eorum ab hominibus huius religionis adeò seiunctæ sunt, & cum omni cautela & diligentia seorsum inhabitant, ut neque in Ecclesia, neque in alio loco, sese mutuo, nisi raro, possint alloqui, vel videre.

Quando etiam ad prædicationem diuini verbi conueniunt, muro interposito à se in uicem plerumque separantur. Fratres autem eorum tam clerici, quam laici litterati, à summo Pontifice, qui regulam eorum & canonica instituta confirmauit, auctoritatem habent prædicandi non solùm in sua congregatione, sed in plateis & ciuitatibus, in Ecclesijs

clesijs sacerdotalibus, requisito tamen consensu eorum, qui praesunt locis illis, Praetoriorum. Ex quo factum, quod multos nobiles, & potentes ciues, matronas etiam & virgines predicatione sua ad Dominum conuerterint. Quorum quidam seculo penitus renuntiantes ad eorum religionem transferunt; alij autem in seculo corporaliter remanentes, licet cum filiis & vxoribus remanserint, humiliati, & mundi negotiationibus abstracti, in habitu religioso, & sobrietate victus, & operibus misericordiae permanentes, utuntur hoc seculi secundum Apostoli consilium, *velut non tentantes*. Sed & sacerdotes & clerici, fallacibus huius saeculi renuntiantes delicijs, assumptione paupertatis habitu regulari, praedictis Humiliatis sociantur. Ipsi enim in fine predicationis suae, dum adhuc audientium corda virtute diuini sermonis feruentia proniora sunt ad mundi contemptum, & ad Creatoris servitium, solent a circumstantibus querere, si qui sint, qui ad eorum religionem diuinitus inspirati velint transire. Multis autem in illa ebrietate & spiritus feroce ad ipsos transiuntibus, paruo tempore multiplicati sunt valde, multos in diversis ciuitatibus ex fratribus suis & sororibus conuentus procreantes. Adeo autem formidabiles haereticis, quos *Patrini* Patrinos appellant, effecti sunt, & ita potenter & aperte fraudes eorum detegendo, impios & incredulos ex diuinis Scripturis

pru

prudenter conuincunt , & publicè confundunt, quòd iam coram ipsis non audent comparere, multiq[ue] ex ipsis errorem suum cognoscentes, ad Christi fidem reuersi, ipsis fratribus coniuncti sunt , & ita facti sunt discipuli veritatis, qui fuerant magistri erroris. Hi autem acris inter omnes notas sibi vultus capientes , & cognitis sibi obuiantes erroribus, proprio gladio, more Dauid, collum absindunt Goliæ , & tanquam fortis mulier Iudith caput obtruncant Holoferni, & incidit inimicus in foueam , quam fecit.
Hactenus Vitriacus.

CAP VT XIII.

Ordo Gilbertinorum, in Anglia.

GIlbertinorum Ordo , vtriusque sexus, in Anglia, per Beatum *Gilbertum Sempiganum*, natione Anglum , in Episcopatu Lincolnensi anno 1148. est institutus , & ab Eugenio III. approbatus. De quo vide *Guil. Neubrigensem lib. 1. cap. 16. & VVionum in Ligno vitæ lib. 3. die 4. Februario.*

CA-

CAPVT XIV.

*Ordo Montis Virginis, per S. Guili-
elmum Vercellensem insti-
tutus.*

GVilielmus Vercellis natus honesto loco
orbatus parentibus, annum I. agens, reli-
cto sæculo, vitam solitariam aggreditur, a
ferro interius accinctus, vnicā & humili ve-
ste indutus, solo pane & aqua contentus,
humī cubans, cùm aliquandiu peregrinatu-
loca sancta celebriora visitasset, Melphim in
Apuliam peruenit: vbi litteras breui diuini-
tus ita didicit, vt in veteri & noua lege ver-
satissimus videretur. Melphi in proximum
opidum recedens iuxta mōtem Solicolū cæ-
co lumen restituit. Quo miraculo vt nomi-
nis celebritatem vitaret, se ad peregrinationē
Hierosolymitanam accingit. Cùm in Salēti-
nos apud Vriam venisset, à Ioanne eremita, vt
secum habitaret, summopere rogatus, cū ac-
quiescere nollet, à latronibus male habitus;
ad illum redire cogitur. Inde diuino admo-
nitu Atripaltam, deinde Salernum venit:
vbi à milite loricam ferream, qua super carne
nuda indutus est, impetravit, vt aduersus car-
nis & Dæmonis tentationes munitior esset,
sicque ad montem Virginis perrexit, vbi e-
remitam inuenit nomine Ioannem, cum quo
degens,

degens, cùm aquæ inopiâ laborarent, fontem
è saxo manantem diuinitus reperit. Ibi ora-
torio, & tuguriolis exstructis, ordinis sui fü-
damenta iecit, alumnis in dies ad eum con-
fluentibus, & templi aggressus est ædificati-
onem, brachio, quod obriguerat, vni ex ædi-
ficatoribus restituto. vbi mirum aliud con-
tigit. Habebat asellum ex proximo nemore
quotidie ligna ferentem: quem cùm lupus de-
uorasset, is Guilielmi præceptis parens offici-
um aselli non sine maxima omnium admira-
tione compleuit. Exstructo itaque mona-
sterio, illique sub S. Benedicti regula *Alber-*
to Abbate præfecto, ad solitudinem apud Tri-
saricum, in monte cum Ioanne eremita re-
dit: vbi à *Roberto Guiscardo*, Apuliæ Comite
inuisitur, cuius pœdagogus de Sancto Guili-
elmo oblocutus, diuinam protinus vltionem
expertus est, cruribus sibi putrefactis, ex quo
morbo breui miserè interiit. Quidam etiam
pagi proximi venator, cùm baculo inter ve-
nandum Guilielmi caput verberasset, à dæ-
mone repente arreptus agitabatur, donec
precibus ipsius Guilielmi, à domino eius pa-
gi enixè rogati (qui postea in eo loco cœno-
bium construxit) liberaretur. Inde per visum
admonitus, inter Nuscum & fanum Angeli
venit, ibique Ecclesia S. Saluatori, cum am-
plissimo cœnobio, à domino loci exstructa,
Anatum, qui postea Nuscanus Episcopus fuit,
& *Ioannem*, ciues Nuscanos, discipulos habuit
præci-

128 ORIG. ORD. S. BENEDICT.

præcipuos. Ibi puellam hortulani filiam ad sumē redire fecit, & apud Dinettū castrum Apuliæ Peucetiæ, cùm monasterij exstructōribus vinum defecisset, in illud aquam cōuertit. Cū ad virū Dei Rogerius Sicilię Rex venis-
set, eūque maximo in honore haberet; mere-
trix impudentissima Guilielnum hypocri-
tam asserens, Regi se illum sequenti nocte ad
peccatum pertracturam pollicebatur. Ad Gui-
lielmi itaque cellam veniens, ad libidinē illū
prouocabat; cui is asſentiri simulans cellam
peruit, in qua carbones erant accensi. Cū il-
la lectum peteret, vir sanctus carbones mani-
bus in duo diuisit, cumq̄e super vna eorum
parte decubuisseſet, illam ut in altera cubaret;
inuitauit. Quo miraculo cùm sanctum virum
super accensis carbonibus iacentem haud cō-
buri cerneret, impudica mulier perterrita,
cùm quod contigerat Regi narraslet, conuer-
titur, ac in monasterio Venusia à Rege ædi-
cato vitam p̄nitens egit. Inde à Rege Panor-
mum inuitatus, ibidem impensis Regis mo-
nasterium sui ordinis exstruxit. Reuersus ad
cœnobium S. Saluatoris, finem sibi adesie pre-
sentiens, pijs laboribus confectus, V.I. Kal.
Iulij anno post Christum natum 1142. ætatis
verò 57. obdormiuit in Domino, Innocētio
secundo Pontifice Maximo, multis etiam post
mortem miraculis clarus. Ita Ferrarius in Ca-
talogo Sanctorum Italiae ex Paulo Regio, lib.
de SS. Regni Neapolitani. Corpus porrò S.
Guili-

1124.

Guilielmi adseruatur in dicto S. Saluatoris cœnobio, apud Nuscum Apuliæ urbem, in quo diem obiit; Romano Martyrologio adscriptus 25. Iunij. Vide Arn. VVionum lib. 1. Ligni vitæ cap. 51. & nostram notitiam Abbatiarum vniuersi orbis, in Dicēcesi Nuscanâ: itemque Felicem Rendam in vita S. Guilielmi.

Generalis Præfectus Ordinis est triennalis, & præest monasterijs circiter quadraginta septem.

CAPVT XV.

*Ordo Eremitarum sancti Guilielmi seu
Guilielmitarum.*

Ordinis huius caput, ac sedes primaria olim fuit *Stabulum Rhodis*, quod est monasterium apud Rosetum seu Grossetum ditiosis Senensis opidum, loco olim deserto situm: in quo eiusdem Ordinis comitia seu capitula generalia quondam celebrati plerumque solebant. In dicto Stabulo Rhodis s. *Guilielmus*, Aquitaniæ Dux & Pictonum Comes, peractis varijs peregrinationibus sacris, cum ab hominum consortio totum se subduxisset, ordinem suum Eremiticum fundauit: quem postea B. *Albertus* eius discipulus, & comes indiuiduus, qui que in saeculo (ut scribit *Dochetus Aquitanorum Chronographus*)

130 ORIG. ORD. S. BENEDICT.

illi à secretis fuerat , & *Reinaldus* ex medico monachus , alijque mirificè propagarunt. Militasse autem hunc ordinem à multis retrò sæculis sub regula sancti Benedicti , ex variorum Pontificum, ut *Innocentij IV. Alexандri I V. Urbani I V.* & aliorum diplomaticis probat Sampson Haius , Guilielmita Parisiensis, in suo libro de veritate vita & Ordinis sancti Guilielmi , Parisijs anno 1588. edito: quæ quidem diplomata mox subiungam.

*Innocentij IV. diploma datum Lugduni
anno 1248. in favorem Gui-
lielmitarum.*

Innocentius Episcopus , seruus seruorum Dei, dilectis filijs Priori Generali, cæterisque Prioribus & fratribus Eremitis ordinis S. Guilielmi, tam præsentibus quam futuris, regularem vitam professis in perpetuum. Religiosam vitam eligentibus Apostolicum conuenit adesse præsidium , ne forte cuiuslibet temeritatis incursum eos à proposito reuocet, aut robur, quod absit, sacræ religionis infringat. Eapropter, dilecti in Domino filij, vestris istis supplicationibus clementer annuimus, & domos vestras, in quibus diuinis vacatis officijs seu obsequijs, sub B. Petri & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti privilegio communimus. Imprimis siquidem sta-

tuen-

tuentes, ut ordo monasticus, qui secundum Deum & beati Benedicti regulam atque institutionem, fratrum Ordinis S. Guilielmi, in domibus ipsis institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus in uiolabiliter obseruetur.

Præterea quascumque possessiones, quæcunque bona, cædem domus in præsentiarum iustè & canonice possident aut id futurum concessionē Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu alijs iustis modis, præstante Domino poterūt adipisci, firma vobis vestrisque successoribus & illibata permaneant: in quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis: Loca ipsa, in quibus domus præfatæ sitæ sunt, cum pertinentijs suis, videlicet cum Ecclesijs, decimis, hortis, vineis, olivetis, pratis, terris, nemoribus vsuagis & pascuis, in busco & in plano, aquis & molendinis, vijs & semitis & omnibus alijs libertatibus & immunitatibus suis, &c. Datum Lugduni I^o I. Non. Sept. an. 1248.

Alexandri IV. Papæ diploma datum Anagnie.

Alexander Episcopus, seruus seruorum Dei dilectis filijs, Generali & alijs Prioribus ac fratribus Ordinis S. Guilielmi, salutem & Apostolicam benedictionem. Licet olim prævione facienda inter vos, & alios Eremitas, tunc Ordinum diuersorum, fueritis ad præse-

tiam nostram citati : quieti tamen , & salut
vestræ paterno prouidentes affectu, præsen
tium vobis tenore concedimus, vt sub regul
S. Benedicti, secundum institutiones S. Guiliel
mi, remanere in solito habitu liberè valeatis
nullis obstantibus litteris, gratijs , vel priuilo
gijs, à sede Apostolica in contrarium impe
tratis, vel impetrandis in posterum. Nulli en
go, &c. Datum Anagniæ x i. Kal. Septemb
Pontificatus nostri anno secundo.

*Vrbani IV. diploma datum apud Vrbem
Veterem.*

VRbanus Episcopus, seruus seruorum De
dilectis filij. Generali, cæterisque Prio
ribus & fratribus ordinis S. Guilielmi, salu
tem & Apostolicam benedictionem. Præclar
Ordinis vestri expetunt merita, vt in his, q
animarum fructum pariunt , & eundem Or
dinem ab infamiæ macula reddunt tutum
Apostolicam sedem vobis inueniatis propi
tiam & benignam. Sanè petitio vestra nobis
exhibita continebat , quod licet vos ordini
sancti Benedicti regulari obseruantiae astric
sitis, nonnulli tamen ex vobis , assumpta au
dacia, quod sub leuiori pugna de antiqui ha
stis versutijs facilius triumphabunt, humani
fragilitatis seducti consilio , ad mitioris ob
seruantiam ordinis aspirantes , ad ordine

fratrum Eremitarum ordinis S. Augustini, *Guiliel-*
proprio motu, se transferre præsumperunt, *mita non*
in vestrum & Ordinis vestri dispendium, a- *possunt*
nimarum suarum periculum, & scandalum *transire*
plurimorum. Quare super hoc præfatæ se- *ad Ere-*
dis prouidentiam suppl citer implorastis. *mitas*
Nos igitur pijs vestris supplicationibus an- *Augusti-*
nuentes, ne quis postquam in ordine vestro *nianos*
votum professionis emiserit, ad præfatum *sine lice-*
ordinem Eremitarum, absque prædictæ se- *tia Papa.*
dis licentia speciali, se transferre valeat, au-
ctoritate præsentium inhibemus; decernen-
tes irritum & inane, quicquid contra tenorem
præsentium ab aliquo contigerit attentari.
Nulli, &c. Datum apud Vrbem veterem, X.
Kalend. Februarij, Pontificatus nostri anno
secundo.

Guilielmitæ itaque in Francia ac Belgio
 viuentes iuxta præscriptum regulæ S. Bene-
 dicti, etiamnum festis diebus duodecim Le-
 ctiones in Nocturnis horis recitant, cùm Au-
 gustiniani non nisi nouem legant. Colunt
 insuper S. Benedictum, vt regulæ suæ con-
 ditorem, cuius statuam memini me Parisijs
 apud Guilielmitas in summo altari colloca-
 tam videre, cùm anno 1610. ea in vrbe versa-
 rer. Quod nota contra Raph. Volaterranum,
 Iac. Bergomensem, Onuphrium, Iosephum
 Pamphilum, Morisium, & alios, qui Guiliel-
 mitas regulæ Augustinianæ subijciunt.

CAPUT XVI.

*Vita sancti Guilielmi, Aquitaniae Dux
annorum serie distincta, per
Aub. Miraeum.*

S. Guilielmus patrem habuit Guilielmum Gaufredum, Ducem Aquitaniæ & Comitem Piëtauiensem, qui Monasterium Nouum (hoc enim nomen est cœnobio) ordinis Benedictini apud Piëtauim fundauit ac dedit: cuius ibidem hodieque marmoreus tumulus spectatur. Ita tradunt Bochetus & Hæius, Aquitanorum Chronographi.

De matris nomine certo non constat, eo quod Gaufredus plures habuerit uxores. Supsicor eam fuisse Ioannam, Tolosani Comitis filiam unicā & hæredem: ut ex Roberto Abate Montis Naualis colligi datur, cui assentitur Tyrius.

Anno Christi 1102. iuxta Othonem Fribingensem, Guilielmus rei militaris peritissimus, cum centum amplius armatorum milibus in Asiam ac Terram sanctam traiecit: ut tradunt Guil. Tyrius, Conradus Abbas Vipsbergensis, & Fulcherius Carnotensis, qui ad annum præcedentem id refert.

Anno 1130. aut sequenti, cùm Guilielmus staro

staret pro Anacleto Antipapa contra Innocentium II. Papam, venit ad ipsum S. Bernardus Abbas Clarevallensis, ut ad communionem Ecclesiæ Catholicæ reduceret errantem: ut fusè tradit Baronius tomo XII. Annalium, ex vita Sancti Bernardi, per Bernardum Abbatem Bonæ Vallis conscripta.

Ceterum qui Bernardi Abbatis Boneualensis verba exactiūs discusserit, S. Bernardum Clareuallensem, & Ioslenum Suessionensem Episcopum (quibus comes erat Petrus Cluniacensis, ut ex quadam eius epistola discere licet) ad Guilielmum Aquitanum & Gerardū Engolismensem Episcopum acerrimos schismatis propugnatores ab Innocentio adhuc in Gallijs agente transmissos fuisse, nec quidquā profecisse, facile animaduertet. Ex eodem quoque auctore constat, S. Bernardum cùm ex Italia, quò Innocentium Papam comitatus fuerat, in Galliam redijsset, Guilielmum in schismate obstinatum sacris demum monitis ad Ecclesiæ communionem reduxisse. Quod quidem à Theobaldo, vitæ S. Gulielmi scriptore, non fuisse animaduersum valdè miror: nisi hic locus apud eum sit corruptus, ut appareret.

Guilielmus autem postea in Vulgrinum Engolismensem Comitem, cui à Secto ferro cognomen erat, & in Pontij Dominum

arma mouit. Sed Principes ad praelium paratos Lambertus Engolismensis Episcopus (qui Gerardo misera morte extincto successerat) ad pacem sua oratione adduxit: ut auctor est Corlaeus.

Anno 1137. Guilielmus B. Bernardi monitis ad communionem Ecclesiae reuersus, Compostellam in Hispaniam se confert, ad S. Iacobi corpus visitandum. Vbi morbum mortemque simulans, nocte media, ac ueste dissimulata, a suis se subduxit, ac fugit, fidelissimis ministris tribus tantummodo conscijs.

Famosam Guilielmi mortem, licet fictam, Ludouico Crasso seu Molli nuntiatam fuisse Bestisiaci, tradit Suggerius Abbas sancti Dionysij.

Anno eodem aut 1138. Guilielmus, monitu cuiusdam Eremitae, venit ad Innocentium II. Papam, absolui petens a vinculo excommunicationis.

Ab eodem Pontifice mittitur Hierosolymam: vbi annos vndecim, non tamen continuos egit, primò quidem annos nouem sub Guilielmo Patriarcha, postea verò duos sub Fulchero.

Varijs peregrinationibus pijs confessis demum concedit S. Guilielmus in Stabulo Rhodis, in dioceesi Grossetana, anno 1155.

Selqui anno ibidem transacto, eodem loco in Domino obdormit, anno Christi 1157.

annis

anni exordio à Kalendis Ianuarijs, iuxta cal-
culum Romanum, ducto. Theobaldus, qui
annum à Paschate, iuxta morem Ecclesiæ Gal-
licanæ orditur, ad annum 1156. eius obitum
refert: quod visum est monere, ne quis labi
nos suspicetur.

S. Guilielmo duæ fuerunt filiæ, Eleonora
& Petronella. Ex ijs Eleonora natu maior
nupsit primùm Ludouico Molli Galliæ Re-
gi, postea Henrico II. Angliæ Regi: cui fi-
liam inter alias peperit sibi cognominem, Al-
fonsi Castellæ Regis vxorem: ex qua Blanca
S. Ludouici Galliæ Regis futura mater pro-
gnata est.

Itaque S. Guilielmo abnepos fuit S. Lu-
douicus Rex; quod nota contra Iosephum
Pamphilum, qui in Chronico Eremitarum
Augustinianorum, per errorem dicit ipsum
sub sancto Ludouico militasse, & an. 1178. o-
bijisse.

Ceterum S. Guilielmi vitam duo ex vete-
ribus scripserunt, *Albertus* cius discipulus, &
Theobaldus Episcopus Grossetanus: sed utrius-
que scripta in compendium redacta, & cuius-
piam indocti hominis manu vitiata suspica-
tur Sampson Huius, in libro, quem de verita-
te vita & Ordinis sancti Guilielmi scripsit, &
Parisijs an. 1588. publicauit.

Labitur autem Compilator Lectionum,
quas Eremitæ Augustiniani in Officio Ec-
clesiastico recitant, cùm S. Guilielmi patrem

I 5 nomi-

138. ORIG. ORD. S. BENEDICT.

nominat Theodosium Consulē, matrē vero Aldatiam; deceptus, nisi fallor, lectiōne Petri de Natalibus, qui in catalogo Sanctorum, nescio quem alium S. Guilielmum de Deseris, Aquitaniae pariter Ducem, Carolo Magno, eiusque filio Ludouico Pio familiarem facit, Theodosio & Aldatia genitum.

Ordinis item sui nimio amore abrepti videntur fuisse, Iacobus Bergomensis, Onuphrius Panuinius, & cū ijs Iacobus Bergomensis, & alij qui ordinem Guilielmitarum regulæ Augustinianæ subjiciunt, cūm Benedictinæ illum esse subiectum constet ex variorum Pontificum diplomatib⁹ suprà commemoratis.

C A P V T XVII.

*Catalogus monasteriorum Ord. S. Guilielmi
per Provinciam Franciæ seu
Gallia & Belgicæ, quem Beuerensis
in Monasterio exscri-
psimus.*

Porta cœli, extra Siluam-ducis inchoata est an. 1245. aut circiter. Hodie monachi intra urbem habitant, & vulgo Baselduncani nuncupantur.

Domus de VVassina iuxta Biervleit inchoa-

ta anno 1249. quæ pōst submersa cū plurimi pagis an. 1376. translata est Brugas 1430. & *Vallis S. Antonij* dicta. Fundatrix in Biervliet fuit Margarita Flandriæ Comitissa.

Domus de *Barnaphaij*, in Arduenna silua, inchoata an. 1249.

Domus Fratrum Mariæ dicta, anno eodem 1249. inchoata.

Domus Paradisi iuxta Duram, ditionis Iuliacensis opidum, inchoata anno eodem 1249.

Domus de *Vallencuria* inchoata an. 1255. in Comitatu Namurcensi.

Domus de *Noua terra* an. 1291. inchoata, pōst bellis destructa, in Oudzele translata est an. 1457. deinde in Peere an. 1498. & intitulatur *Nazareth*.

Domus *Montis Rubei* extra Parisios fundata anno 1266. pōst translata est Parisios 1297. in locū Alborum, vt vocant, mantellorum.

Domus *S. Vrsmari* extra Alosum Flandriæ opidū inchoata 1268. postea per bella destruta, in opidum translata est an. 1380.

Domus *S. Catharinæ*, extra Nieuellam Brabantiae opidum, inchoata an. 1270.

Domus de *Hubergis*, iuxta Bergas ad Zomam in Brabantia, inchoata an. 1277.

Domus de *Motta* extra Leodium, inchoata 1280.

Domus *Paludis Comitis* inchoata 1281.

Domus

140 ORIG. ORD. S. BENEDICT.

Domus SS. Trinitatis, in Beueris VVasianæ ditionis municipio, secundo ab Antuerpia millari, inchoata anno 1459. Hactenus ex Catalogo Beuerensi

Habuerunt olim Quilielmitæ varia quoque monasteria per Germaniam, ut Argentorati, & in diœcesi Constantiensis, Spirensi, & alijs.

*De Baselduncano apud Siluiducenses
monasterio in Brabantia.*

Guilielmitas suos vulgus Siluiducense nūcupat Baselduncanos, à præd o suburbaño, in quo monasterium eorum primū stetit. Quod cum bello Geldrogallico, temporibus Martini Rossemij, vastatum esset, inde ad urbem ipsam commigrarunt, in qua spatiōsum hodie cœnobium possident.

Parisiense monasterium.

Fuit id olim cœnobium ordinis Seruorum B. Marie, qui sub regula S. Augustini militantes ex diœcesi Massiliensi Lutetiam venerant, & eo loci anno 128. capellam cum cœmiterio exstruxerant. Ordine isto abrogato in Synodo Lugdunensi, quæ sub Gregorio X. est habita, dictum Seruitarum cœnobium à Bonifacio VIII. anno 1297. datum est.

est Guilielmitis, qui ex Monte Rubeo, Parisiorum nunc vico, sedem eō mox transstulerunt, Philippo Pulchro Rege Galliae approbante anno 1298. vt tradit Sampson Ha- ius libro citato. Monasterio nomen mansit Alborum Mantellorum, à Seruitis, illius olim loci incolis, qui albis penulis uti solebant. In monte Rubeo hodieque exstat sepulcrum Renerij, qui cūm esset Prior Generalis Guilielmitarum, hanc nouam in vrbe Parisiensi sedem procurauit, & anno 1298. obiit.

*Brugense monasterium, cui nomen Val-
lis S. Antonij.*

STETIT HOC MONASTERIUM PRIMÒ IN VVASTINA, apud Biervlium Flādrię opidum: quod cūm fluctus Oceani anno 1376. aut 1377. obruissent, VVastinenses religiosi tandem Brugensi in vrbe locum ædificando monasterio obtinuerunt. De huius monasterij origine, ac translatione ita scriptum in codice quodam reperi: *Anno Domini C I O. C C. X L I I. Catalogo conuentus de VVastina inter Biervliet & Bochoute gus Beue fundatus & dotatus est per Margaritam Comitis Flandriae.*

rensis habet anno
1249.

Idem conuentus submergitur cum xvi. parochijs anno 1377.

Anno 1429. à Georgio Gremme, ciue Brugensi locus Brugensis domus donatur, & anno sequenti Capella

*Capella vetus cum quattuor altaribus consecrata
deditaturque.*

*Alostani monasterium,
in Flandria.*

Sanctum Vrsmarum Episcopum & Abbatem Laubiensem, Aldenburgi & vicino in tractu Flandriæ Euangelium prædicasse, constat ex vitæ eius historiâ, ab Ansone Abate Laubiensi primùm conscriptâ, atque Ratherio Veronensi Episcopo postmodum emendata. Eam Laurentius Surius edidit, non tamen integrum, utpote qui istam S. Vrsmari in Flandria prædicationem omisit. Nos eam prorsus integrum ex Laubiensi monasterio, opera Huberti Dubraiij, Præpositi Affligeniensis accepimus, & in Auctario Suriano, Deo adiuuante, euulgandam curabimus.

Tradunt porrò S. Vrsmarum haud longè ab Aloso tugurium habuisse, quod in monasterium, ut verisimile est, Benedictinorum postea excreuit. Sed à Normannis Belgicam vastantibus exustum diu iacuit.

Pòst instauratum & monachis Ordinis S. Guilielmi est traditū; quod intra opidi mœnia situm ipsi hodieque possident.

De his rebus sic Arnoldus Mermannius Alostanus, in Theatro cōuerisionis gentium totius Orbis: *Alostanus Comitatus, ditissimus agri (habet enim sub se ciuitates tres, pagos vastissimos)*

mos opulentissimosque CLXXII. adeoque ipsi Cameraco iura dicit, alioqui Imperiali & liberæ ciuitati, imò quam sibi hoc tantum titulo afferuit Carolus Quintus Augustus, quod Alost principaretur) Euangelij praeconem, cum primis S. Amandum, deinde eius in fide alumnum S. Vrsmarum habuit, anno & quod excurrit I.D.C LXVIII. Iustiniano Imperatore, Leone III. Pontifice Maximo. Habebat sacram casulam, & tugurium ad mœnia S. Vrsmarus, ubi postea cœnobium S. Vrsmari initio, deinde S. Guilielnii est nuncupatum: id quod à Normannis item exustum dirutumque fuit, & intra muros demum transpositum: ut in archiuis eius cœnobij legere memini. Hactenus Mermannius.

CAP V T XVIII.

*De loco obitus, & Reliquijs sancti
Guilielmi.*

Obijt S. Guilielmus in Stabulo Rhodis, quod hodie Malauallis, in ditione Senensi, nuncupatur. Quo in loco exstat hodieque; vetus Basilica ac monasterium, ibique venerabile sepulcrum ostenditur, in quo sacrum eius corpus conditum fuit. Pars aute corporis eius postmodu translata est Castellionē, quod opidu tribus inde milliaribus distat, ibique in Basilica Sancti Ioannis Baptistæ reuerenter adseruatur. Est verò hodieque in Stabulo Rhodis monasterium insigne fratru Augustinianorum, vt Baronius testatur in Notis ad

Mar-

144 ORIG. ORD. S. BENEDICT.

Martyrologium Rom. X. Februarij.

Pars item reliquiarum S. Guilielmi vñ
tur Antuerpiæ in Domo Professa Soc. Iesu
argenteæ thecæ inclusa.

Porrò S. Guilielmum in numerum San
ctorum anno c. 15. cc. 11. retulit Gregori
IX. Pont. Maximus.

CAPVT XIX.

*Ordo Siluestrinorum, per Beatum Sil
uestrum Grosolimum funda
tus.*

ORDO Siluestrinorum sub regula sancti
Benedicti, institutus est à B. Siluestro,
qui fuit monachus Vallis Vmbrosæ. Initium
habuit anno Domini 1232. & confirmatus est
ab Innocentio IV. anno 1258. Olim hic
ordo dicitur fuisse subiectus ordini Valli
Vmbrosæ: nunc gubernatur cura unius ge
neralis Præpositi, qui olim solet esse perpe
tuus, sed nunc triennalis est. Viget hic otium
potissimum in Marca Anconitana, Vmbria
& Tuscia. dicitur habere monasteria 25. in
quibus habitant monachi circiter trecenti.
Ita tradit Azores in suis Institutionibus Mo
ralibus.

Ordo initium sumpsit in Monte Fano
tertio lapide ab urbe Roma; si modò noui
Ordo ascendus sit, & non potius Congregu

tio reformata, sub instituto Vallis Umbro-
fæ.

CAPUT XX.

*Ordo Cœlestinorum à S. Petro Cœlestino
institutus.*

Petrus cognomento Moronensis (sic à Morono monte, in quo vitam asperam duxit, appellatus) patria AEserninus vitam anachoreticam in summa austерitate apud Sulmonem dicens, famaque sanctitatis fulgens, cum ordinem Cœlestinorum instituisset à Gregorio X. approbatum, absens Perusia à Cardinalibus, operâ Caroli Regis Neapolitani, & Latini Cardinalis, Pontifex post Nicolaum IV. anno salutis millesimo ducentesimo nonagesimo quarto eligitur, ac Cœlestinus V. appellatur. Qui Aquilæ maximum hominum concursu (200. siquidem millia Aquilam, ut eremitam Pontificem factum cernerent, tradunt conuenisse) consecratus, duodecim Cardinales creauit, vitamque pristinam quo ad vigilias, ieunia & orationes retinebat, Latini Cardinalis præcipue opera in administrando Pontificatu usus. Erat autem in omnes ita humanus, benignus & facilis, ut mortuo Latino, à nonnullis Cardinalibus, maximè verò à Benedicto Caietano, ut illo abdicaret, ne Ecclesia sui cauilla detrimentum

K

mentum

mentum pateretur, facilè ipsi persuaderetur. Quare Cœlestinus onus humeris suis impar esse dicens, Neapoli collegio Cardinalium coacto, sexto mense Pontificatum, Carolo Rege & alijs reluctantibus, depositus, eremūque repetijt. Interim Benedictus Caietanus Pontifex creatus, & Bonifacius VIII. dictus, ne Petrus ad sedem ab æmulis Cardinalibus & Principibus, quibus factum improbabatur, reuocaretur, illum in itinere captum, in castro Fumonis apud Ferentinum iussit custodiri. Vbi post septemdecim menses cessit è vita. Quem miraculis clarum Clemens V. Pontifex Maximus Auctiōne 5. Nonas Maij anno salutis millesimo trecentesimo decimo nono Sanctorum numero adscripsit. Corpus primùm ex Cœlestinorum monasterio Ferentinum delatum est: inde clam sublatum Aquilam deducit fuit, vbi S. Petrus an. salutis millesimo quingentesimo vigesimo, die II. & 12. Iunij Pontificali habitu indutus, valdeque refulgens supra templum S. Mariæ (in quo corpus asseruatur) cùm horæ vespertinæ decentarentur, apparuisse, vrbiique benedixisse traditur: ut narrat Ph. Ferrarius in Catalogo SS. Italiæ. Est autem Aquila vrbs regni Neapolitani, ad Ducem Parmensem pertinens.

Vitam Sancti Petri Cœlestini scripsit
Petrus Aliacus Cardinalis & Episcopus
Came-

Cameracensis, itemque Paulus Regius & alij.

Exstat sancti Cœlestini elogium apud Petrarcham lib.2. de vita solitaria : Papatum, inquit, quo nihil est altius, quis vlla etate, præser-
tim ex quo tanto in pretio esse cœpit, tam mirabili
& excelso animo contempsit, quam Cœlestinus ille,
pristinum & nomen & locum & amicam bonis
moribus egestatem appetens ? Audiui narrantes
qui viderant, tanto illum fugisse cum gaudio, ea-
quæ signa lœtitiae spiritualis oculis ac fronte gestan-
tem, dum à conspectu Concilij iam tandem sibi red-
ditus ac liber abscederet, quasi non humerum blan-
do oneri, sed collum diris securibus subduxis-
set.

CAPVT XXI.

*Cœlestinorum Monasteria in Provincia
Francie.*

S. Mariæ Parisiense conditum anno 1352. *Paris.*

S. Mariæ Ambertinense, siue de Amber- *Ambert.*
to, anno 1300.

Sancti Petri de Castris, siue monasterium
Castrorum, conditum est à Philippo I V. *S. Pierre*
Rege Galliæ, in monte Castrorum ex Prio- *pascha-*
ratu, quem à S. Crispini Abbe Sueßionensi *steaux.*
acquisierat.

Sanctæ Mariæ Ternense siue de Ternis, *Ternes.*

K 2 anno

148 ORIG. ORD. S. BENEDICT.

anno 1338 fundatum à Rogerio Aurelianensi,
postea Lemouicensi, ac demum Bituricensi
Antistite.

Gentilin. Gentilinense siue de Gentilino monasterium S. Martiali sacrum, conditum est anno 1356. ab Hannibaldo de Secano.

Colubier S. Mariæ Columberiensis anno 1361. per Bertrandum Ecclesiæ S. Quintini in Veromaduis Decanum.

Sens. B. Virginis Mariæ Serionense an. 1366. de quo fusè Choppinus lib. I. legū Andegauensi cap. 1.

Medun. S. Trinitatis ad Meduntam opidum anno 1376. fundatum per Carolum V. Regem.

Auignon S. Petri Auenionense an. 1393.

Amiens. S. Antonij Ambianense an. 1401. fundatum à Carolo VI. Rege.

Mets. S. Mariæ Metense anno 1402. in Lotharingia.

Soissons. S. Trinitatis Villanouanum apud Siessones anno 1404.

Offremont. S. Crucis apud Offremontem vicum in valle Frigida an. 1405. fundatum per Ioannem de Neesle dominum de Offremonte, & Margaretam de Mellou coniuges.

*Mar-
coussij.* S. Trinitatis Marcoussiasense anno 1408. fundatum per Ioannem de Monte acuto.

Vichy. S. Trinitatis Vichiacense 1411. per Ludovicum III. Boiorum Ducem.

S. Ma.

S. Mariæ Lugdunense anno 1421, fundatū *Lion.*
per Amadeum VIII. Sabaudiæ Ducem eius-
que filium Ludouicum cū ampla dote, vt te-
ftatur Paradinus lib. 3. cap. 7. Chron. Sabau-
diæ.

S. Mariæ Heuerense apud Louanium in *Heuer.*
Brabantia an. 1521. fundatum, opibus Gui-
lielmi Croij, Toparchę Ceruiensis; cuius ibi-
dem tumulus magnificus spectatur cum alijs
aliquot Ducū Arschotanorum ex gente Cro-
ija.

S. Mariæ Rotomagense anno 1445. per *Roen.*
Carolum Regem Franciæ fundatum.

S. Catharinæ de Villario Salleti anno *Villers.*
1460.

S. Mariæ Esclimontense an. 1448. funda-
tum per Stephanum Rouchier tunc Baiocen- *Esclimō:*
sem, pōst Turonensem Archiepiscopum. Ita
Choppinus lib. I. Monasticorum tit. 2. artic.

14.

C A P V T XXII.

Ordo Montis Oliveti, per B. Bernardum
Senensem, cognomento Pto-
lomaum, institutus
an. 1320.

Bernardus, antè Ioannes, Senis ex nobili
Ptolomæa familia natus, à prima ætate

K. 3

literis

10 ORIG. ORD. S.BENEDICT.

literis humanioribus, deinde legibus operari dedit: quas & publicè factus Doctor summa cum laude est interpretatus. Cum autem publicè habiturus disputationem in Academia Senensis in graue oculorum ægritudinem incidisset, sed Virginem precatus est, ut sibi lumine & pristinam oculorum sanitatem restitueret, se ipius famulatui, relicto sæculo, perpetuo se addicturnum pollicitus. Qui mox compos voti factus, lectio ac disputationis, grauem habuit et seculi huius contemptu concionem, in maxima auditorum, quibus, quæ sibi accidisse narravit, frequentia. Nec mora, promissionis suæ memor, rudi amictu indutus, urbeque gressus se in Montem Olivetum, apud Mortem Iulianum contulit: quem Patricius ex Patria familia, & Ambrosii Picolomineus, ambo nobiles Senenses, eodem proposito secuti sunt. Ibi ædicula cellulisque exstructis, ordinis fundamenta iecit, facultatibus suis ei dicatis, et per amque cœpit in ieunijs, vigilijs, & orationibus vitam ducere; vidiisque inter orandum scalam ad cœlos usque pertingentem, Angelosque descendentes monachos albi vestitus per scalam ad ipsum Angelorum Regem, eiusque Genitricem candidam et mihi fulgentes deducere conspexit. Cum autem multi in dies ad eum discipuli confluarent, ecce SS. viros æmuli quidam qualiter hereticos apud Ioannem XXI. Pontificem Maximum Auenione agentem deferunt;

ferunt, qui eos ad se extemplò accersi-
uit. Cùm verò Pontifex ab ijs, quos Bernar-
dus miserat, omnem vitæ eorum rationem,
intellexisset, illos tanquam innocentes ad
Guidonem Episcopum Aretinum, in cuius
diœcesi erat locus (qui eis regulam præscri-
beret, approbaretque sodalitatem) remisit. E-
piscopus itaque, cùm sibi sanctissima Deipara
in somnis albis induita vestibus apparuisset,
recentemque congregationem commendas-
set, illos inter Missarum solemnia in Ecclesia
Cathedrali habitu candido, solemnni adhibita
benedictione, die 21. Martij anno salutis 1319.
induit, eisque Diui Benedicti Abbatis regu-
lam seruandam præscripsit, congregationique
S. Mariae Montis Oliueti, & Ioanni nomen Ber-
nardi indidit. Reuersi ad propria Patricium,
Bernardo primatum detrectante, pri-
mum congregationis Oliuetanæ Abba-
tem elegerunt: quo defuncto in Domino,
Ambrosum, eoque ex humanis sublato, *Simone*
nem tertio loco subrogarunt Senensem. Sed
& illo sanctè defuncto, *Bernardus* regi-
men inuitus capessere cogitur anno salutis
1322. Qui nihilominus nihil de vitæ suæ af-
peritate remisit assiduis orationibus, vigilijs,
meditationibus, iejunijs, alijsque car-
nis macerationibus intentus. Sub eo mul-
tis in locis exstructis cœnobijs sodalitas pro-
pagata est.

Denique Bernardus ubi sui ordinis confirmationem ab eodem Pontifice, Auenionem profectus, obtinuisse, annosque 27. ei optimis legibus communio praeceperet, Senis, dum suis monachis pestilentia, quæ tunc gravabatur in ea vrbe, infectis, proprijs manibus inferuiret, & ipse percussus peste, spiritum Deo reddidit anno salutis 1348. XI. Kalend Septembris. Ita Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiæ, ex Chronicô Ordinis Montis Oliueti. Corpus B. Bernardi seruatur in Monte Oliueto magna cum veneratione.

Huius instituti Sodales alba vtuntur ueste, habentque Præpositum Generalem non nisi triennalem.

CAPVT XXIII.

*Monachorum Ord. S. Benedicti varie
Congregationes reformatae.*

Inter Congregationes varias monachorum Benedictinorum eminent Cassinensis apud Italos, Vallisoleana apud Hispanos, Casalis Benedicti apud Francos, Olisiponensis apud Lusitanos, & Bursfeldensis apud Germanos cum superioribus, tum inferiores.

Cassinensis Congregatio, quæ & S. Iustina de Padua dicitur, circa an. 1408. aut 1410 per Lud.

Iudonicum Barbum, ad S. Iustinam in vrbe Patavina Abbatem, sumpsit exordium : vt fusè docui in nostris Originibus Benedictinis Coloniæ an. 1614. editis, cap. 92.

CAPVT XXIV.

Monasteria Reformatæ Congregationis Vallisoletanae in Hispania, quæ in Belgiam & Lotharingiam suos palmites nostræ euo emisit.

S. Benedicti Regalis Abbatia in vrbe Vallisoletana, quæ est caput Congregationis.

S. Mariæ Montis-Serrati.

S. Mariæ Regalis de Nagera.

S. Martini in vrbe Compostella vulgo de Santiago.

S. Petri de Cardena.

S. Zoili de Carrion.

S. Dominici de Silos.

S. Petri de Eslonza.

S. Mariae de Sopetran.

S. Mariæ Regalis Abbatia de Hiracho, seu Hiracense monasterium, in diœcesi Pompelonensi.

S. Andreæ de Espinareda.

S. Ioannis del Poijo.

K 5

S. Vin-

154 ORIG. ORD. S. BENEDICT.
S. Vincentij de Oviedo, seu monast. Ovetense.

S. Felicis de Guixoles.

S. Mariæ de Ouarenes.

Gelorij & S. Antolini.

S. Benedicti de Zamora.

S. Vincentij de Montfort.

S. Mariæ de l' spino.

S. Mariæ de Obona.

S. Petri de Tenorio.

S. Saluatoris de Oua.

S. Ioannis de Burgos, seu monasterium Burgense.

S. AEmiliani Cucullati, vulgo de la Cogolla.

S. Saluatoris de Cella noua.

S. Petri de Arlanza.

S. Claudij Legionense monasterium.

S. Iuliani de Samos.

S. Stephani de Riuos del Sil.

S. Isidori de Duennas.

S. Mariæ de Valuanera.

S. Petri de Montes.

S. Ioannis de Corias.

S. Vincentij monast. Salmanticense.

S. Saluatoris de Lorenzana.

S. Benedicti monast. Hispolense.

Cornellana.

S. Maria de Tromesta.

S. Mariæ del Buesco.

S. Saluatoris de Lerez.

S. Petri de Villa noua.

Sunt insuper huius congregationis Vallisoletanæ plura alia monasteria minora, quorū Abbates non sunt Capitulares.

Ceterū anno 1598. *Augustinus*, natione Anglus, in monasterio S. Martini Compostellani vestem monasticam suscepit. In eodem monasterio post aliquot menses quinque alij Angli facti sunt monachi.

Anno 1602. idem *Augustinus* cum alijs duobus monachis in Angliam à Superioribus missus est: in qua insula annis tribus Catholicos inter latuit, verbo & exemplo eosdem instruens.

Idem postea à Superioribus missus est in Belgiū, & monasterium insigne excitandum curauit per R. D. Philippū Cauerellum, Abbatem Vedastinum, in vrbe & Academia Duacena, & alterum *Mussiponti* in Lotharingia, pro augmēto missionis Anglicanæ; cuius quidem ipse Vicarius generalis diu fuit. Multi insuper Angli ab eo tempore in alijs Vallisoletanæ Congregationis monasterijs monasticen professi sunt, & deinde in Britaniā missi ad Catholicos iuuandos. Ex quibus nonnulli pro fide Catholica martyrium subierunt, quorum ossa deinde ex Anglia Duacum sunt aduecta.

Monasterium porrò Duacenum à fundamentis suo ære excitauit, vt dixi, anno 1612. *Philippus Cauerellus* Abbas Vedastinus, vnā cū Collegio adiuncto, in quo omnes disciplinæ explicantur.

In

ten-
Bur-
gol-
Sund-

In eadem urbe Duacena, anno 1604. à fundamentis exstructum est monialium Benedictinarum pariter reformatarum cœnobium, quod vulgo *Abbatia Pacis* nuncupatur.

Sic & Bruxellis illustre cœnobium nobilium virginum Anglicarum, sub regula S. Benedicti militantium, est excitatum, adiutantibus Alberto & Isabella Clara Eugenia, Ser. ^{mis} Belgarum Principibus.

Ceterum Vallisoletani monasterij circa annum 1380. conditor fuit Ioannes I. Castellæ Rex, qui arcem veterem in cœnobij formam conuertit, & anno 1390. obiit.

Dicit Congregationis reformatæ, quæ olim Vallisoletana, nunc Hispaniensis dicitur, primarius auctor circa annum 1520. extitit Garsias Cisnerus, Montis Serrati Abbas.

Quæ quidem Congregatio vel eo nomine maximè laudanda est, quod exemplo maiorum suorum, veterum inquam Benedictinorum (post confectum in Academijs sacrorum studiorum cursum) suos ad sacras conciones in templis habendas, populi confessiones excipiendas, aliaque munia Ecclesiastica obunda terio impendat. Quod utinam nostri per Belgum, Galliam & Germaniam Benedictini, Ecclesiæ commodo, æmulentur.

CA.

CAPVT XXV.

*Vnionis seu Congregationis Bursfel-
densis in Germania
origo.*

POst Constantiensem in Germania Synodum celebratam, anno circiter salutis millesimo quadringentesimo vicesimo, Vnionis ^{1420.} seu Congregationis Bursfeldensis Reformatio sumpit exordium. Huius auctor fuit *Ioannes Rodius*, Abbas coenobij S. Matthiae apud Treueros, qui ordinis Benedictini per Germaniam generalis visitator à Constantiensi Synodo constitutus, seipsum in primis ac monasterium suum reformatum, & decretorum à se editorum confirmationem à Romano Pontifice impetravit. Inter cetera verò ordinis huius monasteria *Bursfeldia*, pauperculum Saxoniæ coenobium, Reformationis istius decreta primū suscepit anno millesimo quadringentesimo trigesimo septimo, & in *Reinhause*, aliaque vicina aliquot Saxoniæ monasteria deriuauit. Mortuo deinde Ioanne Rodio, *Ioannes Hagensis*, Abbas Bursfeldensis, qui in monasterijs aliquot veterem disciplinam iam instaurarat, agente *Iacobo Treverensi* Archiepiscopo, successor illi datus est. Sed cum nollet is pauperculum Bursfeldense suum coenobium relinquere, aliis in Rodij locum

locum ut generalis Reformator est suffectus, sed exiguo admodum fructu. Itaque temporibus istis in Germaniam venit Nicolaus Cusanus, Cardinalis, & Sedis Apostolicæ Legatus, qui Ioannem Hagensem pietatis opinione celebrem ad se euocatum generalem Ordinis Reformatorem pronuntiavit. Quo factum est, ut idem Cusanus Conuentum seu Capitulum, ut vocant, annum pro conseruatione Reformationis institueret, Præsidis seu Præfecti domicilium è sancti Matthiæ Treuerensis cœnobio Bursfeldiam transferret, omniaque Reformationis decreta à Romano Pontifice curaret approbanda. Huic porrò Butsfeldensi Congregationi pleraque Germaniæ, ac Galliæ Belgicæ monasteria sese aggregarunt, ut ex sequenti Catalogo patebit.

CAPVT XXVI.

Monasteriorum congregationis Bursfeldensis catalogus alphabeti serie digestus.

ABDINHOFFENSE præclarissimū monasteriū in Episcopali Vrbe Paderborna, loco amoenissimo situm, & à Meynverio, Episcopo Paderbornensi ordine decimo, anno Christi 1015. fundatum est in honorem SS. Apostolorum Petri & Pauli. Subdidit autem se hoc monasterium sacræ Unioni ac reformationi Bursfeldensi, anno Domini 1477.

Abdin-
hoff.

AFFLIGEMIVM, in Ducatu Brabantiae,
in honorem SS. Petri & Pauli Apostolorum *Afflighe.*
fundatum, an. Domini 1083. ad Unionem ac-
cessit anno 1524.

ALPERSBACHENSE m. in Ducatu VVirt-
tembergensi, Cöstantiensis dioecesis, in hono- *Alpers-*
rem S. Benedicti Abbatis fundatum an. *bach.*
Unioni Bursfeldensi se adiunxit an. 1482.

ALTORFENSE m. in Episcopatu Argen- *Altorf.*
tinensi, an. 1607. additum est Unioni Bursfel-
deli, auctoritate Caroli Cardinalis Lotharin-
gia, eiusdem loci Episcopi.

AMMESLEBENSE m. in Archiepiscopatu *Ammes-*
Magdeburgensi trib. milliarib. ab ipsa metro- *leben.*
poli, in honore SS. Petri & Pauli fundatum, V-
nioni Bursfeldensi fuit incorporatum an. 1468.

APRIMONASTERIVM, in Argentinensi
Episcopatu situm, unitum est an. 1482. aut 1607.

S. ANDREAE MONASTERIVM. vide in-
frà Brugense. *monasteria* (littera M.)

AVRACHENSE monasterium. vide in-
BALLENSTEDENS E monasterium dioe- *Ballen-*
cesis Halberstadensis, in honorem beatissimae *stede.*
Virginis MARIAE fundatum, Unionis Burs-
feldensis membrum est factum anno 1483.

BAMBERGENSE, vide infrà, Mons mo-
nachorum.

BERGA, in Archiepiscopatu Magdeburgé-
si, prope ipsam metropolim in monte, in ho-
norem S. Ioannis Baptistæ fundatum, unione
ac reformationem Bursfeldensem suscepit
anno 1437. *BOR-*

BORGELENSE monasterium ad vniōne
Bursfeldensem admissum legitur anno 1510.
Est autem Borgelen siue Burgelen opidulum
Thuringiae ad Salam fluum versus Misnia;
cuius loci monasterium hic designatur, vt
pinor.

BOSMARIANVM, in honorem B. Mariæ
Virg. fundatum, vniōni fuit incorporatū an
1468.

BRUGENSE monasterium in Flandriæ
Comitatu, dicecessis eiusdem, in honorem S.
Andreas fundatum an. 1098. Vnioni Bursfel-
densi adscriptum est anno 1516.

BOSCHAVIA siue Possauia.

BREIDENA VVENSE m. in Hassia, Mogu-
tinensis dicecessis, in honorem B. Mariæ Vir-
ginis fundatum, Vnioni Bursfeldensi se sub-
misit anno 1497.

BREMENSE m. in ipsa valle Archiepisco-
palis vrbis Bremensis, in honorē S. Pauli fun-
datum, Vnioni se Bursfeldicæ consecravit
anno 1537.

BRETTINGENSE m. Mogutinæ dicecessis,
vnioni subiectum anno 1514.

BRVVVYLIRENSE m. in Archiepisco-
patu Colonensi, duobus fermè milliaribus ab
vrbe Colonia, n honorem S. Nicolai Episco-
pi fundatum anno circiter 1050. Vnioni fuit
incorporatum anno 1468.

BURSFELDIA, sacræ Vnionis quondam
caput, ad Visurgim fluum, in Ducatu Bruns-
vicensi

vicensi Moguntinæ dicæcesis, fundata est in honorem SS. Thomæ Apostoli, & Nicolai Episcopi: Reformata autem fuit anno 1437.

CELLA S. MARIAE, prope Elfendorp in Episcopatu Lubecensi, in honorem beatissimæ Virginis Mariæ fundata, fuit vñita anno 1468.

CIS MARIA, in honorem S. Ioannis Evangelistæ fundata Vnioni se dedit anno 1437.

CLARA AQUA, monasterium monialium *Claer*
sub Præposito, in Frisia, dicæcesis olim Ultra-*VVater.*
iectensis, in honorem B. Virginis Mariæ fundatum, Vnioni se dedit anno 1469.

CLVS, in Ducatu Brunsvicensi, prope *Clause.*
oppidum Gandersheim, in honorem beatissimæ Virginis Mariæ & S. Georgij fundatum
suscepit reformationem anno 1435.

COLONIENSE amplissimum monasteriū, *S. Pata-*
in vrbe, in honorem S. Pantaleonis martyris *leon.*
fundatum Bursfeldensi Vnioni se subiecit an-
no circiter 1450. Ib dem Coloniæ aliud mo-
nasterium dictum ad S. Martinum maiorem, *S. Mar-*
fundatum anno 986. Vnionis esse cœpit anno
1450.

CORBETIA, Imperiale & exemptum *Corben.*
monasterium, prope oppidum Huxuriense
dicæcesis Paderbornensis, in honorem S. Victi
martyris exstructum est anno 821. seminarium
fere præcipuorum olim totius Saxonie Archiepiscoporum, & Episcoporum, & doctissi-
L morum

morum virorum; in quo numerati sunt olim 300. Sacerdotes, per tres diuersos choros distincti, diu noctuque diuinias laudes persoluentes. Primò autem fuit reformatum anno 1486. ac deinde Vnioni datis litteris se subdit anno 1505.

Egmond. EG M V N D A, m. in Comitatu Hollandie, olim dicecessis Ultraiectensis, nunc Harlemonensis, in honorem S. Adelberti Episcopi & martyris constructum, est Vnitū Capitulo Bursfeldensi anno 1491.

EINHAMBENSE m. in Flandria, dicecessis Mechliniensis, in honorem S. in i Saluatoris fundatum anno 1063. Bursfeldensi autem Vnioni subditum anno 1524. (la S. Mariae.

Elfendorpense monasterium, vide suprà Celle. ERPHORDIENSE m. in eiusdem nominis urbe & monte Petrino, in Thuringia, dicecessis Moguntinensis, in honore SS. Principi Apostolorum Petri & Pauli fundatum, Vnione cū primis assumpsi anno 1437.

Esebore. ESEBORENENSE monasterium. **Ethens Closter.** ETHONIS m. in Episcopatu Argentenensis, vnitum est anno 1607. vt Altorfense.

FLECHTORPENSE monasterium in Comitatu VValdeck, dicecessis Coloniensis, in honorem beatissimæ Mariæ Virginis, S. Clemantis, & S. Laurentij fundatum, Vnioni Bursfeldensi se adiunxit anno 1468.

Fosvverti FLIERBACH. vide infrà littera V. **Fosvvartense** monasterium, alias Retha-

Bethania in Frisia Orientali.

GEMBLACENSE in oppido eiusdem nominis, Dicatus Brabantiae, & dicecessis olim Leodiensis, nunc Namurcensis, in honorem S. Petri Apostoli & S. Exuperij martyris fundatum anno 922. Vnioni est associatum anno 1505.

GERODA, m. in Eichsfeldia Archiepiscopatus Moguntinensis, uno milliari ab oppido Duderstadt, in honorem S. Michaelis Archangelii fundatum, Vnioni Bursfeldensi est incorporatum anno 1467.

GENGENBACENSE Imperiale monasterium, in Archiepiscopatu Argentinensi, in honorem B. Mariæ Virginis fundatum est, Incorporatum, ut Altorf, an. 1505.

GLADBACENSE, in Ducatu Iuliacensi, uno milliari ab oppido Nouesiensi, dicecessis Coloniensis, in honorem S. Viti martyris fundatum. Vnioni Bursfeldensi adscriptum est anno Domini 1511.

S. GODEHARDI monasterium. Videatur littera H.

GOTZAVGIA m. sub Marchione Badensi, dicecessis Spiralis, quatuor milliaribus ab Hirsaugia, fundatum, membrum vnionis Bursfeldensis factum est anno 1437.

GOTZRICHENSE m. in Episcopatu Mechelburgensi, non longe ab ipsa vrbe, in honorem B. Mariæ Virginis, & S. Michaelis fundatum, Bursfeldensi Vnioni subiectum est anno 1493.

GRAVESCHAFTENSE m. in VWestphalia
seu Suirlādia diœcesis Coloniensis, in honore
S. Alexandri martyris fundatum, ad Vnionem
accessit anno 1506.

GRONAVVENSE m. in Hassia diœcesis
Treuerensis, in honorem S. Sebastiani mar-
tyris fundatum.

HASVNGENSE m. in Hassia, diœcesis
Moguntinensis, Vnioni Bursfeldensi incor-
poratum est anno 1505.

HEILBURGENSE monasterium.

HERBIPOLENSE ad S. Stephanum, in ipsa
vrbe Episcopali, Vnioni Bursfeldensi incor-
poratum anno 1460. Ibidem ad S. Iacobum
Maorem, in Suburbano fundatum est, vnitum
per Joannem Trithemium anno 1513.

HERSSEFELTENSE m. in Archiepisco-
patu Bremensi, in honorem S. Apostoli Bar-
tholomæi fundatum an. Domini 1100. Vnio-
ni Bursfeldensi subditum anno 1510.

HILDESHEIMENSE primum ad S. Micha-
elem, in eadem vrbe prope muros fundatum,
Vnionis Bursfeldicæ membrum factum est
anno 1451.

HILDESHEIMENSE secundum monaste-
rium, dictum ad S. Godehardum, qui fuit illius
vrbis Episcopus, in Brulone, haut procul ab
vrbe fundatum, Vnioni associatum est anno
1466.

HILDESLEBENSE m. distans uno millia-
ri ab Ammesleben, de quo supra, Vnionis
Burs-

Bursfeldensis factum est anno 1472.

HIRSAUGIA, in Ducatu Virtenbergensi, prope Nigram syluam, diecesis Spirensis, in honorem SS. Petri & Pauli Apostolorum fundatum, Vnioni Bursfeldensi accessit anno 1437. Reddidit hoc monasteriu celebre inter alios Ioannes Trithemius Abbas, cuius exstat Chronicon Hirsaugiense.

HVM BORGENSE m. in Halsia, in honorem S. Christophori fundatum, Vnioni se adiunxit anno Domini 1437.

HVELSBERGENSE m. vnitum anno 1526.

HVESBORGENSE m. uno milliari ab Episcopali vrbe Halberstatensi in honorem beatissimæ Mariæ Virginis fundatum, Vnioni se dicauit anno 1437.

HVNGELOSHOFENSE m. Argentinæ diecesis, Vnioni incorporatum est anno Domini 1513.

S. IACOBI prope Moguntiam. vide lit. M.

I BORGENSE m. in castello eiusdem nominis, Episcopatus Osnaburgensis, in honorem S. Clementis martyris fundatum, ad Vnionem fuit adsumptum anno 1468.

ILSEN BORGENSE m. in Episcopatu Halberstatensi, in honorem SS. Petri & Pauli fundatum.

KEILDERPFENSE monasterium.

L 3 KONI-

166 ORIG. ORD. S. BENEDICT.

KONIGES-LUTTERENSE m. in Ducatu
Brunsvicensi, diœcesis Halberstatensis, in
honorem SS. Petri & Pauli fundatum, Vnioni
se deuouit anno 1492.

LACENSE m. in Archiepiscopatu Treu-
rensi, non procul ab oppido Andernachensi, in
honorem beatissimæ Mariæ Virginis Deipa-
ræ fundatum, Vnioni se incorporauit anno
1474.

LISBORNENSE m. in agro Episcopatus
Monasteriensis, vno millari ab oppido Lip-
pia, in honorem sanctissimæ Dei Genitricis,
nec non BB. martyrum Cosmæ & Damiani,
itemque Simeonis Prophetæ (cuius brachiū
ibi religiosè adseruatur) fundatum, reforma-
tionem Bursfeldensem subiit anno 1465.

LIMBORGENSE m. sub Electore Palati-
no, diœcesis Spirensis, fundatum Vnitum
est an. Domini 1481. (præ K)

MÜSTER. LUTHERENSE monasterium. Vide su-
MARIEN. LXI MBVRGENSE B. Mariæ cœnobium,
in eiusdem nominis Ducatu & vrbe, in hono-
rem beatissimæ Mariæ Virginis fundatum an-
1083, ad sacram Vnionem accessit anno 1506.

MÜSTER. S. Mariæ monasterium, prope castrum Ol-
denburg, in agro & finibus Episcopatus Pa-
derbornensis, duobus milliaribus à Corbeia;
in honorem beatissimæ Virginis Mariæ, Sá-
ctorumque Iacobi Apostoli & Christophori
martyris fundatum, ad matriculam Vnionis
Bursfeldensis venit anno 1480.

S. MAR-

S.MARTINI { maioris, Coloniæ. vide C.
} in Vrbe Treuerica. vide T.
{ in Spanheim. vide S.

MARTZBURGENSE monasterium.

Monasterium S. Mauri, in eiusdem nomi- *Maur-*
nis oppido, quatuor milliaribus ab Argenti- *munster*
na, in honorem SS. Apostolorū Petri & Pauli,
sanctique Martini fundatum anno 724. sacræ
Vnionis obseruantiam suscepit anno 1607.
vti Altorf.

MEDIOLACENSE monasterium, distans *Mith-*
quatuor milliaribus ab vrbe Treuirensi, ab lach.
Archiepiscopo Ludvino fudatum, Vnionis
albo fuit inscriptum an. 1468.

MERSBURGENSE m. in ipsa vrbe Epif-
 copali, in Thuringia sive Saxonia superiore,
 in honorem SS. Petri & Pauli Apostolorum
 fundatum, sacræ Vnioni sese obstrinxit anno
 1437.

MINDENSE m. in eiusdem nominis vr-
 be Episcopali ad Visurgim fluvium, in ho-
 norem SS. Mauritij & Simeonis fundatum,
 membrum Vnioni Bursfeldensis factum est
 anno 1464.

MOGUNTINVM, ad S. Iacobum prope
 muros vrbis istius Archiepiscopalnis, in mon-
 te specioso fundatum, Vnioni incorporatum
 est anno Domini 1437.

MONACHORVM AVRACHIVM, sive

L. 4

Au-

368 ORIG. ORD. S. BENEDICT.

*Monni-
chē Au-
rach.*

Aurachense monasterium in Marchia Brandenburgensi, ad fluuim Aurachium, diœcesis Herbipolensis, in honorem SS. Petri & Pauli Apostolorum fundatum, ad Vnionem accessit anno 1480.

*Monni-
chesberg.*

MONS MONACHORVM, in Episcopatu Bambergensi, apud eiusdem nominis urbem primariam, in honorem S. Michaelis Archangeli fundatum anno 1008. ad Vnionem venit anno 1467.

Mons S. Ioannis Baptistæ, vide Rinckavense monasterium.

*Monni-
chen Ne-
uëborgh.*

NEVENBORGENSE m. sub Comitibus de Anholdt, diœcesis Magdeburgensis, in honorem S. Georgij fundatum, ad Vnionem accessit anno 1437.

*Monni-
chē Rot-
ten.*

ROTTENSE m. diœcesis Herbipolensis, in honorem B. Mariæ Virginis fundatum anno Domini vnitum 1480.

NORTHEIMENSE m. in eiusdem nominis oppido, Ducatus Brunsvicensis, in honorem S. Blasij Episcopi & martyris fundatum, Vnioni adscriptum est anno Domini 1464.

NORENBERGENSE monasterium.

OLDENSLEBENSE m. in honorem S. Viti martyris fundatum, accessit reliquis obseruantiae Bursfeldensis anno 1482.

OLDENSTADENSE m. in Ducatu Lünenburgensi, in honorem S. Ioannis Baptistæ fundatum, Vnioni Bursfeldensis reformatione subdidit anno 1482.

ORAT.

ORATORIUM Regni Daniæ, sub Episcopatu ibidem Arhusiensi, in honorem B. Mariæ Virginis fundatum, Vnioni incorporatum est anno 1488.

OSTBROVCANVM monasterium, in Episcopatu Ultraiectensi, prope Ultraiectum in honorem S. Laurentij martyris fundatum anno 1122. Bursfeldicæ Vnioni incorporatum est anno 1468.

PADERBORNENSE monasterium, vide Abdinghoff.

S.PANTALEONIS martyris, Coloniæ, vide C.

PEGAVIA, monasterium in honorem S. Iacobi Apostoli fundatum, Vnioni Bursfeldensi coniunctum est anno 1485.

RASTEDENSE m. in Comitatu Olden-^{Rastede.} burgensi diœcesis Bremensis.

REINHARDTSBORNENSE m. in finibus Thuringiæ diœcesis Moguntinæ, in honoré B. Mariæ Virginis & Ioannis Euangelistæ fundatum, Vnionis albo adscriptum est an. 1493.

REINSDORFENSE m. in diœcesi Halberstadiensi, in honoré S. Michaelis Archageli fundatum, Vnionis albo annumeratum est an. 1491.

REINHAVENSE m. in Ducatu Brunsvicensi, prope opidum Gottingen, in honorem S. Christophori martyris fundatum, ad Vnionem receptum est anno 1437.

RINCKAVIENSE m. in monte S. Ioannis Baptistæ in Archiepiscopatu Mogutino, fer-

L 5 mē

170 ORIG. ORD. S. BENEDICT.

mē tribus milliaribus à Moguntia, fundatum
an. ad Vnionem receptum an. 1437.

RINGELENSE m. in Ducatu Brunsvicēsi,
in honorem S. Abdon & Sennes fundatum, ad
Vnionem receptum est an. 1485.

Schon-
haugen. SCYNNA, in Comitatu Hoyensi, diœce-
sis Monasteriensis, in honorem S. Viti marty-
ris fundatū, Vnioni incorporatū est an. 1468.

Scotte-
ren. SCHONAVGIA in Archiepiscopatus Tre-
uirensis finibus, ab opido Bingen 4. milliar-
ibus distans, monasterium in honorem S. Flo-
rini Confessoris fundatum, est Vnioni adscri-
ptum anno 1437.

Selingē-
stadt. SCOTTERENSE monaster. in Palatinatu,
Argentinæ diœcesis, tribus milliaribus ab
Argentina, Vnitum est anno 1490.

Siloe . SELIGENSTADENSE m. in eiusdē no-
minis opido, Archiepiscopatus Moguntini
ad Mœnum, quatuor ferè milliaribus à Fran-
cofurto, in honorem SS. Martyrum Marcelli-
ni & Petri fundatum, Vnioni incorporatum
est anno 1481.

Sonne-
berg. SILOR, monialiū cœnobium, habens olim
apud se Abbatem seorsim habitantē in Frisia,
prope vrbē Groningā; diœcesis olim Mono-
steriēsis, nunc Groningenſis, in honorem S.
Catharinæ Virginis & martyris fundatum,
Vnioni incorporatum est anno 1469.

Span-
heim. SONNEBERGENSE monasterium.
SPANHEIMENSE m. in eiusdē nominis
Comitatu, quē nunc occupat Elector Palatin⁹
pro-

prope opidum Creutznachum, diœcesis Mogütinæ, in honoré S. Martini Episc. fundatum, est Vnioni incorporatū an. Domini 1470.

STAVRIENSE monast. in Occidetalí Frisia, *Stauere* Vnioni incorporatū est anno 1495.

STADENSE, in opido STADEN, Archiep: Bremensis, fundatū in honoré B. Mariæ Virg: Vnioni incorporatū est an. Domini 1510.

STEINA, in Eichsfeldia Archiep. Mogūtini, vno milliari ab oppido Gottingen, & septem milliaribus à Corbeia; monasterium in honorem B. Virginis Mariæ fundatū, Vnioni incorporatum est anno 1492.

SVARTZACHIVM, Argentinensis Episcopat°, in opido Svartsack, ad Mœnū amné, in honoré S. Felicitatis fundatū an. 815. Vnioni incorporatum est an. Dom. 1480.

THOLEGIA, seu Dolegiū Treuericę diœcesis, in honoré S. Mauritij fundatum an. 627. Vnioni incorporatum est anno 1487.

THRENSE m. diœcesis Herbipolensis exemptum, distans ab eiusdē nominis vrbe septem milliaribus, & quatuor à Bambergā, fundatum, est Vnioni adscriptum an. 1605.

TREVERENSE antiquissimū & opulentissimū monasterium ad S. Matthiam, extra muros vrbis Archiepiscopaloris fundatum, est membrū Vnionis Bursfeldensis factū an. 1437.

Ibidē ad S. Martinum, in vallo vrbis prædictæ, fundatum an. 526. Bursfeldensi Vnioni incorporatum est anno 1468.

Item

172 ORIG. ORD. S. BENEDICT.

Item B. Mariæ monasterium ad SS. Martynes, extra urbem, fundatum anno Domini 694. membrum Vnionis factum est anno 1437.

S. TRUDONIS Imperiale monasterii, in diœcesi Leodiensi, in ipso opido S. Trudonis, ad Vnionem venit anno 1603.

TRONANENSE monasterium.

TUITIENSE, in eiusdem nominis castello Tuitio, è regione urbis Coloniensis ad Rhenum, in honorem S. Heriberti Episcopi fundatum anno 1012. Vnioni incorporatum anno 1490. Monasterium hoc in primis celebre est scriptis Ruperti, eiusdem monasterij Abbatis, Tuitiensis inde dicti.

VELSDORPENSE m. Herbipolensis diœcesis, in honorem S. Michaelis fundatum, Vnioni incorporatum est anno 1477.

VLIERBACVM, olim extra, nunc in ipsa vrbe Louaniensi, in honorem SS. Petri & Pauli Apostolorum, nec non S. Medardi Confessoris fundatum anno 1125. Vnioni incorporatum est anno 605.

VLSSEN vetus.

VLTRAIECTENSE ad D. Paulum, in ipsa Vrbe Ultraiectina, fundatum anno 1054. Vnioni incorporatum est anno 1469.

VOSVVAR T, vide F.

VTAVVE, in Hercinia Silua, diœcesis Herbipolensis, in honorem Sancti Laurentij martyris fundatum, Vnioni accessit anno 1468.

VVER

VVERDEN A, Imperiale monasterium in eiusdem nominis opido, Ducatus Mōensis, diœcesis Coloniensis, in honorem sancti Ludgeri fundatum, Vnioni Bursfeldensi additum est anno 1477.

VVIMMELBURGENSE m. diœcesis Halberstatensis, in honorem S. Sebastiani martyris fundatum, Bursfeldensi Vnioni incorporatum est anno 1492.

VVISSENBURGENSE monast. Capitulo & obseruantiæ Bursfeldensi vnitum anno 1515.

Hactenus de monasterijs Vnionis seu Congregationis Bursfeldensis, quæ hodieque floret, & anni superioribus Coloniæ excitauit Collegium ad sui instituti Sodales sacris litteris instruendos.

C A P V T XXVII.

*Societas & origo quattuor Abbatiarum
Belgicarum exemptarum, maximeque
illustrium, quæ Romano Pontifici
fici immediatè sub-
sunt.*

IN Gallia Belgica quattuor sunt illustria admodum atque opulenta Benedictinorum coenobia, Vedastinum, Blandiniense, Bertinianum & Lobiense, quæ sacro Societatis nexu inter

inter se vincta ; suum sibi Visitatorem, ex quatuor Abbatibus vnum , constituunt, suntque ab omni Ordinariorum imperio exempta.

Vedastinum in vrbe & diœcesi Atrebaten-
si, *Blandiniense* in vrbe & diœcesi Ganden-
si (sic tamen vt peculiarem habeat iurisdi-
ctionem etiam politicam) *Bertinianum* in vr-
be & diœcesi Audomaropolitana, *Lobiense* in
diœcesi Cameracensi quidem , sed sub ditio-
ne politica Leodiensi, ad Sabim fl. situm ha-
bent. De singulorum origine libet pauca sub-
nectere ex historica Relatione, quam ad me-
misit Illustris Præsul D. Ph. Cauerellus Ab-
bas Vedastinus. Venerandæ antiquitati cùm
multa iure debeantur, multa passim tribuan-
tur, operæ pretium omnes esse putant, vetu-
stas origines, ortusque per antiquos sibi fa-
cere. Quibus cùm alij, atque alij varie cer-
tent, sæpe etiam ficto titulo (nulla enim
alia in parte historiæ plus offenderis vani-
tatis) lubet in præsens excutere , & paucis
designare, quæ & quanta sit antiquitas mo-
nastrorum primiorum nostri Belgij,
Vedastini nimirum , *Blandiniensis* , *Bertinian*,
ac *Lobiensis* . Qui labor parum sudoris ha-
biturus videtur, ii rem à capite accersamus;
& referamus vnumquodque istorum mo-
nastrorum ad primum suum auctorem ac
principium. Constat enim & euinci potest
ex nomine , quinam horum tam illustrium
mo-

monasteriorum auctores primi fuerint: Beatus *Vedastus* nimirum *Vedastini*: Diuus *Amatus* Episcopus Tungrensis, Blandiniensis; S. *Bertinus* Abbas, Bertiniani; & S. *Landelinus*, Lobiensis. Constat item & probari potest indeis ex auctoribus, quo tempore floruerint dicti viri sancti.

Atque in primis, ut ab antiquissimo exordiamur, certū est B. *Vedastum*, quarto a Christo seculo, hoc est, ante annum Dominicæ nativitatis quingentesimum, esse in hanc lucem editum. Cùm enim anno Domini quingentesimo (ut plurimi tradunt Historiographi) vel quadrungentesimo nonagesimo nono, ut habet Catalogus Episcoporum Atrebatenium, Catechisten se præstiterit Clodouco Regi Francorum, pietate Christiana imbuendo; errat procul dubio natus aliquot antè annis. Cuius rei ordinem latè Albinus Alcuinus exsequitur in ipsius *Vedasti* historia, Baldericus Sacellanus Gerardi Cameracensis in Chronico Cameracensi, siue historia Episcoporum Atrebatenium & Cameracensium, manuscriptus Catalogus Episcoporum Atrebatenium, & alij plerique historiæ Francorum scriptores, in rerū a Clodouco primo gestarū narratione. Inter quos id etiam aliqui expresserunt, Clodoueū ipso regni anno 15. sacro ablutum esse lauacro. Hincmarus Bremensis Archiepiscopus in narratione historiæ seu vitæ Diui Remigij, tradit Clodoueum uxorem duxisse Cro-

tildem

tildē anno regni sui decimo, victoriam obtinuisse, & baptizatum fuisse anno decimo quinto, Clodoueo regnante. A quo parum aut nihil dissentit Catalogus Episcoporum Atrebatenium, dum tradit anno incarnationis Dominiæ quingentesimo minus uno Clodoueu sibi adsciuisse Vedastum itineris socium. Quibus consentiunt Massæus, Gerardus Mercator, Sigebertus Gemblacensis, & alij Chronologi. Ut meritò ex Gregorio Turonensi lib. 2. cap. 30. & 31. scribat Genebrardus de Clodoueo : *In eius annum decimum quintum Christi quingentesimus incidit, quo & suscepto baptismate Christianus efficitur, & ita quingentesimo Francorum gens, Rege viam præmonstrante, Christianis mysterijs initiatur.* Post Regium verò Baptisma Catechistē Vedastum beato Remigio abs Rege commendatū cum eo mansisse, & cooperarium eius haud segnem fuisse, ex ipsius Vedasti historia ab Alcuino memoriæ commendata liquet. Tempus quidem non exprimitur, scire tamen licet, cùm omnes consentiant anno Episcopatus quadagesimo, Christi quingentesimo septuagesimo Vedastum inter mortales esse delisse; à quo tempore si annos retexamus, occurret, Vedastū abs Remigio creatum Episcopum Atrebatensem anno Domini quingentesimo tricesimo: atque ita facillimè colligetur Vedastum cum Remigio egisse annis triginta.

Anno

Anno igitur quingentesimo trigesimo B.
Vedastus Præf禄 datus Atrebatis (quod ex-
pressit Chronicon ms. incerti auctoris, cuius
initiū est *Orthodoxi Patres*, quodq; in D. Ve-
dasti monasterio adseruatur) in nouā ingress⁹
prouinciam, non sic cū Martha in opus incu-
buisse credēdus est, vt Mariæ penitus obliuif-
ceretur: cū istud certum & constitutū S. Patres
oēs habuerint, quando aliquid operis adire
necessē eis fuit, vt statim à Marthæ consuetu-
dine redirent ad Mariā, à praxi ad theoriam,
ab actiua vita ad contemplatiuam. Complu-
rium tamen scriptores historiarum nihil re-
ferre iudicauerunt, si minūs id exprimerēt in
sua narratione, tū quōd id satis intelligi posse
ex alijs virtutibus censerent, tum quōd vix
opus esset ea attingere, quæ plerisq; omnibus
sanctis viris essent vſitata. Idem & omislurus
erat, imò iam omiserat Alcuinus in historia
Vedasti, nīsi ex occasione eius rei postea me-
minisse opus fuisset. Solitudinis enim orato-
rij, seu monasterioli Vedastini tum demum
meminit, cùm auferre volentibus sacrum
corpus defuncti Vedasti, & inferre medi-
tantibus in ædem Diuæ Virgini Matri sa-
cram, nullo conatu moueri potuisse feretrum
refert. Quæsitum .n. cùm esset à viro religioso
Scopitione, quid rei esset, respondit se ſæpius
audiuifle à B. Patre, quōd nullus intra muros
ciuitatis sepeliri deberet, quia ciuitas quæque
locus debet esse viuorum, non mortuorum.

M

Ac

Ac tum demum subiungit ipse Alcuinus: Volebant siquidem illum in Ecclesia beatæ semper Virginis Mariæ ubi in sede Pontificali præsederat, tumulari: ipse verò sepultus suæ locum in oratorio, quod paupere sumptu, id est, ligneis tabulis, propter littus Crichtonius fluuioli ædificauerat, fieri dispusisse cognoscitur.

Ex quibus liquet, Vedastum (quem aliquando Clodoueus apud Tullum laudabilis religione soli seruire Deo, & dulcissimos contemplatiæ vitæ carpere fructus agnouerat) non sic Episcopum egisse apud Atrebates, ut quem antè præstiterat monachum, prorsus exueret: imò verò tanquam Pontificem habuisse eū basilicam suā Ecclesiam videlicet B. Mariæ, & non longè ab ea domum Pontificiam; tanquam monachum verò oratorium suū siue monasteriolum habuisse extra urbem, palude sic obsitum, ut adiri nō facile posset à populo. Expressit Alcuinus, situm fuisse propter littus Crichtonius fluuioli, ut ipsa vrbe & siu locorum longa temporum intercapidine, nunc admodum licet dissimilibus, etiam agnoscas situm Vedastiæ domus; agnoscas simul sanctissimos & antiquissimos ortus monasterij, quos repetas ab an. Domini quingentesimo trigesimo; quādo pietate monachū, vigilia & verbo Episcopum Vedastus se præstare cœpit Atrebatis. Hunc etenim annū insignē & venerabilem esse debere Atrebatis beati Patris Vedasti aduentu, ex annis gestæ

gestæ Pontificalis prouinciæ, quam obtinuit annis quadraginta, & ex designatione anni, qua vitam mortalem cum immortali cōmutauit, cōstare iam diximus. Ne aut de ingenio situve loci terg uersari quis posfit, rem cum Alcuinus in S. Vedasti historia cap. II. tum Fulbertus in S. Autberti vita ijsdem verbis designant scribentes, *Autbertum aurora rubente, orientem versus intendentem, vidisse eminus trans fluuiolum, qui Crientio vocatur, virum splendidum, virgam manu tenentem, basilicæ locum metiri, in quem postea locum Autbertus Vedastum transfulerit.* Orbatum enim fuit suo parente monasteriolum Vedastinum ad septimum usque ab eo Pontificem Atrebatensem Autbertum. Atque ita iacuere sacra ossa cineresque S. Patris in Ecclesia B. Mariæ annos circiter CCCXI. et si corruptis transpositis que ac perturbatis numeri notis perperam legitur in Catalogo Episcoporum Atrebatenium CXVIII. Exemplar libelli de virtutibus Vedasti (quem fratres monasterij Vedastini collegerunt) habet eundem numerum CXVIII. cum alia exemplaria monasterij nostri, nominatim is liber, qui ab integumento suillo vocatur *Le huye,* habeant CXXVIII. Annos dico octoginta septem, vel octo, ad annum videlicet Domini 68. quo anno non modo liber de virtutibus Vedasti, sed & Sigebertus in Chron. an. 658. & Massæus in Chron. Cameracensi Vedastum ab Autberto trans-

M 2 latum

latum testatur, cùm Autbertus monasterium
S. Vedasti egregiè auxisset.

Quod quidem postea, B. *Vindiciano* Episco-
po satagētē, à *Theodorico* Galliae Rege, sub an-
num Domini 688. sic auctum, instructum ac
dotatū est (dum necem Leodegario, sanctisq;
alijs viris illatam insigni pœnitentia eluere
Rex cupit) ut tanto splendore perstricti, nō
nulli tenues illas origines, primaq; principia
Vedastini monasterij non indagauerint, illi-
usque conditorem *Theodoricum* crediderint:
eo fortassis etiam commoti argumento, quod
tum primum Abbatem monasterio *Vedasti-*
no præfectum ferant, qui & fuerit *Blandini-*
ensis Abbas. sed recte potuit nouellus & non
magnus grex à Priore seu Præposito, vel pio
aliquo Patre non paucis regi annis, inter ce-
teros ab ipso Autberto, quē par est simul pa-
trem sese præstisſe, & conditorem, siue am-
plificatorem. Quod de B. *Amando* *Tungren-*
si Episcopo, primo suo conditore tradunt
Blandinienses: neque istud nouum aut mirū
videri debet. Primò n. videmus plerisque in
locis sensim coalusſe ciues, antequā vel vrbē
conderent, vel magistratum crearent. Cuius
illustre habemus exemplū in ciuitate & Rep-
Venetorum, quæ primò varijs sese Tribunis
credidit, antequam sibi necessarium Ducem
ac Principem crederet aut crearet. Ita Franci
& pleriq; alij populi sub Ducibus diu egerūt,
antequam sibi Regem crearent.

Errone

Errore itaq; numeri temerè creditum est,
translatum esse Vedastum anno Domini 688.
Cùm .n. scriptum esset, translatum esse an. 88.
is numerus creditus est designare nati Serua-
toris annum, omisso maiore numero. Cumq;
temerarius aliquis addidisset 600. irrepsit er-
ror à paucis animaduersus, translatum esse
Vedastum anno Domini 688. cùm is numerus
octoginta & octo annorum, non Christi nati
annos, sed annos obitus Vedasti vsq; ad trans-
lationem exprimeret. Numerantur enim ab
anno Domini quingentesimo septuagesimo,
quo obiit Vedastus, ad sexcentesimum quin-
quagesimum octauum, quando idem transla-
tus est, anni omnino 88. Qui quidem nume-
rus expressus fuisse creditur hisce notis, & in
hūc modū dispositis xxcviiii. quæ sciolus a-
liquis non capiens perturbavit in hunc modū
cxxvi i i. scribens, Vedastū translatū esse an-
Domini 698. quando nec *Aubertus*, nec *Audo-*
marus, nec *Lambertus* superfuisse creduntur.

Errorem animaduertit aliquis, & id sanare
conatus est, detracta decennarij numeri al-
tera nota; sed lœsit is periculosis, cùm non
detrahendæ, sed transponendæ & suo ordi-
ni restituendæ essent numeri notæ. Quod
dum facimus, Vedastum comperimus,
translatum anno Domini 658. quod exprimit
Sigebertus Gemblacensis & Massæus Came-
racensis, imò & ipse Alcuinus, de
translatione Vedasti agens, dum scribit,

Miracula, quæ tunc gesta perhibentur, & quæ iam per annos fermè centum sexaginta, per merita B. Vedasti patrata sunt, nullo esse stilo memoriæ tradita. Cùm enim Alcuinus hæc ad Raddonem Abbatem Vedastinum sub annum Domini octingentesimum decimum quintū scriberet, si detrahamus huic numero annos fermè centum sexaginta, cum Sigeberto & Massæo, translationi S. Vedasti dicabimus annum Domini circiter sexcētesimum quinquagesimum octauum, ipso auctore Alcuino. Resque tota consentit cum anno obitus seu martyrij D. Lamberti, qui in annum sexcentelimum quinquagesimum octauum incidit, quem interfuisse translationi S. Vedasti, cum Autberto & Audomaro, scribit Sigebertus.

Cùm igitur de antiquitate quæritur, tum alia, tum Vedastina, non à splendidissimis quibusque, sed à minimis primisque initijs numerandum est, qualiacunque illa fuerint; quæ, nō mirum est, si multi prætereant ut obscura, multi non prodant ut minùs illustria. Quanquam si rectè cœsumus, nec obscurus, nec parum illustris fuit accessus B. Vedasti ad Atrebates, qui gemino statim miraculo claruit, non obscura, nec parū illustris solitudo, siue oratoriū, siue monasteriolū dicas, ubi condī defunctus optabat, dum viueret. Sacer profectò fuit vel tum locus, aut prophanam sepulturā optasse Patré falso dicemus. Tum dico, vel

vel statim post aduentum in prouinciam, sub annum Domini quingentesimum tricesimum, vel cum prouincia defungeretur, sub annum 570. Et hæc quidem haec tenus de Vedastini cœnobij origine.

Blandiniensis monasterij origo.

Blandinienses primum conditorē B. Amandum Episcopum Tungensem agnoscunt; quibus suffragantur auctoritatem B. Amandi, Joan. Molanus, & alij. Neque tamen hic, neque ille, quo anno id opus aggressus sit, scribunt: sed Catalogus Abbatum Blandiniensium cœptum asserit Regis Dagoberti an. xiv. præsidente Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, anno V. Papa Martino. Itaque perperam legitur in eodem Catalogo, cœptum id opus anno Dominicæ incarnationis DCX. cum Massæo & alijs Chronologis Dagobertus regnum inierit sub annum sexcentesimum tricesimum, & Martinus primus Tudertinus (de nullo enim alio hæc possunt accipi) Sedem Pontificiam adeptus sit sub annum sexcentesimum quadragesimum aut quadragesimum tertium, iuxta Onuphrium. Atque ita cœptum oportet hoc opus (ut antiquissimam eius euoluamus originem) anno Domini sexcentesimo quadragesimo quarto. Ex quo numero scriba temerarius facilem aliquot vel studio vel ingenuia detraxerit; quod & contigit plurimis in locis dicti Catalogi: multò ut certior de-

beat haberi designatio tēporis per annos regni Dagoberti & Presulatus Martini primi summi Pontificis.

Sanè ratio historiæ ac gestorum B. Amandi non sinit credere Amandum venisse in has prouincias ante tempora Dagoberti Regis, Patris Sigeberti & Clodovei. Quod vel ex eo potest intelligi, quod scribatur in ea historia, tribus lustris siue annis quindecim egisse in cellula sub cura Austrig filii Episcopi Bituricensis; indeque Romanam abiisse: varijs deinde locis per Galliam euangelizasse, inuitum à Rege & sacerdotibus Episcopum esse ordinatum Tungensem, & cùm loca vel diceceses, ob animarum sollicitudinem, circumiret, audisse pagum esse quendam iuxta fluenta scaldis fluuij, cui vocabulum est *Ganduum*. Ad quem cùm nullus ire auderet, euangelizandi gratia, per Aicarium Episcopum Nouiomensem impetrasse licentiā à Dagoberto Rege. Et Catalogus Abbatum Blandiniensium disertè scribit beatissimum Amandum tempore, quo sceptra regni Francorum gubernabat Rex fortissimus Dagobertus, prædicationis gratia adiisse Gandensis castris territoria.

Ex quibus certè constat, numerum sexcentesimum decimum pro alio longè posteriore, sexcentesimo videlicet quadragesimo quarto aut alio vicino irrepisse in Catalogum Abbatum Blandiniensium, & in alias eorū sche-

das

das ac membranas. Erunt ad hunc numerum, tanquam ad Lydium lapidem, probādi & restituendi numeri annorum regiminis primorum Abbatum Blandiniensium, quos necesse fuit perturbari, dū ē falso principio ducerentur, & ad rem malē constitutam componerētur. Quibus sit, vt illæ numerorū notæ nullius sint auctoritatis, vt nec illi versiculi:

In sexcenteno deno fundauit Amandus

Anno Blandinium, patronum dans ibi Petrum.

Nec dissimilis est error, isq; multiplex, dum idem Catalogus refert, anno incarnati verbi DCC. LII. & an. 7. Theodorici Regis Hattā cœpisse regere monasterium S. Vedaſti, cum cœnobio Blandiniensi: vt minimūm enim detrahenda altera nota centenarij.

Ceterūm non diu Blandiniensibus res lœtæ fuerunt, quos vnā cum Cœlestino eorum Abbatore domo & patria eiectos à Carolo Martello memorat idem Catalogus: adeò vt anno 765. exul Romæ Cœlestinus obierit, Clericis & Canonicis in locum monachorum succedentibus per annos centum & decem: vt habet idem Catalogus, vsq; ad tēpōta Ludouici Pij, qui filius fuit Caroli cognomento Magni, à quo proferunt primas exemptionis & immunitatum litteras. In quibus id subit admirari, quomodo dicat Ludouicus genitorē suum Carolum & antecessores monasteriū istud sub plenissima defēsione & immunitatis tuitiōne habuisse, si tādiu monachi abfuere,

nisi hic, quod & alibi sepius fieri animaduerti, tempa & collegia Canonicorum, monasteria dicantur.

Surrexit autem postea Bladinensium gloria, à Balduino Ferreo Comite Flandriæ translatis ad eos S. Amelbergæ virginis reliquijs anno Dominicæ incarnationis 870. ut idem habet Catalogus. Monachos enim non memorat restitutos idem Catalogus, nisi ab Arnulpho Comite Flandriæ; quem & præfecisse monasterio illi (quasi post longum interregnum) S. Gerardum Celleensem annotat, cuius regiminis annum tertium insignem fuisse aduentu sanctorum corporum Vandregili, Ansberti & Vulfranni in Blandinense monasterium tradunt. Quod etiam habet Ioannes Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij, addens id contigisse anno 944.

Bertiniani monasterij origo.

Bertiniani ad S. Bertinum sui monasterij referunt principium, assignantque huius operis initio annū Christi nati sexcentesimum quadragesimum, & tempora Martini Pape primi. Dicunt enim S. Bertinū, sub annū Dñi quingentesimum nonagesimum (Chronica illorum habent, anno quingentesimo nonagesimo vel circiter, Catalogus Abbatum, anno quingentesimo octuagesimo octauo) pueritam & adolescentiā egisse in monasterio Lu-

xou-

xouiensis', & à Clotario cum socijs exceptum, diu apud eum in aula egisse; adiisse deinde illum cum socijs S. Audomarum tunc Morinensem Episcopum; adiutū eius consilio, & rebus Aldroaldi viri illustris ac prædiuitis, instituisse vetus, quod vocant, monasterium super flum Agnion anno Domini sexcētesimo vigesimo sexto: sed anno pōst decimo quarto, hoc est, anno Domini sexcentesimo quadragesimo, quod incommodè eo loco habitaret, migrasse aliò, aliudque condidisse monasterium, cui & priuilegia immunitatis obtinuerit à Theodorico Rege, & in quo mortem obierit & conditus sit, anno sexcentesimo nonagesimo octauo, & ubi sacræ eius reliquiae honorentur, translato & recondito eius corpore à beato Folquino, anno octingentesimo quadragesimo sexto, ut scribit Molanus ad Vsuardum, decimo sexto Iulij, vel anno 843. ut Chronica habent Bertiniana, cuius item gloria eleuatio contigerit an. Dominicæ incarnationis millesimo quinquagesimo secundo.

Et sic quidem Bertiniani tradunt. sed qui fieri potuit, ut anno sexcentesimo vigesimo sexto Bertinus monasterium vetus & anno sexcentesimo quadragesimo nouum condiderit, cùm ex ipsis Chronicis & Catalogo Abbatum Bertinianorum, itemque ex Molano constet, Audomaro Pontifice Morinensi, venisse in eam prouinciam beatum Bertinum?

Cùm

Cùm enim Audomar' (vt habet eius historia, quam à Folcardo Bertiniano monacho scriptam tradunt Surius & Molanus) postquam triginta annorum spatio Morinensis seu Teruanensis Ecclesia tanto esset potita Preſule, mortem oppetierit; oppetierit autem (vt & ipsa Bertinienſia habēt Chronica, etſi in quibusdam exemplaribus corruptus est numerus, & Iacobus Meyerus & Ioannes Molanus) anno Domini sexcentesimo nonagesimo quinto, effici videtur, D. Bertinū in hanc prouinciam venisse circa annum Domini sexcentesimum sexagesimum quintum, vt vel primo Pontificatus S. Audomari anno aduentum S. Bertini adſcribamus.

Atque ita vt primo aduentus anno vetus monasterium excitauerit Bertinus, népe anno Domini sexcentesimo sexagesimo quinto, secundum verò monasterium , seu id, quod modò exstat, struere cœperit anno sexcentesimo septuagesimo nono.

Lobiensis monasterij origo.

Lobienses suos ortus beatis Landelino & Vrſmaro acceptos ferunt, & in veteri suo Martyrologio ſic legunt: Anno ab incarnatione Domini sexcentesimo tricesimo octauo, Dagoberto ſeniore Francis principante, cuius filij fuerunt Clodoueus & Sigebertus, Martino quoque Apostolice

Se

Sedi præsidente, Lobiensis Ecclesiae fundamenta ie-
cit Landelinus, ab Auterto Cameracensi Præsule
ex prædone conuersus ad Christum, in foreste re-
gia super Sambram fluuium, & Laubacum riuu-
lum, distante tribus ferè millibus à Listinijs, tunc
temporis sede regali, datis à Martino Papa B. Lan-
delino multis Sanctorum reliquijs & ibidem co-
nuptiis. Sed ut ista non nihil expendamus, non
video quomodo S. Landelinus anno 638. fun-
damenta iacere potuerit, vitiumque aliquod
irrepsisse in notas numeri existimo, quod
percurrenti vel leniter historias S. Auterti
& S. Landelini luce meridiana clarius euaderet.
Et primùm quidem scriptor vitę S. Landeli-
ni tradit, eum ortum esse temporibus Dago-
berti inclyti Regis. Idem Ioannes Molanus
tradit. Habet deinde Fulbertus, parētes fontes
Baptismatis innouādū & disciplinis sacris im-
buēdū B. Auterto tradidisse. Cui cōsentīt
scriptor vitę Landelini, & Ioannes Molanus.
Vnde constat ipsum pueritiam & adoles-
centiam egisse apud S. Autbertum litteris
ab eo & bonis moribus imbutum; sed vi-
ctum aliquando arte dæmonis (quæ homi-
num est fragilitas & negligentia) cùm
in virum euasisset, latronem & prædo-
nem egisse. Reuocatum tandem Auterti
orationibus asliduis diuturnam egisse pœ-
nitentiam: sic purgatum ab Auterto in
partem cleri adscriptū, profectum inde Ro-

mam,

mam, demum redijisse ad Autbertū, & ab eodem Diaconum & Presbyterum esse ordinatum, tum denique in solitudinem secus flentia Sābræ concessisse; vt habet Fulbertus, & ad euacuādam prioris vitę maculam, in locis, quæ sibi ad refugium & receptaculum latronum parauerat, apud Lanbias exstruxisse monasterium in honorem B. Petri Apostoli, quod & regijs dotarit muneribus, ac villarum familiæque repleuerit copia, & cui quidquid Regum munificentia passim per Francorum acquisiuit regna, delegauerit. De his & alijs vide plura in Balderici Chronico Cameracensi.

CAPVT XXVIII.

*Congregatio Fuliensum monachorum, in
stituti Cistertiensis per Ioan-
nem Barrerium insti-
tuta.*

SExcenta amplius eaque illustria in regno Galliæ sunt monasteria, Abbatiali dignitate illustria. Sed vnum hoc imprimis omnes boni deplorant, pleraque non regulares, sed Commendatarios, vt vocāt, Abbates habere. Quo fit, vt non modo rigor discipline monasticæ soluatur, sed & prædia ac vectigalia annua paulatim diminuantur, ac pereant. Exstat eadere insignis libellus monitorius *Ioannis Filefaci*

Filefaci Theologi Parisiensis, nobis amicissimi, quem Ecclesia Gallicanae veteris (adde & nouæ) Querelam inscripsit. Cæterum Abbates inter Comendatarios nostra ætate fuit & Ioannes Barrerius, Gallicè de la Barriere, vir nobili genere natus: cui quidem cum Abbatia Fulienlis, instituti Cistertiensis, apud Tolosam sita, in Commendam, ut vocant, esset collata, animū reuocans cœpit de monastica vita amplectenda serio cogitare. Itaque ex Comendatario factus Abbas regularis, suos primū sodales ac monachos ad veteris disciplinæ obseruantiam exemplo ac monitis reuocauit. Secuti mox alij: adeo quidem, ut Henricus III. Gallie & Poloniæ Rex, increbescente fama commotus, ipsum Barreriū ad se euocarit. Venit itaque Luteriam cum socijs sexaginta anno 1587. & à Rege ipso in saltu Vicenarum die XI. mensis Iulij (qui S. Benedicti venerationi sacer est) humanissimè exceptus est. Inde cum suis VIII. Septembris (qui Deiparæ natalis) migrauit ad monasterium ipsis ab eodem Rege extructum in Parisiensi S. Honorati suburbano, haut procul à Cœnobio Capucinorum. Obiit autem Barrerius Romæ anno Christi M. D C. ætatis sexto & quinquagesimo, non sine opinione sanctitatis. Multa vir bonus à suis passus fuit, ut & olim S. Benedictus, & S. Robertus Abbas I. Cistertiensis, aliquique piarum familiarum Principes.

Gestant

Gestant autem Fulientes vestem prorsus candidam, nudis incedunt pedibus, ut Capucini & Carmelitæ discalceati: abstinent ab e-fu carniū & piscium; non habent Abbates, sed Piores tantummodo: odeum siue chorū ha-bent retro aram summam, vt à populo pror-sus secreti, Deo liberiū vacare queant.

Habent autem Fulientes Parisijs & alibi in Gallia Conuentus plurimos, quibus nuper et-iā accessit monasteriū Fontanis, in loco na-tali S. Bernardi, apud Burgūdos per Fulientes excitatum à fundamentis. Habent & insigne cœnobium Romæ.

CAPVT XXIX.

*Ordines militares varij sub regule
S.Benedicti mili-tantes.*

PRæter ordinem olim Equestrem Templa-riorum, quibus vitæ Regulam S. Bernar-dus præscripsit, à me editam in Chronico Ci-sterciensi, militant hodie sub S. Benedicti signis ordines *Calatravae* in regno *Castellæ*, *Alcantarae* in regno *Legionensi*, *Montesiae* in re-gno *Valentiæ*, *Christi* & *Anisij* apud *Lusitanos*, *S. Mauritiij* apud *Sabaudos*, & *S. Stephanis* apud *Etruscos*.

CA

CAPVT XXX.

Ordo Equitum Christi in Portugallia.

Portugallia, siue, vt alij scribunt, Portugalia, (quæ prouincia maiori ex parte veteribus Lusitania fuit) secundum Oceanum occiduum fusa, & Anâ ac Minio fluminibus ad meridiem septentrionesque comprehensa, longitudine quadringenta millia passuum colligit, multò minori latitudine, & vbi latissimè se pandit, centum amplius sexaginta milium, vbi arctissimè coit, octoginta. Diuisa est in partes tres, Cistaganam, Transtaganam, & tractum eum, qui Minio, Durioque continetur, prouentus lætissimus, vbi Bracara sita est: citra Tagum autem Olisipo, ultra Tagum spectatur Ebora, metropolitanæ vrbes. Ceterum vt in Casteilla, sic & in Lusitania varij ordines militares numerantur: quorum quidem militum incredibili virtute freti Reges Lusitanæ, Mauros olim ea prouincia expulerunt, auorumque ætate Africam, Asiam atque alio sub Sole iacentes Indos, sibi tributarios fecerunt, verèque religionis lumé in remotissimas nationes intulerunt. Hos inter ordines apud Lusitanos is nobilissimus cœsetur, qui Christi nomine insignitur. Cuius quidem sodales, ex Cisterciensium instituto viuentes,

N

nigrâ

nigrâ veste vtūtur, & cruce partim rubrâ, partim candidâ. Sūt .n. quatuor eius brachia per medium discissa, & lineâ candidâ intersecante distincta : sic vt in singulis brachijs binæ cruces appareant , rubra & candida. Militarē hunc ordinem, aduersus Mauros, institutum, Joannes XXII. Pont. Max. anno ferè cl. CCC. xvi. cōfirmauit. Huic sodalitio Tēplariorum nuper deletorum opida, prædia, & desq; à Dionysio Lusitaniae Rege sunt attributæ. Primarium ordini domiciliū ad Castrū Marinū, in diœcesi Eluensi , est constitutum: inde posteā Tomarium migratum. Sic ferè Marianā in historia Hispaniæ : at Panuinius in Chronico suo Ecclesiastico, ad annū 1325. ista refert. Exstant huius ordinis Regulæ, seu Cōstitutiones, itemque Priuilegia Lusitanæ edita Olisipone an. 1607. à Reuerendissimo Damiano, Priore conuentus Tomariensis, & generali eiusdem ordinis Prefecto. Connubij porro facultatem ab Alexandro V I. Pont. Max. militibus istis concessam lego.

C A P V T XXXI.

Ordo Equitum Montesiæ, in regno Valentiae.

Iacobo II. Aragoniæ, Catalauniæ , & Valentiae Rege, per legationes agente , ex prædijs, quæ Templarij in Valentino tractu obti-

obtinuerant, noua vt militia constitueretur,
anno c^{irca} 130. CCC. XVII. à Ioanne XXII. Pont. 1317.
Max. est impetratum : Calatrauæ quidem
contributa, proprio tamen Magistro veste
candidâ, & cruce rubra insignis, simplici pla-
naque Cistertiensis instituti legibus viuere
mandatum est. Præcipua sedes Montesia: vn-
de & militiæ nomen. Infestabant id temporis
Mauri littora Valentina : quibus tuendis e-
gregiam Equites isti operam præstitere. Pri-
marius huius instituti auctor fuit *Guilielmus Hier. Su-*
Erius, vir fortissimus Solent autem Equites *ritali. 2.*
isti in vexillis militaribus cruces viridi ni- *Rerum*
groque colore distinctas, in scutis autem ve- *Arag.*
stibusque *cruces*, ut dixi, rubras præferre, & ca-
stitate omnes profiteri.

Inter Magistros ordinis meritò lauda-
tur *Iacobus Iacobi Aragoniæ Regis filius*:
cui Eleonora Alfonsi Castellæ Regis fi-
lia cum esset desponsata, eâ intactâ relicta-
que, militiæ huic nomen dedit, laudati-
fimeque præfuit. Nostrâ ætate *Iacobus Fal-
co*, Valentinus, huius ordinis miles, insi-
gnem *de quadratura circuli* commentarium
edidit Antuerpiæ typis Bellerianis. Plu-
ra qui volet, Ioannem Marianam, Con-
saluum, Argotem, Molinam, libro de nobi-
litate Hispaniæ, aliosq; eius prouinciæ histo-
ricos consulat. Qui quidem vnanimi con-

N 2 sensu,

sensu, non ad *Iacobi I.* cognomento *Fortunati*,
vt Volaterranus, Bugianus, & Morigia per
errorem fecere, sed ad *Iacobi II.* Aragonis
Regis tempora huius equestris militiae initia
referunt. Ex quibus patet & Onuphrium
Panuinum, in Chronico suo Ecclesiastico,
sta perperam anno Christi 1233. adscribere.

CAPV T XXXII.

De Ordine Equitum Sancti Mauriti
& S. Lazari, in Sab-
audia.

EQuites S. Lazari multa olim habuerunt
prædia apud Sabaudos & Pedemontanos
Quæ omnia possident hodie Equites Ordinis
S. Mauriti & Sancti Lazari, concedente
Gregorio XIII. Papa; qui vtrumque ordi-
nem coniunxit anno 1572. & Ducem Sabaudie
perpetuum creauit Magistrum generalem.
Gestant Equites isti crucem viridem limbo
candido conclusam, in cuius medio altera
crux, videlicet S. Mauriti visitur.

1572. Fuit autem ordo S. Mauriti sub regula
Cisterciensi anno 1,72. xvi. Kalend Octo-
bris per Gregorium XIII. contra Hæ-
reticos institutus, seu renouatus: cum quo
idem Pontifex anno eodem, Idibus No-
uembris, vniuit & annexuit ordinem E-

qui-

quitum Hospitaliorum sancti Lazari Hierosolymitani, sub regula Sancti Augustini militantem: ut ex dicti ordinis virtusque vniū Priuilegijs Taurini editis certò didici.

CAPUT XXXIII.

*Ordo monachorum S. Basiliij, in Gracia,
Asia, alijsque Orientalis Ecclesie
prouincijs olim floren-
tissimus.*

Basilius nobilis Cappadox, Athenis vna cum Gregorio Nazianzeno, sibi amicissimo, sacerdotalibus litteris, deinde in monasterio sacris mirabiliter eruditus, eū breui cursum fecit ad omnem doctrinæ & morum excellentiam, ut inde Magni cognomen inuenierit. Is ad prædicandum Iesu Christi Euangelium in Pontum accersitus, eam prouinciam à Christianis institutis aberrantem ad viam salutis reuocauit: mox ab Eusebio Cesareæ Episcopo ad erudiendam eam ciuitatem adiutor adhibetur: in cuius locum postea succedit. Is filium Patri coniunctiæ esse in primis defendit, ac Valentem Imperatorem sibi iratum miraculis adeò flexit, ut incumbentem ad volun-

N 3 tatem

tatem ejiciendi ipsum in exilium, à sententia
discedere coegerit.

Nam & Valentis sella, in qua facturus de-
cretum de ejicendo è ciuitate Basilio, sedere
volebat, confracta est: & tribus ab eo calamis
adhibitis ad scribendam exilij legem, nullus
eorum reddidit atramentum: & cùm nihilo
minus in proposito scribendi impium decre-
tum persisteret, ipsius dextra dissolutis ner-
uis tota contremuit. His commotus Valens
chartam vtraque manu conscidit. Ea autem
nocte, quæ ad deliberandum Basilio data est,
Valentis vxor intimis est cruciata doloribus,
& unicus filius in grauem morbum incidit.
Quibus ille perterritus iniquitatem suam re-
cognoscens, Basilium accersit: quo præsente
puer cœpit conualescere: verùm vocatis à
Valéte ad visendum puerum Hæreticis, pau-
lò post moritur.

Abstinentia & continentia fuit admira-
bili: vna tunica contentus erat, in ieunio
seruando diligentissimus, in oratione assidu-
us, in qua sæpe totam noctem consumebat.
Virginitatem perpetuò coluit. Monasterijs
exstructis ita monachorum institutum tem-
perauit, vt solitariæ atq; actuofæ vitæ utilita-
tes præclarè simul coniungeret. Multa erudi-
tè scripsit, ac nemo, teste Gregorio Nazian-
zeno, sacræ scripturæ libros verius aut uberi-
us explicauit. Obiit Kalendis Ianuarij, cùm
tantus

tantum spiritu viuens, praeter ossa, & pellem,
nulla præterea corporis parte constare vide-
retur.

Sancti Basili regula hodieque sequun-
tur omnes monachi Græciæ, & aliarum pro-
vinciarum Orientalium.

CAPUT XXXIV.

*De monachis ord. S. Basili in Italia, Hi-
spania, & alibi.*

NIlus Rosciani in Magna Græcia non in si-
mo loco natus, parentibus orbatus, licet à
teneris annis ingenij acumine, & moribus
præstaret, adolescens tamē, diaboli suggestio-
ne, stuprum commisit: cuius peccati mox eū
adeò pœnituit, ut omnibus relictis, &
facultatibus pauperibus distributis, ad mona-
sterium S. Mercurij, ordinis Sancti Basili a-
pud Taurianum, in quo SS. Fatinus, Lucas, Za-
charias, & alij sanctitate insignes ea tempesta-
te habebantur, vestem monachalem indu-
rus accederet. Verū cùm regionis Dominus
ad monachos ne illum reciperent, scripsisset,
in monasterio S. Nasarij, quod hodie S. Phila-
reti nominatur, fit monachus, eam vitæ au-
steritatem complexus, vt solis herbis &
pomis vesceretur. Spiritu prophetiæ clarus,
cuidam Principi se diu viciturum, & multa

N 4

factu-

facturum iactanti, mortem citam , quæ illi
 post decem dies contigit, prædixit. Maiorem
 affectans perfectionem, in specu montis, Par-
 mæ oppido imminentis, apud monasterium
 S. Mercurij, orationibus, vigilijs, ieunijs, me-
 ditationibus, detecto capite & nudis pedibus
 incedens, diu operam dedit, libris SS. Ioannis
 Chrysostomi, Basilij, & Gregorij Nazianzeni
 assiduè volutatis. sepius biduo & triduo, & eo
 amplius cibo abstinebat. Dū oraret, lacrymas
 effudere atq; in extasim rapi solit' erat. Mu-
 ltiſ à dæmone insidijs expetitus, dum in Eccle-
 sia cum S. Fantino psalleret, lethale vulnus ac-
 ceptit. Calabrię vastationem, à Saracenis postea
 factam, multò antè prædixit. Adeo humilis
 fuit, vt sacris noluerit initiari, & Roscianen-
 sem Episcopatum respuerit. Cùm ante Crucifixum
 oraret, illum sibi benedicentem vidit.
 Apud Caietam, in cœnobio eiusdem ordinis
 annos decem, & apud monasterium Casinum
 diu commoratus, quo tempore Gregorius V.
 Pontifex Maximus à Crescentio Consule Ro-
 mano sede pulsus , eidē ab Othonē Imperato-
 re restitutus est, Romam venit, à Pontifice &
 Imperatore, qui illi obuiam ad Afinariā por-
 tam processerant, humanissimè acceptus. Ni-
 lus tandem Tusculum veniens, ibi monaste-
 rio, quod *Crypta Ferrata* dicitur, exstructo, re-
 liquum træsegit vitæ, & anno ætatis nonage-
 simo quinto migravit è vita, ibidem sepultus.
 Ita Ferrarius in Catalogo SS. Italiæ.

Est

Est autem Crypta Ferrata, vulgo Grossa Ferrata, apud Tusculum urbem sita, caput monasteriorum ord. S. Basili per Italiam.

Sunt & in Hispania aliquot cœnobia monachorum ord. S. Basili, Latina lingua in sacris utentium.

CAPUT XXXV.

Ordo Cartusianorum, à S.

Brunone excita-
tus.

Bruno Coloniæ Agrippinæ claris parentibus ortus, dum Lutetiæ Parisiorum litteris operam nauaret, horrendo prodigo ad religionem conuersus est. Cùm enim Doctoris cuiusdam litteratura & moribus eximij defuncti exequiæ in Ecclesia celebrarentur, illaque verba, *Responde nubi, quantas habeo ini-quitates, decatarentur, mortuus, omnibus qui aderant audientibus & stupentibus, capite eleuato, alta & horrenda voce dixit, Iusto Dei iudicio accusatus sum, caputque reposuit. Dilata in crastinum sepultura, totaque penè ciuitate confluente, ubi ad eadem verba ventum est, is rursum capite erecto ait, Iusto Dei iudicio indicatus sum. Omnibus spectaculum admirantibus, placuit diem tertium expectare;* quo adueniente, repetitis exequiarum preci-

N 5 bus

bus, ad eadem verba defunctus attollens caput, dixit, *Iusto Dei iudicio condemnatus sum*. Quæ res inter cæteros Brunonem, qui præsens tanto spectaculo interfuerat, ita perterrituit, ut accersitis Sodalibus *Landuno*, *Stephanis* duobus, *Hugone*, qui solus erat sacerdos, *Andrea & Guarino* laicis, longa oratione persuaserit, inter alia illud *Gregorij Papæ adducens*, *Qui pœnitenti veniam spopondit, peccanti diem crastinum non promisit*, ut mox sæculo dicentes vale, locum peterent pœnitentiæ. Quare ad *Hugonem* *Gratianopolitanum* Antistitem venientes, locum cum benedictione intra altissimos montes, *Cartusiam* nomine obtinent: ibique vitam sub Brunonis disciplina angelicam duxerunt. Euocatur interea Bruno à *Gregorio II. Pontifice*, qui eius discipulus fuerat, socijs eius recessum ægrè ferentibus & flentibus, quibus postea *Landuinus* præfectus fuit. Bruno autem Episcopatu Rotomagensi recusato curia pertæsus, cum socijs in Calabriam proficiuntur, & in Turrensi solitudine Scyllacienfis dicecetis, aliquandiu vitam egit: donec *Rogarius Comes Calabriæ*, fama sanctitatis traçetus, ad eum visendum veniens, basilicam S. Mariæ & S. Stephani, cum adiacentibus prædijs ei largitus est; quam S. Bruno impensis à Comite suppeditatis magnifice extruxit. His & alijs rebus gestis, multisque clarus miraculis, sanctus vir vitæ terminum adesse præsens,

Anno
1084.

tiens, conuocatis fratribus, & totius vitæ suæ cursu enarrato, eos ad obseruantiam regulæ hortatus prid. Nonas Octobris anno salutis nro. efflauit animam, in æde S. Stephani sepultus. Ad cuius tumulum fons viuus scaturit, adeò morbidis salutaris, ut cæci visum, surdi auditum, muti loquela, leprosi munditiem, & varijs alijs morbis oppressi sanitatem inde receperint.

In Diuos relatus est à Leone X. Papa.

De Carthusianorum ordine, monasterijs, ac viris doctrina illustribus scripsere Petrus Dorlandus, Petrus Sutor, Arnoldus Bostius, Theodorus Petreius, Aub. Miræus, & alij.

C A P V T XXXVI.

De Sanctis ac Beatis ord. Cartusianorum.

S. Hugo, Episcopus Cratianopolitanus, & in ordine Cartusiano fundando cooperator an. 1132. die 1. Aprilis obiit, ab Innocentio II. in Diuos relatus. Exstat vita eius apud Surium, per Guidonem Castrensem, V. Generalem Præfectus ord. Cartusiani.

S. Anthelmus, primùm Cartusianus, postea Bellicensis Episcopus, an. 1162. viuere desit, Rom. Martyrologio ad diem 26. Iunij adscriptus: exstatque vita apud Surium.

S. Hu-

S. Hugo, ex Cartusiano Lincolniensis in Anglia Episcopus, obiit anno 1200. Romani pariter Martyrologij tabulis adscriptus, & à Surio celebratus. De eodem vide Bostium & Sutorem.

B. Nicolaus Albergatus, ex Cartusiano Episcopus Bononiensis & Cardinalis, anno 1443. obiit. Vitam eius à Iacobo Zeno, Poggio Florentino & Carolo Sigonio scriptam publicauit anno 1618. Georgius Garnefelius Cartusianus Coloniæ. Ad calcem libri multos addidit Beatos ord. Cartusiani.

Præter recensitos à Petro Canisio in Martyrologio Germanico isti recensentur.

31. Mart.	B. Lauduinus, S. Brunonis in Generalatu successor.
27. Iulij	B. Guido Castrensis, V. Generalis.
1. April.	B. Hugo Archiepiscopus Viennensis anno 1138.
17. Dec.	B. Bernardus, Prior Portarum, cui S. Bernardus sermones in Cantica Canticorum dicavit.
14. Jun.	B. Basilius VIII. & B. Iancelinus X. generalis.
26. Febr.	B. Boso, XVI. Generalis.
4. Martij	B. Ioannes Tornerius, Procurator Cartusie maioris an. 1336.
30. Sept.	B. Iacobus Viuiacus, XX. Generalis, obiit an. 1362.
30. Apr.	B. Margareta, Priorissa in Cartusia monialium

dic-

diœcesis Lugdunensis, floruit an. 1305.

B. Beatrix monialis vixit eodem loco ac 13. Febr.
tempore.

B. Stephanus ex Cartusiano Episco- 7. Sept.
pus Diensis, obiit an. 1213.
à Surio lau-
datus.

Finis Libri secundi.

ORDI-

ORDINVM
MENDICANTIVM
 ORIGINES,
 Dominicanorum, Franciscanorum,
 Augustinianorum, Carmeli-
 tarum, & alio-
 rum,

LIBER III.

CAP. I.

*Quattuor sunt Ordines Mendicantium
 primarij.*

Tsi multae sint Religio-
 rum hominum Cogregatio-
 nes priuilegijs Mendicantii
 gaudentes ; quattuor tamen
 primarij censemur Mendi-
 cantium Ordines, videlicet
 Dominicanorum, Franciscano-
 rum, Augustinianorum & Carmelitarum. Ex his
 tres priores, non modò per Europam, sed
 etiam per Indiam Orientalem & Occidenta-
 lem, plurimos habent conuentus, magno Re-
 ligionis Christianæ commodo atque augmē-
 to

to. Sed & Carmelitæ Discalceati, Patrum memoria, per B. Teresiam virginem Hispanam, ad veteris disciplinæ cultum excitati, magnō animarum zelo, in vtramque Indiam, atque ipsam Persiam penetrarunt. In qua quidē Persiæ prouincia sedulam quoque Euangelicæ prædicationi operam nauant Augustiniani Eremitæ; ut Franciscani potissimum in Syria, Aegypto, Græcia, alijsque Turcici Imperij prouincijs præstant.

CAPVT II.

*Ordo Prædicatorum per S. Domini-
cum institutus.*

Dominicus Calarogæ in Hispania, ex nobili Gusmanorum familia natus, Palentie liberalibus disciplinis & Theologicæ operam dedit: quo in studio cùm plurimū profecisset, priùs Vxonensis Ecclesiæ Canonicus regularis, deinde ordinis Fratrum Prædicatorum auctor fuit. Huius mater grauida sibi visa est in quiete continere in alio catulū, ore præferentem facem, qua editus in lucem orbem terrarum incenderet. Quo somno significabatur, fore ut splendore sanctitatis ac doctrinæ eius gentes ad Christianam pietatē inflammarentur. Veritatem exitus comprobauit: id enim & præstítit per se, & per sui ordinis socios deinceps est consecutus.

Huius autem ingenium ac virtus maximè enituit in euertendis Albigensibus hæreticis,
qui

quiperniosis erroribus Tolosates peruerter conabantur. Quo in negotio septem consumpsit annos. Postea Romam venit ad Lateranense Concilium cum Episcopo Tolosano, ut ordo, quem instituerat, ab Innocentio tertio confirmaretur. Quæ res dum in deliberatione versatur, *Dominicus* hortatu Pontificis ad suos reuertitur, vt sibi regulam deligeret. Romam rediens, ab Honorio tertio, qui proximus Innocentio successerat confirmationem ordinis Prædicatorum sub regula sancti Augustini impetrat. Roma autem instituit monasteria, alterum viorum, mulierum alterum. Tres etiam mortuos ad vitam reuocauit, multaque aliae edidit miracula, quibus ordo Prædicatorum misericordie propagari cœpit.

Verum cum eius operâ vbique terrarum monasteria iam ædificarentur, innumerabilesque homines religiosam ac piam vitam instituerent Bononiæ anno Christi ducentesimo vigesimo primo supra millesimum, in febrim incidit: ex qua cum se moriturum intelligeret, conuocatis fratribus & aumni suæ disciplinæ, eos ad innocentiam & integritatem cohortatus est. Postremò charitatem, humilitatem, paupertatem, tanquam certum patrimonium eis testamento reliquit fratribusque orantibus, in illis verbis, *Sicut uenite sancti Dei, occurrite Angeli, obdormiuit in Domino, octauo Idus Augufti: quem po-*

stea Gregorius Nonus Pontifex retulit in Sā-
ctorum numerum.

Historiam ordinis Prædicatorum varij
scripsere, præsertim lingua Hispanica: qui-
bus in regnis is ordo potissimum floret, &
primas inter ceteros quodammodo obti-
net.

De initio eiusdem ordinis Geroldus Le-
mouicensis, ad B. Humbertum V. Magistrū
Generalem Latinè scripsit: quem librum
gaudemus à Dominicanis fuisse typis publica-
tum Duaci anno 1619. hoc titulo: *Vitæ fra-
trum Ord. Prædicatorum, à Gerardo Lemouicenſi
ante annos 300. conscriptæ.*

Eiusdem ordinis Chronicon, & Bibliothē-
ca de Scriptoribus Dominicanis, exstāt Pari-
sij anno 1585. edita, auctore Antonio Senen-
si Lusitano.

CAPVT III.

*Defesto sanctissimi Rosary B. Virginis
Mariæ.*

CV m Albigensium nefaria hæresis, sacro-
sanctæ matris Dei dignitati potissimum
infesta, in regione Tolosatium impiè grassa-
retur, *Dominicus*, qui eo tempore Prædicato-
rum Ordinis fundamenta iecit, diuino incen-
sus ardore, Tolosam ad debellandos hæreti-
cos, & fidem Catholicam propagandam se
con-

O

con-

contulit. Vbi cùm omnia hæresum ac vñtiorum incendio deflagrare vidisset, ad sacram anchoram beatissimam Virginem se cōuertit, precibus eam astiduis interpellat, vt tantæ malorum inundationi sua benignitate subueniat.

Admonet ipsum diuinitus celorum Regina, ac iubet, vt Rosarium populus omni mentis feroore prædicet: Hoc esse vnicum ac singulare ad euertendas hærefes, & vitia extinguenda præfidium.

Est autem Rosarium sive Psalterium, sacra quædam formula precandi Deum, in honore Mariæ: qua, centies & quinquagesies recita Angelica salutatione, instar Dauidici Psalterij, & cuilibet decadi interiecta Oratione Dominica, per 15. decades quindecim præcipua humanæ instauracionis mysteria pijs meditationibus percensentur. Huius autem adeò præclari inuenti, beatissima Deipara edocente, auctore fuisse B. Dominicum certum est, quod etiam Rom. Pontifices Leo X. Pius V. Gregorius XIII. ac Sixtus V. Apostolicis diplomatis profitentur. Cœpit ergo saluberrimum Rosarij institutum per B. Dominicū, eiusque fratres Prædicatores, incredibili cum animarum fructu, vbique propagari, erętq; sunt eiusdem complures Societates.

Sed B. Dominico morte in cœlum recepto, cùm celebris consuetudo, vel hominum negligentia, vel dæmonis arte paulatim cœpisset

pisset excidere, vt penè iam exstincta videtur, sacratissima Virgo immenso circumdata lumine, Fratri *Alano* eximio concionatori testam exhibuit: atque monuit, vt tum ipse, tum eius socij Prædicatores collapsam sacri Rosarij deuotionem totis viribus restituere conarentur. Siquidem hoc genus orandi pròptum ac facile, esse sibi gratissimum, ad impenetrandam diuinam misericordiam accommodatissimum, populis salutare, & contra quævis aduersa præsens auxiliū. Sed & Priorem Cōuentus Prædicatorum Coloniæ ciuitatis eadē sanctissima Virgo ad eundem instaurandum sacram ritum, cùm se illi fecisset conspicuam, vehementer accedit.

Vix verbis exprimi potest, quantū prædicatione & opera FF. Prædicatorū diuina ista deuotio in Christiano populo vbiq; promoverit: quot quātæq; in honorē Dei genitricis sub Rosarij nomine fundatæ sint Societates, in quas Reges, Principes, Imperatores, atque Ecclesiarum Præsides pro summo ducūt honore cooptari. Romani etiā Pontifices innumeri indulgentijs, priuilegijs, fauoribus, atq; gratijs sacram istud Rosarij institutum prosequentes egregiè ornarunt. Sed in primis ipsa beatissima Dei parens Maria, quod ipsa mundo contulit salutare Rosarij donum, mirificè souet, & auget, cultores eius ingentibus afficit beneficijs, & clarissimis miraculis illustrat.

1571.

Inter quæ illud meritò singularissimum celebratur, quo Dei genitricis auxilio, sacris Rosarij precibus implorato, anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo primo, septima Octobris, quæ Dominica fuit, ad Naupactum Achaici sinus, de Turcarum classe, viribus & numero longè maiore, à Christianis Principibus nauali bello, maxima post hominum memoriam victoria parta est. Cùm enim ea die vniuersum per Christianum orbem Sodalitates Rosarij pias preces, ac processiones de more haberent, ab omnibus fidelibus piè creditum est, eiusmodi preces ad obtinendam Dei genitricis opem, pro Christiana classe plurimum profuisse. Quod & Gregorius Tertiusdecimus litteris Apostolicis aperte testatus est.

Quocirca sanctissimus Pontifex Clemens Octauus, Apostolica auctoritate festum Rosarij Dominica prima Octobris, à Gregorio Tertiodecimo institutum, publicis Ecclesiæ tabulis his verbis inscribendum præcepit: *Die septimo Octobris commemoratione sanctæ Mariæ de Victoria, quam Pius Quintus Pontifex Maximus, ob insignem victoriam à Christianis bello nauali, eiusdem Dei genitricis auxilio hac ipsa die de Turcis reportatam, quotannis fieri instituit: & Gregorius Tertiusdecimus, prima huius mensis Dominica die, annuam solennitatem Rosarij eiusdem beatissimæ Virginis celebrandam decreuit. Festiuis igitur hodie sacratissimam Virginem laudibus*

dibus celebramus, quod & sanctum Rosarium, & per illud innumera nobis beneficia contulerit. Ita legitur in Breuiario ord. Prædicatorum, anno 1603. Romæ & alibi edito.

CAPV T IV.

De Sanctis ordinis Prædicato-
rum.

PRæter S. Dominicum eminent in primis S. Thomas Aquinas Doctor Angelicus, qui obiit anno 1274. à Ioanne XXII. Diuis adscriptus an. 1323.

S. Petrus martyr, patria Veronensis, anno 1257. pro Christo ab Hæreticis occisus, ab Innocentio IV. in Diuos relatus anno sequenti.

S. Hiacinthus Polonus, à Clemente VIII. in celites relatus.

S. Raimundus Pennafortius, per eundem Papam Sanctorum catalogo adscriptus.

S. Catharina Senensis, virgo.

S. Agnes Politiana, virgo.

De B. Alberto Magno, B. Gendisaluo, & alijs penè innumerabilibus Beatis ex ordine Prædicatorum, vide Dominicanæ Historiæ Scriptores, & nominatim Abrahamum Bzouium in tomis XIII. & XIV. Annalium Ecclesiasticorum.

*De B. Sibyllina Virgine Pa-
piensi.*

Sibyllina virgo Papiæ nata , ex Biscosafamilia , anno ætatis vndecimo , lumineoculorum orbata , inter sorores , quæ de Pœnitentia dicebantur , ordinis S. Dominici , triennio non sine magno patientiæ & pietatis exemplo vixit . Cùm autem quadam die feruentiùs oraret , vt visum reciperet , quo vieti posset manibus operando comparare , viis est sibi à reclusorio ad Ecclesiam Cathedram à S. Dominico trahi (à quo opem assiduis precibus implorabat) ab eoque quædam horrenda primùm , deinde iucunda splendidaque ac suavi odore redolentia palatia sibi ostendi . Caduca itaque despiciens , reclusorium annos quindecim nata ingreditur , ex quo bis tantum egressa fuisse legitur . In eo prioribus septem annis eam pœnitentiam egit , quam quis magis admirari quām imitari queat . Corpus suum vigilijs , orationibus , ie- iunijs , lachrymis , verberibus , quoad san- guis efflueret , affligebat . Hieme nunquam ignem adhibuit , eisdem tamen quibus & state vestibus induita ; lectus illi tabula li- gnea breuissimæ & angusta , in qua breuissimo somno fessa membra recrearet . Cumque immensis doloribus afficeretur corporis , nimis

nimo tamen ex meditationibus & seruorum
Dei colloquijs magnam capiebat volupta-
tem. Claruit & spiritu Prophetico, cùm plura
arcana & futura aperuerit. Denique anno
reclusionis 64. ætatis 80. migravit ad spon-
sum anno salutis 1367. die 19. Martij. In
æde sancti Thomæ, quæ est Ordinis Prædi-
catorum, sepulta, miraculis non paucis ful-
fit. Sic ferè Ph. Ferrarius in Catalogo SS.
Italiæ. Eius vitam fusè scripsit Donatus La-
gus ordinis Prædicatorum, & Papiæ an. 1599.
edidit.

CAPVT V.

*De Ordine Fratrum Minorum, de quaे
tribus Regulis à S. Francisco
institutis.*

FRANCISCVS, Assisij in Vmbria natus,
patris exemplum secutus, à prima ætate
mercaturam fecit. Qui quodam die pau-
perem pro CHRISTI amore flagitantem
pecuniam, cùm præter consuetudinem
repulisset, repente eo facto commotus, lar-
gè ei misericordiam impertiuit: & ex eo
die Deo promisit, se nemini vñquam poscen-
ti eleemosynam negaturum. Cùm verò pòst
in grauem morbum incidisset, ex eo aliquādo
confirmatus, cepit ardētiūs colere officia chari-
tatis.

Q 4

tatis. Quia in exercitatione tantum profecit, ut euangelice perfectionis cupidus, quidquid haberet, pauperibus largiretur. Quod ferens iniquiūs pater, eum ad Assisianatem Episcopum duxit, ut coram illo bonis cederet paternis: qui reiectis etiam vestibus, patri concessit omnia, illud subiungens, sibi in posterum maiorem facultatem fore dicendi, *Pater noster qui es in cælis.*

Cum autem illud ex Euangilio audisset: *Nolite possidere aurum, neque argentum, neque pecuniam in zonis vestris, non peram in via, neque duas tunicas, neque calceamenta: sibi eam regulam seruandam proposuit.* Itaque detraictis calceis, & una contentus tunica, cum duodecim socios adhibuisset, Ordinem Minorum instituit. Quare Romam venit anno salutis millesimo ducentesimo nono, ut sui ordinis regula ab Apostolica Sede confirmaretur. Quem cum accendentem ad se summus Pontifex Innocentius tertius reieceret, quod in somnis postea sibi ille, quem repulerat, collabentem Lateranensem Basilicam suis humeris sustinere visus esset, conquisitum accersiri iussit: benigneque accipiens, omnem eius institutorum rationem confirmauit. Franciscus igitur, dimissis in omnes orbis terræ partes fratribus ad prædicandum Christi Euangeliū, ipse cupiens sibi aliquam dari martyrij occasionem, nauigauit in Syriam: ubi a Rege Soldano liberalissime tractatus, cum

Matt. 10

1209.

nihil proficeret, rediit in Italiam.

Multis igitur exstructis sue familiæ domicilijs, se in solitudinem montis Aluerni contulit: ubi quadraginta diebus, propter honorem S. Michaelis Archangeli, in iejunio & oratione consumptis, festo die exaltationis S. Crucis, ei Seraphim, crucifixi effigiem inter alas continens apparuit: qui eius & manibus & pedibus & lateri vestigia clauorum impressit: quem S. Bonaventura, cum Alexadri IV. summi Pontificis predicationi interesset, narrasse Pontificem a se visa esse, literis commendauit. His insignibus summi in eum Christi amoris maximam habebat omnium admirationem. Ac biesenio post grauiter egrotas deferri voluit in Ecclesiam S. Mariæ Angelorum; ut ubi spiritum gratiae a Deo acceperat, ibi spiritum vitae redderet. Eo in loco fratres ad paupertatem, ac patientiam & sanctae Romanæ Ecclesie fidem seruandam cohortatus, Psalmum illum pronuntians, *Voce mea ad Dominum clamaui, in eo versiculo, Me expectant iusti, donec retribuas mihi, efflauit animam* I V. Nonas Octobris. Anno Quem miraculis clarum Gregorius Nonus Pontifex maximus in Sanctorum numerum adscripsit, anno 1228. biennio scilicet post obitum. Tanta erat sanctitatis illius apud omnes opinio.

Vniuersi ordinis Franciscani Historiam, quam Seraphicam vocat, accuratè scripsit Franciscus Gonzaga, primum generalis Minister eiusdem ordinis, post Episcopum Mantuanus

tuanus, addito Catalogo Prouinciarum monasteriorum omniū dīcti ordinis. Quod vtinam reliquorum ordinum, præsertim mendicantium, Præfecti generales emulenteruntur.

De viris doctrina scriptisq[ue] illustribus ex illo ordine exstant Henrici VVillotij Athenæ.

Ceterū S. Franciscus tres Ordines, ac totidem Regulas instituit; ut in die eius festo canitur:

Tres Ordines hic ordinat,
Primumq[ue] fratum nominat
Minorum pauperumq[ue]
Fit Dominarum medius,
Sed Pœnitentium tertius
Sexum capit virrumque.

Primus Ordo ann. 1206. institutus, Conventuales, Obseruantes, Capucinos, & Recollectos complebitur.

Secundus Ordo anno 1212. per S. Franciscum similiter institutus, est monialium Clarissarum, quarum aliæ dicuntur Damianisticae, aliæ Urbanisticae. Dicuntur autem Damianisticae à primo conuentu S. Claræ, qui est S. Damiano sacer. Id nomen habent omnes moniales, quæ mitigationem Regulæ ab Urbano Papa factam non admiserunt, sed insummodisplinæ ac paupertatis rigore perstant: quales sunt Pauperes Clarissæ, ut vobis

cant, *Coletana & Capucina*.

E contra *Urbanistica* dicuntur, quæ *Urbanis* Papæ mitigationem admirerunt, & à vulgo *Divites Clarissæ* nunc vocantur, quod annuos redditus habeant.

Tertius Ordo an. 1221. inchoatus complectitur viros & feminas, domi suæ iuxta præscriptum tertiaræ Regulæ viuentes. Complectitur quoque Religiosos votis monasticis adscriptos, & tertiam istam Regulam seruantes.

3°

CAPUT VI.

De Sanctis ordinis Minorum.

Inter Sanctos ordinis Minorum, post S. Franciscum, eminent S. Bouauentura Cardinalis & Episcopus Tusculanus, S. Berardus martyr cum socijs, S. Antonius Paduanus, Sanctus Bernardinus, Sanctus Ludouicus Episcopus Tolosanus, S. Didacus, S. Ludouicus Rex, S. Elzearius, S. Iuo, & alij, quorum vitas in unum volumen redactas Antuerpiæ publicandas R. P. Henricus Sedulius curauit. Ceterum operæ pretium me facturum putavi, si ex Catalogo Sanctorum Italiæ per Philip-
pum Ferrarium edito viros il-
lustres aliquot subnecte-
rem.

De

*De S. Guidone Confessore Cortonensi
in Italia.*

12. Junij. **G**uido Cortonæ in Etruria pijs parentibus natus, à puero pietatem & castitatem coluit. Cùm S. Franciscus in eam vrbe venisset, sic eius prædicatione commotus est, vt relictis omnibus, in eius societatem adscribi voluerit, seque in locum solitarium (qui Celeste dicitur) receperit: vbi humili domicilio piorum eleemosynis exstructo, cum aliquot alijs, ieunijs, orationibus, alijsque pijs exercitationibus vitam duxit. Sacris initiatus ordinibus, Assisij prædicationis officium à B. Francisco sibi iniunctum exercere cœpit. Porrò in vrbe Cortonensi doctrina, sanctitate, & miraculis præcipue claruit, quoad sexagenarius, die mortis triduo antè præuiso, sacris munitus, migrauit ad Christum magno populi concursu ibidem tumulatus. Cum autem Aretinis Cortonam inuidentibus & diripientibus, sacrista caput B. Guidonis linteo inuolutum in puteum occultandi gratia dimisisset, triennio post cùm vrbs & Ecclesia ab Aretinis vastatè reficerentur, ingens è puto illo splendor egrediebatur. Quod cùm triduo perdurasset, clerum & populum ad inquirendum quid hoc esset, impulit. Quare indicta solenni processione, ad puteum accedentes, aquamque haurientes, cum illa caput Gui-

Guidonis inuolutum, minimè madefactum,
cum scripto sui nominis extrahunt. Cuius
inuentionis festivitas prid. Idus Iunij magna
populi deuotione celebratur.

Ita Ferrarius in Catalogo SS. Italiae, qui ad-
dit, de ipso Officium Ecclesiasticum recitari
ex indulto Gregorij XIII Pontificis.

*De B. Gerardo Ligure, cuius sacrum cor-
pus quiescit Panormi in Sicilia.*

VAlentiæ in Liguria (quod olim forum
Fuluij appellatum est) Beati Gerardi Or-
dinis Minorum viget memoria. Is in eo op-
pido natus, annos 14. contra propinquorum
voluntatem, ut vxorem acciperet, hortanti-
um, peregi inatus, in solitudine prope Ro-
mam aliquamdiu Deo mira abstinentia in-
seruit. Quod & apud Neapolim cum feci-
set, in Siciliam profectus, ibi in monasterio
Eryce ysque ad annum ætatis undecimum so-
litarius vixit. Inde in Ordinem Minorum
cooptatus, mirum in modum in obedientia
humilitate & ceteris virtutibus profecit. Qui
Randacij culinæ præpositus, cum orationis
dulcedini intentus, die Resurrectionis Do-
minicæ cibos fratribus parare oblitus esset,
ab Angelis prandium paratum repertum
fuit, cum is excusans, Dominum prouisurum
dixisset. Panormi vitream ampullam à no-
vitio Misla inseruienti perfractam restituit.

Quod

Quod etiam præstítit, cùm coram Guardiano cyathus, quo ægrotis potum ministrabat, in terram sibi elapsus, confractus fuisset, & cùm puer amphoram vino plenam fregisset. S. Ludouicum Episcopum Tolosanum mirificè coluit: ad cuius inuocationem mira quædam circa ægrotos operatus est. Spiritu Prophetico etiam clarus, multa quæ sic euene nere prædixit. In eius obitu cùm de more campanæ pulsarentur, ruptis funibus sonitum edere non cessarunt, & ex illius corpore suauissimus odor efflabatur, tota penè ciuitate ad rei nouitatē confluente, & aliquot ægrotis ac corpore lœsis ad sacri corporis contactum mirabiliter sanatis. Obiit Panormi anno salutis humanæ millesimo trecentesimo quadragesimo quinto, in facello Sancti Ludouici Episcopi (in quo orare solitus erat) sepultus, innumeris per varia tempora dæmoniacis ad eius tumulum libertatis.

1345.

Ita Ferrarius libro citato, qui additum non modò Panormi, sed etiam Valentiae apud Ligures, in magno honore esse, et si nondum Officio Ecclesiastico colatur.

De

*De Beato Iacobo Piceno, Neapoli
quiescente.*

Jacobus in Piceno, in opido Montis Bran-
doni natus, & Minorum ordinem ingres-
sus, Euangelij prædicationi operam dedit.
Is cum doctrina vitæ sanctitate coniuncta, à
Pontifice Romano in diuersas orbis partes
ad prædicandum mittitur, donec à Pio II.
Pontifice Maximo, vt sibi in cogendo ad-
uersus Turcas exercitu adiumento esset, re-
vocatur. Falsò apud Romanum Pontificem
accusatus, quod de sanguine Domini nostri
Iesu Christi inter prædicandum malè senti-
ret, miraculo innocentiam defendit. Nam o-
mnes illis aduersarij eadem nocte interie-
runt. Claruit spiritu Prophetico ac diuersis
generibus linguarum. Neapoli, quo à Ferdi-
nando Rege vocatus fuerat, ægrotus, breui
migravit in vita IV. Kalend. Decembris, anno
salutis nostræ millesimo quadringentesimo se-
ptuagesimo sexto: cuius corpus in Ecclesia S. 1476.
Mariæ Nouæ conditum adhuc integrum af-
seruatur.

*Ita Ferrarius, qui addit Leonem X. Papam
indulsiſſe, ut ipsius Commemoratio in pro-
pria Basilica fiat. De hoc sancto viro ex-
stat insigne Epigramma Iacobi
Sannazarij.*

De

De B. Ioanne Capistrano.

23. Oct. **I**oannes, Capistrani Aprutij castellonius, Perusiae litteris & legibus operam dedit. Factus Doctor, Iudex, & vxoratus, aliquando Perusia egressus in manus exulum seu prædonum incidit, in vinculaque conicitur. Cumque preces Deo, ut liberaretur, obtulisset, quidam habitu Minorum induitus (qui S. Franciscus fuisse creditur) ei per visum ad idem institutum adhortans vifus est. Expergefactus se coronam clericalem more religioso factam habere comperit. Perusiam liber rediens, triginta & octo annos natus vestem Minorum induit, mireque cœpit in humilitate, paupertate, abstinentia, & obedientia proficere. Nam adhuc nouitius, magistro pannum ex lebete ebulliente extrahere iussus, illum manibus in lebetem immisis absque omni læsione extraxit. Professus, magna audientium utilitate prædicare cœpit, & dœmones ab obsessis ejicere, aliisque miraculis coruscare; cum apud Tusculum puerum mortuum suscitasse, & apud Aquilam quandam, qui se ex desperatione per fenestram proiecerat, à morte liberasse, & Pardon super pallio, cum portatores ipsum non uissent recipere, traieciisse legatur. Multa pro Dei Ecclesia sustinuit incommoda, Martino V. & Eugenio IV. Pontifice maximo, in Pannoniam

noniam & Daciam missus , ibi multos ad fidem Catholicam coahuertit. In Germaniam quoque missus, admiranda in Austria, Bohemia & alijs locis fecit. Ratisponæ inter concionandum detrahentibus & irridentibus diuinam prædixit vltionem , qui sequenti nocte omnes miserè interierunt. Eo Cracoviæ præd cante , sacra hostia à Iudæis percussa, sanguinem emisit ; quod scelus eius studio detectum, non mansit inultum. Profectus in Hungariam, Christianis insignem de Turcis victoriam precibus suis impetravit: qui in Italiam redire cogitans, apud Iuliacum in Carinthia, febre correptus , decimo Kalend. Novembris , anno salutis millesimo quadringentesimo quinquagesimo animam ^{1450.} Deo reddidit, multis post mortem miraculis clarus; cum non modò morbo oppressos , & corpore vitiatos sanitati, sed etiam defunctos vita restituisse legatur.

Ita Ferrarius in Catalogo SS. Italiae , qui adgit ipsum Sulmone (in cuius dioecesi est Capistranum) Officio coli Ecclesiastico, ex cōcessione Sedis Apostolicae.

De Beato Paschali Baylonio
Hispano.

B. Paschalis Baylon fuit ex Discalceatis ordin. Minorum, regularis obseruantiae, Provinciæ S. Ioannis Bapt. in regno Valentiæ,

P

tiæ,

tiæ, & obiit circa annum Christi 1598. multis clarus miraculis. Sacrum eius corpus adseruatur in opido Villæ Regalis, in regno Valentia. Est autem beatificatus, seu inter Beatos relatus anno 1618. à Paulo V. Papa, petente Philippo III. Rege Catholico, & Francisco Sandoualio, Cardinale & Duce Lermæo, Diploma Pontificis sic habet:

Paulus Papa V. ad perpetuam rei memoriam. In fede Principis Apostolorum, nullis licet nostris suffragantibus meritis, Domino constituti, pijs fidelium votis, quibus virtutum Dominus in seruis suis honorificatur, libenter annuimus, eaque fauribus prosequimur oportunis. Sanè pro parte dilectorum filiorum, Ministri generalis, & aliorum superiorum, nec non fratrum ordinis Minorum Sancti Francisci de obseruantia, Discalceatorum nuncupatorum, Nobis nuper expositum fuit, quod bonæ memoriæ Paschalis Baylon, eisdem ordinis, dum vixit, professor, multis, & eximis virtutum, gratiarum ac miraculorum donis, Domino illustratus fuit. Quapropter non solum uniuersus Ordo prædictus, sed etiam excellissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, ac dilectus filius noster Franciscus S. R. E. Cardinalis Lermæ nuncupatus, nec non totius re-

gni Valentiae proceres , nobis humiliter supplicari fecerunt , vt donec canonizationis honorem , quem dicto Paschali Baylon ob eius excellentia merita aliquando diuina adspirante gratia habitum iri sperant , ab Apostolica sede impetrant , idem *Paschalis Baylon* Beatus vocari , ac de eodem Officium & Missa , vt infrà , recitari possit . Quare nos , re priùs per venerabiles fratres nostros & R. E. Cardinales sacris ritibus præpositos , quibus eam examinandam mandauimus , mature discussa , de eorundem Cardinalium consilio , huiusmodi supplicationibus inclinati ; vt ipse bonæ memorie Paschalis Baylon in posterum Beatus nuncupari , atque de eo singulis annis die **XVII. Maij** , quo obdormiuit in Domino , à fratribus eiusdem ordinis , in regno Valentiae commorantibus tamquam de Confessore non Pontifice , iuxta Rubricas Breuiarij , & Missalis Romani Officium recitari & Missa celebrari , nec non in Ecclesia fratrum eiusdem Ordinis , oppidi Villæ Regalis , in eodem regno Valentiae existentis , vbi eius corpus requiescerre afferitur , ab omnibus presbyteris , tam secularibus quam regularibus , Missa , vt suprà , similiter celebrari liberè & licetè possit & valeat , Apostolica auctoritate , tenore præsentium cōcedimus & indulgemus :

P 2

Non

228. ORIG. ORD. MENDICANT.

Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, nec non quatenus opus sit, dicti ordinis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate aliqua roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrarijs quibuscunq; Datum Romæ apud sanctam Mariam Maorem sub annulo Piscatoris die x. xix. Octobris, MDC. xviii. Pontificatus nostri an. decimoquarto. Et infra erat signatum, S. Card. S. S. fannæ.

De BB. Martyribus Gorcomiensibus.

Scipio de ijs libellum sanè eruditum atque elegantem *Guilielmus Estius, Doctor & Cancellarius Academiæ Duacensis.* Horum ossa ex Hollandia Bruxellam primum allata, ibidem multo cum honore adseruantur in templo Franciscanorum pro magna parte. Reliquæ partes in varijs monasterijs, ut Montensi, Cameracensi, Athenijs, Nivelensi, & alijs decenter sunt collocatae.

CAPVT VII.

De initijs monasteriorum Franciscanorum in Belgio.

Anno

Anno circiter Christi 1215. qui fuit octauus ante obitum B. Francisci, cœperunt Franciscani instituti fratres in Artesia & Hannonia, nominatim Atrebatii & Valentianis, magno cum fructu populi conuersari. Fuerunt autem primùm sex missi in hunc Belgicæ tractum, idque à B. Pacifico, primo Franciæ Ministro. Erant inter illos sacerdotes duo, & laici quatuor, ex quibus frater *Guilielmus* ceteris præerat, vir prudens, qui postmodum primus custos fuit custodiæ S. Quintini, obiitque in opido S. Quintini anno 1237. ubi hodieque sepulcrum eius visatur, iuxta tumulum Caroli, cognomento Pij, Regis Galliæ in collegiata S. Fursei Ecclesia.

Porrò Franciscani, iuxta muros Atrebenses, primùm habitarunt in loco, qui dicebatur Mons *Capelle*, post anno circiter 1219. monasterium ipsis exstructum est, haud longè à loco iam nominato, dicatumque ac consecratum est templum in honorem S. Bartholomæi: ad quod quidem monasterium fratres sese an. 1222. transtulerunt.

Quod attinet ad Valentianense monasterium, Franciscani primùm habitarunt extra muros urbis Valentianæ, in Basilica S. Bartholomæi, & loco, qui vocatur *Drougon*, quæ quidem locum ipsis donavit *Ferdinandus Flædrus* & *Hannoniæ Comes*, diplomate Parisijs anno 1225. Martio mense dato. Paulò

230 ORIG. ORD. MENDICANT.

pōst Ioanna Ferdinandi coniux quōsdam Romām misit ad Honorium Papam, & B. Franciscum adhuc superstitem : quorum quidem consensu impetrato, ex S. Bartholomaei Basilica fratres in urbem traduxit, ibiq; monasterium ipsis ædificauit, & templum an. 1233. dedicandum curauit.

Fuerunt itaque in primis initijis duo Franciscanorum conuentus apud Valentianas. Nā usque ad annum Christi 1241. vel secundūm alios, 1251. fratres equidem in dicto loco Dragonem sedem ac domicilium retinuerunt.

Dauentriense Franciscanorum monasterium fundauit Eleonora Eduardi Angliæ Regis filia, & Reinaldi I. Geldriæ Ducis vxor. Præfuit Reinaldus annis 17. & obiit 1343. vt Aquilius & Tegnagelius tradunt.

Eadem & Eleonora fundauit Franciscanorum monasterium Hardereuici, vt idem Aquilius refert.

De Bruxellensi, Antuerpiensi, Louaniensi, Siluiducensi, Gandensi, Brugensi, Iprensi, Duacensi, & alijs quām plurimis Franciscanorum per Belgicam cœnobij, eorumque originibus vide Historiam Seraphicam Francisci Gonzagæ.

CAPVT VIII.

De Capucinorum origine.

Circa annum Christi 1525. Capucinorum in-

institutum Fr. Matthæus Baschius, apud Vmbros natus, inchoauit, monasterio apud Camerinum, Vmbriæ urbem, ab illustri matrona Catharina Cibo, Camerini Duce donatus. Habuit is socios Fr. Ludouicum Tenaliam Forosempniensem, eiusque fratrem germanum. Hi Romam profecti à Clemente VII. Pontif. Maxim. impetrarunt facultatem ferendi tunicam asperiorem & villosam, coloris cinericei, cum caputio in vertice acuminato, facultatem similiter suscipiendi fratres, & seculares ad eundem habitum atque ad trium votorum professionem iuxta sancti Francisci institutum admittendi: ut constat ex diplomate anno 1526. Maij octauo die dato. Primus porro Capucinorum Præfectoris generalis anno 1528. electus fuit idem Matthæus Baschius, post eum Ludouicus Tenalia, & sic alij ex ordine ad nostra usque tempora.

Ita ferè Petrus Rudolfus Tossiniacensis in historia sua Seraphica Romæ anno 1586. edita, & Paulus Morisius libro i. Originum monasticarum, cap. 53. & alij. Sunt qui aliter nonnihil ista narrent: de quibus vide Chronicon nostrum rerum toto orbe gestarum, cum Sigeberto Gemblacensi, Antuerpiæ editum.

Maximo sanè fructu inter Hæreticos hodie versantur PP. Capucini in Gallia, Germania, vicinisque prouincijs,

vt & Discalceati Carmelitæ, aliquæ Ordines
reformati: quod ad deuios istos homines re-
ducendos sœpè plus valeant exempla quam
verba.

CAPUT IX.

*Ordo Clarissarum, seu monialium Ord.
B. Francisci.*

CLARA, nobilis virgo Assisi nata in Umbria, S. Franciscum ciuem suum imitata, facultatibus suis in pauperem erogatis, quem admodum ille fratum, sic ipsa sacrarum sororum collegium instituit: cum quibus in Ecclesia Sancti Damiani vixit admirabili sanctitate. Quæ, Saracenis Assisium obdidentibus, & monasterium, cui illa præerat, inuadere conantibus, ægra se ad portam effriri voluit, unaque vas, in quo sanctissimum Eucharistiæ sacramentum erat inclusum: ibique orauit in hunc modum: *Ne tradas Domine bestijs animas confitentes tibi, & custodi formulas tuas, quas pretioso sanguine redemisti.* In cuius oratione ea vox audita est: *Ego vos semper custodiam.* Saraci autem partim se fugi mandarunt: partim qui murum ascenderant, capti oculis, præcipites ceciderunt. Ipsa virgo paulò post ieunijs, orationibus, vigilijs que confecta, cum duos & quadraginta annos summa cum laude monasterium gubernasset,

nasset, multaque edi disset miracula, pridie I-
dus Augusti, sacra Eucharistia sumpta, ani- Anno
mam Deo reddidit, Innocentio quarto sum- 1253.
mo Pontifice, qui ægrotantem virginem
inuisit, eiique suppliciter petenti indulgenti-
am peccatorum impertivit. Quam postea A-
lexander quartus inter sanctas virgines retu-
lit, biennio post eius obitum, anno Pontifi-
catus sui secundo. Quo tempore & ordinem
Eremitarum Sancti Augustini confirma-
uit.

De Damianisticis & Urbanisticis monialibus
vide suprà cap. 5.

C A P V T X.

*De sanctis ac beatis virginibus & vi-
duis ordinis Sancti Fran-
cisci.*

POST S. Claram, eminent S. Elizabetha,
Andree Regis Hungariæ filia, & Ludouici
Hassia Lantgrauij vidua.

S. Michelina vidua Pisauriensis.

B. Coleta, virgo, & aliæ de quibus nos
infrà agemus, & alijs paſſim agunt

Franciscanarum rerum
scriptores.

(..)

P 5

De

*De S. Michelina vidua, & patrona
Pisauriensi.*

Iul. 19.

Michelina Pisauri haud obscurō loco nata cūm mortuo viro, quodam die in Ecclesia Franciscanorum, cum Syriana muliere peregrina, tertij ordinis sancti Francisci (vt vocant) moniali, quam domi suæ hospitio exceperat, oraret, & quod ob curam filij (quem vnicè diligebat) se totam diuinō seruitio mancipare non posset, quereretur, vocem à Crucifixō egressam hanc audiuit, *Te hac quoque cura & amore levabo.* Quia domum reuersa, filium mortuum inuenit. Eo sepulto, facultatibus contra propinquorum voluntatem pauperibus distributis, vitam planè cœlestem aggreditur. Nam vilem tertij ordinis vestem induta, assiduè ieūnans, corpus ferro cilicioque, interius præcincta catenis ferreis, affligebat, humili cubabat; orationi vero sic vacabat, ut ex apertis & vulneratis genibus vermes scaturirent. Aegrotos per Xenodochia frequens visitans, quadam die cūm leprosum osculata, sanum tantum ea in parte reddidisset, exosculari tamdiu illum perseverauit, donec totus mundaretur. Mulierem quoque leprosam oratione curauit. Tandem pijs laboribus confecta, ad Christum migravit, 13. Kalend. Iulij, an. à partu Virginis 1356. in eadē Ecclesia sepulta.

Ita

Ita Philippus Ferrarius in Catalogo SS. Italiæ, qui addit ipsam Pisauri Officio Ecclesiastico coli, & festo die in populo, ut loquuntur.

CAPUT XI.

Congregatio Coletana monialium ordinis S. Claræ, per B. Coletam instituta circa an. 1425.

B. Coleta virgo Corbeiæ in Picardia nata, ordinem S. Claræ cœpit primū reformatum in monasterio urbis Bisuntinæ apud Burgundos, post in aliorum quoque locorum varijs monasterijs; vfa potissimum consilio P. Francisci Balma, Confessarij sui, viri morum vitæque integritate laudatissimi, cuius ossa in dicto Bisuntino cœnobio quiescunt. Obiit autem B. Coleta Gandaui in Bethlehem sui instituti cœnobio, anno 1447. vbi hodieque sacram eius corpus integrum magna veneratione à monialibus adseruatur. Vitam eius fùse scripsit Stephanus Iuliacus, Theologus Parisiensis, à Surio editam. Colitur autem Gandaui à suis Officio Ecclesiastico, iuxta Indultum Clementis VIII. Papæ, petente Ser. m^a Isabella Clara Eugenia, Belgarum Principe anno 1604. concessum: quod ad alia eiusdem instituti cœnobia Belgica Paulus V. an. 1610. extendit.

Cete-

Ceterūm reformatē huius Congregatio-
nis monasteria sunt ista , Bisuntinum & Poly-
mācense in Burgundia, Gandense & Brugense in
Flandria, Atrebatense & Hesdinense in Artesia,
Cameracense in prouincia eiusdem nominis,
Ambianense & Peronense in Picardia , Rotom-
gense in Normannia, Muisipontanum in Loth-
ringia, Nannetense in Britannia minore, Châ-
beriense in Sabaudia, Diense seu Dinense, Dau-
nense & Surrense in Delphinatu.

Vt nostro itaque æuo B. Teresia ordinem
Carmelitarum , sic & suo B. Coletæ ordinem
Clarissarum , varia monasteria ipsamet visi-
tans, feliciter reformauit.

*Clementis VIII. Papæ diploma, an. 1604
datum; ad Abbatissam Gandensem
monasterij sanctæ
Clare.*

Clemens Papa VIII. Dilectæ in Christo
filiæ salutem ac Apostolicā benedictionē
Pijs ac deuotis supplicationib' vestro nomine
humiliter nobis porrectis, inclinati, vestre
spirituali consolationi & deuotioni , quā
erga beatam Coletam, olim vestri ordinis mo-
nialem (cuius corpus in Ecclesia vestri mo-
sterij requiescit) ac multis miraculis, quæ O-
mnipotens Deus ad eiusdem B. Coletæ inter-
cessionem, vt piè creditur, operari dignatur,

sicut

sicut ad Nos fide dignorum virorum relatione perlatum est, clarere dignoscitur, gere
re comprobamini, benignè prospicere vo
lentes; Ex voto venerabilium fratrum no
strorum S. R. E. Cardinalium, super sacris
ritibus ac ceremonijs deputatorum, vobis, vt
Officium in honorem eiusdem B. Coletæ, de
communi vnius Virginis, anniversario die
eius obitus, singulis annis recitare, & eodem
die Missam in vestra Ecclesia, in illius hono
rem pariter de communi vnius Virginis ce
lebrari facere libere & licite valeatis, Aucto
ritate Apostolica, tenore præsentium, licen
tiam concedimus, & indulgemus: vosque of
ficium huiusmodi dicto die recitando, obli
gatiohi recitandi diuini officij satisfacturas
de declaramus: Non obstantibus constitu
tionibus & ordinationibus Apostolicis, cœ
terisque contrarijs quibuscumque. Datum
Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo
piscatoris, die viceima septima Nouembris,
M. DC. LV. Pontificatus nostri anno tertio
decimo. Et erat subsignatum, M. Vestrius Bar
bianus.

Pauli V. Papæ diploma anno 1610.
datum.

PAVLVS Papa V. ad perpetuam rei memo
riam. Alias felicis recordationis Clemens
Papa VIII. prædecessor noster, supplicationi
bus

bus delectarum in Christo filiarum Abbessæ & monialium monasterij sanctæ Claræ, ordinis eiusdem sanctæ Claræ, Gandauensis, inclinatus de consilio venerabilium fratrum nostrorum, tunc suorum S.R.E.Cardinalium, super sacris ritibus & ceremonijs tūc deputatorū, ipsis Abbatissæ & monialibus, ut Officiū in honorem Beatæ Coletæ de communi vniuersi Virginis, anniuersario die eius obitus, singularis annis recitare, & eodem die Missam in earum Ecclesia in illius honorem pariter de communi vniuersi Virginis celebrari facere, liberè & licite valerent, auctoritate Apostolica licentiam concessit & indulxit, ipsasque Abbatissam & moniales officium huiusmodi dicto die recitando, obligationi recitandi divini officij satisfacturas esse declarauit, & alias pro ut ipsis Clementis prædecessoris desuper in simili forma Breuis, sub data videlicet

27. Nouembris, an. 1604. Pontificatus sui anno decimotertio expeditis litteris, pleniū continetur. Cūm autem, sicut nobis nuper expositū fuit, nomine delectarum etiam in Christo filiarum, vniuersorum monasteriorum monialium reformatarum, ordinis Sancti Francisci, in omnibus provincijs Belgij existentium, ipsæ quoque pro spirituali earum consolatione ac deuotione, quam erga eamdem B. Coletam gerunt, officium præfatum recitandi licentiam & facultatem sibi concedi plurimum cupiant, Nobis prop-

propterea eorundem monasteriorum moniales humiliter supplicari fecerunt, vt sibi in præmissis oportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur easdem moniales specialibus fauoribus & gratijs prosequi, earumque spirituali consolationi, quantum cum D omino possumus, benignè consuere volentes, ac monialium præfatarum singulas à quibusuis excommunicationis, suspēsionis & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, cēsiuris, & pœnis, à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluenter, & absolutas fore cēsentes, nec non præfatarum Clemētis prædecessoris litterarum tenorē in præsentibus pro expresso habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrū nostrorum S.R.E. Cardinalium, sacris ritibus & ceremonijs præpositorum, consilio, facultatem Officium in honorē eiusdē B. Coletæ de communi vnius Virginis, anniuersario die ei⁹ obitus singulis annis, & eodem die Missam in earum Ecclesia, in illius honorem pariter de communi vnius Virginis celebrari faciendi, prædicti monasterij Abbatissæ & monilibus à dicto Clemente prædecessore, vt prefertur, concessam, ad omnia monasteria monialium reformatarum, Ordinis S. Francisci, in omnibus prouincijs Belgij,
vbi

240 ORIG. ORD. MENDICANT.

vbi sunt monasteria eiusdem ordinis Sandæ
Claræ existentia, auctoritate Apostolica, te-
nore præsentium extendimus, nec non eo-
rumdem monasteriorum monialibus, vt in
posterum Officium in honorem eiusdem B.
Coletæ, de cōmuni vnius Virginis, anniver-
sario die eius obitus, singulis annis recitare, &
eodem die Missam in earum Ecclesijs, in il-
lius honorem, pariter de communi vnius
Virginis recitare, liberè & licitè valeant,
auctoritate Apostolica & tenore præsentium,
licentiam & facultatem concedimus & im-
partimur, nec non præfatorum monasterio-
rum moniales Officium huiusmodi dicto die
recitando, obligationi recitandi diuini offi-
cij satisfacturas esse declaramus; non obstan-
tibus constitutionibus & ordinationibus A-
postolicis, cæterisque contrarijs quibuscum-
que. Datum Romæ apud Sanctum Marcum,
sub annulo piscatoris, die secunda Septem-
bris, millesimo sexcentesimo decimo,

Pontificatus nostri anno sexto.

Et infra erat signatum, S.

Cobellu-
tius.

CAPVT

CAPV T XII.

*Ordo B. Mariæ de Annuntiatione,
qui Annuntiatarum Virgi-
num vulgò dici-
tur.*

ORDO beatæ Mariæ semper Virginis pri-
mūm institutus fuit in Gallia à beata
Ioanna, filia Ludouici XI. fratre Caroli
VIII. eademque coniuge Ludouici XII.
Regum Galliæ. Cui quidem Ludouico cùm
diu ante regnum nupsisset, Duci adhuc Au-
relianensi, is Carolo absque liberis defuncto,
in regno suffectus, suasu aulicorum proce-
rum & suo ambitu, ne Britanniæ Aremoricæ
Ducatus abalienaretur, *Annam* eius prouin-
cia hæredem & Caroli viduam duxit uxo-
rem, *Ioannâ* dimissâ. Caussa diuortij me-
tus præferebatur, & quod non sponte eam
duxisset, sed compellente patre virginis Lu- *Massæus*
douico XI. Rege, quodq; illius adeò corpus nun- *lib. 20.*
quam attigisset. Neque *Ioanna* se opposuit, sed *Chron.*
libens ad alterius æternique Regis cultum se
conuertit, et si non decessent cùm sacri, tum
profani ordinis proceres plurimi, qui Regis
factum liberè damnarent. Fuit inter alios *Ioannes*
Ioannes Standoncus patria Mechliniensis, Do- *Standon-*
ctor Theologus Parisiensis, qui qua erat con- *cus.*

Q

stan-

142 ORIG. ORD. MENDICANT.

stantia ac libertate, Regem acriter corripuit.
Quapropter exilio mulctatus, in Belgum re-
dijt, & Standonicum Louanij Collegium,
alterumq; Mechliniae in patria instituit. Fuit
& Thomas VVarnetus, Standonci discipulus,
idemque Ecclesiastes egregius, qui pariter
in exilium pulsus Valentianis in Hanno-
nia Gymnasium eradicandæ iuuentuti exci-
tauit. Fuere & alij Lutetiae Theologi, qui lo-
annæ caussam fortiter tuerentur.

Ipsa tamen, vt dixi, non se opposuit, & latu-
se Deo totam dicauit consecrauitque; ac mé-
te quidem tranquilla, quod Alexandrum VI.
Pontificem Maxim. induluisse, atq; vt loquiu-
tur, dispensasse intellexisset. Ducatū porrò
Bituricensem dono à Rege acceperat, cuius se
fructibus, Bituricēsi in vrbe agens, tolerauit,
& alia pijs vsibus impendit. Instituit autē sacrū
hunc ordinem in honorem cultumq; Deip.
Virginis, quē diplomate an. Christi m. d. l.
1501. dato Alexander VI. Pontifex Max. primū
confirmauit, procurante R. P. Gilberto Nico-
lao, ordinis S. Francisci monacho, qui postea
Gabriel Maria est nuncupatus, fauenteque in
primis Ioanne Baptista Ferrario, Episcopo &
Cardinale Mutinensi, eiusdem Pontificis, vt
vocant, Datario.

Post Alexandrum Iulius II. anno m. d. vi.
deinde Leo X. anno m. d. xvii. idem in-
stitutum adprobarunt, & priuilegijs stabi-
liuerunt. Vniuersa porrò virginum An-

nun-

nuntiarum regula decem capitibus constat , quæ decem primarias Deiparæ Virtutes, in Euangelijs expressas , ob oculos ipsis proponunt imitandas : nimirum *ca&titatem*, prudentiam, fidem, humilitatem, veritatem, de- *De ijs est*
uotionem, obedientiam, paupertatem, patien- *stat libel-*
tiam, pietatem seu *misericordiam*, & compas- *lus Fr.*
sionem siue dolorem : vt vocibus apud pios *Aria,*
notis vtamur. Itaque non ex Basilij, Augu- *Soc. Iesu*
stini, Benedicti, Francisci aut alterius Sancti *Theologi.*
Patris præscripto, sed ex ipsis, vt dixi, verbis
euangelicis huius ordinis regula est concin-
nata. Quod contra vulgi errorem semel
monuisse suffecerit. Præsunt tamen pa&sim
monialibus Annuntiatæ ^{co}dales Franci-
cani , quos nuncupant Obseruantes . Sic
enim Beata *Ioanna* fundatrix voluit siue iuf-
fit, monitu , vt scribunt, diuino ; & Pontifi-
ces exinde Romani id ratum esse volue-
runt. Utuntur autem Annuntiatæ monia-
les veste talari leucohæa seu grisea , vt vul-
gus loquitur ; in testimonium vitæ pœni-
tentis , quam profitentur . Chlamydem
vero prorsus candidam , ex humeris in pe-
des desinentem , & velum nigrum in capite
gestant : ornantur insuper scapulari , vt vo-
cant, rubro , in formam crucis ante pectus
adaptato , memoriae passionis Dominicæ af-
fiduè in mentem reuocandæ. Quod ad victum
attinet, carnis quidem vescuntur, sed non

Q 2

nisi

nisi Dominicis diebus, itemque ferijs tercia & quinta, idque non nisi semel in die; nisi & liud fortassis valetudo postulet. Ceterum toto vitæ cursu sanctissime transacto B. Ioanna ferè quadragenaria Biturigis in Domino obdormiuit pridie Nonas Februarij, anno salutis millesimo quingentesimo quinto, ut Christianus Massæus, qui illo æuo vixit, diserte in Chronicis testatur. Addit idem, ad huius sanctæ mulieris sepulchrum multa miracula cælitus facta memorari. A viris porrò fide dignis certò accepimus, hodieque ad eius tumulum, quamquam ab impijs Caluiniani dogmatis sectatoribus violatum (ut in busta cineresque Diuorum passim per Galliam crudeliter saeuierunt) frequenter piorum hominum concursus fieri, cereos accendi, dona votaque offerri, & miracula non raro patrari. Merito itaque virgines Annuntiatæ Bituricenses fundatricis suæ memoriam quotannis, ipso obitus die, his verbis renouant. Obiit inclita & meritis plena Joanna de Francia, illustrissima quondam Regis filia, & soror alterius, videlicet Caroli octauii, quæ viro soluta cæsse viuens, mundo orbata, & diuinis ac sacris addicta totius ordinis sacrorum beneplacitorum Euangelicorum fundatrix & rectrix existit pientissima. Cuius sacrum pignus Biturigis honorificè sepelitum, miraculis clarens, porrò nunc in cœlis laureata perpetuè cum beatis Deo fruitur, die 4. Februario defuncta, anno Domini millesimo quingentesimo No. quarto.

Notet hic Lector, obitum Beatæ Ioan-^{1504.}
næ ad annum Christi M. D. IV. referri, iux-
ta stilum seu calculum veterem Ecclesiæ
Gallicanæ, annum à Paschate inchoantis.
Alioqui iuxta stilum Romanum, annum
à Kalendis Ianuarijs ordientem, constat e-
am M. D. V. obiisse, vt ex Massæo Chrono-^{1505.}
grapho commemorauimus. Plura de B. Jo-
annæ piissimæ heroinæ vita rebusque gestis
qui volet, *Nicolai Gazæi*, Annuntiatarum Be-
thuniæ Præfecti, libellum sermone Gallico
conscriptum, typisq; apud Atrebates euulg.
tum consulat.

*De Cœnobijis ordinis B. Mariae, seu
Virginum Annuntiatarum
in Francia & Bel-
gio.*

Primum ut dixi huius instituti monaste-
rium B. Ioanna in vrbe Bituricensi anno
Christi millesimo quingentesimo secun-^{I.}
do, ære suo ædificare coepit. Georgius Am-
boisius, Archiepiscopus Rotomagensis, i-
demque Cardinalis & Apostolicus per Gal-
liam Legatus eius loci Bisericam demum post
obitum B. Ioannæ consecravit.

II. Secundum huius ordinis cœnobium ^{2.}
vir nobilissimus Ludouicus Amboisius, Albien-^{Albij.}
sum Dominus, in vrbe sua Albensi, post o-

bitum

246 ORIC. ORD. MENDICANT.

bitum Beatæ Ioannæ, circa annū, vt arbitror,
millesimum quingentesimum octauum, ex-
ædificauit, virginibus octo Biturigis Albiam
euocatis. Voluit nimirum vir pius au-
culi sui recens defuncti Albiensem desiderio
satisfacere, qui id ipsum, si vita superfluisse,
per se præstisisset.

III. Florebant id temporis Brugæ Flan-
drorum non mercatu solūm, sed & Religio-
ne. Itaque tertium apud Brugas monasteri-
um à Margarita Maximiliani I. Imperat. fi-
lia & Caroli V. Imp. amita anno millesimo
quingentesimo decimo octauo est constitu-
tum, Virginibus octo è Bituricensi cœnobio
aduocatis: vt libro de politia ciuitatis Brugé-
sis Iudocus Damhouderius fusè commemorat.

IV. Bethuniense in Artesia monasterium,
quod vt olim, sic & hodie nobilissimas habet
virgines, Isabella Luceburgensis, Espinoij
Princeps ædificandum curauit, & Franciscus
Melunius Teruanæ in Morinis Episcopus, an-
millesimo quingentesimo decimo septimo
dedicauit. Tumulus Isabellæ marmoreus i-
bidem visitur.

V. Cœnobium Ruthenæ in regno Galliæ
est institutum, in quo R. P. Gabriel Maria
millesimo quincentesimo tricesimo obiit, &
quiescit.

VI. Sexto circiter lapide ab vrbe Par-
sienſi.

VII.

3.
Bruges.

1518.

4.
Bethune.

1517.

5.
Rhodes
en Fran-
ce.

6.

VII. Burdigalæ in Gallia,

Bourde-
aux.

VIII. In Hispania.

IX. Nonum cœnobium Louanij suo ære *Louain.*
 condidit, anno millesimo quincentesimo
 tricesimo, nobilissima matrona *Maria Hamal-*
ha, Guilielmi Croij Marchionis Arschota-
 ni, & Ceruiensis in Hannonia toparchæ vi-
 dua; sex monialibus, quæ alijs regimen &
 exemplum essent, Brugis Flandrorum eu-
 catis. Quibus mox nouellæ quattuorde-
 cim sese virgines iunxere, sicque primitus
 viginti sacro monasterij septo sunt inclusæ.
 Hodie numerus penè quadruplo est auctior.
 Ceterum pia eadem matrona Hamalia, cum
 marito suo ad muros vrbis Louaniensis in-
 signe Cœlestinorum Sodalium monasterium
 arcemque vicinam Heuriensem curauit ædi-
 ficandam.

X. Monasterium exstructum est apud Mō-
 tem Pessulanum in Gallia.

10.

Mont-

XI. In Ducatu Bituricensi, & alia alibi plu-
 rima Huius porrò instituti monialium binæ *pellier.*
 velut coloniæ anno salutis millesimo sex-
 centesimo octauo Louanio sunt deductæ,
 Antuerpiam vna Niellas (quod est Brabâ-
 tiæ opidum diœcesis Namurcensis) altera, R.
 P. Henrico Sedulio, Franciscanorum sodaliū
 in Germania inferiore Ministro Prouinciali
 in primis procurante.

Antuerpiensis quidem monasterij fun-
 dandi ea potissimum causa fuit, quod

II.

En Berry

Q 4 vir-

virgines plurimæ Antuerpienses Louanium cum amplissima dote se conferrent, huic instituto amplectendo; adeò ut locus non sufficeret. Quas quidem in vrbe patria, ac monasterio velut domestico retinere satius visum fuit Reuer. ^{mo} Domino patruo nostro Ioanni Miraeo, tunc Antuerpiensium Episcopo, e iusque virbis Senatui. Primum porro templi lapidem fundamentalem, anno millesimo sexcentesimo decimoquinto, Serenissimi Belgarum Principes Albertus & Isabella Clara Eugenia posuerunt.

Niuelle.

*Rurmondæ.
Maastricht
Douay.
Brusselles.*

Niuellense monasterium debet plurimum illustri Nobilium virginum Canonicarum collegio, quod in ea vrbe fundauit B. Itta, Pipini I. cognomento Landensis vxor, prima Abbatissâ constitutâ S. Gertrudæ filia.

Subsequentibus annis fundata sunt & alia huius ordinis cœnobia apud Belgas, vt Rurmundense in Geldriæ Ducatus metropoli, Traiectense ad Mosam fluvium, Duacense in Flandriæ Comitatu, & Bruxellense in Brabantia.

Bruxellensis cœnobij initioandi primarius auctor fuit R. P. Andreas Sotus, ordinis D. Francisci de obseruantia eximum lumen, & Ser. ^{ma} Isabellæ Hispaniarum Infantæ à sacris Confessionibus, cuius in primis aliorumque PP. Franciscanorum hortatu plurimæ virgines nobiles eo se loci, velut ad salutis portum receperunt.

Ser.

Sér. mi Principes nostri, quos suprà nominavi, pro singulari suo erga religiosos cœtus affectu insignem fontem in monasterium istud, quamquam alto loco situm, ex vicino suo ferarum viuariō, anno millesimo sexcentesimo decimo octauo deriuarunt.

CAP V T XIII.

Ordo Eremitarum S. Augustini.

Institutus est hic ordo à S. Augustino, in eremo, non procul à Tagasta, vrbe Afri-
ca, anno Christi 388. aut sequenti, & confir-
matus ab Innocentio I. Papa circa annum
402. Deinde à Leone I. Item ab Innocentio
III. & IV. Alexandro item IV. & alijs Pon-
tificibus. Ex ijs tres posteriores non solum
hunc Ordinem approbarunt, sed diuersas et-
iam Congregationes regulæ Augustinianæ
(ut S. Guilielmi, B. Ioannis Boni, Fœniten-
tia Iesu Christi seu Saccitarum, item de Bri-
tinis & alias) sub uno capite seu Præfecto Ge-
nerali vnierunt. Vnde & festum Reunionis o-
lim quotannis 5. die Iunij celebrari solet. De
ijs fusè S. Antoninus p. 3. t. 4. Onuphrius an-
1255. Genebrardus in Alejandro III. & Cor-
nelius Lancilottus in vita S. Augustini, lib. 2.
cap. 12. & consequentibus.

Est autem hic Ordo per totum terrarum
orbem diffusus, varias in prouincias parti-

Q 5 tus,

250 ORIG. ORD. MENDICANT.

tus, quas idem Lancilottus enumerat, vna cī serie conuētūm seu monasteriorū cuiusque prouinciæ.

De hoc Ordine peculiarem librum edidit Romæ Iosephus Pamphilus, Episcopus Signinus: vt & de scriptoribus eiusdem instituti commentarium Hieronym. Gratianus Antuerpię publicauit. Ceterum laudandi sunt in primis Patres Eremitæ Belgæ, qui exemplo Patrum Soc. Iesu in celebrioribus Belgicæ vrbibus iuuentutem optimis & moribus & litteris Latinis imbuunt. Habent autem scholas celeberrimas Bruxellis, Antuerpiæ, Louanię, Thene, Distemij, Herentalia, Mechlinia, Gandavi, Brugis, Insulis, Bouinij, Huij, Hasleti, & alibi. Scholas aperire cœperunt solemniter Bruxellis anno circiter 1602. fauente in primis Magistratu ac populo illius vrbis: quem in usum illustre Gymnasium, in quinq; classes Litterarias distributum, ad Sennam fluuium anno 1614, à fundamentis excitarunt, procurāte P. Nicolao Crufenio, tūc illius loci Priore. Quod quidem adeò placuit Ser. mis Belgarum Principibus Alberto & Isabellæ, vt in dicti Gymnasij Bruxellensis ædificationem non modò ingentem pecuniæ summam liberaliter contulerint, sed in eiusdem quoque frontispicio insignia sacerdotalia præfigenda mandarint.

Bruxellensum exemplo moti, Reuerendissimus Dominus patruus meus Ioannes Mätz, Antuerp. tunc Episcopus, Senatus iterum

Schola
Augu-
stiniano-
rū in Bel-
gio.

ac populus illius vrbis, Patres Augustinianos Antuerpiam anno 1607. euocarunt, euocatos humanissimè exceperunt ac fouerunt. Adeò quidem, ut gratuita Senatus ad Mercatorum (quos inter palmā meruit D. Henricus Cou-sius vrbis senator) liberalitate elegantissimū à fundamentis templum paucos intra annos surrexerit: quod omnibus numeris absolutū, anno 1618. postridie Kal. Septembris à Ioāne Maldero, Antuerpiēsi Præsule, in honorē Dei, B. Virginis Mariæ, omniumque Sanctorum est consecratum.

Et verò, quantum existimationis, orna-
menti, ac fauoris Ordini huic Augustiniano
apud Belgas, post institutas scholas, accesserit,
haud facile dixero.

Vtinam verò, quod apud Belgas in erudiē-
da iuuentute, idem quoque apud Germanos,
Francos, Hispanos, Italos, aliasque nationes
prætent Eremitæ Augustiniani! nihil alienū
à S. Augustini instituto facturi (vt egregiè
docet Corn. Lancilottus in eiusdem Vita, lib.
3 cap. 47.) quin imò optimè de vniuersa Re-
publica Christiana merituti. De Benedictino-
rum, Dominicanorum, Fratrum Hieronymi-
anorum seu vitæ communis, aliorumque
Religiosorum scholis, olim publico Ecclesiæ
bono celeberrimis, dicam alibi. Dominicani
certè scholas litterarias hodieque habent Li-
ræ in Brabantia, Braniæ Comitis in Hanno-
nia, & Ipris in Flandria.

C A-

CAPVT XIV.

Congregationes variae Patrum Eremitarum S. Augustini.

VT Canonorum Regularium, sub Domi Auguſtini signis militantium, variae ſunt familiæ, ſuprâ à nobis commemoratae, ſic & Eremitarum varie ſunt Congregationes in Italia præſertim florentes, ſed quæ uniuersumdemque Priorem seu Præfectum Generalem, Romæ ordinariè residentem, cum alijs agnoscunt.

Congregatio Lombardia.

INter alias eminet reformata Congregatio Lombardia, anno 1444. per Gregorium Requinum Papiensem, & Gregorium Cremonensem in vrbe Cremensi instituta.

Huic Congregationi ſubſunt 60. amplius conuentus ſeu monasteria, quæ ennumerat Corn. Lancilottus ſub finem Vitæ S. Auguſtini, typis Plantinianis editæ. Eminet inter alia huius Congregationis monasteria Casalense, in Ducatu Montis-ferrati, quod in ſig- ne gymnaſium habet adiunctum, à Cl. mo viro Andrea Treuifio institutum.

Quod exemplum, ut boni omnes ſperant, alia in primis eiusdem Congregationis con-

nobia

nobia (in ijs præfertim opidis, quibus desunt
scholæ Patrum Societatis Iesu) imitabun-
tur.

Congregatio Illecitana S. Saluatoris.

IVite ea anno 1050. instituta apud Senas Ita-
liæ vrbem, & complectitur conuentus se-
ptem, ab eodem Lancilotto enumeratos.

Congregatio Carbonaria.

ISta originem sumpsit anno 1399. in regno
Neapolitano, per Simonem Cremonensem, &
habet sub se monasteria XIII, ibidem recensi-
ta.

*Congregatio Perusina, alias S. Mariae
de populo.*

INstituta fuit anno 1424. in Vmbriæ, & cō-
uentus septem cōpletebitur, quos ibidem
curiosus lector reperiet.

*Congregatio Genuensis, seu S. Mariae
de Consolatione.*

Completebitur illa conuentus duos & vi-
ginti, ab eodem Lancilotto commemo-
ratos. Fuit inchoata anno 1484. per quendam
nomine Baptistam, natione Genuensem:
vnde

254 ORIG. ORD. MENDICANT.
vnde & *Baptistarum* Congregatio à quibusdā
dicitur.

Congregatio montis Ortoni.

COEpit illa in monte Ortono apud Pat-
uium anno 1460. praeunte *Simone Cai-
rinenſi*, qui pacis inter Venetos & Ducem Me-
diolanensem anno 1458. auctor ac concilia-
tor fuit, & monasterium B. Pacis, inde sic di-
ctum, Venetijs excitauit. Sunt huius Con-
gregacionis conuentus sex, loco citato pariter
recensiti.

Congregatio Apuliae seu Dulcetti.

HAnc primus excitauit anno 1492. in Apu-
lia *Felix* natione Apulus: suntque sub ea
conuentus XI.

*Congregatio Calabriae seu Zam-
panensis.*

DEbet ea initium suum *Zampana*, natione
Calabro, quod id posuit anno 1502. in
Calabria. Complectitur monasteria amplius
triginta, quæ recitat Lanci lottus citato lo-
co.

Congregatio Dalmatiae.
Congregatio S. Augustini de Dalmatia, à
qui-

quibusdam anno 1502. ab alijs 1511. scribitur
instituta fuisse in Dalmatia seu Sclauo-
nia.

*Congregatio S. Mariæ de Colorito in
Calabria citeriore.*

Complectitur ea non nisi quattuor aut
quinque conuentus, ab eodem Lancilotto
enumeratos : quos inter eminet Romanus
cccc. martyrum.

De his alijsque Congregationibus vide
plura apud Iosephum Pamphilum, Corn. Lan-
cillottum, ceterosque rerum Augustinianarū
scriptores. Conuentus verò oēs singularum
Congregationum enumerat Lancillottus.

Congregatio Communitatis in Gallia.

In regno Franciæ triginta plus minus sunt
Eremitarum Augustinianorum monaste-
ria optimè reformata, veterisq; disciplinæ
obseruantissimæ: inter quæ eminet Bituricense,
& Parisense. Itaq; utinam isti Patres in primi
scholas erudiendæ iuuentuti aperiant, magno
haud dubiè Ecclesiæ Gallicanæ commodo id
facturi.

*Congregatio S. Antonij in Monte Vul-
turno, quæ est Eremitarum apud
Belgas.*

Ia

IN Flandriæ & Artesiæ Comitatu multi solent Eremitæ seorsim singuli aut biniis filiis alijsque locis à populi concursu se iunctis viuere. Hos in vnam velut Societatem ac Congregationem collegit P. Antonius Thouanys, patria Lotharingus: quam sub regula sancti Augustini Paulus V. Papa approbavit, & visitationi Patrum Eremitarum Augustinianorum, prouincia Belgice, anno 1615. Guido Bentiuolus, Apostolicus tunc apud Belgas Nuntius, submisit.

*Congregatio Saxonie, Eremitarum
S. Augustini, que
desit.*

HAnc anno 1497. Andreas Proles in Saxonia & Turingia instituerat, & Alexander VI. confirmauerat, & fedi Apostolicae immediatè subiectam esse voluerat: sic ut visitationi Prioris Generalis & Provincialium ord. Eremitarum S. Augustini non subesseret. Sed infausta admodum, pro dolor, hæc fuit exemptio, & maledicta Saxonie Congregatio, quæ monstrum illud ac pestem Germaniæ, Martinum inquam Lutherum, hæresiarum nostri æui principem, orbi protulit. Quapropter dicta Congregatio iure meritisimo mox extincta est, ei usdem quæ instituti monasteria alios in usus sunt conuersa: ut in-

ter cæterà Antuerpiense, quod in Parochialè S. Andreæ Basilicam est commutatum. Vide Ios. Pamphilum in Chronico Augustiniano, & Carolum Scribanum in Originibus Antuerpianis, cap. II.

Ceterùm de Scriptoribus ord. Eremitarum S. Augustini exstat P. Thomæ Gratiani Anastasis Augustiniana, Coloniæ anno 1613. edita.

CAPUT XVII.

*De S. Ioanne Bono Mantuano Confesso-
re, & alijs Sanctis ord. Eremitarum
S. Augustini.*

Ioannes Bonus, Mantuæ Ioanne patre natus, cùm patre defuncto opes amplas in voluptatibus, lubricorum iuuenium consuetudine usus, consumeret, matre pro eo ad Deum preces assidue fundente, in grauem morbum incidit, ex quo ad meliorem frugem redactus, spopondit, si euaderet, se ad vota Religionis transiturū. Recuperata itaque valetudine, & mortua matre, omnes facultates in pauperes erogauit, & in specu apud Cæsenam aliquamdiu se mirum in modum affixit, veste Eremitarum S. Augustini indutus. Cùm carnis incendijs astuaret, vt eam tentationem dolore superaret, calamos præacutos arundineos sub manuum vnguis infixit: ex quo

R

dolorē

258 . ORIG. ORD. MENDICANT.

dolore triduo penè exanimis iacuit; sed diuinā visitatione recreatus, statim conualuit, carnisq[ue] de cetero tentationem non sensit. Cū admirabili abstinentia vitam duceret, plura per Flaminiam & Umbriam monasteria fama sanctitatis instaurauit. Quibus in locis annos quinquaginta commoratus, in patriam venit, vbi in monasterio, sibi à ciuib[us] exstructo, dierum & bonorum opcrum plenus, & miraculis coruscus migravit in cœlum, X. Kalend. Nouembris, an. salutis millesimo ducentesimo quadragesimo nono: cuius corpus non multò p[ro]st in urbem translatum, in cœnobio S. Agnetis honorifice conditum miraculis fulsit. Ita Ph. Ferrarius in Catalogo SS. Italæ, & Constantius Laudensis, eiusdem ordinis, qui vitam illius libris tribus anno 1590. publicauit.

*De B. Thoma Villanouano, Archi-
episcopo Valentino.*

B. Thomas de Villa noua, cognomento Eleemosynarius, ord. Eremitarum S. Augustini, fuit Archiepiscopus Valentinus, & obiit anno Christi millesimo quingentesimo quinquagesimo quinto, ætatis 67. in die Nativitatis B. Mariæ Virginis. Multis miraculis clarum beatificauit seu Beatos inter retulit Paulus V. Papa 7. Octobris, 1618. De eodē hac
Oratio exstat composita: Deus qui patrem

PAN

pauperum Thomam Presulibus in exemplum posuisti, presta quæsumus, ut qui indigentibus opem tulit in terris, suis nos precibus iuuet in cœlis, per Christum Dominum nostrum.

De S. Clara Virgine apud Montem Falcum.

Clara virgo in monte Falco (opidum est ^{17. Aug.} Vmbriæ non obscurum Fulginio proximum) anno à partu Virginis 1166. Clemente IV. Pontifice nata pijs parérib^o sub Ioannę sororis (quæ reclusorio exstr. & o aliquot virginibus præerat) disciplina vitam prorsus admirandam egit. Tanta fuit verecundia, ut nulla se parte corporis nudam videri pateretur. Cùm dormiens pedem extulisset, à forore reprehensa, id quasi piaculum lacrymis expauit. Dicere verò solebat, Ne Medico quidem ullam corporis partem detegendam esse, quod visus plurium fons malorum sit, oculusque hostis anima acerrimus. Silentij obseruatiſſima fuit. Abſtinentiam item ſic coluit, ut cùm ouim ob debilitatem, hortatu fororum, guſtaſſet, faceti poenitens ad lacrymas confugeret. Cùm Ioanna foror carnis modicum ad ægrotæ inſtaurandas vires detulisset, illam abeunte forore abiecit. Altero reclusorio extra opidum à ſe conſtructo, à Ioanna, quæ etiam

R 2

illi

illi præterat, obtinuit, ut cum alijs virginibus ad quæstum exiret; sed licentia reuocata est, quod illa sub dio imbræ & ventos potius pati vellet, quam ad domum alicuius diuertere. Virgis & flagellis se adeò cædebat, ut sanguis copiosus è vulneribus flueret. Mortua sorore cœnobij administrationem inuita suscepit, nec tamen quidquam de austерitate remisit, cum cilicinis interiùs vestibus induita, se funiculis & vrticis flagellaret; diesque integros cibo & potu abstineret. Orationibus intenta omnia humana despiciebat, miseros appellare solita, qui ea quærerent, & magis miseros, qui bona appellarerent. Pacem inter vrbes finitimas dislidentes per litteras conciliabat: erat enim litteris diuinitus erudita; spiritu prophetæ non caruit. Iacobo enim Columnæ Cardinali dignitatis restitutionem prædixit. Margarita mulieris Gallicæ Romanam peregrinantis aduentum, & nomen diuinavit. Nouitiam, quæ occultum peccatum in sacramentali confessione tacuerat, reprehendit. Cum aliquando cum alijs communicare non potuisset, à Christo Domino meruit corpus suum accipere. Christum peregrini specie suscepit, à quo (cum de illius passione non sine copiosissimis lacrymis ad forores sermonem haberet) passionis mysteris cordi illius impressa fuisse non dubitatur. Denique assiduis vigilijs, ieunijs, & alijs carnis macerationibus confecta in morbum incidit:

cidit: ex quo anno ætatis trigesimo tertio
breui migravit ad sponsum.

Cuius cor ingens, multis inspectantibus
diuisum, mysteria Dominicæ Passionis conti-
nere repertum est. Illud etiam mirum, tres
cordis globulos seu pillulas tantum ponderis
habere, quantum habent singulæ. Adhuc vi-
uens, monialem defunctam suscitauit. Ita Fer-
rarius in Catalogo SS. Italæ ex eius vita Bo-
noniæ anno 1601. edita.

CAPUT XVIII.

*Ordinis Carmelitarum origo ac
progressus.*

Ordinem Carmelitarum in monte Car-
melo Elias & Eliseus Prophetæ primùm
inchoarunt; Albertus Patriarcha Ierosolymi-
tanus, cùm Europæi Terram sanctam occu-
passent, vitæ regulam temperauit; Beata de-
mum Tereſia, Virgo Hispana, ad primæuum
rigorem ac disciplinam nostra ætate reuoca-
uit.

Carmelitas porrò primus ex Syria in Eu-
ropam transfuexit S. Ludouicus IX. Rex Gal-
liae, qui eisdem Lutetiæ monasterium exci-
tauit.

Vt res tota fiat clarior, habe quæ elegan-
ter & breuiter de huius ordinis initijs ac pro-
gressibus tradit Ioannes à Iesu Maria, Cala-

R 3 guri-

guritanus, in Vita B. Teresiae.

Anno, inquit, ante Christi ortum circiter nongentesimo trigesimo Elias Propheta clarissimus in Carmelo Syriæ monte, quem cultu suo fecit insignem, prima instituti monastici fundamenta iecit: quæ grauissimorum Patrum consenfio est. Postquam enim, Dei iuslu, pri-

S. Hiero.

ad Pauli-

num I.

Cassian.

lib. 1.c.2.

& Galij.

Genebr.

l. 4. chro-

nolog. an.

52.68.

Baro ad

Martyr.

Rom. 20.

Iulij.

Trithe-

mius de

laudibus

Carme-

lit. c.3.

mogen tum suum Eliseum. ex agricultura eu- catum sibi sociauit, plurimos alios diuinum & à fluxis mundi curis exemptum vite genus affctantes (q uos Filios Prophetarum appellatos Scriptura sacra demonstrat) col-

legio illi sacro adscripsit. Nec Palæstina

Syriæve tantum finibus sacra hæc institutio

circucripta est: in AEgyptū enim, temporis

excursu, hæc etiam gētis coloniæ, quos Effenos

nuncupabant, dedi&tæ sunt, vt Eliæ ini-

tatione Alexandria quoque claresceret. Quid-

quid enim Orientis Austriæ prisci Pa-

tres, quorum stemmate monachorum fami-

liae gorientur, tradidere; quidquid etiam

ab Oriente in Occidentem exstat inuctum,

non minima ex parte institutionis Eliæ

quædam expolitio, & ad nationes diueras

coaptatio est: siue contemplationis studium,

siue solitudinem, siue austерitatem vita,

siue paupertatem velimus expendere. Om-

nia quippe capita hæc in cœnobijs laudati-

sima sic in illo Propheta resplenduerunt, vt

Ioanni Baptistæ Christus laudi verterit,

imaginem Eliæ ipsum ad viuum expressisse:

qua-

quasi animi erexitio, eremus, asperitas, castimonia, inopia, cæteræque instituti monastici notæ, quibus Ioannes claruit, totidem Eliæ dotibus harmonicè consentirent.

Ioannes

à Iesu

Maria

Calagu-

ritanus

in vita B.

Teresa

l i. c. 2.

Filij porro Prophetarum, quos dixi, atque Esseni Palæstinam incolentes (quemadmodum & Esseni postea in AEGyptum traducti) miris exemplis cœptam institutionem usque ad Virginis partum produxerunt. Cùm itaque diuinis rebus homines addicti in Car-
melo, quod in Oriente trés illi Magi, Balaam
posteri, modis licet diuersis, molirentur, ut
scilicet Deo intentissimè vacarent, mox vt
Christi splendor illuxit, bene comparati E-
uangelicæ veritatis studium arripuerunt, & in ser. de
vnacum Apostolis in opus prædicationis in-
cubuerunt. Cui fidem adstruit facellū, quod
in beatissimæ Virginis honorem ab ipsis ex-
citatum auctores nonnulli prodiderunt. Nec sanè decuit Prophetæ tanti posteritatem lib. 7. c. 3.
ignauia torpescere, cùm densas orbis terra-
rum tenebras lux nova discuteret. Strenuam
ergo primæ Christi fementi, & Virginis
laudi cùm Eliæ posteri operam nauarent, rosol. de
illustre cognomentum adepti sunt, vt Virgi- institut.
nis Fratres appellarentur. Quem sanè hono- monach.
rificum titulum clementissima Regina &
visis & miraculis propugnauit, multisque a-
lijs prærogatiis gentem auxit: quas inter superhumerales seu scapulare, temporis processu,
B. Simoni Stocki Anglo donatum mi-

6. 36.

264 ORIG. ORD. MENDICANT.

rificè elucet. Noua igitur Christi agmina, religionis orthodoxæ zelo validius instruta, Virginis auxilio rem feliciter gesserunt & Carmelus, cœlestibus iam viris quam plantis fœcundior, cœpit animos excelsos procreare: atque in hunc modum ad annum à Christo nato quadragesimum perduerat.

Anno
400.

Circa an.
400.

An. 600

An. 800

Anno
1078.

Anno
1120.

Creuerat mirum in modum sacra Virginiæ familia, quam scriptis iam legibus temperari opus erat: quamobrem Ioannes XLIV. ierosolymitanus Patriarcha (yt quidam volunt) siue alius regulas quasdam e Scripturæ sacræ consilijs, & veterum Patrum documentis contextas ei præscripsit. Series verò longa annorum sub ijs regulis excurrit, & ad annum usque sexcentesimum numerosa proles feliciter excreuit: at postea persecutionibus grauissimis Ecclesiæ hostium exagitata, in patrio monte, quod se velut in asylum receperat, ad octingentesimum usque annum perseverauit. Post eum verò annum Pontifices Romani (à Leone illo, qui Pontificatum 1000-1100. gessit usque ad Gregorium VII.) statum rerum aduersarum commiserati gentem afflictam priuilegijs augere perrexerunt.

Verùm interlapsis annis aliquot, Américus Lemouicensis, Antiochenus Patriarcha, & Apostolicæ Sedis in Oriente Legatus, institutum Eliæ penè collapsum conspicatus,

dece-

deiectos animos attollere studuit, & Carmeli incolas atque eremitas ad communem vitæ rationem, Latinorum monachorum moribus consentaneam, adduxit. Post annos autem aliquot Beatus *Albertus Ierosolymorum* Patriarcha breuem quandam regulam compendio & persecutione laudatam ipsis dictauit. Ceterum posteritas à calore primo, ut fieri solet, paullatim deferuit, & excursu temporis ab Innocentio IV. *Anno 1248.* Pont. Max. mitigationem impetravit. Nec tamen (quæ hominum imbecillitas est) postea conquieuit, sed post exactos annos paùlo minus ducentos ab Eugenio IV. *regulam 1431.* rursus leniri curauit, quæ usque ad nouissimam reformationem à B. *Teresa cœptam* prolata est. Anno igitur millesimo quin-*1562.* gentesimo sexagesimo secundo sanctissima virgo *Teresa* regulam Alberti ab Innocentio modicè temperatam, & sub ipso temperamento pro primitua habitam, tam cupidè amplexata est, ut primæuam illam obseruationem, quæ Innocentij mitigationem antecessit, si non superarit, certè æquarit; & ad sui æmulationem duos primū Patres & sanctitate & doctrinâ conspicuos, atque alios deinde innumerabiles, deposita Eugenij mitigatione, pertraxerit. Ceterum reformata hæc Congregatio plurimos utriusque sexus homines, vitæ morumque sanctitate illustres, orbi dedit. Ducem suam B. *Teresiam*

R 5 æmu-

æmulata est in primis B. Catharina de Cardona,
 è stirpe Cardonensium in Hispania Ducum
 prognata, quæ multis miraculis facisque
 visionibus clara, anno 1577. viuere de-
 sijt. Beata item Catharina à Christo, cuius
 anno 1598. defunctorum, & Pompelone in reg-
 no Nauarræ sepultæ vitam scripsit Leonor
 à Misericordia, illius sodalis: insuper Bea-
 trix ab Incarnatione, monialis Vallisole-
 na; Catharina à Iesu, monasticen in opido
 Veas prouinciæ Bæticæ professa, & alia
 plurimæ suo loco à nobis celebrandæ. Viros
 inter agmen ducat B. Ioannes à Cruce, pa-
 tria Mithimnensis, qui dæmonibus, vt alter
 æui nostri Basilius, formidolosus semper ex-
 stitit. Hanc sequantur P. Augustinus à Re-
 gibus, Altigiensis, Hispanus; P. Franciscus
 cognomento Indignus, qui in Congensi AE-
 thiopum regno quam plurimos Christi castris
 adscripsit; F. Franciscus à puero Iesu, cognom-
 ento Rusticus, laicus quidem, vt loquuntur,
 sed ob miram sanctitatis opinionem à Cle-
 mente VIII. Pont. Max. & à Philippo II.
 Rege Catholico, eiusque filio Philippo III.
 in veneratione habitus; F. Benedictus à Ie-
 su & B. Virgine, Catalaunus, Pastrana
 conditus; P. Petrus à Matre Dei, Darocen-
 sis, Hispanus, primus Italicæ Congregatio-
 nis Prepositus Generalis: qui Clementi
 VIII. Leoni XI. & Paulo V. summis ex
 ordine Pontificibus à sacris fuit concion-
 bus,

Obiit an.
 1608.
 Roma,

bus, quoque vix aliquis Romæ sanctior
eo tempore reperiri posse credebatur,
ut Baronius Annalium tomo xii. in
rebus gestis anni 1187. prædicat. Item P.
Franciscus à SS. Sacramento, Hispanus,
Neapoli in Italia an. 1609. defunctus; P.
Iacobus Mediolanensis, Italus; F. Andreas
Burgensis, laicus; P. Antonius à Cruce, Da-
rocensis; F. Didacus à Iesu, cognomento Si-
lentiarius, Segobiensis; & F. Bartholomæus
laicus, qui in Nauarræ opido Tudela an.
1606. diem clausit extremum. Omitto P. An-
tonium à Iesu, qui primus nouæ huic refor-
mationi præfuit; P. Nicolaum à Iesu Maria
Genuensem, totius ordinis Generalé; P. Gre-
gorium Nazianzenum, P. Marianum à S. Be-
nedicto, Italum; P. Ioannem Baptistam; P. Do-
minicum à Præsentatione; P. Ioannem à Iesu
Maria, Pastranensem, omnes instituti eiusdē
Prouinciales; P. Ioannem à Simone, Canta-
brum; P. Emanuelem à Matre Dei, Biacense;
F. Didacum à Iesu, coquum Vallisoletanum,
aliosque innumerabiles, alibi pleniū à no-
bis laudandos.

CAPVT XIX.

*De duplice Congregatione Carmelitar-
rum Discalceatorum.*

PRæter veteranum Carmelitarum, quos
Mitigatos vocant, Congregationem tota
Euro-

Europa diffusam, sunt insuper duæ Carmelitarum Reformatorum, quos Discalceatus nuncupant, Congregationes, nimirum Hispanica & Italica, quarum singulæ suum habent Præpositum Generalem.

Hispanica Congregatio. Hispania à Sixto V. Papa in aliquot prouincias est distributa, & à Clemente VIII. proprium obtinuit Generalem, qui in Hispania sedem habet. Sunt huius instituti prouinciæ in Hispaniâ nunc quinque aut sex, & monasteria circiter centum. Ad eamdem Congregationem pertinent Mexicanum, & alia Indiæ Occidentalis monasteria. Præcipuus restitutæ obseruantæ propagator fuit B. Ioannes Crucius, hortante B. Teresia virginne, obiitque anno 1591.

Congregatio S. Eliae. Italica seu S. Eliae Congregatio complectitur non solum Italiæ, sed etiam Galliæ, Germaniæ, Poloniæ, Belgij, Lotharingiæ, Indiæ Orientalis, Persiæ, aliarumque prouinciarum monasteria.

Quod ad Belgij monasteria attinet, sunt ea non pauca, puta, Bruxellense, Louaniense, Ambergense, Duacense, & Insulense, præter Leodiumse & Coloniense, sub ditione Imperij Germanici. In ijsdem opidis, itemque alijs sunt & Virginum Carmelitarum Discalceatarum cœnobia sanè illustria: inter quæ eminet Bruxellense, regio sumptu excitatum ac dotatum à Ser. mis Belgarum Principibus Alberto & Isabella Clara Eugenia.

De his plura si voles, libellum nostrum de origine Carmelitarum Antuerpiæ editum consule.

In Polonia habent PP. Carmelitæ Discalceati cœnobia tria, Cracoviense, Lublinense & Leopolense, præter virginum monasteria non pauca: ad quæ fundanda primæ moniales ex Bruxellensi conuentu sunt missæ.

De Scriptoribus ord. Carmelitarum, post Trithemium & Petrum Lucium, plenius ex stat commentarius, studio R. P. Thomæ à Iesu Bratiensis, Præfecti Provincialis Discalcedatorum in Belgio.

CAPUT XX.

De B. Teresia ordinis Carmelitarum reformatrice, & alijs Sanctis ord.

Carmelitarum.

B. Teresia Abulæ in Hispania, singulari *Anno* quadam Dei prouidentia, illis temporibus nata est, quibus Lutherus excucullatus apostata virus in Ecclesiam cœpit effundere. A Etate iam grandior monastiken amplexa, ac demum austerioris vitæ cupida, supra mulierem naturam, supra vires ac conditio nem sui sexus se extulit. Plurimis namque monasterijs per Hispaniam excitatis, primæ uam sui ordinis disciplinam adeò faustè instau-

staurauit, ut non modò virgines innumerabiles, sed viros quoque doctrina & sanctitate eximios ad imitationem pellexerit, atque ad cœnobia arctioris instituti condenda permoucrit. Fuit autem progressus Deo adiuuante tantus, ut Congregatio à Sixto V. in prouincias quinque per Hispaniam distributa, & post à Clemente VIII. proprium nacta fuerit Præfectum Generalem. Quæ quidem cùm Hispaniam impluisse, & ad Occidentales Indos palmites porræxisset, in Italiam demum pedem intulit, atque in ipsa vrbe Roma collegium seu Seminarium instituit, ex quo sodales feruentiores, doctrina, linguarum peritia, & alijs eiusmodi dotibus insignes, pro Christo legatione functi, ad exteræ quasque nationes emitterentur. Itaque sacræ signa militiæ inde in Sarmatiam ad Septemtrionem, in Indiam Persiamque ad Orientem, & nuper in Galliam Celticam & Belgicam, atque in ipsam Germaniam sunt prolata. Obiit autem B. Teresia an. 1582. Paulo V. Papa inter Beatas virgines relata.

Ad eius tumulum Albæ in regno Castellæ hæc legitur inscriptio: Rigidis Carmeli Patrum restitutis regulis, plurimis virorum feminarumque erectis claustris, multis veram virtutem docentibus libris editis, futuri præficia, signis clara, cœlestè sidus ad sidera aduolauit B. Virgo Teresia IV. Non. Octob. CIO. D. XX CII. Manet sub marmore non si-

nis, sed madidum corpus incorruptum, proprio sua-
uissimum odore, ostentum glorie.

*De alijs Sanctis Ordinis Carmeli-
tarum.*

EXstant Officia propria Sanctorum ord.
Carmelitarum, pro fidelibus Discalceatis
an. 1617. Antuerpiæ typis Plantinianis edi-
ta, & à Sacra Rituum Congregatione Romæ
approbata: ex quibus liber ferie mensium
Sanctos huius ordinis velut in tabella propo-
nere.

S. Dionysius Papa & confessor. 19. Ian.

S. Anastasius martyr. 22. Ian.

S. Cyrilus Episcop° Alexandrinus in AE-
gypto, & confessor, floruit an. 430. Nestoria-
norum antagonist.

S. Petrus Thomas, Patriarcha Constanti-
nopolitanus, & martyr, obiit an. 1366. Fama-
gusta in Cypro. 29. Ian.

S. Andreas Episcopus Fesulanus obiit 30. Ian.
an. 1373. & quiescit Florentiæ apud Carme-
litas.

S. Euphrosyna Virgo. 11. Febr.

S. Auertanus confessor, natione Francus, 25. Febr.
floruit an. 1370.

S. Cyrilus confessor, Prior in monte 6 Mart.
Carmelo, floruit circa an. 1200.

S. Euphratia Virgo. 13. Mar.

S. Ber-

272 ORIG. ORD. MENDICANT.

29. Mar- S. Bertholdus confessor, IV. Ordinis Ma-
tij. gister, floruit anno 1212.
3. April. S. Albertus Episcopus, & confessor. Ita-
gitur in dictis Officijs proprijs. Designatur
autem, nisi fallor, Albertus Patriarcha Iero-
solymitanus, qui anno 1171. Carmelitis vitz
Regulam præscripsit.
5. Maij. S. Angelus martyr in Sicilia anno Christi
1214.
16. Maij. S. Simon Stocquius, natione Anglus, V.
Ordinis Magister generalis obiit Burdigala
an. 1265.
14. Junij. S. Eliseus Propheta.
20. Julij. S. Elias Propheta.
7. Aug. S. Albertus confessor, in monte Drepano
apud Siculos natus, anno 1297. Messanæ o-
biit.
2. Sept. S. Brocardus confessor, & Prior in monte
Carmelo, floruit an. 1171.
24. Sept. S. Gerardus Episcopus & martyr.
5. Oct. B. Teresia virgo obiit anno 1582. & quiet-
erit Albæ in Castella.

C A P V T . X X I .

*Ordo Minimorum per S. Franciscum
Paulanum institutus.*

Franciscus Paulæ quod est Calabriæ o-
dum, loco humili natus est: quem paren-
tes, cum diu prole caruissent, voto facto,
beati

beati Francisci precibus suscepereunt. Is puer diuino ardore succensus, in eremum secessit, ubi annis sex vi^{ctu} asperam, sed meditacionibus cœlestibus suaem vitam duxit. Sed cum virtutum eius fama longius manaret, multique ad eum pietatis studio concurreret, fraternal^e charitatis caussa è solitudine egreditus, ecclesiam prope Paulam ædificauit, ibiq; prima sui Ordinis fundamenta iecit.

Erat in eo mirifica loquendi gratia: perpetuā virginitatem seruauit, humilitatem sic coluit, ut se omnium minimum diceret, suosq; alumnos *Minimos* appellari voluerit. Rudi amictu, nudis pedibus incedes, humili cubabat. Cibi abstinentia fuit adm. rabilis: semel in die, post solis occasum, reficiebatur, & ad panem, & aquæ potū vix aliquid eiusmodi obsonij adhibebat, quo vesci in Quadragesima licet: quā consuetudinem ut Fratres sui toto anni tempore retinerent, quarto eos voto adstrinxit.

Multis miraculis serui sui sanctitatem Deus testari voluit; quorum illud in primis celebre, quod à nautis reiectus, Siciliæ fretum, strato super fluctibus pallio, cū socio transmisit. Multa etiam futura Prophetico spiritu prædixit. A Ludouico Undecimo Francorū R^ege expetitus, magnoque in honore est habitus. Denique annum primum & nonagesimum agens, Turonis migravit ad Dominum anno salutis millesimo quingentesimo septimo: cuius corpus dies undecim in sepultum ^{1507.}

S

ita

ita incorruptum permansit, vt suauem etiam odorem efflaret. Eum Leo Papa decimus in Sanctorum numerum retulit, an. 1519. petente in primis Galliæ Rege.

Ceterū ordinis Minorum cœnobia potissimum florent monasticæ disciplinæ obseruantia per vniuersū Galliæ regnum. Quo factum, vt Alberto & Isabella, Serenissimis Archiducibus apud Belgas imperantibus, ē Celtica in Belgicam nostram transierint, magno bonorum omnium applausu, & noua varijs in locis monasteria excitarint, vt Antuerpiæ, Bruxellis, Anderlaci, Insulis Flandrorum, Leodici, & non vno loco in Burgundiæ Comitatu.

CLE

CLERICORVM
REGVLARIVM
CONGREGATIONES
Variæ.

LIBER IV.

CAPUT I.

Congregatio Barnabitarum, itemque altera Somaschenium Clericorum, per B. Hieronymum AEmilianum circa an. 1532. instituta.

 Ostra patrumque memoria
ut varij monachorum ordi-
nes veterem disciplinam in v-
sum reuocarunt, sic & variæ
Clericorum seu Presbytero-
rum sœcularium, ut vocant,
Congregationes sunt exortæ,
qui more Apostolico in communi viuentes
quandam primitiæ Ecclesiæ faciem repre-
sentant.

Barnabitarum seu Apostolicorum antiquissi-

S 2 ma

276 ORIG. ORD. MENDICANT.

ma familia apud Italos nunc sub S. Augustini regula militat ex decreto Innocētij VIII. qui an. 1484. illis regulam S. Augustini præscripsit. Refert ea Congregatio sua initia ad S. Barnabam Apostolum.

Sunt & aliæ aliquot in Italia Clericorum reformatorū familiæ, vt *Somaschensis*, *Theatina*, & aliæ. de quibus ex ordine acturus, pauca præmittam de B. Hieronymo Aemiliano Somaschenis congregationis parente ac conditore.

Beatus Hieronymus AEmilianus, patricius Venetus, varijs pro Republica Veneta munib[us] egregiè perfunctus, bello ex Camera-censi fœdere aduersus Venetos æstuante ad fines ipsorum tutandos destinatur, qui ab exercitu Maximiliani Cæsar[is] in Castro nouo obfessus, captus & vinculis constrictus, ope Sæctissimæ Virginis Deiparæ eripitur, ac per medios hostes deductus, Taruisium incolis peruenit. Tanti autem haud immemor beneficij, patrimonio pauperibus distributo, vale dicens sæculo, in pietatis officijs se ipsum cœpit exercere. Itaque non modò Venetijs, sed & in alijs Italiæ vrbibus, pueros parentibus destitutos, in vnum collectos in extructis à se ædibus alendos curauit; quod & circa puellas præsttit. Multis autem peragratis vrbibus, in *Somaschæ* castro (quod inter Bergomum & Larium lacum occurrit) demum substitit, ibique multis ad eum confluentibus

alum-

alumnis congregationis Somaschenfis funda-
menta iecit, multis fulgens miraculis. Nam
cum fame multi in proximis regionibus ob-
victus inopiam conficerentur, ipse pane in
gremio suo diuinitus aucto non solùm suos,
sed etiam exteris quosque aduentantes pa-
uit. Ita verò dæmonibus erat formidolosus,
vt eos è multis obfessorum ad eum caterua-
tim aduenientiū corporibus ejiceret. Spiritu
quoque Prophetico afflatus, multa, quæ ita
euenerè, prædixit. Denique obitus sui præ-
scius, annum quinquagesimum agens ætatis,
9. Martij cessit è vita, anno reparationis no- 1537.
stræ millesimo quingentesimo tricesimo sep-
timō. Ita Philippus Ferrarius in Catalogo SS.
Italiæ, ex eius Vita per Andream Stellam, e-
iusdem Congregationis Præfectum gene-
ralem scripta.

Officio nondum colitur Ecclesiastico: se-
pulcrum tamen eius in multo est honore, ob-
varia miracula ibi patrata.

CAP V T II.

*Congregatio Clericorum
S. Pauli.*

Congregatio Clericorum S. Pauli, apud
Italos pariter florens, an. 1533. à Clemente
VII. est confirmata: à quo sit instituta, cer-
nendum compéri.

CAPVT III.

De Theatinorum origine.

Clericorum Regularium, quos Theatinos
vocant, ordinem instituit Ioannes Petrus
Caraffa, qui postea Paulus IV. Papa est
appellatus. Is & generis nobilitate, & litte-
rarum eruditione spectatissimus, cum esset
Theatinus in regno Neapolitano Episcopus,
relieto Episcopatu, cum alijs tribus æquè pījsac
nobilibus viris, Caietano Thianæo, Boni-
facio à Colle, & Paulo consiliario, familiam
regularē, ab Episcopo ceteris clariore The-
atinam dictam, Condidit. De Paulo
I V. & tribus eius socijs exstant Colle-
ctanea Historica, per Antonium Caracciolum,
eiusdem sodalitij clericum, an. 1612. Colonia
publicata. Theatinorum institutum anno
1524. Clemens VII. confirmauit.

CAPVT IV.

De Societate Iesu.

Societas Iesu, magno vniuersæ Ecclesiæ bo-
no, per totum terrarum orbem diffu-
sa, conditorem post Deum agnoscit
Be-

Beatum Ignatium Loiolam , nobili genere
apud Cantabros natum: qui anno 1534 . socios
aliquot sibi primùm adiunxit. Ipsam socie-
tatem Paulus III. Papa anno 1540 . confir-
mauit, diplomate solemni edito. Eius Histo-
riam elegantissimo stylo conscripsit Nicolaus
Orlandinus.

Ad meliorem porrò vitam anno 1555. Igna-
tius transiit, à Paulo V. Papa anno 1609. inter
Beatos relatus. Vitam eius litteris consignarūt
Ribadineira & Maffeius.

Ceterūm hoc Societati proprium est, per-
petuò suos, sponsione voti addita , habere
promptos ad obsequium Rom. Pontificis,
vt quocumque ille iusserit Euangelij caussa,
sine recusatione contendant. Proprium item,
toto orbe terrarum gymnasia aperire, ad iu-
uentutem non modò liberalibus disciplinis,
verùm etiā Christianis moribus imbuendam.
Proprium denique, catechesim seu Christianę
doctrinæ elementa pueris & im-
peritæ multitudini
passim tra-
dere.

CAPVT V.

De Congregatione Oratorij in Italia.

Congregatio Oratorij, quæ est sacerdotiū, ut vocant, Sacerdotum in cōmuni viuentium, conditorem agnoscit B. Philippum Neriū Florentinum, qui anno ætatis 80. Christi 1595. Romæ viuere desijt. Vitam eius scripsit Antonius Gallonius, eiusdem Congregationis presbyter.

Ex eadem Congregatione fuere, Caesar Baronius, Annalium Ecclesiasticorum conditor, postea Cardinalis, Thomas Borzius, & alij viri doctrina vitæque integritate clari quam plurimi.

Præter Romanum, exstant varijs in locis Oratoria construēta non pauca, puta Neapolitanum, Septempedanum, Anxanum, Lucense, Firmanum, Panormitanum in Sicilia, Fanense, Patauinum, Vicentinum, Ferrariense, Totonense in diœcesi Genevæ apud Allobrogos & Foro Iuliense in Provincia apud Francos.

CA:

CAPVT VI.

De Congregatione Oratorij in Gallia,
Belgio, vicinisque prouincijs.

B. Philippi Nerij exemplo motus D. Petrus Berulus, vir generis nobilitate, morum vitaeque integritate, ac doctrina clarissimus, Congregationem Oratorij in regno Galliae, maximo Ecclesiæ bono, temporibus Ludouici XIII. Regis excitauit, Paulo V. Papa approbante, & Gallicanis Episcopis quam maximè applaudentibus ac promouentibus.

Ac primum quidem Parisijs Oratorium Berulus instituit: post quod alia toto regno sunt ædificata, ut Rotomagense, Lugdunense, Tolosanum, Rupellense, Salmuriense, Montmorentium, & cætera.

Sic & postea in Burgundiæ Comitatu, atque in Belgicis prouincijs Oratoria summo fructu sunt instituta; fauentibus in primis Ser. ^{mis} Belgarum Principibus Alberto & Isabella Clara Eugenia.

S S

CA-

CAPVT VII.

Ordo Ministrantium infirmis.

1586.

1586.

1591.

Congregatio Clericorum Ministrantium infirmis sumpfit exordium ab admodum R. P. Camillo Lælio, de Sellis, Theatinæ diaconis; anno à virgineo partu millesimo quingentesimo octogesimo quarto, aut sexto: qui cum quibusdam suis socijs, scilicet P. Francifco Prophetæ, P. Bernardino Norcino, P. Curni Lodio & P. Blasio de Opertis, huius congregationis obtinuerunt approbationem à Sixto V. Summo Pontifice, anno salutis millesimo quingentesimo octogesimo sexto. Quæ quidem cōgregatio postmodū à Gregor. XIII. anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo primo fuit innumeris decorata prīuilegijs. Dictus P. Camillus fuit primus Prefectus Generalis prædictæ congregationis, maxima cum laude, animarum salute, Congregationisque profectu.

Bulla Sixti V. exstat in Bullario Regularium Emanuelis Roderici.

CA

CAPUT VIII.

*Ordo Clericorum Regularium
Minorum.*

Congregatio Clericorum Regularium Minorum principium habuit in ciuitate Neapolitana ab admodum R. P. Augustino Adornio Genuensi, & aliquot eius socijs, videlicet Ioanne Francisco, & Fabricio illustrissimæ familiae Caracciolorum, sub Sixto V. Summo Pontifice, anno Domini millesimo quingentesimo octogesimo octauo aut nono; 1589.
fuitque postmodum confirmata à Gregorio XIII. & à Clemente VIII. & priuilegia Patrū Theatinorum fuerunt eisdem concessa, adeoque omnium aliorum Mendicantium, per viam participationis. In vrbe Neapolitana sacratissimum & antiquissimum templum sanctæ Mariæ Maioris cum continuis ac feruētissimis orationibus, alijsque carnis macerationibus, summa cum laude ac proximorum salute inhabitant. Qui quidem P. Augustinus Neapoli, biennio ferè post supradictæ congregationis fundationem, sanctissimo fine quieuit.

In vrbe Roma dicti Clerici Regulares minores conuentum habent ad S. Laurentium in Lucina, & alterum ad S. Agnetem in Agone.

CA-

284 ORIG. ORD. MEND. LIB. IV. C. IX.

CAPUT IX.

*Congregatio Clericorum seu Presbytero-
rum B. Mariæ Magdalenaæ.*

HAEC Congregatio alio nomine dicitur
Congregatio Clericorum de Pœnitentia,
etique instituta Romæ initio Ponti-
ficatus Clementis Octavi. de fun-
datore nihil adhuc
comperi.

Finis libri quarti.

ORI-

IX.
tero.
citur
entia
i.

ORIGINVM
MONASTICARVM
AVCTARIVM,
sive
LIBER V.

AVBERTVS MIRAEVS
BRVXELLENsis, Protonotarius Apo-
stolicus, & S. Theologiae Li-
centiatus publica-
bat.

AMPLIS-

AMPLISSIMO
PRAESVLI,

D. GVILIELMO
DEL CASTILLO, ABBA-
ti Bodeloensi, Ordinis
Cisterciensis.

*V*antum vniuersa Republica Christiana Ordini vestro sanctissimo, Praesul amplissime, debeat, nemo prateritorum saeculorum vel mediocriter peritus ignorat. *S*anctus Bernardus, alter velut familie vestra parens ac conditor, Ecclesiam vniuersam à periculosisimo Petri Leonis schismate liberavit, & Innocentium secundum legitimum Christi Saluatoris nostri in terris Vicarium, Romana in sede restituit ac collocavit. *N*obilissimum Galliae regnum, quod Albigenses heretici spe iam devorauerant, instituti vestri Abbates XII. à diabolica seruitute vindicarunt, & primi velut signum quoddam ad oppugnandam ac debellandam gentem impiam sustulerunt. *F*ortissimi Equites vestri, Calatrauae, Al-

can-

cantaræ, Christi, Auisij, & Montesix,
Castellam, Lusitaniam, Valentiam, aliaque
Hispaniarum regna Mauris sua virtute
eripuerunt. Beatus Petrus Castronoua-
nus, martyr, & primus hereticæ prauita-
tis Inquisitor, ad comprimendos in Gallia
Albigenses, sanctissimum tribunal primus
constituit: cui deinde alijs ex Ordine ve-
stro sodales atque Abbates magna cum lau-
de præfuerunt. Ab his velut lampada acci-
piens S. Dominicus, Prædicatorum ante-
signanus ac primipilus, idem postea munus
sustinuit, hodieque sodales Dominicani in
Italia, Hispania, alijsque orbis Christiani
prouincijs, magno uniuersæ Ecclesiae bo-
no, sustinent.

Hæc & alia maiorum vestrorum præ-
claræ facinora, post Origines Monasticas
in ordinem redactas, sacram superiorum
temporum historiam percurrenti mihi,
(qua quidem capior in primis) cùm occur-
rissent; opera & pretium facturum me puta-
ui, si ea breuiter digesta ad calcem Originum
publicarem: eò magis, quod paucis hæc
nota aut saltem animaduersa obseruarem.
Benigno itaque vultu istud nostrum Ori-
ginum Monasticarum Auctarium ac-
cipe; in quo plurimos vitæ sanctitate mo-

rumq;

O
A
ubli-
stro
lissi-
rito-
dio-
San-
ve-
uer-
ma-
le-
ter-
uit
um,
ora-
I. à
imi-
nac-
int.
Al-
an-

rumque integritate spectatos ordinis vestri Episcopos, Abbates, ac monachos reperies, per quos ad Abbatiale manus ceu ad cotem animum exsuscites interdum & acuas: et si sponte currenti calor adhibendum non existimem. Nota enim toti Belgicæ pietas tua, nota modestia, nota doctrina, nota deniq; industria, animique magnitudo, qua nouum à fundamētis templū in urbe Gādensi excitatū ad verticem usque produxisti, & stabilem fixamque tuis in Flandriæ metropoli sedem ac domicilium fixisti. An laude & testimonio nostro hæc fieri maiora queunt? ne indigent quidem, nec tua id singularis modestia patitur. Vale itaque, & pignus hoc mea erga Te obseruantia, quamdiu quidem exstare poterit, æternum habet. Bruxellis anno gratiæ cl. I^oc. XX. Idibus Ianuarij.

R^{dæ}. admodum Ampl.^{nis}
Vestræ studiosissimus
Aub. Miræus.

INDEX CAPITVM.

- CAP. I. **D**e monasterij Cluniacensis origine, pri-
misq[ue] Abbatibus.
- CAP. II. De Cluniacensis familiae prouincij, as-
monasterij singularum prouinciarum.
- CAP. III. De Congregatione reformata Lotha-
ringica monachorum ordinis Sancti Bene-
dicti.
- CAP. IV. De Congregatione monachorum Sacrae
Cisterciensis obseruantiae in Hispania.
- CAP. V. De Congregatione Lusitanica monacho-
rum ord. Cisterciensis.
- CAP. VI. De Cisterciensium monasterij in Ara-
gonia, Catalonia, Valentia, & Nauarra.
- CAP. VII. De Hueensi Abbatia apud Burgos,
& de Congregatione monialium S. Anne in
Hispania.
- CAP. VIII. De Cisterciensium monasterij, Dei-
para cultu ac miraculorum gloria claris in
Belgio.
- CAP. IX. De Ordinibus Equestribus, sub instituto
Cisterciensi hodieq[ue] militantibus.
- CAP. X. De Ordinibus Equestribus, qui olim sub
instituto Cisterciensi militarunt.
- CAP. XI. De Ordinibus monasticis instituti Ci-
sterciensis.
- CAP. XII. De Ordinibus monasticis, Cisterciensi
familiae obstrictis.
- CAP. XIII. De monialibus Ord. Conceptionis B.
Mariae.

T

CAP.

290 INDEX CAPITVM.

CAP. XIV. De Sanctis ex ordine Cisterciensi.

CAP. XV. De Beatis ex ordine Cisterciensi.

CAP. XVI. De B. Petro à Castronou, martyre
primoq; Inquisitore hæreticæ pravitatis, &
B. Othono Episcopo Frisingensi.

CAP. XVII. Kalendarium Sanctorum ac Beato-
rum maximè illustrum, ex ord. Cisterciensi,
mensium ac dierum serie digestum.

CAP. XVIII. De Sanctis familiae Præmonstra-
tenfis.

CAP. XIX. De Beatis ex ordine Præmonstra-
tenfis.

CAP. XX. De Sanctis ac Beatis ex ordine Can-
nicorum Regularium.

CAP. XXI. De ordine monachorum Charitatis
B. Mariæ sub regula S. Augustini militare
rium.

ORIG

ORIGINVM
MONASTICARVM
 AVCTARIUM.

CAPVT I.

*Demonasterij Cluniacensis Origine,
 primisque Abbatibus.*

 Vperioribus diebus meas in manus venit Bibliotheca Cluniacensis , à Martino Marrerio (quē Lutetiæ monachum ad S. Martinū Campensem, an. 1610. familiariter nouimus) & Andrea Quercetano Turonensi publicata. Sunt in ea non pauca ex illius loci monumentis, publicisq; Galliarum ac priuatis Bibliothecis fideliter deprompta, quæ lectorem istarum rerum curiosum meritò delectent. Instar apis itaque nonnulla ex amplissimo illo campo selegimus, quæ per modum Auctarij hic visum fu-
 it subnectere.

Quis primus nobilissimi Cluniacensis monasterij conditor fuerit, magna est quæstio. Guilielmus Paradinus, Petrus San-Julia-

T 2

nus,

nus, Iacobus Seuertius, Bugnonius, & cæteri recentiores rerum Burgundicarum scriptores, Guarino Comiti Matisconensi, & Cabilenensi, veteres autem scriptores omnes Guilielmo Pio, Aquitaniæ Duci & Aruernia Comiti eam gloriam tribuunt. Quibus consenit & Testamentum eiusdem Guilielmi, eiusque coniugis Ingelbergæ, anno Imperij Caroli Magni vndecimo datum ac signatum.

Constat quidem, Guarinum Comitem villam Cluniacum ab Hildebaldo Matisconensi Episcopo, via permutationis, ut loquuntur, accepisse, ibidemque Capellam in honorem S. Mariæ & S. Petri ædificasse, iuxta diploma Ludouici Pij Imp. anno duodecimo Imperij Aquisgrani datum, quo dictam permutationem Imperator confirmat: Sed in illo diplome nulla prorsus Cluniacensis monasterij fit mentio. Quo fit, ut cum Ioanne Queretano, qui Bibliothecam Cluniacensem eruditis Notis illustrauit, censem, fundatoris titulo *Guilielmum Ducem* haudquaquam esse spoliandum.

Ceterum Guarinus, & Aua eius coniux, morientes, quidquid iuris in Cluniaco habebat, eidem Guilielmo Duci reliquerunt. Is, Berone Abbe Gigniacensi ad se euocato, Cluniaci monasterium exstruere cœpit, quod Eblus Pietauorum Comes & Guilielmi cognomento Pij in Aquitaniæ Ducatu succellar postea perfecit.

Mor-

*Cluniaci
funda-
tor.*

*Clunia-
cum fü-
datur
an. 910.*

Mortuus est autem Guilielmus an. 918. aut
920. in Briuatensi vico apud S. Julianum mar-
tyrem sepultus. Flodoardus tamen chrono-
graphus Remensis dicit, illum superuixisse ad
annum usque nongentesimum vicefimum
septimum.

Primus itaque Cluniacensis Abbas fuit B.
Berno, qui Guilielmo Duce sumptum suppe-
ditante, cœnobium Cluniacense construxit.
Quo fit, ut à multis medijs æui scriptoribus
eiudem fundator nuncupetur.

B. Berno
Abbas I.
Clunia-
censis.

B. Bernoni successit S. Odo, Martyrologij *S. Odo*
Romani tabulis ad diem 18. Nouembris ad *Abbas II.*
scriptus. Eius vita per *Ioannem* monachum
Cluniacensem, natione Italum, ac discipu-
lum, exstat apud Surium, & fusior in Biblio-
theca Cluniacensi. Obiit autem in S. Iuliani
monasterio, dicæsis Turonensis, quod à Da-
nis destructum *Theotolo* Archiepiscopus in-
staurauit. Idem Odo vitam S. *Geraldi* Auri-
liacensis Comitis libris quatuor complexus
est, quos cum reliquis eiusdem operibus *Quer-*
cetanus publicauit. Fuit autem S. Odo pri-
mus totius ordinis Cluniacensis reformator
ac pater: ideoque à Sigeberti nostri *Gembla-*
censis interpolatore & alijs vocatur primus
Abbas Cluniacensis.

Odoni defuncto suffecitus est Aimardus seu *Adema-*
Ademarus: Ademaro autem S. *Maiolus*, in Ro-
manos fastos die undecimo Maij relatus. *russ Ab-*
bas III..
Vitæ eius historia per S. Odilonem pro-*S. Maio-*
lus IV.

ximum successorem, & altera per monachum quendam Siluiniacensem scripta exstat in Bibliotheca Cluniacensi. Obiit autem anno 954. & quiescit S. Maiolus Siluiniaci, in diœcesi Augustodunensi : quod monasterium Archembaldi viri nobiles fundarunt.

S. Odilo Anno nongentesimo nonagesimo tertio,
V. Abbas. Odilo Aruerne oriundus, ex clero Briuatensi monachum professus in Cluniacensi cœnobio, post Maiolum proficitur ipsi cœnobia, quod per annos LVI. miro religionis fero rexit & prouexit. Qui egregie, præter cetera pietatis insignia, non solum vita exemplis, sed etiam miraculis in vita sua claruit; qui cum reprehenderetur, quod in peccantes misericordior iusto esse videretur, Si damnandus sum, inquit, malo damnari de misericordia, quam de durtia: ut Sigebertus Gemblacensis in Chronico loquitur. Idem primus commemorationem omnium fidelium defunctorum, prima die post festum omnium Sanctorum, in suis monasterijs fieri præcepit: quem ritum postea universalis Ecclesia recipiens comprobauit: ut in Romano Martyrologio Kal. Ianuarij legitur. Obiit autem an. Christi millesimo quadragesimo octavo, ætatis suæ anno octogesimo septimo: vt in eius vita Petrus Damianus & Sigebertus in Chronico notant. Scripsit is vita tam B. Adelheidis Imperatricis, quæ in Bibliotheca Cluniacensi exstat typis edita.

Post

Post S. Odilonem in regimine S. Hugo ^{S. Hugo}
succenturiatus est, Romano Martyrologio ad ^{Abbas}
diem 29. Aprilis insertus. Vsus est eo familia-
riissime Gregor. VII. Papa, cuius ad illum ex-
stat epistola anno 1078. data. Obiit autem
Christi millesimo centesimo nono, ut Sie-
berti nostri Gemblacensis interpolator & alij
notant. Vitæ historiam scripsit Hildebertus E-
piscopus Cenomanensis, ab Andrea Querce-
tano in bibliotheca Cluniacensi editam. Quæ
apud Surium exstat, per Hugonem monachum
Cluniensem, illius coætaneum, litteris est
consignata. Discipulum inter alios S. Hugo
habuit S. Morandum, monachum Cluniacen-
sem, cuius gesta pariter leguntur in Biblio-
theca Cluniacensi.

Post S. Hugonem, ex ordine Abbates fue-
re Pontius, Hugo eo nomine secundus, & B. Pe- ^{B. Petrus}
trus Mauritus, cognomento Venerabilis. Ho- ^{Venera-}
rum postremus, nobili genere natus, primùm ^{bilis, Ab-}
miles, deinde monachus Cluniaci fuit. Idem
S. Bernardo Abbe Claræ-vallis familiaris-
simè vsus est, ut Epistolæ vltro citroque mi-
ſæ comprobant. Scripsit varia à Trithemio,

Baronio, Bellarmino, alijsque lauda-
ta, quæ vnum in corpus collecta
leguntur in Bibliotheca Clu-
niacensi Lutetiæ edi-
ta.

CAPUT II.

*De Cluniacensis familiæ prouincijs, ac
monasteriis singularum prouinciarum.*

In ter varias familias, sub S. Benedicti signis militantes, nigrorum (vt à colore vestis nuncupant) monachorum, longè nobilissima fuit *Cluniacensis*, à Cluniaco d. Matiscenensis archicœnobio nomen mutuata. Fuit ea olim in prouincias decem partita, videlicet *Lugdunensem*, *Francia*, *Prouincia*, *Pictauensem*, *Aruernia*, *Vasconia*, *Alemaniæ*, *Lombardia*, *Hispania*, & *Anglia*. Quot & quæ præcipua singulis in prouincijs monasteria fuerint, paucis commemorabo.

PROVINCIA LVGDVNEN-
sis.

Cluniacum, totius ordinis caput, in diœcesi Matiscenensi, anno 910. fundatum. Gigniacum, in diœcesi Lugdunensi, B. Berno, ex Comite primus Abbas Gigniacensis, fundauit: vt interpolator Sigeberti Gemblacensis ad an. 895. commemorat. Idem quoque Balmentis, in d. Vesontionensi, ac demum Cluniacensis Abbas fuit. Habet autem Gigniacum annexos minoris notæ Prioratus, hoc est, vnius duorum aut trium monachorum

rum cellas, sexdecim.

Cari Loci Monasterium, in d. Matisco-nensi, fundarunt *Robertus* *Valentinus* Episco-pus, eiusque frater *Eduardus*.

S. Marcelli monasterium, iuxta Cabilo-nem, fundauit *Guntramnus* Burgundiæ Rex: ut notat Fredegarius in appendice ad Greg. Turonensem: quod Gaufredus Comes Ca-bilonensis S. Maiolo Abbatii Cluniacensi po-stea tradidit,

Marciniacum, monialium cœnobium, in d. Augustodunensi seu Eduensi, fundauit S. Hugo Abbas VI. Cluniacensis.

Nantuacum seu Nantoacum, Prioratus in d. Lugdunensi.

Decanatus Pareti in d. Eduensi.

Decanatus S. Vincentij, ibidem.

Decanatus Vergei, ibidem. Numerantur autem Decanatus XIII. ordinis Cluniacensis in vniuersum.

Amberta, Prioratus in d. Lugdunensi.

De Salis, Prioratus ibidem.

S. Magdalenæ P. in Charlesio, ibidem.

S. Romani P. ibidem.

Complectitur prouincia Lugdunensis, pre-ter Abbatiam Cluniensem, nouemdecim Prioratus, & tres Decanatus.

PROVINCIA FRANCIAE.

Praeter Abbatiam *Belli Loci*, in hac prouin-cia sunt quinquaginta monasteria: ex qui-

T 5

bus

bus 40.nominantur Prioratus, Decanatus 9.& domus vna. Est autem dicta Abbata iita in Argonia,&c d. Virdunensi.

Prioratus B.Mariæ, de Charitate, in d. Autissiodorensi situs est. in *Charitate* opido agri Niuernensis, ad Ligerim fluum, & extructus à S. Hugone Abbe V I. Cluniacensi. Habet annexos quinquaginta Prioratus minoris notæ, seu non conuentuales.

Prioratus S. Martini de Campis, in urbe Parisiensi, habet triginta Prioratus annexos præter varias Præbendas, Curas & Capellianas, ut nuncupant.

Prioratus S. Petri, in *Abbatif-villa*, & d. Arbianensi.

S. Arnulphi P. in opido Crispeio, & d. Siluanectensi, habet quattuor Prioratus annexos.

Longi Pontis P. in d. Parisiensi.

Decanatus S. Dionysij apud Nogétum Rotrodi, quod est opidum agri Pertici in d. Carnutensi, fundatorem agnoscit Gaufridum, vicecomitem Castridunensem. dictus Rotodus fuit pater Gaufridi.

S. Saluij P. apud Valentianas Hannoniæ opidum, in d. Cameracensi, fundatorem agnoscit Carolum Magnum Imperatorem, ut in Originibus nostris Benedictinis docuimus.

B. Mariæ P. de Nantolio, in d. Meldenfi.

S. Ste.

- S. Stephani P. in d. Niuernensi.
S. Riueriani P. ibidem.
S. Marię P. in Monte Desiderij, & d. Am-
bianensi.
S. Theobaldi P. in Castro Vitriaco, & d.
Catalaunensi.
S. Petri de Romiliaco P. in d. Boloni-
ensi.
SS. Petri & Pauli de Burgo P. ibidem.
S. Stephani P. in Nameca & d. Leodien-
si.
S. Seuerini P. in Condrosio, ibidem.
B. Mariæ P. de Bertreja ibidem.
S. Victoris de Ceio P. monialium, iuxta
Huium opidum d. Leodiensis.
Domus de Annaio, d. Parisiensis.
Grandis Campus P. in d. Meldensi.
Luperciacum in d. Niuernensi, SS. Gerua-
sio & Protasio sacram.
Decanatus S. Cosmæ, in monte, d. Constâ-
tiensis.

PROVINCIA PROVINCIAE,
Tarantasiæ, Delphinatus & Viennæ, ha-
bet Prioratus quadraginta
quatuor.

S. Saturnini de Portu P. ad Rhodanum in
d. Vceticensi, habet annexas cellas seu prio-
ratus minores viginti septem.

S. Ioan-

S. Ioannis de Podoliano Prioratus, in d. Arausisionensi, est vnitus cum collegio Auenionensi S. Martialis, vt & domus Soergiae.

Prioratus de Tornaco, in d. Nemansenfi.

S. Victoris P. in d. Cenuenfi.

S. Marcelli P. Dienensis, in d. Valentina.

PROVINCIA PICTAVIENSIS
& *Santonensis*, complectitur Abbatias
duas, Prioratus viginti & v-
num, & Decanatum
vnum.

MOnasterium Nouum, sive Abbatia SS.
Ioannis Euangelistæ & Andreæ, in d. Pi-
ctauiensfi, habet annexos Prioratus octodecim,
& vnam domum.

Abbatia S. Ioannis Angeliacensis, in op-
ido eiusdem nominis, & d. Santonensi exstruc-
ta est à Pipino Aquitaniæ Rege, Ludouici
Pij filio.

S. Eutropij Prioratus, in d. Santonensi ha-
bet annexos Prioratus minores tredecim.

Insulæ Aquensis Prioratus, vulgo Isle d'Aix,
in d. Pictauiensfi.

Decanatus S. Ioannis de Roncenaco.

PROVINCIA ARVERNIAE,
præter duas Abbatias, continet Prio-
ratus nouem.

MAuziacensis Abbatia, in d. Claromont-
ensi, fundata est per Robertum Aruerne
Comi-

Comitem, eiusque filium *Guilielmum*, & tradita est Cluniacensibus anno millesimo nonagesimo quinto. Habet ea annexos Prioratus sexdecim.

Thiernensis Abbatia, in d. Claromontensi.

Siluiniacum, S. *Maiolo* sacrum, in d. Augustodunensi seu Eduensi, quinquaginta olim monachorum fuit, habetque annexos Prioratus vndecim, & domos quinque.

Celsinarum P. in d. Claromontensi, 40. olim monachorum.

Prioratus de Riuis, 20. monachorum olim.

PROVINCIA VASCONIAE,
præter Abbatias, complectitur Prioratus 12. & vnum Decanatum, cum
vna domo.

MOisiacum Abbatia octoginta olim monachorum, in d. Cadurcensi, fundatum est à *Clodoueo* Rege Francorum, & instauratum à Ludouico Pio.

Abbatia S. Petri Lesatensis, alias de Pedaxato, in d. Riuensi.

Abbatia SS. Geruasij & Protasij Exiensis, in d. Aginensi.

Abbatia Figiacensis, in d. Cadurcensi olim 40. monachoru, fuit secularizata(ut loquuntur) per Carolum à Lotharingia Cardinalem, & Abbatem Cluniensem. Est hodie

die Canonicorum collegium, ut arbitror, & lebre.

S. Licerij P. in d. Tarbiensi.

S. Orientij P. in d. Auscensi seu Auxi-
tana.

Decanatus S. Petri de Carennaco, in d. C^a
durcensi.

Domus B. Mariæ de Moiracho, in d. Con-
domensi.

PROVINCI A ALEMANNIAE
Lotharingiæ , & Burgundiæ , præter
Abbatiam Balmensem, continet
Prioratus triginta.

BAlma, Abbatia in d. Vesontionensi sita est.
Eius fundator ac primus Abbas fuit S. Eth
ticus : cui successit eius discipulus Berno, Ab-
bas Gigniacensis, ac demum Cluniacensis.
Bernoni successit eius nepos VVido, in regi-
mine Gigniacensis, Balmensis, & AEthicen-
sis monasteriorum: ut in Notis ad bibliothe-
cam Cluniensem tradit Andreas Querceta-
nus.

Paterniaci monasterium in d. Lausanensi
fūdauit b. Adelheidis Imperatrix: quod S. Ma-
iolo Abbatii Cluniacensi eiusque successoribus
commisit.

Romani monasterij Prioratus, vulgo Ro-
manmonstier, in d. Lausanensi.

De Vallibus P. in d. Vesontionensi.

- De Mortua Aqua P. ibidem, *Mortault.*
 De Loco Dei P. ibidem.
 De Monte Richerio P. ibidem.
 De Villario monachorum P. ibidem.
 S. Nicolai de Salinis, ibidem.
 De Calce P. ibidem, *de la Chaux.*
 De Alta petra P. ibidem, *Hault Pierre.*
 De Fontenaio P. ibidem.
 De Porta supra Sagonam, ibidem.
 Vallis-Clusa P. ibidem, *Vaucluse.*
 Insula medij Lacus P. in d. Laufanensi.
 Prioratus de Sella, alias de Nigra filua:
 De Megijs P. in d. Laufanensi.
 Vendopera, *Vendoeure*, propè Nanceium
 Lotharingiæ metropolim, in d. Tullensi.

P R O V I N C I A L O M B A R D I A E

seu *Italiae*, complectitur 24. Prioratus
 conuentuales , præter Abbatias
 duas , & Prioratus mino-
 res eisdem an-
 nexos.

- A**bbatia S. Benedicti , ad Padum fluuium,
 in d. Mantuana.
 Abbatia monialium de Canturio.
 S. Salvatoris monasterium, iuxta Ticinum
 seu Papiā, exstruxit B. Adelheidis Imperatrix,
 & S. Maiolo Abatti Cluniacensi regulariter
 ordinandum tradidit.
 S. Iacobi de Pontida P. 24. monachorum,
 in d. bergomensi.

S. Pau-

S. Pauli de Argono P. ibidem.

S. AEgidij de Fontenella P. ibidem.

PROVINCI A HISPANIAE
præter Abbatias, comprehendit virgin-
ti quatuor Prioratus conuen-
tuales.

Abbatia Cornieliana, apud Astures, in d.
Ouetensi.

Campus Rotundus, Abbatia S. Petro sa-
cra, in Catalonia, & d. Gerundenfi.

Abbatia S. Mariæ Arularum, in Catalonia
& d. Elnensi.

Monasterium B. Mariæ de Nagera, in d.
Calagurritana, Prioratus olim triginta Mo-
nachorum.

Prioratus S. Pilij de Carrione, 24. mon-
chorum, in d. Palentina.

S. Isidori P. 12. monachorum, ibidem.

S. Vincentij Prioratus, quinque mona-
chorum, in vrbe & d. Salmanticensi datus est
Petro Venerabili Abbatii Cluniacensi, &
Alfonso Hispaniarum Imperatore.

Villa-Franca seu Vallis carceris in Gall-
cia, & d. Asturicensi, Prioratus octo mon-
chorum.

Prioratus S. Vincentij de Palumberij,
octo monachorum, in d. Lucensi.

Prioratus B. Mariæ de Ratis, quinque mo-
nachorum in Portugallia, & d. Bracarense.

Sunt

Sunt qui his addunt Abbatiam S. AEmiliani Cucullati, in d. Calagurritana sitam: sed hæc & alia supranominata monasteria hodie pertinent ad Congregationem Vallisoletanam.

PROVINCIA ANGLIAE ET
Scotiæ, præter Abbatias duas, solet habere Prioratus conuentuales triginta sex, & domos tres.

Passeletum, Abbatia Scotiæ, in d. Glasculensi.

Abbatia de Crossagnier, ibidem.

Ex dicto monasteriorum ordinis Cluniacensis Catalogo patet trecenta plus minus cœnobia curæ ac procurationi Abbatis olim Cluniacensis subfuisse, præter ducentos quinquaginta aut circiter Prioratus minoris notæ, seu non conuentuales.

Præter monasteria hactenus cōmemorata, & alia plurima institutum seu reformationē Cisterciensem olim sunt amplexa, ut *Bertinianum* apud Belgas, temporibus Hugonis Abbatis Cluniacensis, & alia alibi: vt nos in Chronico Benedictino docuimus.

Præter Sanctos instituti Cisterciensis, hactenus recensitos, laudatur & S. Albertus Abbas, libro de Sanctis Bergomensibus, per M. Antonium Benalium, & Ioannem Antonium Guernarium, Bergomi an. 1584. edito.

CAP V T III.

*Congregatio reformata Lotharin-
gica Monachorum Ord. S.
Benedicti.*

SVperioribus annis in Lotharingia exordium sumpsit reformata Benedictinorum Congregatio, cui postea non pauca regni Fraciæ, ac Burgundiæ cœnobia sese aggregarūt: in his Abbatia S. Vincentij in vrbe Vesontionensi, Fauerniacum in Comitatu Burgundiæ & dicecesi Vesontionensi, & alia. Eiusdem Congregationis sodalibus in vrbe Parisiensi an. 1618. traditum est à Ludouico XIII. Rege ac Parlamento Parisiensi monasterium Guilielmitarum.

Ceterūm dictæ Congregationis Patres, ne talentum suum defodiant, in concionibus ad populum habendis, confessionibus audiendis alijsque pijs actionibus, magno fidelium bono & applausu, sese exercent: vt in Hispania quoque faciunt Benedictini ac Cistercienses.

Haud abs re fuerit hoc loco subnectere breuem historiam Miraculi, quod an. 1608. circa Venerabile Sacramentum Eucharistiae in Fauerniaco contigit. De quo sic Ioannes Chiffletius in descriptione Vesontionis, an. 1618. Lugduni edita.

*Miracu-
lum Fa-
uerniaci.* An. 1608. die Sancto Pentecostes, 25. Maij, in ecclesia antiquissimi monasterij B. Mariæ Virgi-

Virginis De Fauernè, (Aimoinus anno Christi
870. Fauerniacum vocat) ord. S. Benedicti,
diœcesis Bisontinæ; cùm Indulgentiarū tunc
concessarum causa, sanctissimum Eucharistię
Sacramentum, in duabus hostijs, ipsa eadem
die cōsecratis, argēteo Reliquario, vnius ad
minimū marçe inclusū, de more, populo pro-
positū fuisse: contigit, ut igne, quo fato nef-
eitur, accēso, mensa lignea, gradu, taberna-
culo, mappis & alijs ornamentiis absumptis,
suppositoq; marmore humi fracto, Reliquia-
riū graue & metallicum, cum duabus inclusis
hostijs nō modò illæsum, sed etiā in aere sus-
pensum, absque ullo sustentante corpore so-
lido, remaneret, idque per spatum triginta
trium circiter horarum, usque ad horam sci-
licet decimam matutinam diei Martis, ter-
tij festi Pentecostes; cùm, vicino quodam Pa-
rocho, qui solenni supplicatione illuc ad-
uenerat, Missā celebrante, & sacratissimā ho-
stiā, post primā eleuationē, demittēte, Reli-
quiariū ex se fēsim & leniter descēdit, rectaq;
Missali codici insedit, qui corporali cōtectus
(ut cū maiori reuerētia exciperetur, si forte
decideret) illi cum intermedio spatio fuerat
suppositus. Quæ omnia visa sūt à quām pluri-
mis inculpatæ vitæ & integræ fidei testibus,
quib' per Inquisitores idoneos auditis, firma-
tū miraculū, ad Dei Opt. Max. gloriā, & ho-
norem, Ecclesiæ Catholicæ bonum & fide-
lium consolationem publicauit Ill. mus Fer-

dinandus de Rye, Archiepiscopus Bisuntinus diplomate Vesontione 10. Iulij anni 1808. dato. Hostiarum miraculosarum vna Fauerniaci remansit, altera, iussu Ser. morum Archiducum Alberti & Isabellæ, Burgundia Principum, Dolam Sequanorum, maxima pompa, precibus publicis translata est, in festo S. Thomæ Apostoli, eiusdem anni 1608. cui inde pius Aduocatorum cœtus, sub S. Iuonis patrocinio, Dolæ pridem institutus, facellum splendidissimum exstrui curauit, quod an. 1614. die 19. Maij idem Reuerendissimus Ferdinandus ritu solenni dedicauit. *Hactenus Chiffletius.*

CAPVT IV.

*De Congregatione monachorum sa-
crae Cisterciensis obseruantiae
in Hispania.*

Reformata ista Congregatio, titulo S. Bernardi, anno millesimo quadringétesimo vicesimo quinto, sumpsit exordium. Auctor illius fuit *Martinus Vargas*, Doctor Theologus & monachus cœnobij Petræ, in Aragonia; qui Roma reuersus, cum alijs duodecim monachis ac sodalibus, in monasterio *Montis Sion*, haud procul à Toleto, confedit, & veterem disciplinam monasticam in usum reucauit, Romano Pontifice approbante. successu temporis, ut fit, varia monasteria exem-

Anno.
1425.

plo commota accesserunt: sic ut Congregatio
ista hodie quadraginta amplius cœnobia in
regnis Castellæ, Legionis, Gallæciæ, & Prin-
cipatu Asturicensi sita cōpleteatur. Sūt in his,
Mons Sion, in diœcesi Toletana.
Palasolum, in diœcesi Vallisoletana.
Vallis Bona, in eadem diœcesi.
Nucale monasteriū, in diœcesi Asturicēsi.
Melonense m. in Gallæcia.
Mons Rami, in diœcesi Auriensi.
Ouila, in d. Seguntina.
Carracedum, in d. Asturicensi.
Morerola, in d. Zamorensi.
Sacra Mœnia, in Castella.
Mons Salutis, in d. Conchensi.
Superatum, in d. Lucensi.
Spina, in d. Vallisoletana.
Maira, in d. Lucensi.
Ossera, in d. Auriensi.
Horta siue Hortus B. Mariæ, in d. Segun-
tina.
Riuus fīccus, in montibus Burgensibus.
S. Prudentij monasterium, in d. Calagur-
ritana.
S. Martini de Castaneda, in d. Asturicēsi.
Armentera, in Gallæcia.
Benauides, in Castella veteri.
Iuncquera, in d. Auriensi.
Saltus Noualis, in d. Legionensi, vulgò
Sandoual.
Vallis Paradisi, in d. Zamorensi.

V 3 Matal-

Matallana, in d. Vallisoletana.
 Herrera, in d. Calaguritana.
 Buzedum, in d. Burgenfi.
 Vallis Ecclesiarum, in d. Toletana.
 Horgia, in d. Tudensi.
 Vallis Dei, in d. Ouetensi.
 Mons ferus, in Gallæcia.
 Villa Noua Ossensis, in d. Mindoniensi.
 Bellus mons, in d. Quetensi.
 Vega.

S. Claudiij, in d. Aurienfi.
 S. Petri apud Gumiela, in d. Vxamenfi.
 Azeuerium, in Gallæcia.
 Penna Maior, in d. Lucensi.
 Franquera, in Gallæcia.

Præter dictas Abbatias, spectant insuper
 ad dicta Congregatione varij Prioratus mo-
 nachorum, & non pauca virginum cœnobia:
 inter quæ eminēt *Hulgense*, & *Bethleemiticum*,
 in vrbe Vallisoletana.

Huius porrò Congregationis Abbates nō
 perpetui (ut in Gallia, Germania, Belgica, &
 alibi) sed triennales sunt tantummodò. Sin-
 gulis namque triennijs vniuersi Abbates con-
 ueniunt, & comitia celebrant in Palasolensi
 monasterio, haud procul à Vallisoleto: & pri-
 mò Præfectum generalem (quem *Reforma-*
torem vocant) deinde *Visitatores* generales, ac
 demum *Abbates* singulorum monasteriorum
 eligunt atque constituunt.

Habet hęc Cōgregatio varia Collegia Phi-
 loso-

Iosophica ac Theologica, in quibus monachi Cistercienses optimis disciplinis ac moribus imbuuntur: quod exemplum utinam Galliae ac Germaniae nostrae Abbates emularentur! hoc praesertim tempore, quo tot Hæreticorum phalanges Ecclesiam orthodoxam vndeque oppugnant.

Inter alia Hispaniae collegia, eminent Cöplutense, quod ea in Academia Ludouicus Straada Abbas Hortensis fundauit, itemque Salmanticense, titulo B. Virginis Lauretanæ claram.

In utraque Academia plurimi sunt ex Ordine Cisterciensi Doctores ac Professores Theologiæ celeberrimi, quos *Cathedraticos* vocant: plurimi item Concionatores facundissimi ex istarum Academiarum aliorumque locorum gymnasij quotidie, velut ex equo Troiano, prodeunt; magno fidelium commodo, nec minore Cisterciensium gloria atque ornamento.

CAPVT V.

De Congregatione Lusitanica monachorum Ord. Cistercien-
sis.

HVI^o reformatæ Congregatiōis caput est Abbas Alcobatia, & cōplectitur ea monachorū

V 4

cœno-

cœnobia sexdecim, monialium autem plus minus viginti. Habent ite Collegia sua, præsertim Eboræ & Olisipone, in quibus Philosophica ac Theologica studia mirificè florēnt.

Alcobatiæ fundator fuit *Alfonsus Henricus*, primus Portugalliae Rex, monachos eò mitente *S. Bernardo*, Claræ Vallis Abbatem. Narrant autem adseruari ibidem Epistolam *S. Bernardi*, in qua hæc inter cetera leguntur, velut propheticō spiritu scripta: *Illud condentes monasterium, in cuius duratione & integritate indelebile habebitis elogium regni vestri, & in divisione reddituum diuidetur à vobis corona vestra.* Quod quidem aiunt euenis temporibus *Henrici Cardinalis*, qui *Sebastiano Regi* in Africa cæso suffectus sine liberis obiit, & *Philippo II. Castellæ Regi Catholico* lampada regnumque tradidit.

Alcobatia porrò ut est omnium orbis Christiani Abbatiarum ditissima, duos hodie Abbates habet, vnum Regularem seu monachum, alterum Commendatarium seu secularem, qui nunc est *D. Ferdinandus, Philippi III. Regis Catholici filius, Cardinalis & Archiepiscopus Tolestanus postulatus.*

* * *

CA-

CAPVT VI.

De Cisterciensium monasterijs in Aragonia, Catalonia, Valentia, & Nauarra.

INTER Aragoniæ cœnobia eminent *Vero-*
la, multorum Episcoporum parens, *Rueda*,
Petra, & *Sancta Fides*, haud procul à Cæsarau-
gusta.

In regno Valentiæ laudatur *Vallis Digna*,
monachorum, & *Zaida*, monialium, in vrbe
Valentina: cuius fundatrix exstitit B. Teresia
Aragoniiæ Regina.

In Catalonia notissimum est *Populetum*,
haud procul à Barcinone situm, item *Sanctæ*
Cruces, *Benefacia*, & *Scarpa*.

Horum regnorū Abbates olim perpetui,
nunc triennales tantumodò aut quadrienna-
les sunt; excepto Abbatे *Populeti*. Introducta
est ea reformatio temporibus *Philippi III.*
Catholici Regis.

Nauarræ porrò Abbates, *Leriensis*, *Oliuensis*,
Maniliensis, *Hiranquensis*, & *Fiteriensis*, sunt
perpetui, & comparent in comitijs

Ordinum regni, vt fit in
Belgio & ali-
bi.

CAPVT VII.

*De Hulgensi Abbatia apud Burgos, &
monasterijs eidem subiectis: i-
tem de Congregatione re-
formata S. Annæ in
Hispania.*

HAUD procul à Burgenfi vrbe nobili apud Hispanos visitur *Hulgense* monialium cœnobium, ord. Cisterciensis, Sedi Apostolice immediate subiectum, si quod aliud, lögè ditissimum ac nobilissimum; vtpote ad quod non nisi illustri genere natæ virgines admittuntur. Fūdatorem agnoscit *Alfonsum Hispaniarum Imperatorē*. Subsunt illi viginti amplius monialium cœnobia, in quibus Abbatissa Hulgensis solet Abbatissas cōstituere; eademq; per suos Deputatos visitare ac corrigeare.

Eadem Abbatissa habet auctoritatem cœdi *Equites*, qui Crucem gestant, haud ab humile Calatrauenfi, in veste exteriore. Sunt ij tribus votis monasticis obstricti, adeoque ad nuptias transfire non possunt.

Congregatio monialium S. Anne nostra ætate initium sumpsit in vrbe *Vallisoletana*; vbi primum monialium regularis obseruantiae cœnobium, titulo S. Annæ, est ædificatum. Sunt alia deinde *Toleti*, *Talauerae*, *Madri*, &

ti, & alibi excitata: in quibus, præter abstinentiam à carnibus, summus disciplinæ monasticæ viget rigor: vt monialibus Carmelitanis discaleatis parum aut nihil cedere videantur.

CAPVT VIII.

De Cisterciensium monasterijs, Deiparæ cultu ac Miraculorum gloria claris in Belgio.

ET si omnia ac singula Cisterciensis instituti cœnobia Virgini matri sint dicata; ex ijs tamen nōnulla præ reliquis Deus Opt. Max. Miraculorum splendore, ac frequētione hominum concursu nobilitauit. Inter Belgica(nam de alijs alijs dicent) eminent *Camberona* in diœcesi Cameracenſi, *Laus B. Mariæ* in Tornacensi, & *Villarium* in Namurcenſi sitū.

Camberona ampla atq; illustris Abbatia, in Comitatu Hannoniæ, tertio lapide à Montibus, quę vrbs est metropolitana, amceno loco sita, anno salutis millesimo centesimo quadragesimo octauo à S. Bernardo Claræ Vallis Abate initia sua accepit. Hoc in monasterio visitur imago Deiparæ, quæ anno millesimo trecentesimo vicesimo secundo à Iudeo quodam perfido laſa cū fuisset, mox languinem emisit. Historiam miraculorum illius loci cōscripsit V Valrandus Caoltius, & Duaci anno 1606. publicauit.

Apud

Apud Insulas Flandriæ Gallicanæ emporium sita est Abbatia Laudenfis, vulgo Luncupata, quæ facellum habet Deiparæ sacram, frequēti piè peregrinantium concursu celebre.

Anno
1603.

De Villario libet paulò altius, in extero rum gratiam, repetere. Collis Asper, vulgo *Mons Acutus*, locus olim silvestris, nunc à paucis retrò annis opidum Brabantiae, portis ac mœnibus clausum, haud procul à Sichemio, vetusto opido & arce, visitur. In dicto colle quercus annosa exstabat, cui imago seu statua Deiparæ pendebat affixa. Ad hanc locum cùm anno millesimo sexcentesimo tertio præsertim frequens hominum, opem ac solarium à Diua potentium, fieret confluxus, facellum primò ex tabulis, post è lapide seculo iuxta exstructum, & anno millesimo sexcentesimo quarto, à *Matthia Houio*, Mechliniensi Archiepiscopo, sacratum est. Quercus autem, mandato *Ioannis Miræi*, patrui nostri, tunc Antuerpiensis Episcopi designati (quem ad Miracula discutienda, aliaque pro bono piè peregrinantium statuenda idem Archiepiscopus eò miserat) paucis antea mensibus à stirpe excisa est: idque vel ideo, quod trunco variè scisso & imminuto, cùm fragmenta & asperas quisque peteret, casum iam minaretur. Excisa itaque, & quod eius superfuit, à varijs piè ac religiosè est expetitum, ut inde statuas seu icones sibi faciendas curarent.

Sic

Sic & Ioannes Miræus ex fragmentis grādioribus, domum allatis, statuas aliquot seu icunculas Deiparæ faciendas mandauit. Ex his vnam dono dedit D. Roberto Henriono, Abbatii Villariensi : quam in facello nouo, à fundamentis Villarij exstructo, cùm is collocasset, factus mox est accolarum ac longè dissitorum concursus, qui hodieque durat, præsertim febribus curandis. Itaque multa à varijs mox donaria sunt oblata : inter alios Amplissimus D. Petrus Pecquius, Brabantiaæ Cancellarius, Versus istos, typis Plantiniani editos, Deiparæ sacrauit:

*Nouem maligna febre fractus mensium,
Medicæq; iam spem mente deserens opis;
Opem requiro cælitus, supplex nouam,
Maria, ad aram prouolutus hanc tuam.
Voco Mariam; culpa matrem non sinit.
Sed ecce Mater, Mater illicè es mihi.
Quartana febris abiit, ô benignitas
Dei parentis immerens hominum in genus!
Abiit repente febris. Id gestum rei,
Villariensis Aspricollis in iugo,
Cognoscat etas nostra, postera & sciat.
Ego grata laudis usque & usq; cantica
Matri salutis offeram venerans mea.*

Prid. Kal. Iunij, M. D C. XIX.

CA-

CAPVT IX.

*De Ordinibus Equestribus sub instituto
Cisterciensi hodieque militan-*

tibus.

Ordinum in primis militarium virtute ac potentia Hispaniam à Maurorum seruitute liberatam esse, nemo in rebus Hispanicis vel mediocriter versatus ignorat. Ex dictis porrò Ordinibus plerique institutum Cisterciense etiamnum obseruant, & non pauci, qui iam desierunt aut alijs accesserunt, olim obseruarunt. Adeò quidem, ut non immeritò Ordinem Cisterciensem, Hispaniae à Maurorū iugo vindicem, nuncupare possimus. Magna certè gloria, & quam posteritas omnis iure optimo suspiciat atque æmuletur.

Florent porrò hodieque apud Hispanos, sub instituto Cisterciensi, vt dixi, Ordines militares quinque, videlicet,

*Calatrauæ, in regno Castellæ,
Alcantaræ, in Extremadura,
Montesia, in regno Valentia,
Christi, in regno Lusitanie,
Avisij, in eodem regno.*

Calatrauæ ordinem instituit B. Raimundus Fiterij Abbas an. 1159. vt Roderic⁹ Archiepiscopus Toletanus in Hist. Hisp. lib. 7. cap. 14.

Mariana

Mariana lib. II. cap. 6. & alij testantur.

Dictus Ordo à Capitulo generali Cisterciensi sua Statuta accepit; vt constat ex diplomate Alexandri III. Papæ, anno 1164. Romæ dato, & ex Radefio Andrada in Chronico Calatravæ, cap. 10. & seqq.

Ordo Equitum S. Iuliani de Piro, in Portu-
galia anno 1156. sub cura Abbatis Morimun-
di sumpsit initium: vt constat ex diploma-
tibus Alexandri III. & Lucij III. Pontificū.
Is ordo postea mutuatus est nomen ab Alcan-
tara, sui imis opido, & à Capitulo generali
Cisterciensi sua pariter statuta accepit: vt i-
dem Andrada testatur.

Ordo Montesiae, anno 1317. excitatus, sub-
est Abbatibus Sanctarum Crucium & Vallis
Dignæ, instituti Cisterciensis: vt idem An-
drada, & alij tradunt. Institutor fuit Iacobus
II. Aragoniæ Rex.

Ordo Christi, anno 1330. institutus, subia-
cet Abbatii Alcobatiæ in Portugalia: vt Vin-
centius Bellouacensis in Spec. Hist. lib. 31. cap.
41. & alij commemorant.

Ordo Avisii, anno 1162. in Lusitania in-
choatus, non solum Abbatii Cisterciensi sub-
est, sed quoque etiam Abbes illius or-
dinis hospitio excipere tenetur, & claves mo-
nasterij, ad quod venerint, eisdem tradere: vt
constat ex diplomate à tribus Episcopis, & o-
cto Lusitaniæ proceribus signato: quod Ber-
nardus Brito in Chronico tom. I. lib. 1. cap. 11.
citat.

citat. De eodē Ordine vide Andreæ Pesendij libellū singularem, & Priuilegium Iulij III. Papæ, quod Emanuel Rodericus to. i. quæst regul. quæst. 3. art. 12. recitat. Auisij porrò ordinis institutor fuit B. *Ioannes Zirita*, Abbas Taroucanus.

Præter hos Ordines Hispanenses, flore insuper Ordo S. *Mauritij* apud Sabaudos ac Pedemōtanos, quem restituit, & sub instituto Cisterciensi contra H̄ereticos militare ius fit Gregorius XIII. Papa: vt constat ex diplomate anno 1572. die x vi. Kal. Octobris dato, quod Taurini excusum vidi.

Huic Ordini idem Pontifex, anno eodem, Idibus Nouemb. annexuit Ordinē Hospitali- riorū S. *Lazari* Hierosolymitani, sub regula S. Augustini, iam inde ab aliquot sæculis militantem. Quo fit, vt hodie vocetur *Ordo Equitum S. Mauritij & S. Lazari*.

CAPV T X.

*De Ordinibus Equeſtribus, qui olim ſub
iñſtituto Cisterciensi mi-
litarunt.*

SVnt ij varij, qui aut prorsus defierunt, aut cum alijs ſunt vniti.

Primus occurrit Ordo *Templariorum* olim celeberrimus: quibus Regulam præscripsit S. Bernardus Abbas Claræ-Vallis, quā in Chronico nostro Cisterciensi publicauimus.

Ordo

Ordo Equitum *Alae*, an. 1167. in Lusitania, sub cura & regimine Abbatis Alcobatiæ est institutus. Bernardus Brito in Chronico fuisse illius Ordinis originem ac statuta recitat.

Ordo S. *Bernardi*, olim in Hispania notissimus fuit. De quo Mariana lib. 17. cap. 11. & Montaluus tom. 1. Chron. Cisterciensis lib.

2. art. 21.

Ordo militaris *S. Georgij de Alsama*, in regno Valétiæ institutus, postea accessit Montefianis: ut tradit Martinus Viciana in Chronicis Valentiæ, parte 3.

De Ordine *S. Iuliani de Piro*, qui Alcantaræ nomen post induit, dixi superiore capite.

Ordo *Montis Gaudij* in Castella, accessit Alcantarensibus: ut Andrada & Montaluus libris citatis tradunt.

Ordo militum *de Truxillo*, in Extremadura, vnitus est cum Ordine Alcantaræ: ut ijdem auctores narrant.

CAPVT. XI.

De Ordinibus monasticis instituti Cisterciensis.

PRæter Ordinem Cisterciensem, per uniuersum penè orbem Christianum longè lateque diffusum, sunt insuper Ordines seu Congregationes aliquot, varijs in prouincijs,

X

sub

sub instituto Cisterciensi militantes.

Ordo *Vallis Caulium* in diœcesi Lingonen-
si inchoatus, in victu, vestitu, diuinis officijs, &
lijs fere omnibus seruat instituta Ord. Cisterciensis:
vt loquitur Vitriacus Hist. Occid. cap. 17.

Ordo *Grandimontensis*, à B. Stephano Ar-
uernensi anno 1126. excitatus, regulam & in-
stituta Cisterciensis ordinis in omnibus penè obser-
uat: vt idem Vitriacus loquitur cap. 19.

Ordo *Gilbertinorum*, à B. Gilberto in An-
glia anno 1148. fundatus. De quo Guilielmus
Neubrigensis de rebus Angliae lib. 5. cap. 16.
Sanderus lib. 1. de Schismate Anglicano cap.
4. & Montaluus tomo 1. Chron. lib. 2. cap.
23.

Ordo seu Congregatio *Fulienensis*, quæ & S.
Bernardi de Pœnitentia dicitur, in Gallia à Io-
anne Barrerio Abbe Fulieni, in diœcesi Ri-
uensi, circa annum 1580. est instituta: de qua
vide Chronicum nostrum Cisterciense.

Ordo monialium *De Conceptione B. Mariae*,
anno 1489. Toleti, sub instituto Cisterciensi
sumpsit exordium, in quo annis aliquot per-
stigit; vt Montaluus ex archiuis illius loci,
tomo 1. lib. 2. cap. 26. & Garibaius lib. 20.

Hist. Hisp. cap. 13. commemorant. Ordi-
nem prima instituit B. Beatrix de
Silua, & Innocentius VIII.
approbavit.

CAPUT XII.

*De Ordinibus monasticis Cisterciensi
familiae obstrictis.*

VARIJ sunt Ordines monastici, qui et si Cisterciensibus non subsint, multis tamen nominibus illi sacræ familiæ sunt obstricti.

Agmen ducat Ordo *Guilielmitarum* à S. *Guilielmo Aquitaniæ Duce*, ac S. *Bernardi* discipulo institutus: de quo vide *Origines nostras Monasticas*, *Coloniæ anno 1620. editas*. *Huius ordinis monasteria pleraque, præsertim Italica, successu temporis, Eremitis Augustinianis accesserunt: ut in Originibus iijdem docui.*

Ordo *Prædicatorum* initia sua debet S. *Dominico*, qui fuit discipulus B. *Didaci Episcopi Oromensis seu Vxamensis*, veste monastica induiti in archicœnobio Cisterciensi: vt tradit *Theodoricus Apoldianus*, & alij in vita S. *Dominici*.

Ordo S. *Mariæ de Mercede & Redemptione captiuorum* auctorem ac conditorem agnoscit *Iacobum Aragoniæ Regem*, instituti Cisterciensis studiosissimum.

Sunt qui huic catalogo adiiciunt Ordinem S. *Trinitatis de Redemptione captiuorum*, quæ volunt à S. *Guilielmo Aquitaniæ Duce* institutum esse: quod non placet. Vide *Origines nostras Monasticas*.

Ordinis *Præmonstratensis*, à S. *Norberto* insti-

X 2 tuti,

tuti, maximus fautor fuit S. Bernardus eius sodales: adeo quidem ut ipsum etiam Præmonstratenus archicœnobij fundum Præmonstrates Cisterciensibus acceptum ferre debeant. Testatur id Bernardus ipse, Epistola 252. quæ Abbatii Præmonstratensi inscribitur: *Cui vniuersam vestrorum nostra opera opus fuit, & defuit?* Primò quidem locus ipse Præmonstrati, in quo degitis, noster fuit, & nostro munere habuistis. Nam nobis frater VVido (hoc nomen primi incolæ loci) per manum Episcopi antè donauerat. Deinde quod hi de Bello Loco vobis se associauerunt, nostri pótissimum studij fuit. Apud Hierosolymam Rex Balduinus, dum adhuc viueret, locum S. Samuelis donauit nobis, & mille aureos simul, de quibus edificaretur. Vos dono nostro & locum habetis, & aureos habuistis. Apud Virdunum pro Ecclesia S. Pauli, vt eam vos haberetis, quantum laborauerint, multi norunt, quantum profecerint, ipsi sentitis. Si quo minus recognoscitis vos, exstant Epistolæ nostræ ad beatæ memoriae Papam Innocentium, huius rei veri dices & quasi viui testes. Illis de septem Fontibus locum, quem primum inhabitauerunt, Francæ Vallis nomen ei nos contulimus.

Et infrà: *Nostro consilio & hortatu Magistrum Othonem habetis; si nescitis, ipsum interrogate. Possem & alios forsitan non paucos nominare, siue conuersos ad vos, siue reuersos, quos hodie non haberetis, nisi à nobis siuasi fuissent, vel coacti.*

De Abbatia Tungerlensi, quæ est ord. Pre-

mori-

Bellus
Locus.

S. Sa-
muel.

Septem
Fontes.
Francæ
Vallis.

Tunger-
loa.

monstratensis apud Brabantos pulcherrima,
egi in Chronico nostro Præmonstratensi, &
produxi diploma primæ donationis seu fun-
dationis, ab eodem S. Bernardo signatum.

C A P V T XIII.

*De monialibus ord. Conceptionis
B. Mariæ.*

ANNO millesimo quadringentesimo octo-
gesimo quarto Conceptionistarum mo-
nialium ordinem in honorem Conceptionis
B. Mariæ Virginis Toleti inchoauit Beatrix
à Silua, nobilissima virgo Lusitana. Utuntur
autem ex tunica & scapulari albis, ac chlamy-
de cerulea. Innocentius porrò VIII. Pont.
Max. rogante Isabella Hispaniæ Regina, Bea-
trici & sodalibus eius, an. 1489. concessit, vt
veste & titulo Conceptionis Deiparæ uten-
tes, sub regula Cisterciensis ordinis, & diœce-
sani Præfulis obedientia, in posterum Deo
seruirent. Beatrice anno proximè sequenti
defuncta, tādem sodales eius anno millesimo
quadringentesimo nonagesimo quarto, S.
Clara regulam, sed sub Conceptionis veste &
nomine, amplexæ sunt. Iulius demū II. Pon-
tifex ipsas à Cisterciensium ordine eximens,
Franciscanorum, vt vocant, obseruantium
curæ anno 1511. commisit, & Franciscus An-
gelicus, Castellæ Vicarius Provincialis, qui

X 3

post

pōst ordinis Seraphici Minister fuit, ipsis statuta, quae hodieque seruant, anno millesimo quingentesimo decimo sexto præscripsit. Eodem Francisco Angelico agente, *Marina Cardena*, semina nobilissima, suis opibus in Urbe ad radices montis Capitolini, titulo S. Mariæ Libera nos à pœnis inferni, monasterium huius instituti anno 1525. excitauit, & cum alijs de cem mulieribus eiusdem ordinis uestem adsumpsit: ut Gonzaga i. par. hist. Seraph. com memorat.

CAPVT XIV.

De Sanctis ex ordine Cisterciensi.

SAntos voco, qui aut Martyrologij tabulis sunt adscripti, aut qui officio Ecclesiastico alicubi coluntur.

29. Apr. S. Robertus, Abbas & fundator ordinis Cisterciensis, obiit an. 1098. Sanctorū catalogo adscriptus per Innocentii II. Papā. Cuius diploma primus (quod equidem sciam) publicauit Andreas Quercetanus in Bibliotheca Cluniacensi, Parisijs anno 1614. edita.

20. Aug. S. Bernardus Abbas primus Claræ Vallis, & alter quasi parens ord. Cisterciensis obiit anno 1153. in Diuos relatus per Alexandrum III. anno 1165.

26. Ian. S. Albericus, secundus Abbas Cisterciensis.

S. Ber.

S. Bernardus Alciranus, Carletæ Reguli ^{20. Aug.}
 Maurici filius, in prouincia Valentina, mo-
 nachus in Populeto, Turiasonensis dice-
 cessis cœnobio, ac martyr colitur officio Ec-
 clesiastico in sui nominis basilica Alciræ ^{20.}
 Augusti, vbi pars corporis eiusdem adserua-
 tur. Multa de eius vita recitat Angelus Man-
 ricus, in suo Sanctorali Cisterciensi, Valliso-
 leti edito Hispanicè anno 1613.

S. Bernardus de Candeleda, monachus in
 Valle Ecclesiarum, in Extremadura Hispaniæ
 prouincia, quiescit in loco, qui *Candeleda* di-
 citur, ad quem magnus est piorum homi-
 num concursus.

S. Bernardus Caluonius, primū Abbas ^{26. Oct.}
 monasterij Sanctarum Crucium, pòst Epis-
 copus Vicentis.

S. Bernardus Eremita, quiescit in cœno- ^{16. Maij.}
 bio ordinis Cisterciensis in Alpibus, in mon-
 te S. Bernardi, ab ipso sic dicto: vt tradit Ar-
 noldus VVionus lib. 3. Ligni vitæ 16. Maij.

S. Dominicus Martinez, Abbas X. Alco-
 batiae in Lusitania, olim officio Ecclesiastico
 colebatur ab Anglis in dicecessi Eboracensi: vt
 tradit Bernardus Brito, Chronicorum tomo
 I. lib 3. cap. 22.

S. Edmundus Archiepiscopus Cantuariæ- ^{16. Nov.}
 sis, monachus in Pontiniaco. Vide Marty-
 rol. Rom.

S. Elisabetha virgo Sconaugiæ, in dice- ^{18. Junij.}

328 ORIG. MONAST.

cesi Vormatiensi, obiit anno 1165. Romano Martyrologio adscripta 18. Iunij.

S. Famianus, patria Colonienfis, an. 1154, ab Adriano IV. in Diuos relatus, quiete iuxta Callesium, prouinciae Romanæ vrbem Episcopalem, in templo ipfi sacro.

S. Franca Abbatissa. Vide Origines nostras Monasticas lib. 2.

3. Dec.

S. Gilganus eremita, frater laicus ord. Cisterciensis, obiit Senis in Tuscia, circa annum 1181. ab Alexandro III. in Diuos relatus. Res eius gestas scripsit Gregorius Lombardelus, ordinis Prædicatorum.

10. Febr.

S. Guilielmus primū monachus Pōtiniaci, post Abbas Caroli loci, ac demum Archiepiscopus Bituricensis, in Gallia, ab Honorio III. in Diuos relatus.

S. Gundisaluuus, primū monachus in Vraria, vulgo Osera, Galliciæ monasterio, in diœcesi Compostellana, post Abbas in monasterio Iuniensi, vulgo Iunias, apud Lusitanos, in diœcesi Braccarensi, ibidem colitur officio Ecclesiastico.

15. Oct.

S. Hedvvigis, Ducissa Poloniæ & Silesiæ, monialis cœnobij Trebniciensis, in d. Vratislauensi obiit anno 1243. à Clemente IV. Diuis an. 1267. annumerata. Vitam eius ab Ingelberto monacho scriptam recitat Surius.

17. Sept.

S. Hildegardis, virgo apud Bingam ind.
Mogun-

Moguntina, claruit circa annū 1160. exstatq;
eius vita à Theodorico cōscripta apud Suriū.

S. Hugo, Abbas Bonæ-vallis, colitur offi- 29. A.
cio Ecclesiastico à Congregatione Hispanica ^{pril.}
regularis obseruatię 29. Aprilis: vt constat ex
Missali & Breuiario dictæ Congregatio-
nis. Ad hunc exstat 351. Epistola S. Ber-
nardi.

S. Lutgardis, monialis in Aquiria, Bra- 15. Junij.
bantiæ cœnobio, anno 1246. moriens, ibi-
dem quiescit.

S. Malachias, Episcopus Connerthenis in 3. Nov.
Hibernia, pōst monachus in Clara Valle, à
S. Bernardo celebratus, obiit anno 1148.

S. Martinus, primus Abbas monasterij Hor- 5. Maij.
tensis, in diœcesi Seguntina, pōst Episcopus M. R.
Seguntinus, obiit an. 1210. & vocatur S. Sa-
cerdos in Martyrologio Romano ad diem 5.
Maij: vt à R. P. Chrysostomo Hériques, mo-
nacho Hortensi, & antiquitatum Cistercien-
sium peritissimo accepi. Vitam eius rythmis
Latinis scripsit Richardus Hortensis mona-
chus, Hispаниcè autem Angelus Henriques,
in suo Sanctorali Cisterciensi. Videatur Flos
Sanctorum Hispaniæ de eodem.

S. Martinus, primus Abbas monasterij 7. Oct.
Vallis Paradisi, in diœcesi Zamorense, coli-
tur officio Ecclesiastico à Congregatione
Hispaniæ 7. Octobr. vt ex Missali typis edi-
to patet. diploma Canonizationis dicitur ex-
stare Romæ in Vaticano.

8. Maij. S. Petrus primùm Abbas Stamedij, pòst
M.R. Archiepiscopus Tarétasiensis in Sabaudia, an.
1171. viuere desijt.

7. Iunij. S. Robertus Abbas Noui monasterij in An-
glia an. 159. obijt. De eo Martyrologium Ro-
manum 7. Iunij, Molanus & Surius tom. 3.

S. Sacerdos. Vide S. Martinus Hortensis.

S. Siluanus discipulus S. Bernardi in Cla-
ra-Valle fuit. Diploma canonizationis eius
per Cœlestinum II. I. Papam datum extare
dicitur.

17. Apr. S. Stephanus III. Abbas Cisterciensis o-
bijt anno 1134. die 28. Martij tabulis Romani
Martyrologi adscriptus 17. April. quo die in
Sanctos fuit relatus.

S. Theobaldus, Abbas Vallis Cernaiæ, officio Ecclesiastico colitur ab ordine Cistercié-
si: vt patet ex Breuiario eiusdem ord. Par-
fijjs edito, an. 1619.

29. Dec. S. Thomas, Archiepiscopus Cantuariensis,
M.R. vestem monasticam induit in Pontiniaco
diœcesis Autissiodorësis monasterio, vt Vin-
centius Bellouacensis Hist. lib. 29. cap. 15. An-
toninus part. 2. tit. 17. c. 1. & Baronius ad an.
1164. difertè testantur.

Sunt qui his annumerent S. Mariam Ognia-
censem; sed existimo eam potius inter sanctas
virgines instituti Augustiniani recensendam
esse, vt pote Ogniaci quiescentem, quod est
monasterium Canonicorum regularium in
Brabantia & d. Namurcensi ad Sabim fl. sitū.
Vide infrà cap. 20.

CA

CAPVT XV.

De Beatis ac Venerabilibus ex Ordine Cisterciensi.

V Abraham, Abbas monasterij Prateenfis.
De quo vide Robertum Ruscā in Compendio virorum illustrium Ord. Cistercienfis.

B. Abundius, monachus Villariensis in ^{19. Mar.} Brabantia, quiescit ibidem.

V. Achardus discipulus S. Bernardi, & magister Nouitiorum in Clara- Valle. de quo Exord. Cister.lib.3.cap.21.

B. AEGIDIUS, Abbas monasterij S. Martini de Castaneda, in diœcesi Asturicensi. de quo Iepesius in Chronicis Ord. S. Benedicti per Hispaniam.

B. Aelredus Abbas Rievallis in d. Ebora- ^{Molan.}
censi, Dauidi Scotorum Regi familiarissimus ^{5. Ian.}
(cuius vitam scripsit, vt & S. Eduardi Angliæ
Regis) an. 1166. pridie Idus Ianuarij obijt,
Sanctorum numero ascriptus, vt tradit Ioannes
Baleus, quamquam scriptor Hæreticus,
in Catalogo scriptorum britanniæ. Ut
S. Bernardo coetaneus, sic eidem in stilo
simillimus fuit: scripsitque plurima à Ba-
leo & alijs commemorata. Ex quibus Homi-
lias 31. in Isaiam, & alia Richardus
Gibbonus Societatis Iesu Theologus Dua-

ci

ci 1616. in 4. edidit. Exstat eius vita m.s. in
Rubra Valle,

B. Agnes, soror B. Julianæ Cornelienensis, &
exilijs, persecutionum, omniumque tribula-
tionum eius socia, Namurci sancte moritur
& inhumatur Salsiniæ, quod est monialium
Ord. Cisterciensis cœnobium, haud procul
Namurco. De ea vide vitam B. Julianæ.

B. Aimon, monachus in Sauigniaco, d. A-
brincatensis monasterio: de quo Rusca lib.
cit. & Ioannes Cisterciensis Abbas in catalogo
SS. ord. eiusdem.

B. Alanus Doctor famosus, post in Cistercio
monachus: de quo idem Ioannes Abbas, Tri-
thernus lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis, &
Alb. Crantzius in Metrop. lib. 8. cap. 55.

11. Iunij. B. Aleida monialis: de qua Gaufredus Vil-
lariensis in Epistola ad Idam moniale, qua ex-
stat apud Bernardum Britonem in Chronicis
ord. Cisterciensis, tom. 1. lib. 6. cap. 9.

B. Aldebertus Abbas monasterij S. Ioan-
nis.

11. Iunij. B. Aleidis Scarenbecana, monialis in Ca-
mera B. Mariæ, extra Bruxellam, obiit an-
1250. tertio Idus Iunij. Eius vita exstat manu-
scripta in Rubra Valle, monasterio Canoni-
corum regularium, extra Bruxellam.

4. April. B. Aletha, mater S. Bernardi: de qua vide
19. Mar- scriptores vitæ S. Bernardi.

tij. B. Alexander Coloniensis, discipulus S. Ber-
nardii in Clara-Valle, & post Abbas Cisterci-
fis.

sis. De quo Exord. Cister. & Ioannes Basilius Santorius lib. 5. cap. 4. in Hagiographia.

B. Alexander Princeps Scotiæ, frater laicus in Funiclaustro. de quo Barnabas Motalius in Chronicis tom. 1. lib. 2. cap. 35. & 39.

B. Algotus, ex monacho Cisterciensi Episcopus Curiensis apud Rhætos. De eo vide Arnoldum Carnotensem in vita S. Bernardi cap. 8.

B. Alquirinus, monachus in Clara valle de quo Exord. Cister. lib. 4. cap. 1.

B. Amadeus, Dominus Albæ Ripæ, post monachus Bonæ vallis in Gallia: de quo Ioannes Abbas in dicto Catalogo.

B. Amadeus, filius dicti Amadei, primùm monachus in Clara valle, post Abbas in Altacumba, d. Geneuensis monasterio, demum Episcopus Laufanensis apud Heluetios, scripsit inter alia Homilias de Deipara, Duacitatis editas. Exstat eius vita M. S. in Bona valle. de eodem Arnold. Carnotensis in vita S. Bernardi.

B. Andreas Virdunensis, discipulus S. Bernardi: de quo Exord. Cisterc. libro 2. capite 21.

B. Arnoldus Maioricensis, discipulus S. Bernardi: de quo Exord. Cister. lib. 3. cap. 17.

B. Arnulphus, primùm Abbas S. Nicasij in d. Remesi, post monachus in Signiaco: de quo Ioannes Abbas in dicto Catalogo.

B. Ar-

30. Iunij B. Arnulfus Cornibautius, Bruxellensis, monachus Villariensis, obiit anno 1228. prid. Kalendas Iulij. Vitam eius scripsit Franciscus Moschus, Canonicus Cecliniensis Atrebatian. 1600. editam. Eiusdem vitam fusissime scripsit Gofuinus Bossutius, Cantor Villariensis, quæ apud Aub. Mirę exstat manuscripta.

B. Balduinus, primùm in Cistercio monachus, pòst Cardinalis & Archiepiscopus Pisanus: de quo Bernardus Abbas in vita S. Bernardi cap. 8. Onuphrius Panuinius & alij, qui de Cardinalibus scripserunt, Exord. Cisterc. lib. 3. cap. 30.

Venerabilis Balduinus à Boëcla, fundator monasterij Bodeloënsis, in Flandria: cuius vita ibidem M.S. exstat Latinè, & apud Ioánum Dassignum Gallicè. Obiit an. 1200.

B. salduinus, Abbas Fordensis, & Episcopus Vigorniensis in Anglia: de quo Robertus Abbas Montensis in Supplemento ad Siegberti Gemblacensis Chronicon, & Guido Clare-Vallenensis in Historia virorum illustrium.

B. Bartholomæus Coniltius, Abbas Populeti in d. Turiasonensi, apud Hispanos. De eo Ioannes Aluarus lib. de Origine monasteriorum ord. Cisterc. in Aragonia.

B. Bassus, discipulus Sancti Bernardi: de quo Exord. Cisterc. lib. 3. capite ultimo.

B. Beatrix de Silua, monialis Ord. Cisterc.

in-

instituit ordinem monialium Conceptionis
B. Mariæ, in Urbe Toletana. vide Stephanum
Garibarium in Hist. Hisp. lib. 20. cap. 13. & Io-
annem Marietam. Obiit anno 1490.

B. Beatrix, Priorissa monasterij de Nazar- ^{3. Aug.}
ret, extra Liram Brabantiae opidum, & filia
Bartholomæi, illius loci fundatoris, obiit an.
1268. quarto Kal. Augusti. Vita extat m. s. in
Rubra Valle.

B. Bernardus, monachus & Præfctus In-
firmariæ, in monasterio Grandis Siluæ : de
quo Exord. Cister. lib. 2. c. 20.

V. Bernardus, monialium Salsiniensium
rector siue inspector; de quo agitur in Sacra-
rio Comitatus Namurcensis an. 1619. Leodij
& Namurci edito.

B. Bertoldus, ex Abbatte monasterij Lucen- ^{21. Oct.}
sis in Saxonia, Episcopus & Apostolus Liuo-
niæ, ac demum an. 1180. martyr. De quo Ar-
noldus Lubecensis in Supplemento Chronicæ
Slavorum, Crantzius l. 7. Saxoniæ cap. 6. & 13.
VVandaliæ cap. 10. & lib. 7. Metrop. c. 17.

B. Bertramus monachus cœnobij S. Calix-
ti : de quo Cæfarius lib. 7. cap. 38.

S. Bertrandus, Abbas Gradi Siluæ: de quo
Molanus & Arnoldus VVionus.

B. Boemundus, discipulus S. Bernardi, qui
escit in monasterio S. Ioannis, apud Lufita-
nos.

Venerabilis Bertha Molenbastia, nobili
genere orta, ex Aquiriæ monasterio vocata,
fuit

336 ORIG. MONAS T.

fuit prima Marquettæ Abbatissa apud Insulas Flandriæ emporium.

19. Feb.
Mola-
nus.

B. Bonifacius Episcopus Lausanensis, patria Bruxellensis, obiit circa an. 1260. in Camera B. Mariæ, monialium cœnobio, apud Bruxellam, vbi corpus eius è terra leuatum in capsula lignea adseruatur, & vita legitur in tabula appensa, ex codicibus M. SS. Rubra Vallis desumpta.

V. Bonifacius, Abbas XXII. Cisterciensis, cuius corpus in Cistercio religiosè adseratur. de quo Rusca, & alij.

V. Bonifacius monachus Villariensis floruit magna vitæ morumque integritate.

V. Carolus VIII. Abbas Villariensis, frater Comitis Seinenfis.

V. Candidus Furlongus, Hibernus, monachus cœnobij Nucalis in Castella veteri, obiit 1616. & quiete VVexfordiæ in patria. Vitam Scripsere Franciscus Viuarius lib. de Mulieribus Illustribus, & P. Chrysostomus Henriques Hispanus.

4. Maij.

B. Catharina monialis in Prato, Germaniae cœnobio : de qua Cæsarius libro 1. cap. 26.

18. Mar-
ty.

VVionus.

B. Christianus. Abbas Melli-Fötis in d. Armacana, post Episcopus in Hibernia, floruit an. 1148. vt testatur Robertus Montensis in Supplemento ad Sigeberti chronicon. de eodem S. bernardus in vita S. Malachiæ.

V. Christianus, monachus Hemmeroden-

sis p
qua
pita
B
pos
in H
E
de c
nia
nop
scri
ord
I
bu
cap
Ab
ste
pis
eo
Ha
cap
Ge
lai
pa
18.
cap

sis pater b. Henrici Conuersi Villariensis : de
quo Cæsarius libro 4. capite 21. & libro 2. ca-
pite 16. 4. Feb.

b. Christianus Episcopus Culmensis & A-
postolus Russiæ: de quo Martinus Cromerus
in Hist. lib. 7. 4. Dec.

b. Christianus, monachus in Valle S. Petri:
de quo Cæsarius lib. 4. cap. 30.

b. Christina, cognomento Mirabilis, mo-
nialis in cœnobio S. Catharinæ apud Trudo-
nopolim, d. Leodiensis opidum: cuius vitam
scripsit Thom. Cantipratanus. Vide an fuerit
ord. benedictini. 30. Sep.

B. Christina, monialis in Monte S. VVAl-
burgis, d. coloniensis: de qua Cæsarius lib. 7.
cap. 21. & lib. 8. cap. 3. & 15.

b. conradus, ex Canonico S. Lamberti
Abbas IX. Villariensis, Clare-Vallenfis & ci-
sterciensis, demum S. R. E. Cardinalis, & E-
piscopus Portuensis, obiit barij in Italia: de
eo cæsarius lib. 3. cap. 33. lib. 5. cap. 26.

b. Conradus monachus & presbyter ex
Halsia, ord. Cisterciensis: de quo Vionus lib. 1.
cap. 27. & Petrus Cratepolius lib. de Sanctis
Germaniæ.

V. constantinus, ex latrone famoso frater
laicus in clara-Valle: quem S. bernardus à
patibulo liberavit: de quo cæsarius lib. 4. cap.
18. Exord. cister. lib. 2. cap. 15. & Peralis lib. 1.
cap. 27.

a. Daniel, Abbas vel Eremita Venetus 21. Iul.

Y

anno

anno 1132. obijt: de quo Franciscus Sansouinus
in descriptione Venetiarum.

B. Daniel, monachus Hemmenrodenensis in
d. Treuirensi: de quo Cæsarius libro 2. cap.
37.

B. Daniel monachus, quiescit Hemmenro-
dex, ut testatur Cratipolius lib. cit. vide Cæs-
arium lib. 1. cap. 4. & lib. 2. cap. 19.

24. Feb. B. Desiderius, frater laicus in Clara Valle:
de quo Brito tomo 1. lib. 4. cap. 20.

B. Didacus, Episcopus Vxamenensis, & ma-
gister S. Dominici, familiæ prædicat. cōdito-
ris: de quo vide sup. cap. 12. & infrā cap. 16.

B. Didaçus Velascus, socius p. Raimundi,
cum illo Ordinem Equestrem Calatravæ in-
stituit, & quiescit Gumiela in d. Vxamensi.

B. Edmundus, primūm Canonicus regula-
ris, dein monachus in Clara Valle. De eo Io-
annes Eremita in vita S. Bernardi, capite
28.

B. Elisabetha, socia B. Julianæ Cornelien-
sis, obijt circa annū 1256. & quiescit in cœno-
bio Salfiniæ apud Namurcum.

B. Elisabetha VVansia, nobili genere nata,
quiescit Aquiriæ in Brabantia, vbi & monia-
lis fuit. De ea Thomas Cantipratanus lib. 2.
Apum, cap. 50.

V. Emanuel monachus in Frisia: de quo
Ioannes Abbas, Guido Clarevallenfis, &
Montaluus libris citatis.

B. Enarrandus, ex Magistro ord. Templa-
riorum

riorum monachus in Claravalle. De quo
Exord. Cist. lib. 4. cap. 32.

B. Ermengardis Comitissa Britanniæ, pòst
monialis: ad quam exstant Epistolæ S. Ber-
nardi 116. & 117.

B. Eschillus, Archicop. Lundensis &
Primas regni Daniæ, postea monachus in
Claravalle: De quo Saxo Grammaticus lib.
14. Crantzius lib. 3. Daniæ, cap. 35. & Exord.
Cisterc. lib. 3. cap. 26.

B. Espinela, siue Spinela, monialis Arou-
cana, in Portugallia: de qua Brito tom. 1. cap.
36.

B. Eustachius, Abbas monasterij Flaiensis
in Anglia: de quo Matthæus Paris in Hist.
Angliæ, ad an. 1200. & 1253. *Vionus.*

V. Euphemia monialis: de qua Cæsarius
lib. 5. cap. 44.

B. Fastradus, VII. Abbas Cisterciensis: de *20. May*
quo Exord. Cister. lib. 2. cap. 24.

V. Ferdinandus, Ioannis Portugalliæ Regis
filius, & Magister Ord. Equitum Auiforum.
Vide Origines nostras Equeſtres.

B. Florentius Abbas Caraceti.

B. Fulcuinus, primus Abbas monasterij Si-
chensis. De quo legitur in Speculo Exem-
prium, dist. 5. §. 19.

B. Garinus, Abbas in Alpibus, pòst Episco-
pus Sedunensis: ad quem exstat S. Bernardi E-
pistola 253. De eodem Arn. Carnotensis in
vita S. bernardi, cap. 8.

V. Gaufridus, Secretarius seu Notarius S. Bernardi: de quo Exord. Cist. lib. sexto, cap. vltimo, & Vincentius in Spec. Hist. lib. 27. cap. 27. Sunt qui scribunt eum postea fuisse Abbatem I V. Clare-Vallensem: contrarium tamen colligi posse videtur ex cap. vltimo lib. 6. Exord. Cisterciensis.

B. Gaufridus, monachus Clare-Vallenfis, post Episcopus Soranus: de quo Exord. Cist. lib. 3. cap. 22. & sequentibus, Montaluus tomo 1. lib. 2. cap. 21.

B. Genta Abbatissa: de qua legitur in Speculo Exemplorum dist. 5. §. 8.

13. Iunij. B. Gerardus, seu Girardus, frater S. Bernardi, & Cellarius Clare-Vallenfis: de quo Bernardus Ser. 26. in Catica 9. Exord. Cister. lib. 3. cap. 12. & basilius Santorius in Flore Sanctorum 13. Oct.

7. Dec. B. Gerardus VI. Abbas Clare-Vallenfis, & martyr: de quo Cæsarius lib. 8. cap. 68. Petrus in Catalogo Sanctorum, lib. 3. cap. 200. Vincentius in Spec. Hist. lib. 21. cap. 31. Antoninus, & alij.

B. Gerardus Abbas primùm Floriacensis, postea monachus in Signiaco: de quo Ioānes Abbas, Montaluus, & Rusca libb. cit.

B. Gerardus Farfa, monachus Clare-Vallenfis: de quo Exord. Cist. lib. 3. cap. 16. & Brito tom. 1. lib. 4. cap. 35.

9. Oct. B. Gerardus, ex monacho Clare-Vallenfis Abbas Nouæ Vallis, in Suevia; de quo Exord.

ord. Cist. lib. 4. cap. 29. & Brito lib. 6. cap. 5.
tom. 1.

B. Gerbrandus primus Abbas Floricampi: ^{13. Oct.}
de quo Molanus ad Vsuardum, & Cæsarius ^{cito.}
lib. II. cap. 30.

B. Gertrudis, filia S. Hedvvigis Ducissæ, ^{15. Oct.}
monialis Trebnicensis, in d. Vratislauensi,
apud Silesios, floruit an. 1273.

B. Geselinus, monachus Cisterciensis, cuius vita scripsit Achardus Cisterciensis: de
quo Vionus in Martyrologio.

B. Gilbertus, cognomento Magnus, Abbas ^{I. No-}
VIII. Cisterciensis: de quo Ioannes Clare-
Vallenensis lib. de viris Illustribus.

B. Gisbertus, Prior monasterij Bebenhu-
sensis, in d. Constantiensi: de quo Rusca, Io-
annes Abbas & Montalvus.

B. Gobertus, ex Asperi Mōtis Comite mo- ^{20. Aug.}
nachus Villariensis, moritur 20. Aug. & qui-
escit ibidem.

B. Godefridus, ex Priore Clare-Vallenisi
Episcopus Lingonensis, anno 1139. floruit: ut
testatur Robertus Montensis in Supplemen-
to.

B. Godefridus, relictis Cluniacensibus,
monachus Villariensis, quantum fuerit sanctita-
tis, quam feruens in ordine, per sacras eius reli-
quias usque hodie Dominus non cessat ostendere:
ut Cæsarius lib. I. cap. 36. loquitur. Idem, nisi
fallor, dictus est Pacomius, & fuit AEeditus
Villariensis.

Y 3 B. Go-

B. Godefridus Peronensis, discipulus sancti Bernardi, & prior Clarevallenensis: ad quem exstat epistola 109. eiusdem S. Bernardi.

B. Godescalcus, Abbas Montis S. Martini, commendatur à sancto Bernardo, Epistola 214. & Cæsario lib. 9. cap. 2. & alibi. Hic à multis annumeratur Cisterciensibus, sed an recte dubito, eò quod Mons S. Martini sit Abbatia Ord. Præmonstratensis, in Picardia, & d. Cameracensi.

B. Gonsaluus seu Gonzalus. Vide Gundaluuus.

31. Mar. B. Gosuinus, Abbas V. Cisterciensis: de quo Iohannes Abbas & Rusca.

B. Guerricus Abbas Igniacensis, in d. Remesi, & doctor, libris editis clarus; quem Iohannes Gagelius in prologo ad Sermones eius, Trithemius & alij laudant. De eodem agitur in Exord. Cist. lib. 3. cap. 8. & seq.

V. Guicardus, primum Abbas Pontiniaci, post Archiepiscopus Lugdunensis in Gallia.

11. Maij. B. Guido, frater S. Bernardi, monachus in Cistercio: de quo Guilielmus in vita S. Bernardi cap. 70.

B. Guilielmus, Abbas monasterij Bellilaudæ, in Anglia, floruit an. 1173. vt testatur Matthæus Paris in Hist. Angliæ.

B. Guilielmus, ex Abate S. Theodorici iuxta Remos, monachus Clarevallenensis, scriptis clarus, laudatur à Trithemio, & in Exord. Cister. lib. 3. cap. 15.

B. Gui-

B. Guilielmus, Marchio montis Pessulanii,
postea monachus in Grandi Silua; quem Cal-
zolarius scribit Sanctorum numero fuisse ad-
scriptum.

B. Guilielmus, ex Abbe S. Albini mona-
chus Clarevallensis: de quo Ioannes Eremita
in vita S. Bernardi cap. 34. & Brito tom. I. lib.

4. cap. 35.

V. Guilielmus, nobili Dongelbergiorum
apud Bruxellenses genere natus, Abbas XI.
Villariensis, vir castissimus, & prophetiae spi-
ritu illustris.

B. Gundisaluuus, Aceueri Abbas in Gallæ-
cia: cuius ibidem sepulchrum à fidelibus fre-
quentissimè visitatur: teste Montaluo lib. 2.
cap. 39.

B. Helinandus, monachus in Monte frigi-
do in d. Bellouacensi, & Doctor, scriptis cla-
rus, à Trithemio & alijs laudatur.

B. Henricus, ex Abbe VII. Clareval-
lensi Cardinalis, & Episcopus Albanensis,
commendatur à Cæsario lib. 4. cap. 79. &
Crantzio lib. 7. Saxonie, cap. 5. & in Exord.
Cist. lib. 2. cap. 10.

B. Henricus Cōtractus, monachus Clare-
vallensis, fuit spiritu fullens propheticō, & nullius
expers spirituāis gratiā: ut Cæsarius lib. 1. cap.
16. & lib. 8. cap. 30 loquitur.

B. Henricus, frater laicus Hemmenroden-
sis, in d. Treuirensi: de quo Cæsarius lib. 5. c.
5. & alibi.

V. Héricus frater Laicus Villariensis, filius
B. Christiani Hemmenrodenensis, laudatur à
Cæsario lib. 4. cap. 30. & sequenti.

B. Heribertus eremita & monachus Molinensis, quiescit in filua Marlania, apud Namurcum, in sui nominis eremitorio, haud procul à monasterio eremitico Carmelitarum Discalceatorum, quod anno 1619. Albertus & Isabella Serenissimi Belgarum Principes fundarunt.

B. Hermannus, frater Laicus Hemmenrodenensis: de quo Cæsarius lib. 7. cap. 52.

V. Hermannus, frater Cœuersus, à patientia & sapiëtia cōmendatus, Aquiriæ in Brabatia,

4. Oct. B. Herueius, ex monacho Clareuallenensi Abbas Vrsicampi, in d. Nouiomensi, laudatur à Gaufrido in vita S. Bernardi lib. 2. c. 4. & Vincentio in Spec. Hist. lib. 27. c. 4.

B. Herus quiescit Armenteræ in Gallæcia, cuius meminit Edmūdus Crucius in Epistola Confraternitatis, anno 1601. ad Congregationem regularem Hispanicam data.

B. Hilarius, frater Laicus in Morerola diœcesis Zamorensis monasterio apud Hispanos: de quo Angelus Manricus in Sanctorali Cisterciensi.

20. Apr. B. Hildegundis, quæ in habitu virili dicta
Molan. fuit Ioseph, monialis in Sconaugia an. 1188.
viuere desijt: vt testatur Trithemius in Chronico Hirsaugiensi.

V. Himmana, Abbatissa Salsiniensis, apud
Na-

Namurcum, soror Conradi Archiepiscopi Colonienfis, vix morumque probitate floruit, & à fratre plurimas SS. vndeclim milium virginum ac martyrum reliquias obtinuit.

B. Hugo, primus Abbas Pontiniaci post Episcopus Autissiodorensis, floruit an. 1139. & 1150. vt testatur Robertus Montensis in Chro-nico.

B. Hugo, ex Abate trium Fontium Cardinalis & Episcopus Portuensis; de quo Arnob. Carnotensis in vita S. Bernardi.

V. Hugo monachus in cœnobio Portæ cœli: de quo Rusca & Ioannes Abbas.

B. Hugo Abbas & fundator monasterij B. Mariæ in Nucaria apud Siculos: de quo O-ctauius Caietanus in libro de Sanctis Sici-liæ.

B. Humbelina, soror S. Bernardi, ordinem monialium inchoauit.

B. Humbertus, primum Cluniacensis, dein Clarevallenfis monachus, ac Prior, demum Abbas Igniacensis in d. Remensi: de cuius obitu exstat sermo S. Bernardi. De eodem agitur in Exord. Cist. lib. 3. cap. 5.

B. Humbertus, Comes Sabaudiae, postea monachus in Altacumba, d. Geneuensis cœnobia.

B. Ida Leuuensis monialis in Rameia, Brabantiae cœnobia; cuius vita exstat M. S. in Rubra Valle.

Y S

B. Ida

13. Ap.

B. Ida Louaniensis, monialis in Valle Rofrum apud Mechliniam anno 1200. viuere deſſit. Exſtat eius vita in Rubra Valle.

29. Oct.

11. Dec.

B. Ida Niuellensis, monialis in Rameia Namurcensis cœnobio in Gallobrabantia: eius vita exſtat M.S. in Rubra Valle, & apud me in veteri codice.

B. Ioanna, Abbatissa iuxta Eboram in Læſitania, & martyr, quiescit ibidem.

B. Ioannes, Abbas Bonæ Vallis, & Episcopus Valentinus in Gallia laudatur à Vincen-
tio in Spec. Hist. lib. 36. cap. 42. Antonio & alijs.

B. Ioānes Euſtachius, primus Abbas Iardineti in d. & comitatu Namurensi prophe-
tiæ dono clarus. Exſtat ibidem vita eius
m.s.

V. Ioannes, primus Abbas Grandipratensis in d. Namurensi, antea ex nobili milite hu-
milis in Villario monachus, laudatur ab AE-
gidio rerum Leodiensium scriptore.

B. Ioannes, de Monte mirabili, vir nobilis-
simus, pōst monachus in Longo Ponte, circa
an. 1200. claruit. Exſtat eius vita m. s. in Sup-
plemento Suriano apud Belfortium.

B. Ioannes, monachus cœnobij Cistercien-
sis: cuius meminerūt Ioannes Abbas, & Montaluu ex antiquo Missali ordinis.

B. Ioannes, alius à priore, monachus item Ord. cisterciensis: de quo vide scriptores iam citatos.

B. Io-

B. Ioannes Zirita, fundator ordinis 23. Dec.
Equitum Auisiorum, in Lusitania, primus
Abbas S. Christophori Foensis, & tertius S.
Ioannis Toraucani, *clarus vita, clarus meritis,*
clarus miraculis, claret in cœlis: vt in eius tu-
mulo legitur. De eo fusè Brito tom. 1. lib. 2.
& 5.

B. Ioannes, monachus & Prior Claræ Val-
lis: de quo Exord. Cister. lib. 4. cap. 27. & se-
quenti.

B. Ioannes, frater laicus in Grandi Silua,
putatur is fuisse, qui nihil sciuit præter hæc
duo vocabula, *Ave Maria*: ex cuius ore iam se-
pulti tradunt lilyum, ijsdem litteris aureis
decoratum, prodijisse. Vide Montaluum li. 2.
cap. 41.

B. Ioannes Panaqua, anachoreta & mona-
chus cœnobij quod vocant Sacra Mœnia, a-
pud Hispanos, ibidem quiescit: vt tradit
Manricus libro 3. Sanctoralis Cistercien-
sis.

V. Iolenta cognomento Pœnitens, relicto
Monasteriensi ad Sabim fl. cœnobia, pœni-
tentiam egit in Aquina Brabantiae cœno-
bio, & post mortem sanctæ Ludgardi bea- 18. July.
ta apparuit: vt in illius vita, libro 2. legi-
tur.

B. Isabella, Abbatissa Sconaugiensis: cuius
vitam scripsit Rogerus Angelus.

E. If-

B. Isnebardus, monachus Hemmenrodenensis, in d. Treuirensi, à Cæsario lib. II. cap. 3. & II. laudatur.

5. Apr.

B. Iuliana Cornelienensis, augustissime Corporis Christi festiuitatis auxtrix, quiescit Villarij in Brabatia. De qua vide Chron. nostrum Cisterciense.

B. Laurentius, frater laicus in Clara Valle de quo Exord. Cist. lib. 4. cap. 34.

V. Lifardus, frater laicus Hemmenrodenensis: de quo Cæsarius lib. 4. & 10.

B. Macarius, monachus in Valle Bonae Vallisoletanae monasterio: cuius ibidem tumulus est in veneratione: ut tradit Manricus lib. 3. Sanctoral. Cist.

B. Mafalda, Sanctij Portugallie Regis filia, in cœnobio Aroucano monialis: de qua Rodericus Toletanus in Hist. Hisp. libro 9. capite 2.

B. Mamertus, Abbas Gumiela in d. Vxamensi, fuit frater S. Dominici, qui ordinem Prædicatorum instituit.

B. Margarita, monialis in cœnobio Siluræ Benedictæ: de qua Ioannes Abbas, Rusca & Montaluus.

B. Margarita Louaniensis à Cæsario lib. 6. cap. 35. laudatur.

B. Margarita, monialis in Monte S. VValburgis, d. Coloniensis cœnobio.

B. Maria Martines, alias cognomento Peregrina, nisi fallor, monialis in Lorbano Portugal.

tugalliae cœnobio : de qua Brito tom. I. lib.

6. cap. 34.

B. Maria Vela , monialis in Abulensi S. 24. Sep.
Annæ monasterio, à Sanctio Velada Episco-
po Abulensi fundato , ibidem anno 1617. o-
bijt. Eius vitam scripsit Michael Gonzales
Vaquerus, Doctor Theologus , Hispanicè e-
dita Madridi anno 1618.

B.B. Martyres, circiter bis mille , partim
Equites, partim monachi , Calatrauæ passi,
quiescunt in veteri Calatralua : de quibus vi-
de Andradam in historia Ordinis Calatra-
uæ.

B.B. Martyres monachi ord. Cisterciensis
anno 1421. ab Hussitis occisi , in monasterijs
Sedelitzensi & Osseckensi, apud castrum Ro-
senbergense in Bohemia : de quibus Carolus
Langius in Chronico Citizeni.

B.B. Martyres, anno 1429. aut 1430. occisi
ab ijsdem Hussitis, in Cella noua, & Grunhe-
mio, monasterijs instituti Cisterciensis , in
d. Vratislauiensi apud Silesios : de quibus
Langius & Ioannes Cochlaeus lib. 6. Histor.
Hussitarum.

B.B. Martyres ac monachi Copriunienses,
Sendomiriæ à Tartaris occisi.

B.B. Martyres 40. Hiberni , cum suo Ab- 2.Iunij.
bate, plexi capite.

B. Mauritius, Abbas monasterij S. Marti- 14.Aug.
ni : de cuius canonizatione facienda exstat

Tex-

*Textus in Cap. Venerabili fratri, 52. de testibus
& attestationibus.*

B. Mechtildis, cuius meminit Edmundus Crucius, Abbas Cisterciensis, in charta confraternitatis, anno 1601. Cistercio in Hispaniam missa ad Congregationem regularis obseruantiae.

B. Mainerus, discipulus S. Bernardi, Prior Hemmenrodensis, per multos labores ad sublimem sanctitatis & gloriae culmen peruenit: ut Cæsarius lib. II. cap. 2. loquitur.

B. Monachus in Riuo sicco, Hispanie monasterio, secundo lapide à Medina Pomariensi: de quo Cæsarius lib. 7. cap. 21.

7. Febr.

B. Niuardus, frater S. Bernardi, fundator monasterij Spine, in d. Vallisoletana: quod ita nuncupatur à Spina Coronæ Dominicæ ibidem religiosè adseruata. Ad hunc exstat Epistola 301.

B. OGLERVS, Abbas Locedij in d. Casalensi, & ducatu Montis Ferrati, apud Insulæ siti: de quo Rusca & Ioannes Abbas.

B. Oildis, cuius mentio fit in dicta charta Confraternitatis anno 1601. missa in Hispaniam per Edmundum Crucium.

B. Otho Episcopus Frisingensis: de quo vide capite sequenti.

B. Otho, Supprior in Clara-Valle, temporibus S. Bernardi: de quo Exord. Cist. lib. 3. cap. 6.

B. Ozilia, socia B. Julianæ Cornelienensis, obiit

obijt Salsiniæ extra Namurcum: de qua vide
B. Julianæ vitam.

B. Petrus Monoculus, ex monacho Ignia-
censi Abbas Clereuallenfis: de quo Cæsarius
lib. 6. & 7. & Petrus in Catalogo Sanctorum.

B. Petrus à Castronouo, primus hæreticæ
prauitatis inquisitor, & martyr: de quo vide
cap. seq.

B. Petrus, monachus in Caduino cœno-
bio: de quo Ioannes Abbas, Silua, & Montal-
uus.

B. Petrus, primus Abbas Morerolæ in d.
Zamorenfis: de quo Silua lib. 7 cap. 5.

B. Petrus, eiusdem loci sacrifista, Deiparæ
addictissimus.

B. Petrus Alfonsus, frater Alfonsi Henri-
ques Regis Portugalliae, monachus Alçoba-
tiæ: de quo Bernardus Brito in Monarchia
Lusitanica, & tom. I. Chron. lib. 5. c. 16. & seq.

B. Petrus Marginetus, monachus in Popu-
leto, d. Turiafonensis cœnobio, cuius vita i-
bidem m. s. exstat. Ex qua haufit sua Ioannes
Vincentius lib. 2. de Sanctis Cataloniæ & Ioá-
nes Aluarus lib. de monasterijs Cisterciensifi-
bus in Aragonia.

B. Petrus Tolosanus, monachus Clare-
Vallenfis, & Doctor: de quo Exord. Cisterc.

B. Petrus, monachus Hemmenrodensis,
pòst Apostolus Liuoniæ: de quo Exord. Cist.
lib. 3. cap. 4. & 13.

B. Pontius, ex Abbatte V. Clare-Vallen-
fi E-

si Episcopus Claremontanus : de quo Exord.
Cist. lib. 2. cap. 6.

B. Raimundus, Abbas Fiterij in Nauarrz
finibus, fuit institutor Ordinis militaris Ca-
latrauæ. De quo vide Rodericum Toletanu
lib. 7. cap. 14. Marietam de Sanctis Hispanis,
& alios. Illius corpus ex loco *Ciruelos* transla-
tum est ad cœnobium Montis Sion, iuxta To-
letum, vbi quiescit in facello & tumulo sum-
ptuoso vnâ cum dicto Roderico, nisi fal-
lor.

B. Rainaldus, Abbas IV. Cisterciensis : de
quo Exord. Cist. lib. 1. cap. 28. & Vincentius
in Spec. Hist. lib. 27. cap. 127.

B. Rainaldus, Abbas Pesiniaci : ad quem
exstant Epistolæ S. Bernardi 72. & sequen-
tes.

B. Rainaldus, relictis Cluniacensibus mo-
nachus in Clara-valle: de quo Exord. Cister-
lib. 3. cap. 12. & Brito lib. 4. cap. 15.

B. Richardus, monachus Aduuertensis in
Frisia, & d. Groningensi, miraculis & pere-
grinationibus clarus : de quo Molanus in
Natalibus Sanctorum Belgij sub finem.

B. Robertus primus Abbas Dunensis in
Flandria: de quo Exord. Cisterc. lib. 2. cap.
21. & nos in Chronico Cisterciensi. Ad hunc
exstant Epistolæ Sancti bernardi 336. &
337.

7.Iul.

V. Robertus, frater Laicus Clarevallenensis:
de quo Brito tom. 1. lib. 4. cap. 20.

B. Ro-

B. Rolandus, monachus monasterij Kefriacensis: de quo Ioannes Abbas in Catalogo.

B. Ruandus, ex monacho Cisterciensi Episcopus Venetensis, in Britannia minore, flouruit an. 1177. ut testatur Robertus Montensis in Supplemento ad Sigeberti chronicon & VVionis lib. I. cap. 46.

B. Rudgerus, seu Rogerus Abbas Ellauensis: de quo Ioannes Abbas, Rusca, & Montaluuus.

B. Sanctia, Sanctij Portugalliae Regis filia, monialis & fundatrix cœnobij Cellarum: de qua Brito lib. 6. cap. 33.

B. Simon, Alnensis monasterij frater laicus, in d. Leodiensi, an 1296. viuere desit. Vitam eius ex illius loci monumentis edidit Franciscus Moschus, Atrebatii an. 1600.

B. Simon, Abbas Cazienensis, post monachus Clare-Vallensis: de quo Bernardus Epistola 293. & Ioannes Eremita in Vita S. Bernardi cap. 40. Vide Exord. Cisterc. lib. 2. c. 29.

B. Simon Lipniciensis; quem multis claruisse miraculis Martinus Cromerus li. 29. de rebus Poloniæ testatur.

B. Sophia, Priorissa Montis S. V. Valburgis, post Abbatissa Ouenensis, cui aliquando tenuis cereuifia in vinum est conuersa, quam etiam Angelus Domini, cum de Matutinis exiret, cum lucerna antecedebat: ut lib. 10. cap. 16. Cæsarius loquitur. De eadem forte bernardus Epist. 113.

Z

B. Spi-

B. Spinela, vide Espinela.

B. Stephanus, ex monacho Cisterciensi
Cardinalis & Episcopus Prænestinus: de quo
Bernardus Bonæ vallis Abbas cap. 8. vita S.
bernardi. Ad eundem exstat S. bernardi Epis-
tola 219. & 223.

B. Stephanus, primus Abbas Oboiensis:
de quo Ioannes Abbas, Rusca, & Montaluu-

B. Stephanus, Prior eiusdem monasterij: de
quo auctores supradicti.

17. Sept. B. Stephanus, Conuersus in Clara-Valle:
de quo Brito tom. I. lib. 4. cap. 20.

B. Teresia, Alfonsi Regis Legionensis vi-
dua, & monialis in monasterio Lorbanensi:
de qua Duardus Galbanus in vita Regis San-
ctij, & Brito lib. 6. cap. 21. & seq.

B. Terefa, Regina Aragoniæ, fundatrix
& monialis cœnobij nostræ Dominæ de
Gratia, in vrbe Valentia: vbi hodieque cor-
pus eius incorruptum adseruari tradunt. vi-
de Garibarium lib. 32. cap. 6. Martinum Vicia-
nam in Chronico Valentia, & Ioannem Al-
luarum de Origine monast. Ord. Cist. in Ara-
gonia.

B. Thomas, Prior Boni fontis de Taresca:
de quo Ioannes Abbas, & Rusca.

B. Thomas, monachus Dunensis & martyr:
de quo vide Trophæa Ecclesiæ Anglicanæ
in æs incisa, & Montaluum tom. I. lib. 2. cap.

37.

B. Tor-

B. Torphimus Episcopus Hamariæ in Nor-
uegia, exul aliquamdiu vixit, & obijt in mo-
nasterio Thosano, ord. Cist. apud Brugas,
Flandriæ olim emporium. Vide Acolanum
in Natalibus SS. Belgij.

B. Vidalis, seu Vitalis in monasterio S. Sul-
pitij: de quo Cæsarius lib. 7.

B. Vitalis, Abbas primus Sauigniaci , nisi
fallor, in d. Abrincantësi, an. 1178. floruit: cu-
ius vitam scripsit Stephanus Episcopus Re-
donensis. Vide Robertum Montensem in
Chronico ad dictum annum.

B. Ulricus, natione Colonensis, monachus
Villariensis, dum Missam celebraret, super caput
eius globus igneus apparuit . Cæsarius libro 6.
cap. 31.

B. VVallenus Abbas Meurossensis, in An-
glia, obijt anno 1160. tertio nonas Augusti. 2. Aug.
Vita eius exstat m. s. in Rubra Valle, tom. 3.
Antonij Gentij.

B. V Valterus siue Gualterus Birbacensis,
monachus Hemmenrodensis, miraculis post
mortem clarus: vt Cæsarius lib. 4. c. 54. & lib.
7. cap. 39. testatur.

V. V Valterus Traiectensis, Abbas X. Vil-
lariensis, prophetiæ spiritu clarus, & orationi
deditissimus.

B. V Verricus Prior Alnæ in d. Leodiensi,
cū socio Nouitio anonymo, ibidem quiescit.

De his plura qui voleret, Ioannem Dassini-

um ex monacho Camberonensi nunc Abbatem Nisellensem consulat in Vitis Sanctorum ac Beatorum Ord. Cisterciensis, quas Gallico sermone conscripsit, & Montibus Hannonia an. 1603. typis edendas curauit. Consulat item *Exordium Cisterciense*, seu librum manuscriptum de Origine & viris illustribus Ord. Cisterciensis, qui varijs in Bibliothecis existat. Illius auctor fuit (quantum ex ultimo capite libri 6. colligere potui) primum monachus in Clara-Valle, post alicubi Abbas, & floruit circa an. 1180. aut circiter, paulo post tempora S. Bernardi. Dicit enim citato loco vidisse, agnouisse se in Clara-valle non paucos seniores ex discipulis S. Bernardi, morum gravitate, religionis integritate, & prudentia, & simplicitate reuerendos, in his beatæ memorie D. Gerardum Priorum, D. Gaufridum eiusdem Sancti viri Notarium plurimumq; ab eo dilectum D. Hugonem de Monte felice, D. Petrum Catalaunensem, & alios tam monachos quam conuersos.

Miror sanè librum hunc à nemine hacce nus luce publica donatum fuisse: quod vt ex Ord. Cisterciensi quispiam præstet, eiusdem honori ac gloriæ augendæ, hortor & rogo. Ego manuscripto exemplari pergameno, in libros seu distinctiones sex diuiso, vslsum, quod exstat in Abbatia S. Bernardi apud Antuerpiam ad Scaldim.

CAPVT XVI.

*De B. Petro à Castro nouo, martyre primo-
que Inquisitore hæreticæ prauitatis,
& de B. Othone Episcopo Fri-
singensi.*

B. Petrus de Castro nouo monachus ordinis Cisterciensis, in cœnobio Fontis frigidæ, in Francia, & d. Bellouacensi, fuit primus hæreticæ prauitatis Inquisitor, ab Innocentio III. Papa constitutus. Testatur id Ludouicus Paramus lib. 2. De Origine Inquisitionis c. I. *Sanctissimæ(ait) Inquisitionis officium eo tempore sumpit exordium, quo impj's erroribus & blasphemj's execrabilibus Albigensium Comitatus Tolefanus infectus & penè extinctus erat . Tunc enim gloriosus Deus in Innocentio III. summo Pontifice eam mentem iniecit, vt Petrum de Castro nouo monachum, virtutis & sanctitatis gloria florentem, crearet Legatum, & ad illam prouinciam ad Christum Saluatorem nostrum reducendum mitteret.*

Fuit autem dictus Petrus de Castro nouo à Summo Pontifice constitutus Inquisitor, antequam Ordo Prædicatorum per S. Dominicum esset fundatus : vtpote qui

Z. 3 ante

ante duodecim istos Abbates Ordinis Cisterciensis (de quibus paullò pōst agam) Legatione Apostolica contra Albigenses functus fuerit: vt tradunt Vincentius bellouacensis in Speculo historiali lib. 29. cap. 93. Theodoricus Apoldianus in vita S. Dominici apud Surium, Antoninus in Summa part. 3. tit. 19. cap. 1. & alij.

Fuit verò non solum primus Inquisitor, sed & primus eo nomine martyr, vtpote qui sacrae Inquisitionis officium primus suo sanguine consecravit iussu Raimundi Comitis Tolosani (qui Albigensium fautor erat) crudeliter cæsus. Id disertè Vincentius bellouacensis loco citato his verbis testatur: *Petrus de Castro nouo, Domini Papa Legatus à Comite Tolosano, quem propter hereticorum defensionem excommunicauerat, occiditur. Idem tradūt Antoninus loco citato, Martinus Polonus in Chronico, Ludouicus Paramus, & alij.*

Ceterùm non vno loco Innocentius III. affirmat dictum Petrum fuisse monachum Fontis Frigidi, adeoque ordinis Cisterciensis puta, Cap. Per inquisitionem de Electione & Elelione potestate: Cap. Per litteras de supplēda negligētia Prælatorum: Cap. Cum dilecti, de Accusationibus.

Est autem monasterium Fontis Frigidi in Francia, & d. bellouacensi situm, & anno 1140. per Valeranum Vrsicampi Abbatem, ac S. Bernardi discipulum, primitus fundatum:

rum: vt tradit Robertus Abbas Montis S. Michaelis in Supplemento ad Sigeberti Chronicon.

Ex quo quidé loco annis tredecim postea, hoc est, anno Christi 1153. monachi Ord. Cisterciensis prodierunt, qui *Populetum* in *Catalonia* cœnobium longè celeberrimum condiderunt, Raimundo Berengario Barcino-nensi Comite dotem suppeditante: vt ex illius monasterij archiuis tradunt Martinus Viciana in Chronicis Valentiae libro 3. & Iohannes Aluarus lib. de Monasterijs ord. Cisterciensis in Aragonia. Ceterū ex eodem, vt arbitror, monasterio Fōtis Frigidi prodijt Iacobus Fornerius, pōst Benedictus XII. Papa.

Porrò ex hac vita sublato B. Petro de Castro nouo, *Summus Pontifex duodecim misit Abates, ex D. Bernardi familia, eximia virtute & præclara doctrina ornatisimos, vt in hæreticorum pagos excurrerent: vt cit.lib. Ludouicus Paramus loquitur. His duodecim Abbatibus postea socios fese adiunxerunt B. Didacus Oxomensis Episcopus, & S. Dominicus Canonicus tunc Oxomensis, pōst Ord. Prædicatorum parens ac conditor.*

Fuit autem totius huius, aduersus Albigenses, sacræ expeditionis ac legationis caput, Abbas Cisterciensis, cognomento *Arnoldus*, vt tradit idem Paramus. Adeò quidem, vt ipse etiam sanctus *Dominicus à*

dicto Abbatē suam acceperit tunc temporis commissionem. Constat id ex Formula Absolutionis per ipsum dāri solita, quam Paramus lib. cit. cap. 2. recitat: *Vniuersis Christiadelibus præsentes litteras inspecturis, frater Dominicus, Oxomensis Canonicus, Prædicator minimus, salutem in Christo. Auctoritate Domini Abbatis Cisterciensis, Apostolicae Sedis Legati, qui hoc nobis iunxit officium, reconciliavimus præsentium laborem, &c.* Hæc omnia diligenter obseruet, donec alias super his Dominus Legatus suam nobis exprimat voluntatem, &c.

Hæc visum fuit paullò latius deducere, ut contra vulgi opinionem ostenderemus, nō Dominicanis, sed Cisterciësibus primùm institutæ aduersus hæreses Inquisitionis officium deberi acceptum.

Quod attinet ad B. Didacum Oxomensem Episcopum, fuit & is postea Cisterciense institutum amplexus: ut præter alios Theodoricus Apoldianus testatur: *Reuertens Cisterciense cœnobium inuisit: ubi multorum seruorum Dū sancta conuersatione & religionis sublimitate illitus, habitum monasticum accepit, atque inde monachos aliquot secum adduxit, è quibus discent mores illius instituti, & ordinis disciplinam. Plura de his qui volet, Angelum Manricum consulat in Laurea Euangeliæ Salmanticæ an. 1610.*

Hispanicè edita.

*De B. Othono Frisingensi Episcopo, an-
tea monacho Morimundensi,
Ord. Cistercien-
sis.*

OTho filius S. Leopoldi, Marchionis Austriæ, vir doctus & pius, factus est primus Præpositus Neoburgi in Austria, quod monasterium S. Leopoldus pater eius fundarat. In de studiorū causa Parisiros profectus, ingressus est Morimundense cœnobium, cum 16. Sodalibus; vbi facta professione, euocatus est Frisingam ad Episcopatum anno 1138. Ita vetus Austriæ chronicon habet. Ioannes Cuspiianus in Austria, in vita S. Leopoldi, dicit Ottonem se ad Concilium seu Capitulum Cisterciense, quod Morimundi agebatur, contulisse, ibi morbo & senecta oppressum sanctissimè ac religiosissimè obiisse, ibique sepultum anno 1158. Paulò post discessum Ottonis, Frisinga cum sede Cathedrali, omnibus templis & ornamentis, incendio gravissimo perit. Hic Otto non tam instaurator quam fundator Ecclesiae Frisingensis extitit. Bona enim distracta recuperavit, collapsa palatia & ædificia restituit, disciplinam monasticam in usum reuocauit. Hic ipse Otto, ope fratris sui Henrici Ducis Bauariæ, monasterium Scheftlarn, per Hungaros vastatum, instaurauit, & in locum Benedictinorum

Præmonstratenses substituit an. Domini 1140.
Pariter de novo instituit monasterium *Nova Cellæ*, prope Frisingam , pro eodem ordine
Præmonstratenſi, nec non *Schlierense* Collè-
gium Canoniconum. Eiusdem Othonis con-
ſilio sopita est grauis illa contentio super Du-
catu Bauariæ, inter fratrem Ottonis, Henrici
Marchionem Austriæ, & Henricum Leonem,
Saxoniæ Ducem per Fridericu I. Romano-
rum Imperatorem in comitijs Ratisponensi-
bus. Austria Ducatus titulo donata est, cum
acceſſione prouinciæ ſupra Anaffum; Bauaria
verò Leoni eft adiudicata: ex statque diploma
à Frederico Imp. anno 1156. Ratisbonæ signa-
tum , apud Hundium in Metropoli
Salisburgensi; ex quo iſta de-
ſumplimur.

CAPVT XVII.

*Calendarium Sanctorum ac Beatorum,
maxime illustrium, ex ord. Cister-
ciensi, mensum ac dierum
serie digestum.*

IANVARIVS.

V. Theobaldus XXVI. Abbas Cisterci- 2.
ensis.

B. Didacus Episcopus Vxamensis. 6.
B. Torphimus Episcopus Noruegiæ. 8.
S. Guilielmus Archiepiscopus Bituricen- 10.
sis.

B. Aelredus Abbas Rieuallis in Anglia 12.
obijt.

S. Bernardus, Abbas Claræ-Vallis per A- 18.
lexandrum III. canonizatur an. 1165.

B. Hugo Episcopus Autissiodorensis. 21.

S. Arbericus II. Abbas Cisterciensis. 26.

V. Carolus VIII. Abbas Villariensis. 28.

FEBRVARIVS.

B. Christianus monachus Hemmenroden- 4.
sis.

B. Niuardus frater S. Bernardi. 7.

S. Gui-

10. S. Guilielmus, Dux Aquitaniæ, per S. Bernardum conuersus.
11. B. Humbertus I. Abbas Igniacensis.
13. B. Stephanus Card. & Episcopus Prænestinus.
19. B. Bonifacius Episcopus Lausanensis.
24. B. Desiderius, Laicus in Clara-Valle.
28. Passio multorum martyrum, Calatravæ Saracenis occisorum.

MARTIVS.

1. B. David monachus Hemmenrodensis.
6. V. Pontius Episcopus Claromontanus.
11. B. Mamertus, frater S. Dominici & Abbas Cumielæ.
13. B. Sanctia Regina.
14. B. Petrus à Castro Nouo, primus hæreticæ prauitatis inquisitor, & martyr.
18. B. Christianus Abbas Melli fontis.
19. B. Aletha, mater S. Bernardi, transfertur ad Claram Vallem.
B. Abundus Villariensis.
21. S. Robertus, Abbas & fundator Ord. Cisterciensis, an. 1108. Molismi in Domino obdormit hoc die, qui sacer est S. Benedicto.
26. B. Petrus Marginetus, monachus & eremita in Populeto.
28. S. Stephanus III. Abbas Cisterciensis an. 1134. obiit.
31. B. Gosuinus Abbas V. Cisterciensis.

APRIL

APRILIS.

B. Aletha, mater S. Bernardi.	4.
B. Julianus Cornelienensis.	5.
V. Andreas, frater S. Bernardi, monachus Clareuallenensis.	
B. Guilielmus Marchio.	9.
B. Eschillus Archiepiscopus in Dania.	10.
B. Ida Louaniensis.	13.
S. Stephanus, Abbas III. Cisterciensis San-	17.
ctorum numero adscribitur.	
B. Hildegundis, virgo, sub veste monachi, 20.	
Sconaugiae.	
B. Gerardus monachus.	23.
S. Franca Abbatissa.	25.
S. Robertus, primus Abbas & fundator 29.	
Ord. cisterciensis, hoc die celebratur iuxta	
Martyrologium Romanum.	
S. Hugo Abbas bonæ Vallis.	

MAIUS.

B. Mafalda Regina.	1.
B. Alexander Princeps Scotiæ.	1.
B. Catharina virgo.	3.
S. Martinus Episcopus Seguntinus, in ta-	4.
bulis Martyrologij Romani vocatur S. Sacer-	5.
dos.	
S. Petrus Archiepiscopus Tarentasiensis.	8.
B. Gui-	

- ii. B. Guido, frater S. Bernardi, moritur Pontiniaci.
 14. B. Petrus, Monoculus, Abbas Claræ Vallis.
 15. D. Robertus VI. Abbas Claræ Vallis.
 16. S. Bernardus eremita.
 20. B. Guido, Card. & Episcopus Albanensis obijt.
 B. Fastradus Abbas VII. Cisterciensis.
 26. V. Benedictus XII. Papa moritur Auenione an. 1342.

IVNIVS.

2. Copriunicenses monachi Sendomiriæ in Polonia martyrio à Tartaris coronantur.
 6. B. Gundifaluus Abbas Aceueri.
 7. S. Robertus Abbas Noui monasterij in Anglia.
 ii. B. Aleidis Scarenbecana.
 B. Aleida monialis.
 13. B. Gerardus, frater S. Bernardi, Cellarius in Clara Valle.
 16. S. Lutgardis, monialis in Aquiria.
 17. B. Ferdinandus Magister ordinis Auisij.
 B. Teresia Regina.
 18. S. Elisabetha Sconaugiensis.
 24. B. Ioanñes Episcopus Valentinus.
 30. B. Arnulfus Cornilautius.

IV-

IV L I V S.

- S. Theobaldus Abbas Vallis Cernaiæ. 1.
 B. Robertus, Conuersus in Clara Valle. 7.
 Eodem die eleuatio corporis S. Thomæ Cantuariensis.
 B. Henricus Card. & Episcopus Albanensis. 14.
 B. Teresia, Regina Aragoniæ, & monialis in Zaydia Valentia obijt.
 B. Daniel Abbas apud Venetos. 21.
 Inuentio corporis S. bernardi Alcirani 23.
 martyris, apud Valentiam.
 B. Christina Mirabilis. 24.
 V. Guicardus Archiepiscopus Lugdunensis. 28.
 V. Guido XVI. Abbas Cisterciensis, post 30.
 Archiepiscopus Remensis, obijt.
 V. Arnaldus XVIII. Abbas Cisterciensis 31.
 obijt.

A V G V S T V S.

- B. Petrus primus Abbas instituti Cisterciensis in Morerola. 1.
 B. VVallenus Abbas. 2.
 B. Beatrix Priorissa in Nazareth. 3.
 B. Dominicus Abbas Alcobatiæ. 4.
 B. Geselinus monachus Cisterciensis. 6.
 Festum Coronæ Spineæ, per S. Hugonem II.
 abbatem Bonæ Vallis, in ord. Cisterciensi
 institutum est. Qua-

14. Quadraginta monachi, cum suo Abbatte
in Hibernia capite plectuntur.
16. Eleuatio corporis S. Hedvigis.
20. S. bernardus, Abbas Claræ-Vallis.
S. bernardus, alias à priore, monachus in-
stituti Cisterciensis, in Candeleda Extrem-
duræ opido, apud Hispanos, magno populo-
rum concursu honoratur.
B. Gobertus Comes, post monachus Vil-
lariensis.
22. B. Humbelia, soror S. bernardi.
23. S. bernardus Alciranus martyr.
30. B. Herus siue Erus Abbas Armenteræ.

SEPTEMBER.

3. B. Euphemia monialis in Ouenes.
9. S. Siluanus, monachus Clare-Vallenensis per
Cœlestinum Papam canonizatur.
12. V. Valeranus primus Abbas Vrsicampi.
15. B. Achardus, magister Nouitorum in
Clara-Valle.
16. S. Martinus, ex Abbatte Hortensi Episco-
pus Seguntinus, à quibusdam hoc die colitur.
17. S. Hildegardis, monialis in Germania.
B. Stephanus, Conuersus in Clara-Valle.
19. B. Sophia Abbatissa in Ouenes.
20. B. Amadeus Episcopus Lausanensis.
24. V. Arnoldus Archiepiscopus Narbonen-
sis, antea Cisterciensis Abbas XVII. obijt.
B. Maria Vela, monialis in Hispania.

Vc

Venerabilis Conradus, Abbas, post Card. 30.
& Episcopus Portuensis.

OCTOBER.

B. Ulricus monachus Villariensis.	1.
B. Herueius Abbas Vrsicampi.	4.
V. Balduinus, Card. & Archiepiscopus Pisanus.	6.
S. Martinus Abbas Vallis Paradisi.	7.
B. Beatrix de Silua, monialium Conceptio-
nis B. Mariæ apud Hispanos institutrix, obijt.	8.
B. Gerardus Abbas in Suevia.	9.
B. Gerbrandus, primus Abbas Floricampi.	13.
Eodem die Dedicatio Clareuallensis Ecclesie.	
S. Heduuigis Ducissa.	15.
B. Gertrudis, filia S. Heduuigis.	
V. Balduinus, Episcopus Vigorniensis in Anglia.	16.
Dedicatio Ecclesie Cisterciensis.	17.
B. Bertoldus, Apostolus Liuoniæ.	21.
V. Ruandus Episcopus Venetensis.	22.
S. Bernardus Episcopus Vicensis.	26.
B. Ida Niuellensis.	29.
B. Ioannes, cognomento Panaqua, Conuersus & eremita in cœnobio Sacroru Mœnum.	
B. Gerardus de Farfa, monachus in Clara Valle.	30.

A a

NO-

NOVEMBER.

1. B. Espinela, virgo & monialis in Arouca.
2. B. Gilbertus Abbas VIII. Cisterciensis.
3. S. Malachias Episcopus.
6. B. Simon, Conuersus Alne in diœcesi Leodiensi, obijt.
11. V. Gaufridus, ex monacho Clare-Vallensi Episcopus Soranus.
16. S. Edmundus, Archiepiscopus Cantuariensis.
21. V. Gelasius, Abbas Boylensis, an. 1582, in Hibernia martyr.
24. Translatio S. Edmundi Archiepiscopi Cantuariensis, ad Pontiniacum.

DECEMBER.

3. S. Galganus eremita.
4. B. Christianus, Episcopus & Apostolus Luuauiæ.
7. B. Gerardus, VI. Abbas Clareuallensis & martyr.
9. Iacobus, cognomento Fortunatus, Aragoniæ Rex, fit monachus in Populeto anno 1275.
10. B. Florentius, primus Abbas instituti Cisterciensis in Caraceto.

B. Ida

- B. Ida Niuellensis. ii.
 B. Guerricus Abbas Igniacensis & Do- 12.
 &tor.
 V. Humbertus, Comes Sabaudiæ. 17.
 V. Iacobus Fornerius, ex Abbe Fontis 20.
 Frigidi fit Papa Benedictus XII.
 B. Ioannes Zirita, Abbas Taroucanus, & 23.
 fundator ordinis Equitum Auisiorum in Lu-
 sitania.
 S. Thomas, Archiepiscopus Cantuarien- 29.
 sis, monachus in Pontiniaco, & martyr.
 B. Richardus monachus Aduuertenſis in 30.
 Frisia.

CAPVT XVIII.

De Sanctis familie Præmonstra-
tensis.

TRes omnino sunt, quod equidem sciam,
 ex ordine Præmonstratensi, qui ut San-
 eti officio Ecclesiastico coluntur, S. Norber-
 bertus, S. Gilbertus, & S. Gerlacus.

S. Norbertus ordinis Præmonstratensis cō-
 ditor, & pōst Archiepiscopus Magdeburgen-
 sis, an. 1134. Magdeburgi in Domino obdor-
 miuit, à Gregorio XIII. an. 1582. Diuis ad-
 scriptus. Illius diploma exstat in Chronicō
 nostro Præmonstratensi, ad annū prædictū.

S. Gilbertus Abbas, ex potente mi-
 lite sœculi humillimus miles Christi,

Aa 2 elec-

eleemosynarum, abstinentiæ, paupertatis admirandus exemplis, anno 1152. migravit ad Dominum. Sepultus est autem in monasterio diœcesis Claromontensis, non procul à Scola Aruerniæ vico, ad quem locum pŷ laboris instantia eo ipso anno Præmonstratensium ordinem adduxerat: cuius magnitudinem meritorum magnitudo miraculorum declarat: ut Robertus Sancti Mariani apud Autissiodorum, ordinis Præmonstratensis Canonicus, in suo Chronico, Trecis anno 1609. edito, loquitur. Quiescit autem hodieque in prædicto cœnobio, quod nunc Sancti Gilberti dicitur, & colitur ibidem officio Ecclesiastico, & alibi fortasse in diœcesi Claromontana. Est autem Sancti Gilberti nomen apud Aruernios celebre, multisque familiare: ex qua gente nostro ævo floruit *Gilbertus Genebrardus*, Theologus, & Chronographus totu[m] orbe notissimus.

S. Gerlacus, eremita ordinis Præmonstratensis, quiescit in illustri sui nominis monialium cœnobio, in diœcesi Ruremundensi, secundo lapide à Traiecto Mosæ sito. Festum eius duplex celebratur feria secunda ante diem Pentecostes ibidem, & ab Ecclesia Cathedrali Ruremundensi in Geldria, Germaniæ inferioris prouincia: quo die tres istæ lectiones sacræ de ipso recitantur.

Ger-

Gerlacus nobili stemmate in Falckenburgensi
prouincia natus, primū ad militiam animum ad-
iecit, & Tribunus equitum factus, cùm illorum
more militum, qui castra sequuntur, vitam insti-
tueret, ex inopinata suæ coniugis morte consterna-
tus, abiecto militiae cingulo, cilicio & lorica supra
nudum corpus indutus, pedibus nudis Romanam pro-
fectus, apud Pontificem Maximum Eugenium III.
deposita peccatorum sarcina, ex eius præscripto
Hierosolymam profectus, & in xenodochium pau-
perum, vt pœnitentiam ageret, suscepitus, totum
illuc septennium, in pororum aliorumque animali-
um cura, exegit. Quo expleto pœnitentia tempore,
Romanam rediens, vt quæ de vini & carnium perpe-
tua abstinentia, deque usu loricae, & cilicij alijsq[ue]
pietatis exercitamentis Deo vouerat, in solitudine
vnuens redderet, in Falckenburgensem suam se-
denuo prouinciam, annuente Pontifice, rece-
pit; ubi veterosam, & rara crassitudinis quer-
cum ad radices excavari, & magnam vim lapi-
dum in eam inferri, & ex straminibus contextam
stoream ijs imponi iussit: ibique cilicio & lorica,
sub candido Premonstratenſi habitu, nocte dieque
indutus, totis quattuordecim annis, hoc est, usque ad
extremum vitæ suæ diem, austera agens vitam,
perseuerauit.

Cibus ei fuit ex hordeo cineribus mixto, potus
aqua frigida, e fonte seu puteo vicino, in bodi-
ernum usque diem, ob Beati Gerlaci memoriam,
celebri. Venientes ad se pauperes & peregrinos
honestè & liberaliter tractabat, de suo interim

rigore nihil umquam remittens. Quamdiu corpore
valuit, omni die ad S. Seruati honorandas reliqui-
as summo mane, sesquihora sat diffici & mole-
sto itinere, Traiectum Mosæ, Sabbatinis vero die-
bus ad memoriam Deiparæ Virginis Aquisgram,
nudis semper pedibus incedens, peregrinabatur, do-
nec per etatem, & alterius pedis impedimentum,
redditus impotenter, a sello uti cogeretur. Postea
vero amulorum quorundam malevolentia, succisa
queru, duas alias angustissimas cellas construi fe-
cit, quarum alteram suis usibus & habitationi, al-
teram diuinis officiis, Episcopi sui venia, destina-
bat. Qui ad illum visendum subinde accedebant,
tum sacerdotes, tum laici, eos vel ad virtutem pie-
tatemque erudiebat, vel si erat improba illorum
vita, acriter redarguebat. Non pauci quoque se illi
tendendos offerebant, inter quos unus fuit, cuius
semel detonsi pili numquam amplius excre-
runt.

In Dominica, quæ Passionis dicitur, cum sibi
puteo suprà nominato, ad sitim Leuandam, semel
iterumque aquam hauriri iussisset, eaque in vinum
vtraque vice fuisse conuersa, ipse met ad puteum
concessit, & hausta iterum aqua, tertio est in vi-
num mutata. Morte imminentia, cum nullus ad ma-
num esset sacerdos, qui extrema illi administraret
Sacramenta, accessit duina dispositione, specie
venerandi senis S. Seruati, nuda amictus stola,
(quem in vita semper coluerat Gerlacus) à quo Sa-
cramentis omnibus ritu Catholico munitus, pridie
Theophaniæ in Domino obdormiuit, & in ligneo

suo

suo facello thecæ pariter ligneæ, vti voluerat, inclu-
sus, in profundissimam illic immisus est foueam.
Sed Deus non diu inglorium esse permisit: mox e-
nim diuinitus patefacta foue, corpus sancti Viri,
vnâ cum cruce Hierosolymitanæ, & cilicij parte
(quæ in hunc usque diem conspicuntur, & in pretio
habentur) sursum è foue a leuatum, innumeris con-
festini claruit miraculis. Festiuitas verò, propter
Epiphaniae celebritatem, in secundam feriam, quæ
sacratisimum Pentecostes diem antecedit, trans-
lata est; quo tempore, qui hominum malitia antea
obstructus latuerat, miraculosus puteus, anno no- An. 1599
nagesimo nono supra millesimum quingentesimum,
Henrico Cuquio Ruremundenſi Episcopo iuben-
te, repertus est: ossa quoque cum sancti viri memo-
ria leuata, & ipse puteus miraculis denud coepit
clarescere. Sic ferè legitur in officijs proprijs di-
œcesis Ruremundanæ, quæ dictus Episcopus
Cuquius concinnauit, & Colonia an.

1604. typis edenda cura-
nit.

209(***)

Aa 4

CA-

CAPVT XIX.

De Beatis ex Ordine Premonstratenſi.

Venerabilis Adrianus Hiluaribecanus, connobij Middelburgensis in Zelandia Canonicus, anno 1572. Brilæ, pro Christo, laqueo suspensus est: & locum habet inter martyres Gorcomianos, quorum historiam passionis scripsit Guilielmus Estius, Doctor Theologus & Cancellarius Duacensis.

B. Arnoldus è Sualma, Pastor & Canonicus Niniuensis obiit an. 1221.

B. Didacus, frater Conuersus, vt vocant, natione Hispanus, in monasterio S. Leonardi, haut procul ab Alba, regni Castellæ opido: vbi hodieque corpus ipsius adseruatur, in dicto S. Leonardi cœnobio, quod nūc possidet monachi Hieronymiani.

B. Dominicus, primus Abbas monasterij Vitis B. Mariæ, in d. Vxamensi, fuit frater Alfonsi VII. Castellæ Regis, (quem Imperatorem nuncupant) illius loci fundatoris. Floruit an. 1168. & obiit non sine opinione sanctitatis.

V. Elco Liaucama, Lidlumensis in Frisia Abbas XII. pro vindicanda Dei gloria & disciplina monastica instauranda, anno 1332 ab impijs occisus est.

B.E.

B. Elisabetha Arenistia , Horti Conclusi
Abbatissa, intra muros Herentaliæ , quod est
Brabantia opidum.

B. Euermodus, S. Norberti socius, & ex Præ-
posito primo cœnobij b. Mariæ Magdebur-
gensis Episcopus secundus Raceburgensis, &
Apostolus VVandalorum, anno 1177. ex hac
vita ad meliorem abiit.

B. Garembertus, cœnobij Montis S. Mar-
tini, in diœcesi Cracensi, fundator & pri-
mus Abbas, anno 1132. floruit.

B. Fredericus , Horti Mariani in Frisia
& d. Leouardiensi fundator , & pri-
mus Abbas , anno 1175. in terris viuere de-
sift.

B. Godefridus , Comes Cappenbergensis
in VWestphalia, Cappenbergensis, Varlaren-
sis & Ilmstadiensis monasteriorum fundator,
spreto sœculo monasticen amplexus , Cappé-
bergæ an. 1126. ad cœlos euolauit.

Venerabilis Godefridus Comes Namur-
censis, in Floreffensi monasterio à se condi-
to Conuersus seu frater laicus, quiescit ante
altare summum ibidem.

Venerabilis Gundisaluuus , frater Alfonsi
VIII. Castelle Regis; an. 12 13. in monasterio S.
Michaelis apud Villam maiorem , diœcesis
Burgensis vicum, religiosam vitam professus
est.

B. Gertrudis, filia S. Elisabethæ , Land-
graviæ Hassiæ , & Abbatissa Aldenber-

A a 5 genfis,

gensis, in diœcesi Treuirenſi, obiit anno 1297.
ibidem honorificè condita.

B. Hugo, socius S. Norberti, eiusdem in
cœnobij & ordinis vniuersi Præmonstraten-
sis regimine successor, floruit an-
1242.

Venerabilis Iacobus Lacopius, Canoni-
cus cœnobij Middelburgensis in Zelandia,
an. 1572. Brilæ, pro fide Catholica Romana
laqueo vitam finiit, cum V. Adriano Hil-
varibecano & alijs martyribus Gorcomi-
enibus.

B. Iacobus, Viconiensis cœnobij, apud Va-
lentianas Hannoniæ opidum, alumnus
ibidem in nouitiatu existens, animam imma-
culatam Deo reddidit. Floruit an. 1279.

B. Ioseph, Presbyter & Canonicus
Steinfeldiensis monasterij, in diœcesi Coloniensi,
eximus Deiparæ cultor an. 1236. cla-
ruit.

B. Isfridus, Episcopus tertius Raceburgen-
sis in Germania, obiit anno 1205.

B. Ludolfus, Episcopus nonus Raceburgé-
sis & martyr pro ecclesiæ suæ libertate, flo-
ruit anno 1243.

B. Ludouicus, Comes & fundator Abbatia
Arensteinianæ, in diœcesi Treuirenſi, octauo
Kalend. Nouemb. an. 1185. ibidem Conuer-
sus viuere desijt. Vitam eius à coetaneo scrip-
tam Christophorus Brovverus Societatis Iesu
The

Theologus anno 1616. Moguntiæ cum Notis
publicauit.

B. Macarius ex Rege Armeniæ Ca-
nonicus Ordinis Præmonstratensis in
Cypro insula, anno 1270. ibidem viuere de-
sijt.

B. Milo, monasterij S. Iudoci in nemore
Abbas, in diœcesi Ambianensi, pōst Episco-
pus Teruanensis seu Morinensis, an. 1158. ex
hac vita deceffit.

V. Rabodo, Parcensis monasterij extra
muros Louanienses Canonicus.

B. Radigundis seu VVedigundis, monia-
lis instituti Præmonstratensis, in monasterio
S. Michaelis apud Villam maiorem, in regno
Castellæ & diœcesi Burgensi floruit, cuius ho-
dieque corpus ibidem est in veneratione : vt
per litteras nos monuit R. P. Michael Mal-
donatus, monasterij S. Norberti Præfectus in
vrbe regia Madrito, & ord. Præmonstratensis
Procurator generalis in Hispania. Fuit autem
isto in loco duplex olim monasterium, vnum
virorum, alterum virginum.

B. Radulphus Abbas Viconiensis, pauperum
benefactor eximius, obijt an. 1217. nonage-
narius.

B. Rainerus, cœnobij S. Mariani
apud Autissiodorum, Galliæ urbem, pri-
muſe

mus Abbas, an. 1146. hanc vitam cum melio-
re commutauit.

B. Richardus Anglicus, Canonicus Arens-
bergensis in VVestphalia: de quo Cæsarius
dist. 6. cap. 100. & Molanus 30. Dec.

B. Rosnata, Bohemicè Hroznata, ex Prin-
cipe Bohemiæ, Canonicus ordinis Prä-
monstratensis, Teplensis & Chotiessovienis
monasteriorum, in diœcesi Pragensi, funda-
tor, martyr occubuit.

B. Siardus, Horti Mariani in Frisia Abbas
quintus, annis triginta sex in regimine lau-
dabiliter exactis, an. 1230. ex hac vita ad æter-
nam transiit.

De singulis plura vide in Chronicis nostri
Præmonstratensis Editione secunda, quæ est
auctior.

CAPVT XX.

De Sanctis ac Beatis ex ordine Cano- nicorum Regulari- um.

DE primorum sæculorum Sanctis toto or-
be notis haut visum hic tractare, sed de
illustribus aliquot posterioris æui homini-
bus, qui Canonicos inter Regulares florue-
rūt, aut illud institutum amplexi sunt, quæ
dam subijciam.

De S.

*De S. Maria Ogniacensi, & B. Iacobo Vi-
triaco Card. & Episcopo
Aconensi.*

Maria Niuellis Brabantiae opido honestis parentibus orta, ab ineunte ætate futuræ sanctitatis prodidit indicia raro pauca, inter cetera assidue orationis exercitiū: in quo frequenter non somno, sed Angelicis choris sopita pernoctabat. Anno quartodecimo ætatis à parentibus contra voluntatem nuptui tradita, sponsum ita castitatis ac pietatis studio incendit, ut eum deinceps in sui casti propositi & vitæ institutione coadiutorem habere meruerit ac socium. Mutuo enim consensu, facultatibus in pauperes erogatis, in vicum opido vicinum sese conferunt, leprosis ministraturi. Tanta in ægrotos commiseratione afficiebatur, ut apud eos integras quandoque noctes duxerit insomnes.

Vnde & eius merita plerisque corpore, pluribus autem animo male affectis medebantur. Contra blasphemiarum autem & desperationis spiritum gratia eminebat singulari. Ut vero orationum eius efficaciam experti sunt homines ad subsidium; ita & dæmones ad tormentū. Eorum enim laqueos alijs detegebat, & quos interdum precibus non poterat, addito iejunio vincebat.

Porro

Porrò abstinentia erat admirabili, carniā & vini abstemīa, solas herbas & legumiha, rarissimē pīsciculos, & maiore anni parte panem & aquam, semel in die circa vesperum eaque parcissimē, ad viētum adhibebat. Imō plures dies, vltra naturae vires, inedia consumebat, postremo atque primo ieunij die nihil feciūs labori apta. Ieiunio autem ad corporis castigationem alia pietatis opes addebat, magis admiranda quām imitanda, pari charitate, pari vigilantia, pari solitudine & silentio: cuius adeò studiosa fuit, ut eo se illud vel maximē impetrasse diuinitus cognouerit, quōd ad cœlū citra purgatorij penas migraret.

Lacrymarum dono excelluit, idque alijs impetrauit, prophetiæ insuper & septempli ci Spiritus dono illustris. At hominum, qui ad eam confluebant, frequentiam exosa, in Ogniacum locum sibi antea ignotum, sed diuinitus ostēsum migravit. Trimestre interualium, vndeclim refectionibus ijsque parvissimis, postremū dimensa est: quinquaginta verò & tres ultimos dies solū Christi corpus esuriens cum ceterorum nausea protraxit. Tandem morti proxima, morbo, quo afflita fuerat, à Domino subleuata, qualis miseriārum gurgite emergens, inter sanctos illos, quibus sanafamiliaris fuerat inter virginem Deiparam, cuius monitu sacrum oleum petiit & accepit, inter ipsum

ipsum quoque Christum , qui victoriæ signum ad eius pedes fixit , in cantica erupit , viso pariter , sed fugato communi generis humani hoste , & quasi victoriam canens in Christi adstantis manus cantato *Alleluia* , & gratijs Deo Patri actis , spiritum commendauit & reddidit , ipsa Dominici Præcursoris vigilia , anno salutis supramillesimum ducentesimo tertio decimo : ætatis vero circiter tricesimo sexto .

An. 1213

Ita legitur in officijs proprijs SS. diœcesis Namurcensis , anno 1619. ibidem editis ; iussu Joannis Dauuini Episcopi Namurcensis .

Ceterum historia vitæ B. Mariæ Ogniacensis libris duobus scr̄pta est à B. Iacobo Vitraco Cardinale & Episcopo Aconensi , qui sanctæ virginis familiarissimus fuit : existantque apud Surium typis editi . His duabus libris tertium adiecit Canonicus quidā Regularis Cantipratensis , qui manuscriptus Ogniaci exstat .

Iacuit autem venerandum corpus B. Mariæ sepultum in templo monasterij Ogniacensis (quod situm est ad Sabim fl. in Gallo-brabantia , inter Niuellam & Namurcum opida , pari penè interuallo) usque ad annum Christi millesimum sexcentesimum octauum , quo Franciscus Buisseretus tunc Namurcensis Episcopus , post Came-

An. 1608

Cameracensis Archiepiscopus, illud è terra leuauit, & capsæ decenter ornatæ inclusit, adstantibus Floreffie & S. Foillani Abbatibus, ex ordine Præmonstratensi.

An. 1192 Dic̄i monasterij fundamenta circa annū Domini 1192. locauit Aegidius à Valeuria, eiusdem fundator ac primus Antistes. Templum consecrauit B. Iacobus Vitriacus, Episcopus Aconensis, illius olim loci alumnus; ut in vita B. Mariæ Ogniacensis lib. 3. narratur. Historiam dic̄i monasterij Ogniacensis scripsit Franciscus Moschus, Niuellensis, Canonicus Secliniensis, Duaci anno 1598. editam.

Vita B. Iacobi Vitriaci ab Andrea Hoi Eloquentiæ apud Duacenses Professore scripta est, & edita ibidem cum Vitriaci historia Orientali & Occidentali.

*De S. Guilielmo Abate Eschilensi
in Dania.*

6. Apr. S. Guilielmus primus Abbas fuit cœnobij Canonorum Regularium, siti in Eschileſi insula, & diœcesi Roschildensi apud Danos, ad id munus Parisijs euocatus ex S. Genoueæ monasterio. Obiit autem anno 1224

Romano Martyrologio ad diem sextum Aprilis adscriptus. Vita eius exstat apud Surium tom. 2.

De V. Ioanne Rusbro-
quio.

Secundo ferè lapide à Bruxella, Belgarum vrbe regia, sita est *Viridis Vallis*, Canoniconrum regularium cœnobium illustre. Huic loci primus Prior ac veluti fundator fuit Venerabilis *Ioannes Rusbroquius*, cuius scripta ascetica piorum manibus teruntur. Obiit autem plenus bonorum operum postridie Kalen. Decembris: visiturque etiamnum tumulus eius ibidem.

De Venerabili Thoma Kempensi. 25.Iulij.

IN dicecesi Dauentriensi, apud Germanos Inferiores, præclarum olim fuit cœnobium nomine *VVindeshemium*, à quo Congregatio seu Capitulum *VVindeshemense*, Canonicorum regularium, nomen accepit, octoginta amplius per Germaniam Superiorematque Inferiorem monasteria complectens.

Inter alia celebre fuit cœnobium *Montis S. Agnetis*, apud Suollam d. Dauentriensis opidum, anno 1398. fundatum, cuius primus Prior fuit *Thomæ à Kempis*. Quantæ pietatis ac deuotionis iste vir fuerit, loquitur

Bb eius

eius de Imitatione Christi libellus (vt de alijs scriptis nihil dicam) quem plerisque nostri ac superioris saeculi viris sanctissimis, S. Carolo Borromaeo, B. Ignatio Loiolæ, B. Philippo Neri, alijsque perfamiliarem fuisse constat.

Ceterum Thomas natus est Kempis, opido modico dioecesis Coloniensis: unde cognomen ei quoque adhaesit. Obiit anno ætatis suæ nonagesimo secundo partæ per Christum salutis millesimo quadringentesimo septuagesimo primo, die 25. Iulij. Vita eius scripsere Ioannes Buschius Synchronus, Iudocus Badius, & Heribertus Rosvveidus, quos consule sub finem dicti libelli de Imitatione Christi typis Plantinianis editi.

Idem Buschius scripsit librum de Origine monasterij VVindesimensis, & alterum De viris Illustribus Capituli VVindesimensis, quos, ut spero, breui idem Rosvveidus luce publica donabit.

VVindesimense porro monasterium à Calvinistis excisum iacet: durat tamen hodieque Capitulum VVindesimense, cuius supremus Antistes nunc residet Coloniæ in monasterio Corporis Christi.

De beatis aliquot martyribus, ac presbyteris, ex Ord. Canonicorum regularium, erilæ anno 1572. à Caluinillis laqueo

laqueo suspensis , vide Historiam Martyrum Gorcomiensium , à Guilielmo Eftio Cancellario Duacensi editam.

CAPVT XXI.

De ordine monachorum Charitatis

B. Mariæ, sub regula S.

Augustini militan-
tium.

HVitis ordinis caput est monasterium Boucheraumontanum, in diœcesi Catalauensi, secundo lapide à Iainvilla opido situm. Quod quidem monasterium seu Hospitale, titulo Charitatis B. Mariæ in gratiam infirmorum ac pauperum, Guido Iainvillanus, miles & Dominus burgi S. Georgij suo in fundo construxit atque dotauit, Bonifacio VIII. Papa primūm, pōst Clemente sexto anno Christi 1347. approbantibus.

Est autem Iainvilla opidum in Campania regni Galliæ prouincia situm, Principatus titulo nobile, spectatque ad gentem hodie Lotharingicam seu Guisiam.

Catalogus monasteriorum Ord. Charita-
tis B. Mariæ.

Domus Boucheraumontana S. Ludouici,
in diœcesi Catalaunensi.

B b 2

Do-

- Domus Billetarum , in vrbe Parisien-
si.
Domus S. Ludouici, in d. Siluanecten-
si.
Domus Baiocensis, in suburbis sita, & dic-
cesi eadem.
Domus S. Trinitatis de Harofloto, ind.
Rotomagensi.
Domus S. Laurentij , in Flandria, &d.
Iprensi.
Domus S. Nicolai de Bassis Lobijs, in d. Se-
nonensi.
Domus S. Acharij, in Flandria &d. Ipren-
si.
Domus S. Ioannis Furnensis, in Flan-
dria.
Domus S. Ludouici de Columna , ind.
Vesontionensi apud Burgundos.
Domus S. Ludouici de Montenot , ind.
eadem.
Domus S. Ludouici & S. Agnetis.
Domus S. Thomæ martyris, in d. Roto-
magensi.
Prioratus S. Germani, in d. eadem.
Prioratus S. Saluatoris, in d. Parisen-
si.
Prioratus S. Mariæ de Veteri Vreio, ind.
Sagiensi.
Ceterūm Parisiense monasterium seu Ca-
pellam, quæ Miraculorum nomine nuncu-
pata est, Rainerus Flamingus, ciuis Parisiensis,

anno

anno Domini millesimo ducentesimo nona-
gesimo quarto ædificandam curauit, eo ipso ^{Anno} 1294.
in loco, quo Iudæus quidam perfidus Hosti-
am sacram, quadriennio antea cultro trans-^{Anno} 1290.
fixerat, sanguine mox miraculosè ex eadem
fluente. Idem Flamingus deinde dictam Ca-
pellam, procurante Guidone de Iainville, Fra-
tribus Charitatis B. Mariæ, Catalaunensis di-
œcesis, adtribuit. Philippus autem Francorum
Rex, cognomento Pulcher, domo quadam,
prædictæ Capelle vicina, anno millesimo du-
centesimo nonagesimo nono, locum illum
auxit. Sic fere legitur in lectionibus sacris,
per Billetenses monachos quotannis Domi-
nica in Albis recitari solitis.

Sacra porrò ac miraculosa Hostia in basi-
lica parochiali S. Ioannis in Grauia Lutetiæ
est collocata. Quo factum est, ut temporibus
Caroli Pulchri Galliæ Regis dicta basilica
multitudinem populi confluentis non capi-
ens, debuerit ampliari. Confluebant autem eò,
ob venerationem Sacra Eucharistie, in qua Domi-
nus noster Iesus Christus, sua ineffabili pietate &
mira potentia, ad nostræ fidei firmitatem, tantum
miraculum palam monstrare dignatus est, quod
dum perfidus Iudeus eam gladio, clavo, & alio
cuspide træfigere & laniare, igneque & aquafer-
uentibus, ac modis nefandis alijs varijs & perfidis,
consumere damnabiliter moliretur, non valuit; sed
sanguis sacratissimus mirè fluxit ex sacra Hostia,
viva carne & vero Corpore Christi, quod in eadem

390 O R I G . M O N A S . L I B . V . C A P . X X I .

requiescit ecclesia: ut in suo diplomate anno
1326. idem Carolus Rex loquitur.

Culter porrò , quo Iudæus tam immane
facinus patrauit,in dicto Billetarum cœno-
bio hodieque seruatur. Ibidem conditus
iacet *Papirius Massonus*, quem nos olim, ut &
fratrem eius *Ioannem Massonum*, Canonicum
Baiocensem familiariter nouimus. Obiit Pa-
pirius Annalium Galliæ scriptor anno

Christi millesimo sexente-
simo vndecimo, ætatis
sexagesimo se-
xto.

F I N I S .

LAV.

LAUDATIO
S. THOMÆ
AQVINATIS, EIVS.
QUE DOCTRINAE,
DICTA BRVXELLIS IN
æde Sacra PP. Dominicanorum
Idibus Martij, anno
1619.

Ab
Auberto Miræo Bruxellensi, Ser. rum
Belgij Principum Capellano Oratorij,
ac Bibliothecario, & S.Th.
Licentiato.

S. Thomas Aquinas, Doctor Angelicus, ex ordine Prædicatorum, Neapoli à Gregorio X. Papa ad Concilium Lugdunense euocatus, cùm in iter se dedisset, in fossa Noua, monachorum Cisterciensium cœnobio, in morbum incidit, ibidemq[ue] quinquagenarius anno Christi 1271. Nonis Martij in Domino obdormiuit: à Ioanne XXII. in Diuos anno 1323. relatus. Sacrum eius corpus Tolosam in Galliam, Urbano V. Pontifice, est translatum.

LAV-

LAVDATIO
S. THOMÆ
AQVINATIS, EIUS.
QUE DOCTRINAE.

RELIGIOSAE ac communis Religiosæ
vitæ statum à Christo Salua- vita ori-
tore nostro institutum, & A- go.
postolis ab eodem præscri-
ptum fuisse, nemo sacrarum
litterarum vel mediocriter
peritus ignorat. Eam viuen-
di formulam à magistro suo acceptam Apo- Acto. 4.
stoli primæuæ Ecclesiæ tradiderunt; adeò vt
multitudinis credentium esset cor vnum, & anima
vna; neque quisquam eorum, quæ possidebat, ali-
quid suum esse diceret, sed essent illis omnia com-
munia: vt in Actis Apostolorum disertè le-
gitur.

Religiosum istud vitæ genus, aureo Con-
stantini Imperatoris æuo, Antonius & Hilarion Progres-
mirificè auxerunt: quorum prior AEGY- fias in Ae-
gyptum, ac Thebaidem, posterior Palæstinam
ac Syriam, per se suosque asseclas monacho- gypto.
rum turmis impleuit. Floruit deinde magnus
ille Basilius Cæsareæ in Cappadocia Episco- Syria.
pus, qui Græciæ & Asiæ monachus primus Græcia.

vitæ regulam præscripsit, quam hodieq; seruat Oriens vniuersus.

An. 19th.
in Africa.

Italia, &
reliqua
Europa.

Prædica-
torum o-
rigo.

Res gestæ
pñ Euro-
pa.

Asia.

In Occidentali Ecclesia *Augustinus* an. cir-
citer salutis trecētimo nonagesimo octauo
ordinem Clericorum Regularium instituit,
& more Apostolico vitam cum eis cōmunem
egit. Sexti deinde saeculi Christiani initio,
monasticum fūmū institutum in Monte Cal-
fino *S. Benedictus* inchoauit, quod & Europam
vniuersam mox occupauit. Post Benedictum
Odo Cluniacensium, *Romualdus Camaldulen-*
sium, *Bruno Carthusianorum*, *Robertus Cister-*
censium, *Norbertus Præmonstratensium*, alij
aliarum legionum monasticarum auctores ac
principes exstiterunt.

Mendicantes inter Ordines primū ac pre-
stantissimū *S. Dominicus Calaroge* in Vxameli
dicecesi, nobilissima Gusmanoru apud Hispanos
stirpe natus, excitauit. Qua quidē religio-
fissima Prædicatorū familia, rebus toto terrā
rū orbe contra Infideles, Iudeos, Mahumeta-
nos, & Hæreticos fortiter gestis, nulla vñquā
fuit illuſtrior. Ea namque vix nata, in Gallia
V Valdensiū, & Albigensium Hæreses extin-
xit; robustior facta, ex Hispania Mauros ac Sa-
racenos pepulit; in Italia Manichæorum reli-
quias funditus excidit; in Dania, Norvegia,
Suecia, Liuonia, alijsque regionibus, ad Septe-
trionē sitis, Christianæ religionis pomeria
longissimè protulit. Ex Europa in Asiā tran-
siens, sacros Latinae Ecclesiæ ritus in Armenia

m&

maiores inuenient, ubi hodieque; Nesiuanensem Archiepiscopatum, cum opidis tredecim, medios inter Turcas ac Persas, feliciter moderatur.

In Africa *Aethiopiam*, regnum *Congianum*, *Guineam*, aliasque prouincias, & Oceani insulas Christo adiunxit: in extremam denique *Indianam* enauigans, Euangelicam doctrinam apud Antipodas & alio sole calentes populos, longè lateque; disseminauit. Ex Orbe Veteri in *Nouum* transuincta, ut Christi regnum apud *barbaras* illas gentes à se fundatum stabiliret, duas Academias celeberrimas, *Mexicanam* in *Nova Hispania*, & *Limensem* in regno Peruviano excitauit.

*Africa.**In Orbe
Nouo.*

Huius porro sanctissime familiæ Dominicanæ nobilissimum germen ac decus exstitit *S. Thom Aquinas*, Doctor vere Angelicus, cuius hodierno die festiuia sacra celebramus. De cuius laudibus etsi satius foret filere, quām pauca dicere, ut tamen pio vestro, Auditores, desiderio ex parte faciam satis, paucula quādam de eximijs eiusdem virtutibus, ac doctrina propemodum diuina in medium adferam. Quod dum pro ingenij ac dictationis meæ tenacitate facio, etiam atque etiam rogo, ut me benignè patienterque audiatis.

Antiquitatis Ecclesiasticæ scriptores notant, singulis penè regnis ac prouincijs splendidissima quædam sanctæ Nobilitatis sidera diuinatus illuxisse. Ut à Germania, Romani Imperij sede, ordinar, habuit ea *Carolum Mag-*

*Principes
sæcūlitatis
opinione
claris.
In Ger-
mania.*

num

num & Henricum Primum, Imperatores Christianæ Religionis studiosissimos; Hispania

Hermenegildo, Leouigildi Visigothorum Regis filio & martyre, Isidoro & Leandro Episcopis regia stirpe natis; Gallia Ludouico IX. Re-

Gallia.

Hungaria.

Bohemia.

Polonia.

Sicilia.

Austria.

Britannia.

Primus ex ea gente Rex Christianus fuit

S. Lucius, quem deinde fecuti sunt Edilbertus,

Richardus, Osualdus, Eadmundus, & Eduardus

duo, omnes Romani Martyrologij tabulis

adscripti.

Sed & frigidus Septemtrio, à quo malum

omne Hærefoes nostrâ ætate profluxit, huius

olim laudis ac gloriæ expers non fuit. Dania

Dania. namque Canutum, Noruegia Olaum, Suecia

Suecia. Ericum, Reges ac martyres sanctissimos pro-

tulit.

Vt

Vt in Galliam Belgicam , vicinasque nobis prouincias transeamus , Austrasia in cœlum laudibus effert S. Sigebertum Regem, ^{Austrasia,}
 Burgundia Guntramnum & Sigismundum, pijs-
 simos itidem Reges, Brabantia Pipinum Du-
 cem , Albertum Cardinalem & Episcopum
 Leodiensem, Geldria Megengosum Comitem,
 Luxemburgensis prouincia Petrum Cardina-
 lem, Flandria Carolum cognomento Bonum,
 Comitem & martyrem, Hannonia Vincentiu-
 m Sonegiensem , eiusque filium Landricum
 Meldensem in Gallia Episcopum extol-
 lit.

Itaque ne suum regno Neapolitano de-
 esset sanctæ Nobilitatis fidus , Thomam Aqui-
 natem orbi dedit Deus , nobilissimo Aquini
 & Belicastrí Comitum genere feliciter na-
 tum.

Est autem natus in opido Belicastro, quod
 Episcopali dignitate, & Comitatus titulo ho-
 dieque apud Calabros eminet , anno salutis
 millesimo ducentesimo vicesimo tertio , vt ^{S. Thom.}
^{An. 1223.} nasceretur.
 S. Antoninus Archiepiscopus in Chronico
 tradit : quo tempore Albigenses in Gallia
 Hæretici recens exorti non solum concioni-
 bus ac scriptis , sed etiam armis impia sua
 commenta pertinaciter tuebantur, & quæ per
 Europam poterant, studiosè disseminabant.
 Nimirum vt Simoni olim mago Simonem Pe-
 trum, Apostolorum principem, Ario Athana-
 sium, Nestorio Cyrillum Alexandrinum, Iou-
 niano

nianō & Vigilantio Hieronymum, Pelagio Augustinum, Tanchelino Norbertum, sic Albigensibus veteres plerasq; sectas velut ab Orco reuocatibus Thomā Doctorem Angelicū, mille clypeis instructum, Deus Opt. Maxim. oppo-
suit. Hoc namq; diuinæ clementiæ proprium ac perpetuum est, hæc altissima cælestis pro-
uidetiæ ratio, vt quando acerrimè à Sectarijs Ecclesia orthodoxi oppugnatur, fortissimos tunc excitet antagonistas ac defensores. Cu-
riosa antiquitas obseruauit, quo die Pelagius in Britannia, publico danno, natus est, eodē ipso die clarissimum Ecclesiæ lumen, Augustinum, summo Reipublicæ Christianæ com-
modo, in Africa emicuisse. Cùm Petrus Brui-
sius, & alter Petrus, cognomento Abailardus, nouis suis opinionibus Galliā turbarent; Pe-
trus Cluniacensis, & Bernardus Abbas Claræ Val-
lis, in aciem prodeuntes, regno florentissimo mox pacē reddiderūt. Cù Belgicā nostrā Adamitica ac Sacramētaria Tanchelini Hæresis infestaret, oportunè Norbertus candidi Ord.
Præmonstratenſis auctor ac princeps aduenit, vt pestē illā Antuerpiæ & alibi pullulantē, cu-
per se, tū per sodales suos, velut in herba op-
primeret. Sic & nostro æuo impijs Lutheri, Zuinglij, Caluini, Mēnonis, aliorumque Hæ-
resiarcharū conatibus atque insultibus fortif-
fimam Societatis Iesu legionem, instar muri a
propugnaculi, cælesti Numen obiecit.

Igitur & Thomas Ecclesiæ diuinitus olim
datus

datus est, ut Albigensium furorē susteret, confrater infringeret, causam dēniq; iugularet.

Porrō vix secundum ætatis suæ lustrum ^{In monte Cassino} attigerat, cùm ad Montem Cassinum, magis illius Benedicti, monachorum in Occidente patris, domicilio nobilem, à parentibus missus, illius loci monachis in disciplinam est traditus. Quod ne mirum cuipiam fortasse videatur, sciat, necesse est, celeberrimas olim scholas suis in monasterijs Benedictinos habuisse. Enim uero maiores nostri litteras tradendi curam, iam inde à primis

Ecclesiæ temporibus, sacramento ordini demandandam esse censuerunt, quod pluri- ^{Vide sextā Synodus} mūm referre existimarent, si pueri pietatem ^{dū, qua fuit III.} cum litteris sensim instillatam auribus oculisq; imbiberen^t, apud viros Ecclesiasticos aſſiduè versantes. Primis itaque sæculis Benedictini in palæstra illa scholastica, magno & suo

& Republicæ commodo, defudarunt: vnde & nationum omnium favor, & opes illis im- mensæ accesserunt. Idem postea ſtudium atque operam erudiendæ iuuentuti P.P. Dominicanū impenderunt: vt a Ferdinandus Castel-

lius, & alij rerum à Dominicanis gestarum scriptores, b Petrus item Ribadineira in vita B. Ignatij L. 3. c. 24. B. Ignatij Loyolæ commemorant.

Horum deinde vestigijs institerunt Fratres vita communis, à Gerardo Magno Da- uentriensi primūm instituti, & à Ioanne Ger- fone

^{a Lib. I. c. 70.}

^{b In vita}

^{B. Ignatij}

^{L. 3. c. 24.}

^{Fratres}

^{vite com- munitis.}

^{Vide}

^{Chronicō}

^{nostrum.}

sone Cancellario Parisiensi contra obtructores strenue defensi: qui Dauentriæ, Ultraiecti, Coloniae, Aquisgrani, Vesaliæ, Leodij, Bruxellis, Siluae-ducis, Gandaui, Cameraci, & alibi florentissima gymnasia, ad nostram usque ætatem, habuerunt.

Laudanda igitur *Societas Iesu*, quæ toto terrarum orbe, summo Republicæ Christianæ bono scholas aperit. Laudandi *Benedictini*, qui maiorum suorum æmulatione, Hierarchij & alibi in Hispania, Salisburgi in Germania, & Duaci in Flandria, disciplinas omnes profitentur. Laudandi PP. *Eremita Augustiniani*, qui magni illius Augustini parentis sui exemplo, apud Brabantos, Flanders, Eburones, & alibi iuuentutem optimis & moribus & litteris imbuunt. Laudandi denique Patres *Dominicani*, qui Salmantica, Compluti, & Vallisoleti in Hispania, Coimbricæ in Lusitania, Mexici & Limæ in Orbe Nouo, & alibi primarias Cathedras Theologicas velut hæreditarias cum laude possident, & ab humaniorum quoque litterarum professione apud Belgas non abhorrent. Rati nimirum, quod res est, si Ecclesiam, si saluam velimus esse Rempublicam, præcipuam & maximam iuuentuti curam esse impendendam. Qua de causa prudentissime Concilij Tridentini Patres statuerunt, ut singulis in diœcesibus seminaria, alendis atque erudiendis adolescentibus, excitarentur.

*Lira, Bra
nia & I-
pris.*

Seff. 23.

can. 18.

Sed

Sed vt vnde digressa est, eò redeat oratio, in Monte Cassino cùm prima virtutum ac litterarum rudimenta à Benedictinis Thomas haufisset, quæ ad reliquum vitæ cursum sanctè innocenterque prosequendum illi mirifice profuerunt, Neapolim adolescens se contulit. Qua in vrbe florebant id temporis magna doctrinæ ac sanctitatis opinione Patres è Dominicanæ familia non pauci, in his Ioannes à Sancto Iuliano, & Thomas Agnus Lentinus, qui Patriarcha Hierosolymitanus postea exstitit. Horum exéplo ac pijs monitis, vt fieri amat, adolescens motus, anno ætatis tertiodecimo Dominicanæ militiae nomen dedit, matre, fratribus, sororibus, ac propinquis omnibus nequidquam indignantibus. Adeò à teneris affuescere multum est.

S. Thom.
fit Domi-
nicanus.

Virgil.

Sed heus versipellis & fraudulentem démon, qui circuire soles, quærens quem deuores, dormis, an vigilas? fœcundum concute pectus, mille tibi nocendi artes, mille doli, mille falaciarum modi.

Suadente itaque communi generis humani hoste, & procurantibus germanis fratribus sanctissimus adolescens in itinere à militibus Frederici II. Imperatoris vi abripitur, castro S. Ioannis includitur, biennio fere toto in arcta custodia detinetur, à matre, fratribus, ac sororibus variè exagitatur, procax demum meretricula ad labefactandam fortissimi animi constantiam à fratribus introducitur.

Custodiæ
mādatur.

C c

Tu

Tu contrà quid agis, castissime adolescen-
titionem semiustum è foco arripis, impu-
dens scortum abigis, & flexis ante signum
Crucis genibus, Te tuaque omnia Deo eiusq;
matri Virgini dicas, consecras. Nec defuit cli-
enti suo benignus Deus, qui lumbos Angelico
tibi ministerio confrinxit, & perpetuæ
continentiæ laurea te donauit, ut quæ hono-
ris locum inter Apostolos *Ioannes Evangelista*,
eūdē & Tu Doctores inter Ecclesiæ obtineres.

Ceterum, agente Innocentio IV. Pontifice,
post biennium dimissus è custodia Tho-
mas, à B. *Ioanne Teutonico*, Ordinis Prædicato-

Alberti
Magni fit
auditor
Coloniz. rum generali tunc Præfecto, primùm Nea-
polim, inde Romam, post Lutetiam Parisio-

Eius scri-
pta varia. rum, ac demum Coloniam Agrippi-
nam abducitur, *Magni illius Alberti*, Ratispo-
nensis postea Episcopi, futurus auditor. Quo
doctore tantos in studijs progressus fe-
cit, vt magistri luminibus obstruens dis-
cipulus, non modò in Philosophicis, sed et-
iam in Theologicis, vniuersi orbis iudicio,

ipsum longè superarit. Testantur id erudi-
tissimi in *Aristotelicos Logicorum*, *Physicorum*,
Metaphysicorum, *Ethicorum* ac *Politicorum*
libros commentarij; testantur doctissimæ in
Scripturam sacram, & in Petrum Lombardum
Parisiensem Episcopum (quem *Sentiarum Magistrum* nuncupant) elucubratio-
nes; testatur *Summa contra Gentiles* accura-
tissimè conscripta; testatur denique *Summa*

Summa
Theolo-
gica.

alte-

altera, quæ vniuersæ doctrinæ Theologicæ rationem mirabili quadam methodo complectitur, quæque exploso Sententiarum Magistro, in vniuersis penè Orbis Academijs meritò palmam nunc obtinet.

Quo quidem opere (mirum dictu) non vnius aut alterius, sed omnium sæculorum Hæreses, & natas & naſcituras, velut anticipati quodam gladio confecit ac iugulauit. Id luce meridianâ ut clarius innotescat, singularum, quæso, sæculorum Hæreses breui- ter excutiamus.

Agmen ducant Hæreticorum primogeniti Capharnaïtæ, quorum illa vox fuit incredula, *Quomodo potest hic nobis dare carnem suam ad manducandum?* Eodem sæculo Cherinthus, & Ebion, eius discipulus, Christum purum esse hominē ex Iosepho & Maria natū impiè docuerūt. E contrā Thomas Christi diuinitatē, eiusq; realē in augustissimo Eucharistiæ Sacramēto præfertiā, si quis alias, fortissimè adseruit. Secuti deinde fūt Nazaræi Iudæorū fæces cum Christiana puritate confundentes.

Tertio sæculo Manichæi emerſerunt, qui libero hominem arbitrio exuebant, & scelerum auctorem Deum faciebant; aliquantò minore tamen impietate, quam Calviniani hodie faciant. Manichæi namque facto quodam Deo, malorum omnium principio, omnem inuidiam in illum exonerabant, vt eam à Deo bonorum om-

Omnium
æstatum
hæretici
à s. Tho-
ma con-
futati.
Vide Se-
raph. Ca-
ponium
in Sum-
mam.

Caphar-
naitæ.

Ebionitæ.

Nazaræi.

Mani-
chæi.

**Calu-
niani.**

nium fonte auerterent. *Caluiniani* verò inaudita quadam & se ipsam soluente impietatu ab eodem diuinitatis Oceano iustitiae & ini-
quitatis riuos manare contendunt. Ho-
Caluinus, hoc Beza apertè docuit, & in
magistrorum vestigijs discipulorum pluri-
mi pedem intrepide figunt, vt Geneuenses
in Gallia, Heydelbergenses & Marpurgen-
ses in Germania, Puritani in Britannia, & Go-
maristæ in vicina nobis Batauia. Resiliunt
alij, vt *Arminiani*, & in tam horrendo flagitio
fontem non tenent.

**Puritani.
Gomari-
stæ.
Arminia-
ni.**

Manichæi item solos se diuina luce illu-
stratos prædicabant : yt *Caluiniani* hodie
solis sibi diuinum lumen affulsisse glo-
riantur ; ceteris ad Cimmerias tene-
bras damnatis. Manichæi denique e-
lectos ac prædestinatos fese passim iactita-
bant: sic *Caluinianide* sua salute, per inanem
scilicet fidem securi vano Prædestinatorum
nomine triumphant. Quis verò ne-
scit, Manichæos, adeoque *Caluinianos*, non
in abdito cellulæ recessu tantum, sed in ipso
etiam mensa S. Ludouici Galliæ Regis &
Doctore nostro Angelico debellatos fuil-
se?

**Conclu-
sum est
cōtra Ma-
nichæos.**

**Ariani,
Pelagia-
ni, & alij.**

Manichæos exceperunt *Ariani*, *Macedoni-
ani*, *Nestoriani*, *Eutychiani*, *Pelagiani*, *Ser-
tiani*, & alij eius farinæ homines malè fe-
riati, qui tria fere sœcula suis erroribus fœda-
runt.

Septi-

Septimo saeculo Mahumetes, exitialis ^{Mahu-}
la orbis terrarum pestis, sectam suam pericu-^{metani,}
losissimam excitauit, *Sergio* Apostata velut pe-^{Sergiani.}
dagogo praemeunte, qui inter alia docuit De-
um malorum omnium, hoc est, culparum &
pœnarum omnium auctorem esse Christum
coeli terræque conditorem propriè non esse
nuncupandum; Deo Patri, qui unus antono-
masticè sit Deus, laudem illam esse tribuen-
dam.

Post Sergium Mahumetis magistrum Ico-^{Icono-}
noclastæ in orbem prodierunt, qui Iudæo-^{clastæ.}
rum ac Mahumetanorum impulsu sacras
et templis imagines apud Græcos, Asiati-
cos, Arabes & alios Orientales populos ex-
turbanterunt. Et ne Occidentalis nostra Ec-^{Claudius}
clesia à clade foret immunis, *Claudius Taurinensis* Sanctorum cultum abdicandum, pias
item peregrinationes abrogandas esse cen-
suit.

Photius deinde Patriarcha Constantino-
politanus Græcis auctor pessimi schisma-
tis fuit, quod in apertam postea dissensio-^{Græci}
nem erupit: facta namque ab Ecclesia Ro-^{schisma-}
mana secessione, Græci sacerulis insequen-
tibus Romani Pontificis primatum subtier-
tere conati sunt, & Spiritum Sanctum à solo
Patre procedere docuerunt. Et verò quis ig-
norat, Græcos ac Saracenos, non modò Sum-
ma illa, quam diximus, Theologica conscri-
pta, sed peculiaribus etiam libris, qui in-

Photius.

Cc 3

ter

ter Opuscula leguntur , à Doctore nostro validè confutatos fuisse atque conuictos?

Berenga- Venio ad Berengarij tempora, quem nostræ ætatis Hæretici , vt ducem & antefigianum suum meritò colunt ac venerantur. Is primùm augustissimo Sacramento veram corporis Christi præsentiam impie detraxit : quem errorem cùm postea reuocasset, docuit cum Christi corpore panem quoque subsistere : addidit demum , non paruulos, sed adultos tantùm esse baptizandos. Itaque primo illo suo errore Zwingianis, Caluinistis, & alijs Sacramentarijs, secundo Lutheranis, & tertio Anabaptistis viam aperuit : & ne quid decesset, etiam cum dæmonie familiariter est versatus , vt nostro quo Lutherus, qui præcipua argumenta , quibus sacrosanctum altaris mysterium oppugnauit, tanto magistro fert accepta.

Albigen- De *VValdensibus, Albigenibus, Fratricellis,* Begardis, Flageillantibus, Hussitis, & alijs posteriorum sæculorum Nouatoribus nihil opus est dicere, quod iij superiorum fere ætatum Hæreses ab inferis reuocarint.

Bene scri- Quis verò nescit , summo animorum consensu , ab yniuersis omnium nationum Patribus, in Concilio cœcumenico Tridentino confidentibus, illibatae , & Christi oraculo comprobatae Doctoris Angelici de *ss. Eucharistia doctrinæ acclamatum fuisse , &* nostri

*pisti de
me Tho-
ma.*

no:
nui:
no:
esi:
ran:
nto:
piè:
uo:
em:
non:
an:
lia:
in:
a:
no:
eu:
bus:
uit:
llis,
ste:
pus:
um:
um:
tio:
ri:
io:
ss,
&
st

nostri omniumque superiorum sacerdorum
Hæreses, iuxta eiusdem doctrinam, fuisse
condemnatas? Ut iure optimo Pius V. Pon-
tifex Maximus, eam ob causam, præcipuis
Ecclesiæ Doctoribus ipsum annumerandum
censuerit, eisdemque sacris honoribus, quos
Ambroſio, Hieronymo, Augustino & Gregorio Bo-
nifaciuſ VIII. Papa decreuit, quotannis
hoc die condecorandum. Exstat ea de re di-
ploma anno millesimo quingentesimo sexa-
gesimo septimo solenniter datum ac publi-
catum.

Ceterum de *Gregorio Magno* Paulus Dia-
conus memorat, Spiritum sanctum, colum-
bae specie, super dictantis vertice confiden-
tem non raro se conspexisse. *Ioanni Pa-*
triarchæ Constantinopolitano, cui aureum
eloquentiæ flumen *Chrysostomi* nomen
peperit, Paulus Apostolus, quem ille mi-
rificè coluit, scribenti & concionanti mul-
ta dictasse traditur. Sic & Doctori nostro
Angelico Petrus & Paulus, Apostolorum
principes, studiorum quodammodo duces
ac magistri post Deum Opt. Max. exsisterūt.
Vnde & candidè profiteri solitum accepi-
mus, *Quidquid sciret, non tam studio aut la-*
bore suo sibi peperisse, quam diuinitus traditum ac-
cepisse.

Meritò itaque *Innocentius V.* Pontifex, vt
erat acerrimo iudicio prædictus, huius viri
doctrinam diuinitus, vt dixi, acceptam tanti

Cc 4

fecit

fecit, vt post sacros & Canonicos codices primas illi tribuere non dubitarit. Meritò *Urbanus* itidem Pontifex eam ipsam doctrinam Tolosanæ Academiæ Theologis impensè commendauit, vtque in suis de fide responsis eam potissimum sequerentur, seuerè præcepit. Meritò vniuersitatem Hispaniarum, Italiae, Germaniae, Belgij, Indiarum, aliarumque prouinciarum Academiæ, Petro Lombardo sententiarum Magistro seposito, Summam Thomisticam, velut Cynosuram quandam, sibi suisque auditoribus proponendam censuerunt.

At verò nos humiles clientes tui, magne *Thoma*, quibus Te laudibus in cœlum effemerimus? quibus encomijs celebrabimus?

Virgil.

*Non mihi si lingua centum sint, ora que centum,
Omnia virtutum comprehendere nomina possem.*

Ser. Ecce Innocentius V. Pontifex *Salomoni Régum plusquā* sapientissimo Te anteponat & præferat; *Salamon* Pius V. certissimam fidei regulam indigitet, & *bic.*

Innocentius V. Pontifex *Salomoni Régum plusquā* sapientissimo Te anteponat & præferat; *Salamon* Pius V. certissimam fidei regulam indigitet, & *bic.* quintum Ecclesiæ Doctorem Te constituat; Clemens VIII. viuum diuinæ mentis interpretem nominet, vrbis & regni Neapolitani protectorem designet; Paulus V. splendidissimum Catholicæ fidei athletam vocet; Ecclesia denique vniuersa doctorem Angelicum nuncupet: Ego peculiari ac supremo elogio Te *Malleum Hæretorum* & *Vindicem veritatis* dixero. Ioannes uersa

*S. Thomas est
Malleus
Hæretorum.*

XXII. Pontifex Articulos tuos Theologicos
ut miracula suspiciat ac prædicet: mihi tua illa
consummatæ doctrinæ Summa Theologica
Turris sit Davidica, ex qua mille contra hostes
clypei dependent, sit armatura fortium, sit mu-
rus & antemurale contra vniuersas omnium
æstatum Hæreses.

Ex alto itaque miserrimi sæculi nostri te-
nebras despice, & dissipa densissimam mille
sectorum adeò dissectarum caliginem, qui-
bus maior hodie, pro dolor, Europæ pars in-
uoluitur. Germaniam olim tibi caram, &
Alberto Magno præeunte, tui in studijs al-
tricem ac magistrum, à Lutheranismo iam
frigescente atque adeò emoriente prorsus li-
bera. Galliam, quam tuis olim publicis inA-
cademia Parisiensi prælectionibus erudisti,
quamque sacri tui corporis, Tolosæ quies-
centis, exuuijs donasti, ab impijs Caluini er-
roribus, abundè olim per Te confutatis, ex-
purga. Belgicam nostrā, tuis olim beatissimis
pedibus calcatā tuere & respice. Auulsas à no-
bis per hæresim prouincias ad veterem socie-
tatem, amorem ac religionem compelle. Tu-
is denique apud Deum precibus ac meritis
effice, ut postliminiō redeat. Concordia Vir-
tus,

Cumq[ue] fide Pietas alta ceruice vagetur.

DIXI.

Ce 5

Cæ-

Cæsar Baronius Cardinalis, in Notis ad Martyrologium Romanum, 7. Martij.

S. Thomæ Aquinatis, Doctoris celeberrimi acta scripta fusiùs habentur à Davide Romæo, Paulo Regio & Surio, tomo secundo. Plura S. Antoninus in 3. parte, tit. 23. cap. 7. & sequenti. Vix quisquam enarrare sufficeret, quot vir sanctissimus atque eruditissimus Theologorum præconijs celebretur, quantumque eius illibatae doctrinæ à sanctis Patribus, in SS.œcumenico Tridentino Concilio confidentibus, fuerit acclamatum: iureque ob eam caussam à sanctissimæ memorie Pio V. Romano Pontifice inter celebriores Doctores Ecclesiæ fuit adnumeratus, dum huius diei celebritatem ipsam sacris solemnibus peragi voluit, quibus Bonifacius VIII. Papa Sanctorum quattuor Doctorum, Gregorij, Ambrosij, Augustini, & Hieronymi Festiuitates celebrandas constituit. Exstat de his sacrum diploma datum anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, tertio Idus Aprilis, Pontificatus eius an. secundo.

Hactenus Baro-
nius.

Ioan.

*Ioannes Mariana, ex Soc. Iesu,
lib. 19. de Rebus Hispaniae,
cap. 8.*

Magna eruditione *Paulus Carthagena* fuit, Paulus
Burgen-
sis ex lu-
dō fact⁹
Christia-
nus per
lectionē
Summæ
D. Tho.
mæ. cognomento *Burgenſis*, à patria, vnde or-
tum habuit, & ubi Episcopum egit, profes-
ſione antea *Iudeus*, copijs, nobilitate, do-
ctrinæ laude, in eagentे facile princeps. Is
Diui Thomæ Aquinatis scripta de Theolo-
gia per uolutando, facile intellexit, quan-
tum Christiana Religio Iudaicæ superstitioni
præstaret. Noster effectus, Religionis,
quam suscepit, placita litteris illustrauit, li-
broisque edidit in suo genere mirandos. Erat
enim ingenio facili, copioso, perspicaci, & di-
uinorum litterarum cognitione præstabat.
Treuigni Archidiaconus primū, deinde
Carthaginensis Præſul, postremò Burgenſis
creatus. Id probitatis eruditionisque præmiū
fuit. Addita consequentibus annis ſcrinij
Regij Præfectura, perspectæ fidei argumēto,
quod rarum in ea gente est. Eiusque illa vox
fuit (sic fama tulit) ex ea gente prognatis nul-
lam Reipublicæ partem committendam vi-
deri, moribus ex fraude & mendacio com-
positis, simulare mentiri que natis, neque bel-
lo bonis, neque pace. Tres filios ex vnis nup-
tijs reliquit, priusquā noster eſſet. ſusceptos,
Alfonſū, qui ex Decano Segobiensi in defuncti
patris locū subrogatus *Burgensis Episcop⁹* fuit,
cuius

cuius exstat de Hispaniæ Regibus opus non
inelegans, cùl Anachephaleoli nomen fecit;
Gonsaluum, virtutum merito Placentinum E-
piscopum, Aluarum Garstam, familiæ propaga-
torem, sanguine, vti erant eius tempestatis
mores, cum nobilibus Hispaniæ familijs con-
fuso: cuius extant commentaria de rebus,
Ioanne secundo Castellæ Rege, gestis non
ineleganter conscripta. *Hactenus Maria-
na.*

Ceterū Paulus Burgensis scripsit *Addi-
tiones ad Postillam Nicolai Lirani*, quæ exstant
cum Lirano, & seorsim editæ. Scripsit insu-
per *Scrutinium Scripturarum contra perfidiam
Iudeorum*, libris duobus in folio Parisijs ex-
cūsum. Floruit anno Christi 1429. quo Ad-
ditiones ad Liranum se absoluisse fatetur.
Est autem ex Rabbino eruditissimo factus
Christianus, per lectionem Primæ Secundæ
S. Thomæ, quæst. de Legibus; vt Stephanus
Garibaius in *Historia Hispaniæ*, & alij tra-
dunt.

*Ex Alfonso Fernando in Concer-
tatione Prædicatoria Sal-
mantica anno 1618.
edita.*

PAtres Dominicani primarias Theologias
Cathedras moderantur in nobilissimis
Hil-

Hispaniarum & Indiarum Academijs, vt in
Salmanticensi, Vallisoletana, Complutensi, Co-
nimbricensi, Ossineni circa an. 1531. fundata,
Compostellana, Toletana, Ouetensi anno 1608.
fundata, Granateni, Hispalensi, Biacensi, Valenti-
na, Barcinonensi, Cæsar augustana, Ilerdensi, Os-
seni, & Tarraconensi in Hispanijs, in Mexicana
& Limensi in America, & alijs.

*Ex Ferdinandō à Castillo, lib. 2.
cap. 70. de scholis olim litte-
rarijs PP. Dominica-
norum.*

F Ioannes Vercellensis, Ord. Prædicatorum
sextus Magister generalis, in comitijs to-
tius Ordinis statuit, vt religiosi fratres sui
ordinis vbique designarentur, qui pueros in-
stituerent ac docerent. Quod etiā in comi-
tijs generalibus anno 1251. Metis in
Lotharingia celebratis antea
decretum fue-
rat.

* *

FINIS.

17

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Original

MICHAEL
Origenes. Moralia
32

Th
4916